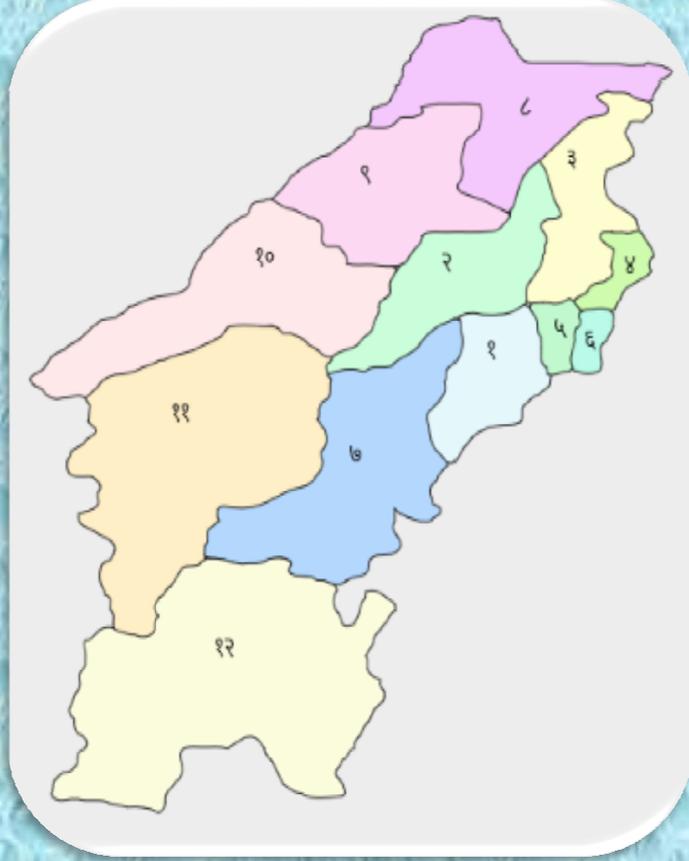

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको
**खानेपानी, सरसफाइ तथा
स्वच्छता योजना**

२०७८-२०८७

दुहवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी, प्रदेश नं. १, नेपाल

फोन नं. : ०२५ ५४००२४

इमेल : duhabibhaluwamun@gmail.com; ito.duhabimun@gmail.com

योजना कार्यान्वयनमा संयुक्त पहल आवश्यक

सुरक्षित पानी नै स्वस्थ जीवनको आधार हो । सरसफाइ स्वस्थ जीवन र समुन्नत समाजका लागि जीवनपद्धति हो । यसै तथ्यलाई हृदयंगम गर्दै नेपालको संविधानले स्वच्छ खानेपानी र सुरक्षित सरसफाइलाई व्यक्तिको सवैधानिक हकको रूपमा निर्दिष्ट गरेको छ ।

विगत लामो समयदेखि सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक र संस्थागत रूपमा हुँदै आएका प्रयासहरूलाई राष्ट्रिय सरसफाइ गुरुयोजना २०६८ ले गोलबन्द र एकीकृत गरी चालिएको संयुक्त कदमको बलमा नेपाल दक्षिण एशियाकै पहिलो खुला दिसामुक्त राष्ट्र घोषणा हुन सफल भयो ।

खुला दिसामुक्त अभियानका क्रममा यस दुहवी नगरपालिका र स्थानीय तह पुनःसंरचनाको क्रममा दुहवीमा गाभिएका साविकका सबै गाउँ विकास समितिहरू सरसफाइ गुरुयोजनाले निर्दिष्ट गरेका सूचकका आधारमा अनुगमन र प्रमाणीकरणपश्चात् खुला दिसामुक्त घोषणा गरिएको थियो । तर, तत्पश्चात् पूर्ण सरसफाइ अभियानको निरन्तरता हुन नसक्दा कैयौं घरधुरीमा रहेका घरायसी शौचालय भत्किएका छन्, कतिपय प्रयोगविहिन अवस्थामा रहेका छन् । विभिन्न साभेदार संस्थासँगको समन्वय र सहयोगमा दुहवी नगरपालिकाले पूर्ण सरसफाइ अभियान थालनी गरे पनि कोभिड महामारीका कारण अभियानलाई समुदाय तहमा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन सकेन ।

नगरपालिका तहमा पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि केही नीतिगत आधार तयार भैसकेका छन् । समुदाय तहमा सफा र स्वच्छ क्षेत्रका सूचक पूरा गर्दै सफा र स्वच्छ समुदाय घोषणा गर्ने कार्य समेत कोभिडकै कारण रोकिन पुग्यो ।

नगर क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधामा न्यूनतम समान स्तर कायम गर्दै त्यसको स्तरोन्नतिमार्फत पाँच वर्षभित्र सबै विद्यालयको सुविधालाई तीन तारो स्तरमा पुऱ्याउनका लागि विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ जारी भैसकेको छ । यसअघि नै नगरपालिकाले वातावरण तथा सरसफाइ कार्यविधि जारी गरी खुला स्थानमा फोहर फाल्ने कार्यलाई अपकारको रूपमा परिभाषित गरिसकेको छ ।

सन् २०३० सम्ममा सम्पूर्ण घरधुरीलाई प्रणालीको सुरक्षित पानीमा पहुँच पुऱ्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न दुहवी नगरपालिकाका सन्दर्भमा निकै चुनौतिपूर्ण रहेको छ । हालसम्म एउटामात्र खानेपानी प्रणाली सुचारु अवस्थामा रहेको छ, जसबाट करिब तीन हजार घरधुरी लाभान्वित बनेका छन् । यसैगरी चार वटा साना ठूला प्रणाली निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् ।

घरायसी सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधामात्र नभएर सुरक्षित सरसफाइ तथा स्वच्छताको वानी व्यवहार परिवर्तनका लागि समेत निरन्तर सहजीकरण आवश्यक छ । सार्वजनिक र संस्थागत सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा निर्माण, मर्मतसम्भार र स्तरोन्नति उत्तिकै आवश्यक छ ।

तीव्र बजारीकरण भैरहेको यस नगरपालिकामा दिगो सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि ठोस फोहर विसर्जन गर्न ल्याण्ड फिल साइट र फोहरको व्यवस्थापनका लागि फोहर प्रशोधन कन्द्र हालैमात्र सञ्चालनमा ल्याइएको छ । फोहर प्रशोधन तथा व्यवस्थापन केन्द्र पूर्ण रूपमा सञ्चालन हुनेमा यसले दुहवी र छिमेकी स्थानीय तहहरूमा समस्याको रूपमा रहेको कुहिने फोहरको उचित व्यवस्थापनका साथै स्थानीय तवरमा नै प्रांगारिक मल बनाई माटोको सुरक्षा र उर्वराशक्तिमा वृद्धि गर्न समेत सहयोग पुग्दछ । यसैगरी, कुहिने फोहरलाई जथाभावी फाल्दा हुने वातावरणीय प्रदूषणलाई समेत यसले न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्दछ ।

दुहवी नगरपालिकामा चार वटा खानेपानी आयोजना निर्माणाधीन अवस्थामा छन्, तर कुनै आयोजना निर्माण थालनी भएको लामो समयसम्म पनि निर्माण सम्पन्न नहुँदा नागरिकहरू कलको पानीमा नै निर्भर रहेका छन् । खानेपानी आयोजनाहरू एउटै छाताबाट सञ्चालन नहुँदा तिनको निर्माण, मर्मतसम्भार र सञ्चालनमा समेत कठिनाई भैरहेको छ, जसलाई सम्बोधन गर्नका लागि नगरपालिकाले उपयुक्त नीति निर्माण गरिरहेको छ ।

यसअघि पनि दुहवी नगरपालिकाले स्थानीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरेको थियो । तर, सो योजनाका तथ्यांकहरू राष्ट्रिय सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट हुन नसक्दा सो तथ्यांकलाई स्थानीयकरण गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्न कठिन भयो । त्यसैले, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी जानकारी, तथ्यांक एवम् सूचनाहरूलाई सूचना प्रणालीमा एकीकृत गर्ने नेपाल सरकारको योजना अनुरूप एनवास सफ्टवेयरमा प्रविष्ट गरी यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरिएको छ ।

यस योजना तयार गर्नका लागि खानेपानी प्रणाली, संस्थागत खानेपानी तथा सरसफाइ, सार्वजनिक सरसफाइ तथा स्वच्छतासँग सम्बन्धित सतप्रतिशत तथ्यांक संकलन गरिएको छ भने घरायसी सरसफाइतर्फ कुनै पनि टोल र जातजाति नछुट्नेगरी उद्देश्यमूलक नमूना संकलन (Purposive Sampling) गरिएको छ । सूचना प्रणालीमा एकीकृत गर्न बाँकी तथ्यांक समेत यसै आर्थिक वर्षभित्र समावेश हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

यस योजना तयारीका क्रममा नगरपालिकाका विद्यमान नीतिहरूको विश्लेषण गर्ने क्रममा सरसफाइ तथा स्वच्छताका नयाँ आयामहरूको समेत पहिचान भएको छ । नगरपालिकाले तिनलाई सम्बोधन गर्नका लागि थप नीतिगत व्यवस्था गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।

आधारभूत तहको घरायसी सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा सुनिश्चित गर्दै पूर्ण सरसफाइ मार्गदर्शन २०७३, दिगो विकास लक्ष्य, क्षेत्रगत विकास योजना र राष्ट्रिय प्रतिवद्धता अनुरूप सन् २०३० भित्र सम्पूर्ण घरधुरी, संस्थाहरू र सार्वजनिक स्थलमा सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाको सुनिश्चितता हुनेगरी यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार गरिएको छ ।

यस खासस्व योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाको एक प्रयासमात्र पर्याप्त छैन । यसका लागि संघीय र प्रदेश सरकारका अलावा विकास साभेदार, सामाजिक संघसंस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्थाहरू र प्रत्येक घरधुरीको उत्तिकै महत्वपूर्ण भूमिका र जिम्मेवारी रहन्छ ।

यस योजना तयार गर्ने कार्यमा हातेमालो गर्नुहुने प्लान इन्टरनेशनल नेपालको वास एसडिजी परियोजना, साभेदार संस्था सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र (CSDC) सुनसरी र सेवा प्रदायक संस्था ओम साई टेक्निकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि. विराटनगरप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

यस योजनाको सफल कार्यान्वयनमा समेत सम्पूर्ण साभेदारहरूबाट सक्रिय र उल्लेख्य सहयोग हुनेछ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

.....
वेदनारायण गच्छदार

नगर प्रमुख, दुहवी नगरपालिका

सुनसरी, १ नं. प्रदेश, नेपाल

स्वच्छ खानेपानी र सरसफाइ नै स्वस्थ जीवनको आधार

पानी नै सम्पूर्ण जीवन जगतको आधार हो । पानीले हामीलाई जीवन दिने भएकोले नै प्रकृतिलाई विशेष शक्तिश्रोत, सृजनाश्रोत र भगवान मान्ने हाम्रो पूर्वीय दर्शनले पानीलाई देवताको रूपमा लिएको छ । पृथ्वीको उत्पत्तिको सन्दर्भ समेत पानीसँग जोडिएको छ ।

पृथ्वीमा तीन भागको दुई भाग पानी रहेको भए पनि कूल पानीमध्ये ९७.५ प्रतिशत पानी पिउन अयोग्य रूपमा समुन्द्रमा रहेको छ । बाँकी २.५ प्रतिशत पानीमात्र पिउन मिल्ने अवस्थामा छ । यसमध्ये पनि १.७२ प्रतिशत पानी हिउँको रूपमा रहेको छ भने कूल पानीमध्ये ०.७४ प्रतिशत पानी जमिनमुनी रहेको छ भने ०.०४ प्रतिशत पानीमात्र खोला, नदी, हिमनदी, मूल र तालको पानीको रूपमा रहेको छ ।

मानिसको शरीरमा ६५ देखि ७० प्रतिशतसम्म पानी हुन्छ । यदि शरीरमा पानीको मात्रामा १२ प्रतिशतसम्म मात्र कमी भएमा पनि व्यक्तिको मृत्यु हुन सक्छ । पिउने पानी शुद्ध नहुँदा र आधारभूत सरसफाइ कायम राख्न नसक्दा भाडापखाला, आउं, हैजा, जुका, कमलपित्त, छालाको रोग, आँखा पाक्ने, कान पाक्ने, अपच, जिआर्डियासिस र अमिबायोसिस, आर्सेनिकोसिसजस्ता रोगहरु लाग्छन् ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले खानेपानी तथा सरसफाइको मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा राखेकोले दुहवी नगरपालिकाले नै सुरक्षित खानेपानीको आपूर्तिलाई प्राथमिकतामा राखिरहेको छ । नागरिकको यस सुरक्षित खानेपानी पाउने हकको सुनिश्चितताका लागि नगरपालिकाले निर्माणाधीन सम्पूर्ण खानेपानी आयोजनाहरुलाई एउटै छातामुनी ल्याएर निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुका साथै प्रभावकारी सञ्चालन गरी सम्पूर्ण घरधुरीमा सुरक्षित पानीको पहुँच विस्तार गर्न क्रियाशील रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा हाल सुचारु रहेको एकमात्र खानेपानी आयोजनाले करिब ३ हजार घरधुरीलाई सेवा प्रदान गरेको छ भने बाँकी सबै घरधुरीले कलको पानी नै प्रयोग गरिरहेका छन् । निर्माणाधीन चार खानेपानी आयोजनामध्ये एउटा संघीय सरकारको सहयोगमा र तीन वटा प्रदेश सरकारको सहयोगमा निर्माणाधीन रहेका छन् । तर, निर्माण सुरु भएको लामो समयसम्म पनि आयोजना निर्माण सम्पन्न नहुँदा एकातर्फ उपभोक्तामा निराशा बढिरहेको छ भने निर्माणाधीन आयोजनाहरु समेत रुग्ण बन्दै जाने त होइनन भन्ने प्रश्न समेत उठ्न थालेको छ । त्यसैले, निर्माणाधीन खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी नागरिकलाई सुरक्षित पानीको पहुँच सुनिश्चित गर्नु नगरपालिकाको दायित्व हुन आउँछ ।

सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको सम्बन्ध मानव स्वास्थ्य, शिक्षा, सभ्यता, धार्मिक तथा साँस्कृतिक कार्यहरु, वातावरण, महिला अधिकार, बाल अधिकार लगायतका क्षेत्रसँग रहेकोले खानेपानी तथा सरसफाइलाई प्रमुख सामाजिक सवालको रूपमा समेत लिइन्छ । अर्कोतर्फ, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी व्यवहार परिवर्तनलाई सभ्य जीवनसंस्कारसँग समेत जोडेर हेरिन्छ । त्यसैले, खानेपानी तथा सरसफाइलाई सामाजिक विकासको पर्यायको रूपमा समेत लिइन्छ । यसैलाई मध्यनजर गर्दै, खानेपानी तथा सरसफाइलाई नेपालको संविधानले मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ ।

यिनै सवालहरुलाई एकीकृत रूपमा सम्बोधन गर्नेगरी यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरिएको छ । यस योजना तयार गर्ने कार्यमा संलग्न हुनुहुने सबैप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै योजनाको सफल कार्यान्वयनमा सबै साभेदारको हातेमालो रहने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

.....
मेनुका पोखरेल खतिवडा
नगर उपप्रमुख, दुहवी नगरपालिका

अधिकारको रूपमा सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ

दोस्रो विश्वयुद्धपछि थालनी भएको योजनावद्ध विकासको गतिले अहिले तीव्र फड्को मारेको छ । युद्धले थिलोथिलो भएको विश्वमा भौतिक पुनःसंरचनालाई नै विकास मान्ने कार्यको थालनी सन् १९५० देखि नै भयो । विकासमा जनसहभागिता र परिचालनको अवधारणा आइसकेपछि सन् १९७० को दशकमा सहभागितामूलक विकास र संयुक्त राष्ट्रसंघले सन् १९८६ मा मानवअधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र जारी गरिसकेपछि अधिकारमुखी विकास अवधारणाले व्यापकता पायो ।

यस धर्तीमा अधिकारको खोजी मानवको मात्र होइन, पृथ्वीका चराचर प्राणी र वनस्पतिको पनि हुनुपर्छ। हामीले सकेसम्म आउँदो पिढीलाई यसभन्दा समुन्नत पृथ्वी हस्तान्तरण गरौं, त्यो गर्न नसके पनि अहिलेको अवस्थाभन्दा नबिगारौं भन्ने मान्यताका साथ दिगो विकास र वातावरणमैत्री विकासको अवधारणा आयो ।

विश्व राष्ट्रहरूको विकासको असमान गतिका कारण मानव समाजमा सृजित असमानताहरूलाई मेट्दै समतामुखी विकासलाई टेवा दिनका लागि सन् २००० मा सहश्राव्दी विकास लक्ष्य र सन् २०१५ मा दिगो विकास लक्ष्य सार्वजनिक भयो । नेपाल दिगो विकास लक्ष्यको पक्षराष्ट्र बनिसकेको छ ।

दिगो विकास लक्ष्यले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई महत्वपूर्ण स्थान दिएको छ । सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ सुविधा, स्वच्छता सुविधा, वातावरण तथा पर्यावरण, फोहर व्यवस्थापन, संस्थागत सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा आदि सबै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताभित्र पर्दछन् । यसरी हेर्दा, समग्र विकासको ठूलो हिस्साको नतिजालाई खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता र वातावरणले अवस्थाले प्रभाव पार्दछ ।

विकासका विभिन्न आयाम छन् । भौतिक विकास, आर्थिक विकास, मानवीय विकास र सामाजिक साँस्कृतिक विकासलाई चार खम्बा समेत भनिन्छ । यसमध्ये मानवीय विकासलाई विकासको जगको रूपमा लिइन्छ भने भौतिक र आर्थिक पक्षलाई विकासका खम्बा समेत भनिन्छ । सामाजिक साँस्कृतिक विकासलाई विकासको छाना समेत भनिन्छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघले मानव विकास सूचकांकमा मुख्यतः तीन कुरालाई आधार मानेको छ : औसत आयु, शिक्षा तथा यसका लागि लगाउने समय र औसत प्रतिव्यक्ति आय । यी तीन आधारलाई हेर्ने हो भने हामीले जोडबलका साथ विकास भन्ने गरेको सडक, विजुली, पुल, कल्भर्ट आदि साँचो अर्थमा विकास नभएर मानवीय जीवन सहज बनाउने भौतिक पूर्वाधार हुन् । विकास सूचकांकलाई आधार मान्दा जुन क्रियाकलाप वा कार्यले मानिसको औसत आयु बढाउँछ, शिक्षाको गुणस्तर बढाउँछ र प्रतिव्यक्ति औसत आय तथा राष्ट्रिय आय बढाउँछ, ती नै मूलभूत रूपमा विकास हुन् ।

यी आधारलाई हेर्दा सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइले विकास विकासका तीन वटै आधारलाई टेवा पुऱ्याउँदछ । सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरू स्वस्थ जीवनका मुख्य आधार हुन्, जसले औसत आयु वृद्धि गर्न प्रमुख भूमिका खेल्दछ । विद्यालयमा उपयुक्त, प्रयोगकर्तामैत्री र महिनावारीमैत्री खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा हुँदा समग्र विद्यार्थीहरू, मूलतः छात्राहरूको शैक्षिक स्तरोन्नतिमा सहयोग पुग्दछ । सरसफाइ तथा स्वच्छताका कारण रोगव्याधीमा कमी हुँदा, स्वस्थ मानव संसाधन विकास हुँदा त्यसले प्रतिव्यक्ति आय र राष्ट्रिय आयमा स्वतः वृद्धि हुन्छ ।

त्यसैले, नेपालको संविधान, भाग ३, धारा ३५ को स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको उपधारा ४ ले प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको हकको सुनिश्चितता गरेको छ । यसैगरी, धारा

४२ को सामाजिक न्यायको हकको उपधारा २ ले आर्थिक रूपले विपन्न तथा लोपोन्मुख समुदायका नागरिकको संरक्षण, उत्थान, सशक्तीकरण र विकासका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास रोजगारी, खाद्यान्न र सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसर तथा लाभ पाउने हक हुने सुनिश्चित गरेको छ। सुरक्षित खानेपानीको सम्बन्ध तिर्खा मेटाउने विषयसँग मात्र जोडिएको छैन, यो स्वास्थ्य, सन्तुष्टि र आत्मसम्मानसँग समेत जोडिएको विषय हो। यसैगरी, महिला तथा बालबालिकाको श्रम, सफाइ, दैनिक घरायसी क्रियाकलापसँग समेत पानीको अन्योन्याश्रित सम्बन्ध रहेको छ।

दिगो विकास लक्ष्यले खानेपानी तथा सरसफाइलाई एक प्रमुख विषयको रूपमा समावेश गरेको छ। हुन त खानेपानी तथा सरसफाइको अन्तरसम्बन्ध महिला विकास, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, पर्यावरण, वातावरण, गरिबीको अन्त्य, भोकमरीको न्यूनीकरण तथा अन्त्य, स्वच्छता तथा आरोग्यता, दिगो र हरित बसोबास, शान्ति, न्याय लगायतका क्षेत्रसँग खानेपानी र सरसफाइ जोडिएको हुन्छ। त्यसैले, दिगो विकास लक्ष्यका १७ लक्ष्यमध्ये पनि ग्रामीण जीवनसँग सबैभन्दा बढी जोडिएको विषय खानेपानी तथा सरसफाइ नै हो।

यसै परिवेशमा, दुहवी नगरपालिकाले आफ्ना नागरिकहरूलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउने हेतुले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरेको छ। योजना तयार गर्ने क्रममा आर्थिक र प्राविधिक साभेदारी गर्ने प्लान इन्टरनेशनल नेपाल/वास एसडिजी परियोजना तथा साभेदार संस्था सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र र सेवा प्रदायक संस्थाको रूपमा रही योजना तयार गर्ने ओम साई टेक्निकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि. विराटनगरप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

यस योजनाको सफल कार्यान्वयन गर्नु सामाजिक र समग्र मानवीय विकासको एउटा पक्ष त हो नै, त्यसभन्दा बढी नागरिकको अधिकारको विषय पनि हो। त्यसैले, यो नगरपालिकाको मात्र सवाल नभै सम्पूर्ण नागरिक, विकास साभेदार, सामाजिक संघसंस्था, निजी क्षेत्र र सबै तहका सरकारको समेत उत्तिकै सरोकार र जिम्मेवारीको विषय हो। यस सामुहिक जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने कार्यमा सबै साभेदार र सरोकारवाला निकायबाट सार्थक साभेदारी र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछौं।

.....

राजकुमार के.सी.

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दुहवी नगरपालिका, सुनसरी

विषय सूची

योजना कार्यान्वयनमा संयुक्त पहल आवश्यक	i
स्वच्छ खानेपानी र सरसफाइ नै स्वस्थ जीवनको आधार	iii
अधिकारको रूपमा सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ	iv
१. वास योजनाको परिचय	1
१.१. परिचय	1
१.२. लक्ष्य	2
१.३. उद्देश्यहरू	2
१.४. रणनीतिहरू	3
१.५. औचित्य	4
१.६. विषयगत क्षेत्र (Scope)	4
१.७. वास योजना तर्जुमा बिधि र प्रक्रिया	5
१.१.७. खासस्व योजनाको ढाँचा ,सर्वेक्षण औजार र आवश्यक मानव संसाधन व्यवस्थापन	6
१.२.७. मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा	6
१.७.३ .योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला	8
१.८ .योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू	9
१.८.१. खानेपानी	9
१.८.२ .सरसफाइ	9
१.८.३ .स्वच्छता	10
१.८.४ .विद्यालयमा वास सुविधाहरू	10
१.८.५ .स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू	11
१.९ .वास योजना तर्जुमा औजार को रूपमा एनवास (N-WASH Mobile Apps)	12
२. दुहबी नगरपालिका	14
२.१ .भौगोलिक अवस्थिति र बनौट	14
२.२ .भू-उपयोग तथा वातावरण	17
२.३ .प्रशासनिक एकाइ	17
२.४ .जनसंख्या र जनसाङ्खिक विशेषताहरू	17
२.४.१ .जात जाति र अन्य जनसाङ्खिक विवरण	17
२.५ .जनसङ्ख्याको गतिशीलता र बसाइ सराइको स्थिति	18

२.६ .भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	19
२.७ .आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा	19
२.८ .ऐन, नीति नियमको अवस्था	20
२.९ .गुणात्मक तथ्यांक	24
३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता) वास(अवस्थाको विश्लेषण	35
३.१ .खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरु	35
३.२ .मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था	36
३.२.१ .पालिकाको मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था अध्ययन गर्दा पालिका भित्र निम्न खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरु रहेको देखिन्छ ।	36
३.२.२ घरायसी स्तरमा .पहुँच र सेवा स्तर	37
३.२.३:जन्य फोहोर व्यवस्थापन-मानव मलमुत्र	37
३.२.४:ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र	37
३.२.५:ठोस फोहोर व्यवस्थापन	37
३.३. सरसफाइ र स्वच्छता:	38
३.४. संस्थाहरुमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर	38
३.५. विद्यालयमा वास सुविधाहरु	39
३.६ .स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरु	40
३.६.१ स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ	41
३.६.२.स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन	41
३.७ .सार्वजनिक स्थलमा वास सुविधाहरु	42
३.८. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजुदा अवस्था	43
३.९ .खानेपानी तथा सरसफाइको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि:	46
३.१० .मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था	48
३.१.१०.१.खानेपानीको मर्मत अवस्था	48
३.१.१०.२ .सरसफाइको मर्मत अवस्था	49
३.१.१०.३.धाराको अवस्था	50
३.१.१०.४.सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा	51
३.११ .उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था	53
३.१२ .सम्पतिको स्वामित्व	54
३.१३ .वासमा लगानी (Financing)	55
३.१४ .वास क्षेत्रका चुनौतीहरु र अन्तर (Gap)	56
३.१.१४.खानेपानी	56

३ .२.१४.सरसफाइ	56
३ .३.१४.संस्थागत वास	57
३ .४.१४.खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा लैगिक सवाल	57
३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरु, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरु	58
३.१६. हालका सुविधाहरुको सूची	58
४. योजना, प्रक्षेपण र लागत	60
४.१ .योजनाहरुको पहिचान	60
४.१ नयाँ .१.खानेपानी आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण	60
४.१.२. नयाँ सरसफाइ आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण	62
४.१.३ प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरुको वितरण योजना	63
४ .४.१.उपलब्ध स्रोतहरुको लेखाजोखा	65
४.१.५. ग्यापको पूर्ति (Bridging the Gap)	65
४.२ .अनुमान सारांश) कभरेज(.....	66
४.३ .लागत	71
४लागत अनुमान .१.३.को पद्धति	71
४वास योजना लागतको सारांश .२.३.	73
४.३.३ .लगानी र ग्याप	83
४ .४.३.लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश	88
४सम्पत्तिको मूल्य .५.३.	94
४ .६.३.सम्पत्तिको मूल्य	96
५. वास योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्जाल र साझा बुझाइ	98
५.१ .योजना कार्यान्वयन अवधारणा	98
५.२ .क्षेत्रगत निकायहरुको भूमिका र जिम्मेवारीहरु	98
५.३ .संस्थागत संरचना र क्षमता अभिवृद्धिका योजनाहरु	102
५संरचना (खासस्व) नगरपालिकाको वास .१.३.	102
५नगरपालिकामा खानेपानी .२.३., सरसफाइ तथा स्वच्छता कोष (वास)	102
५ संस्थागत .३.३.क्षमता अभिवृद्धि	102
५.४ .अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना	104
५.५ .वास योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था	105
५.६ .पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संवोधनका लागि व्यवस्था	105
५ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक .१.६.समावेसीकरण	106

५.६.२ .प्रयोगकर्ता मैत्री संरचनाको निर्माण योजना	106
५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन	106
५.६.४ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	107
५ .५.६.बैकल्पिक प्रविधि	108
६. विस्तृत वास क्रियाकलापहरू र लागत	109
६.१ .समावेस गरिएका प्रतिवेदनहरू	109

चित्रहरूको सूची

चित्र 2-1: नगरपालिकाको स्थान मानचित्र	16
चित्र 3-1: खानेपानी सेवा	36
चित्र 3-2 :सरसफाइ घरधुरी	36
चित्र 3-3: शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर	40
चित्र 3-4: खानेपानीको प्रणाली तथा प्रविधि	46
चित्र 3-5: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू	48
चित्र 3-6: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	50
चित्र 3-7: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	52
चित्र 3-8: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	52
चित्र 3-9: वास अवयवहरू	55
चित्र 4-1: खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार	66
चित्र 4-2: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार	67
चित्र 4-3: खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत	74
चित्र 4-4: क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत	75
चित्र 4-5: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत	75
चित्र 4-6: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत	75
चित्र 4-7: अनुमानित लगानी भिन्नता (ग्याप)	84
चित्र 4-8: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा	84
चित्र 4-9: १० बर्षे लगानी पूर्ति (Bridging)	88
चित्र 4-10: लगानी पूर्ति (Bridging) - बर्ष अनुसार	89
चित्र 4-11: वास सम्पत्ति	95

तालिकाहरूको सूची

तालिका 2-1: नगरपालिकामा जनसंख्याको विवरण.....	14
तालिका 2-2: पालिकाको वडा विभाजन.....	17
तालिका 2-3: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या.....	18
तालिका 3-1: मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था.....	35
तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर.....	37
तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर.....	38
तालिका 3-4: संस्थाहरूमा कभरेज र सेवा स्तर.....	38
तालिका 3-5: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली.....	39
तालिका 3-6: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर.....	39
तालिका 3-7: शैक्षिक संस्थाको चर्पीको सेवा स्तर.....	39
तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर.....	40
तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था.....	41
तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा वासको अवस्था.....	42
तालिका 3-11: नगरपालिकामा बितरित खानेपानीको अवस्था.....	46
तालिका 3-12: पालिका स्थीत सरसफाईको अवस्था.....	47
तालिका 3-13: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू.....	48
तालिका 3-14: खानेपानी आयोजनाको मर्मतको अवस्था.....	49
तालिका 3-15: सरसफाइको मर्मतको अवस्था.....	50
तालिका 3-16: धाराको अवस्था.....	50
तालिका 3-17: सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा.....	52
तालिका 3-18: पालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता.....	54
तालिका 3-19: वास अवयवहरूको कूल मूल्य.....	55
तालिका 3-20: वासमा लगानीको आवश्यकता.....	55
तालिका 4-1: आयोजनाहरूको प्राथमिकता.....	61
तालिका 4-2: वास योजना औजार NWASH-MIS को प्रक्षेपण.....	63
तालिका 4-3: वास सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश.....	68
तालिका 4-4: वास सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश.....	76
तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता(ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा.....	85
तालिका 4-6: तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्र.....	89
तालिका 4-7: ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश.....	91
तालिका 4-8: वास सम्पत्ति मूल्य.....	96

१. वास योजनाको परिचय

१.१. परिचय

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) आम मानिसहरूको आधारभूत आवश्यकता हो र यसलाई नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५ (४) ले मौलिक अधिकारको रूपमा व्याख्या गरेको छ। संविधानको यस प्रावधानले सबैलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको पहुँच हुनुपर्ने निश्चितता प्रदान गरेको छ। सोही अनुरूप नेपाल सरकारले जुनसुकै समय, जो सुकैलाई र जहाँसुकै पनि प्राप्त हुने सुरक्षित, पर्याप्त, सुलभ, स्वीकार्य र गच्छे अनुसारको खासस्व सेवाको माध्यमबाट सार्वजनिक स्वास्थ्य र जीवनस्तर सुधार गर्ने प्रमुख लक्ष्य राखेको छ। यो लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान गर्न नेपाल सरकारले खासस्व क्षेत्रगत विकास योजना (Sector Development Plan, 2016-2030) पनि तयार गरेको छ। यसै अनुरूप स्थानिय तहहरूमा पनि आ-आफ्नो क्षेत्रमा स्थानिय स्तरको खासस्व योजना तर्जुमा गर्न थालिएको छ।

सोही सन्दर्भमा दुहवी नगरपालिका, सुनसरीले आफ्नो नगरपालिका क्षेत्रभित्रको सम्पूर्ण खासस्व अवस्थाको तथ्यांकहरू संकलन गरी सोको लेखाजोखा सहित सन् २०३० सम्ममा राष्ट्रले लक्षित गरेको खासस्व लक्ष्य पूरा गर्न आवश्यक पर्ने आयोजना, क्रियाकलाप र गतिविधिहरूको पहिचान सहित यो वास योजना तयार गरेको छ। यसमा दुहवी नगरपालिकाका आम नागरिकको स्वास्थ्य तथा जीवनस्तर सुधारको लागि सुरक्षित, पर्याप्त, पहुँचयोग्य, स्वीकार्य, र सस्तो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू - कुनै पनि समय, सबै जनालाई र जहिले पनि उपलब्ध गराउने परिकल्पना गरिएको छ'।

खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाहरू दुहवी नगरपालिकाको प्राथमिकताको क्षेत्रमा परेको छ। यस वास योजनामार्फत दिगो विकास लक्ष्य (एसडीजी) र खासस्व क्षेत्रगत विकास योजना (एसडीपी) मा राखिएका प्रावधान र व्यवस्था अनुरूप नै दुहवी नगरपालिका ले पनि सामूहिक सरोकारवाला दृष्टिकोण अनुसार आफ्ना क्रियाकलापहरू अघि बढाउने सोच बनाएको छ। यसै वमोजिम दुहवी नगरपालिकाका प्रत्येक व्यक्तिले सन् २०३० सम्म दिगो किसिमले व्यवस्थित गरिएका खानेपानी स्रोतहरूबाट दिगो, सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू प्राप्त गर्नेछन्' भन्ने निश्चितता यस योजनाले प्रदान गरेको छ।

थपमा, यस योजनाले नगरपालिकालाई वास क्षेत्रमा अझ प्रभावकारि समन्वय गर्न र विकास साझेदारहरू एवम् सरोकारवालाहरूलाई सुस्पष्ट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) नीति तयार पार्न तथा नगरपालिकाको सामूहिक वास लक्ष्य हासिल गर्न तथा प्रगतिको लेखाजोखा गर्दै गन्तव्य पुरा गर्ने यात्रामा अघि बढ्न सक्षम बनाउँदछ।

दुहवी नगरपालिकाको वास योजनाभित्र स्थानीयस्तरको योजना तर्जुमा, लगानीको समन्वय र दृष्टिकोण (Vision) कार्यान्वयनका लागि मार्गनिर्देशन, खानेपानी र सरसफाइ सेवा प्रवाहको लागि नीतिगत उद्देश्यहरू समावेश गरिएको छ। यो योजनामा नगरपालिकाको दीर्घकालीन (२०२२-२०३०) वास प्राथमिकताहरूका साथै क्षेत्रगत विकास योजना र दिगो विकास लक्ष्यमा समावेश भए अनुसार राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय वास प्राथमिकताहरू प्रतिबिम्बित भएका छन्। यस वास योजनाको प्रमुख विशेषताहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- प्रत्यक्ष स्रोतहरूको निर्धारण: यो प्रक्रियामा तत्कालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन अवधिमा वित्तीय आवश्यकताहरूको विभिन्न परिदृश्यहरूको लेखाजोखा समावेश गरिएको छ । यी परिदृश्यहरूले विभिन्न निकायहरूलाई कहाँ कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने भन्ने प्राथमिकता निर्धारण गर्न मद्दत गर्दछ र दोहोरोपनालाई हटाइ सीमित स्रोतहरूबाट कसरि अधिकतम प्रगति हासिल गर्ने भन्ने कुराको निश्चितता प्रदान गर्दछ ।
- सेवा स्तर: यसले नगरपालिकाभित्र मौजुदा सेवाका स्तरहरू, विशेष गरी समग्र वासको सुधारिएको सेवास्तरमा पहुँच कति प्रतिशत जनसंख्याको छ साथै सुरक्षित खानेपानीमा तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच नपुगेको जनसंख्याको प्रतिशत कति छ सो समेत दर्शाउँछ ।
- उत्तरदायित्व र सुशासनमा वृद्धि: यस योजनाले वास क्षेत्रमा समग्र नगरपालिकाको प्रगतिको लेखाजोखालाई अनुगमन गर्न र रिपोर्टिङ गर्न सजिलो बनाउँदछ ।
- नगरपालिका योजना तर्जुमा: यस वास योजनाले नगरपालिकाको सम्पूर्ण विकास योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अझ प्रभावकारि बनाउँछ ।

संक्षेपमा यस वास योजनाले दुहवी नगरपालिकाको समग्र वास क्षेत्रमा नीति र कार्यक्रमगत कार्यान्वयनको लागि स्पष्ट रूपरेखा र लक्षित गन्तव्य सहितको मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

१.२. लक्ष्य

सम्पूर्ण घरधुरी, संस्था तथा सार्वजनिक स्थानमा दिगो विकास लक्ष्यले निर्धारण गरे बमोजिम सुरक्षित, सुलभ र विश्वसनीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा उपलब्ध गराइ नागरिकको स्वस्थ जीवन र स्वच्छ वातावरणको सुनिश्चितता गर्नु दुहवी नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको दूरदृष्टि रहेको छ । जसका लागि नगरपालिकाले खासस्व योजनाका निर्दिष्ट र विशिष्ट उद्देश्य निर्धारण गरेको छ:

१.३. उद्देश्यहरू

दुहवी नगरपालिकाको यो खासस्व योजना तयार पार्नुको प्रमुख उद्देश्य नगरपालिका क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको मौजुदा स्थिति पत्ता लगाइ सोबाट वञ्चित समुदाय तथा क्षेत्रको लागि वास (खासस्व) सेवाको सुनिश्चितता र सेवामा स्तरीकरण प्रदान गर्नु रहेको छ । दुहवी नगरपालिकामा विद्यमान स्रोतहरूको औचित्यपूर्ण तथा समतामूलक वितरण र समस्याको दिगो समाधान सहितको योजना निर्माण नै यसको प्रमुख प्रतिफल हो ।

यस वास (खासस्व) योजनाको विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्न प्रकार रहेका छन् ।

- नगरपालिका भित्रका खानेपानीका विद्यमान स्रोतहरू तथा मौजुदा खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धि संरचना/ सुविधाहरूको लगत समकलन गरी तथ्यांकको आधाररेखा (baseline) तयार गरी अभिलेखन गर्ने ।
- पालिका क्षेत्रभित्रका सेवा नपुगेका स्थान र पहुँच बाहिरका समुदायमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको पहिचान र सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता सहित अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालीन रणनीतिक योजना तयार पार्ने ।
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतासंग अन्तर्सम्बन्धित विषयवस्तुहरू, जस्तै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिता (Gender Equality and Social Inclusion), जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

(Climate Change Adaptation), विपद जोखिम व्यवस्थापन (Disaster Risk Refuction) आदीलाई महत्व दिँदै स्रोत परिचालन र प्रवर्द्धन योजना तयार पार्ने ।

- पालिका क्षेत्रभित्रका बास सेवा विस्तार तथा सेवा स्तरोन्नति सहित निश्चित समयावधिमा दिगो विकास लक्ष्यले तोकेका क्षेत्रगत सूचकहरू पुरा गर्न प्रतिवद्धता सहितको रणनीतिक योजना तयार पार्ने।
- बास (खासस्व) योजनासंग अन्य विषयगत योजनाहरूलाई एकिकृत गर्नको निम्ति पालिकाको संस्थागत सुदृढिकरण कार्य योजना सहित सहजीकरण गर्ने ।
- नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको वार्षिक योजना तथा बजेट निर्माण गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्र को व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) लाई एकरूपता प्रदान गर्ने ।

माथिका उद्देश्यहरू परिपूर्ती गर्न तर्जुमा गरिएको यो बास (खासस्व) योजना नरपालिकाका जनप्रतिनिधि, कार्यकारी निकाय तथा प्राविधिक, स्थानीय समुदाय र विषयविज्ञहरू सहित स्थानिय आवश्यकता प्रतिविम्बित हुने गरी समतामूलक र सहभागितात्मक विधिद्वारा आयोजनाहरूको प्राथमिकिकारण गरि दुहवी नगरपालिका कार्यपालिकाकाद्वारा प्रमाणीकरण गरिएको छ ।

१.४. रणनीतिहरू

यस बास योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउने मुख्य दायित्व दुहवी नगरपालिकाको भए पनि नगरपालिकाको एकल प्रयासबाट मात्र यसको पूर्ण कार्यान्वयन सम्भव हुँदैन । त्यसैले, यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाले तपसिल बमोजिमका रणनीति अवलम्बन गर्नेछः

- सूचना तथा तथ्यांक अद्यावधिक र सूचना प्रणालीको स्थानीयकरण
- नीतिगत मजबूतीकरण
- खानेपानी प्रणालीलाई स्थानीय खानेपानी बोर्डमार्फत सञ्चालन
- नगरपालिका र वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको सक्रियता
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई वडा तथा नगरपालिकाको वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्ने
- टोल विकास संस्थाजस्तै दिगो प्रकृतिका सामुदायिक संस्था वा समूहमार्फत टोल तहका सचेतना तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन
- प्रदेश, संघीय सरकार र विकास साझेदारसँग लागत रकम साझेदारी
- ठोस फोहरमैला तथा दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणा अवलम्बन
- साझेदारको क्षमता अभिवृद्धि
- स्थानीय योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- बहुसरोकारवालाको परिचालन
- स्थानीय सरकारसँग संयुक्त योजना निर्माण र संयुक्त कार्यान्वयन

१.५. औचित्य

यो वास योजनालाई तलका बुँदाहरूको आधारमा दुहवी नगरपालिकाको नीतिगत प्रतिवेदनको रूपमा लिन सकिन्छ ।

- **सन् २०३० को अन्तसम्म** नगरपालिकाको **खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा लक्ष्य सहितको मार्गदर्शन योजना:** यसले खासगरी दुहवी नगरपालिकाको वास क्षेत्रको बारेमा विस्तृत र स्पष्ट दृष्टिकोण सहित मुख्य समस्याहरूको विश्लेषण र बृहत् खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रका तय गरिएका उद्देश्यहरूको आधारमा नागरिकहरूलाई सेवा प्रदान गर्न पालिकाको समग्र वास व्यवस्थापनमा सुधार गर्नेछ । यसले सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ लक्ष्य प्राप्त गर्न पालिकालाई आवश्यक लगानी निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने छ । साथै सन् २०३० सम्म वास सेवालाई सबैको पहुँचमा पुर्याउन पालिकाले जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न सक्ने स्रोतहरू र लगानी निश्चित गर्न सहयोग पुर्याउने छ ।
- **पैरवीको लागि सहयोग:** यो वास योजनाले पालिकालाई आन्तरिक र बाह्य सहयोगको लागि पैरवी गर्न र यसको औचित्य पुष्टि गर्न तथा आफ्नो पक्ष बलियो बनाउन सहयोग पुर्याउने छ । यसको आधारमा पालिकाले महत्वपूर्ण र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूको आयोजना प्रस्ताव तयार पारि सो को औचित्य पुष्टि गरि लगानी बढाउनको लागि अवसर प्रदान गर्नेछ ।
- **क्षेत्रगत व्यवस्थापन:** दुहवी नगरपालिकाको यो वास योजना समग्र उद्देश्य र सूचकहरूको आधारमा तयार गरिएको छ र यो पालिका भित्रको वासको क्षेत्रगत व्यवस्थापन र अनुगमनको लागि एउटा महत्वपूर्ण आधार हुनेछ ।
- **क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्य:** यो वास योजना पालिका भित्रका सबै वास सरोकारवालाहरू र अन्य मुख्य क्षेत्रगत योजना तर्जुमा समूहसंगको छलफल र सहकार्यबाट तयार गरिएको हो । त्यसकारण यसले क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी तथा कुशल सहजीकरण र सबल गराउन मुख्य भूमिका निभाउने अपेक्षा गरिएको छ । यसले पालिका भित्रका मुख्य सरोकारवालाहरू (गैर सरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्था आदिको) पहिचान गर्न सहयोग गर्नेछ जसले गर्दा पालिकालाई वास सेवा सुधारमा सहयोग पुग्ने छ ।

१.६. विषयगत क्षेत्र (Scope)

यो वास योजना निम्नलिखित विषयगत क्षेत्रहरूमा केन्द्रित रहेको छ:

- **खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर** - यस योजनाले सन् २०३० सम्म दुहवी नगरपालिकाको सबै घरधुरिमा दिगो आधारभूत खानेपानी सेवाहरूको पहुँच पुर्याउन सहयोग गर्दछ । यसले खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ ।
- **सरसफाइ तथा स्वच्छता** - यसले सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा सन् २०३० सम्ममा दुहवी नगरपालिकाको भरपर्दो वातावरणीय सेवाहरूमा पहुँच वृद्धि र सुधार गर्ने उद्देश्य राख्दछ । यसले सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ ।
- **विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सार्वजनिक स्थानहरू** - यसले दुहवी नगरपालिका भित्रको सबै शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थाका साथै बजार तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा उन्नत सरसफाइ सेवा र आधारभूत स्वच्छता सेवा प्राप्तिसमा सहयोग पुर्याउँछ ।

- ठोस फोहोर - यसले दुहवी नगरपालिका भित्र सन् २०३० सम्म ठोस फोहोरको व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सहयोग पुर्याउँछ ।
- क्षमता अभिवृद्धि - वासको क्षेत्रमा पालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरि प्रभावकारी रूपमा योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कनको लागि उपभोक्ता समिति र पालिकाको भूमिका सबल बनाउने तथा सो का निम्ति आवश्यक तालिम, अभिमुखीकरण र क्षमता अभिवृद्धिका निम्ति अन्य स्रोतहरूको पहिचान गरि सो जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न यस वास योजनाले सहयोग पुर्याउँछ ।
- समतामूलक वितरण र समावेशीता - वास सेवा प्रवाहमा विध्यमान असमानतालाई न्यूनिकरण गरि पालिका क्षेत्र भित्रका सेवा विमुख जनताहरूमा कसरी सेवा प्रवाहको समतामूलक वितरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने भन्ने बारे यस वास योजनाले व्याख्या गर्दछ ।

१.७. वास योजना तर्जुमा बिधि र प्रक्रिया

यो वास (खासस्व) योजना श्रृंखलावद्ध क्रियाकलापहरूमा आधारित प्रकृयाहरूलाई अवलम्बन गरि चरणबद्ध योजना तर्जुमा बिधिहरू प्रयोग गरि तयार गरिएको हो ।

यो प्रकृयाको सुरुवात दुहवी नगरपालिका ले आफ्नो पालिका क्षेत्रको वास (खासस्व) योजना तर्जुमा गर्ने सोच र निर्णय संगसंगै भयो । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा तथ्यांक संकलनका लागि प्रयोग गरिएको प्रविधि मोबाइलमा आधारित एनवास (N.WASH) एपको प्रविणता पूर्वक प्रयोग गर्न आवश्यक तालिम तथा अन्य प्राविधिक र वित्तीय सहयोग खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागले पुर्यायो । पालिका तथा समुदायहरूलाई सहभागितामूलक तवरले साधन स्रोतहरूको लेखाजोखा तथा योजना प्रकृयामा सहजीकरण तथा टेवा पुर्याउनको लागि योजना तर्जुमा प्रक्रियामा संलग्न बिज्ञहरूको भूमिका रह्यो। यो योजना प्रक्रियाका सबै चरणहरू दुहवी नगरपालिकाकै समन्वय र संलग्नतामा सम्पन्न भएका हुन् । यो योजनाको स्वामित्व र कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाको प्रतिबद्धताको सुनिश्चितता भइसकेपछि सोका लागि आवश्यक समन्वय नगरपालिकाबाट भयो ।

यस योजना तयार गर्ने क्रममा सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रले दुहवी नगरपालिकासँग समन्वय र वित्तीय साझेदारी गरेको छ भने ओम साई टेक्निकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि.ले सेवा प्रदायक संस्थाको रूपमा योजना निर्माणमा प्राविधिक र प्रक्रियागत सहजीकरण गरेको छ ।

वास योजनाको तयारीमा नगरपालिका नगरपालिकाभित्र रहेका राजनीतिक प्रतिनिधिहरू, नगर प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरू / सरोकारवाला तथा नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता इकाइका फोकल पर्सन तथा कर्मचारीहरू, योजना एकाइका कर्मचारीहरू लगायतको संलग्नता रहेको छ । नगरपालिकाभित्र वासका सबै मुख्य सरोकारवालाहरूलाई यस योजना प्रक्रियामा स्थान दिइएको छ । प्राविधिक र सामाजिक तथा संस्थागत सूचना र तथ्यांकहरू संकलन सहभागितामूलक बिधिहरू (Participatory Approach) प्रयोग गरी गरिएको थियो । नेपाल सरकार, खानेपानी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको N.WASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्बन गरी सूचना संकलन गरिएको छ । दुहवी नगरपालिकाको यो वास योजना स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था गरिएको योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अवलम्बन गर्दै राष्ट्रिय योजना तर्जुमा नीति र प्रक्रियाहरूसँग समेत मिल्नेगरी तयार गरिएको हो ।

यो प्रक्रियामा मुख्य तीन चरणहरू अनुसरण गरिएको थियो । यी चरणहरू मोटामोटी रूपमा व्याख्या

गरिएको छन् । वास योजना तयारी प्रक्रियालाई “वास योजना तर्जुमा मार्गदर्शन” अनुरूप नै व्याख्या गरिएको छ ।

१.७.१. खासस्व योजनाको ढाँचा ,सर्वेक्षण औजार र आवश्यक मानव संसाधन व्यवस्थापन

दुहवी नगरपालिकाले नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा प्रस्तावित ढाँचा अनुरूप नै यो खासस्व योजनाको तयारी गरेको हो । सो ढाँचामा प्रस्तावित विषयवस्तु तयारीका लागि फिल्ड सर्वेक्षणको रूजु सूची र प्रश्नावलीहरूका अलावा नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको NWASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्बन गर्ने गरी सूचना संकलन विधि तय गरिएको थियो ।

यस पश्चात खानेपानी आयोजना, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्था, घरधुरी एवम् समुदाय स्तरको वास सम्बन्धी विस्तृत सूचना संकलनका लागि साझेदार संस्था सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रले खुला प्रतिस्पर्धाबाट सेवा प्रदायक संस्थाको रूपमा ओम साई टेक्निकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि. लाई छनोट गरेको थियो । नगरपालिका सँगको समन्वयमा प्राविधिक ज्ञान एवम् खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेका फिल्डमा सर्वेक्षणका लागि खटिने गणक छनोट गरी मोबाइल एप्सबाट NWASH तथ्यांक संकलन सम्बन्धी तीन दिनको तालिम सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त तीन दिनको तालिम पश्चात् गणकहरूलाई स्थलगत सूचनाहरू संकलनका लागि परिचालन गरिएको थियो । गणक छनोटका क्रममा यसअघि नै पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रममा वास च्याम्पियनको रूपमा कार्यरत दक्ष मानव संसाधनलाई प्राथमिकता दिइएको थियो ।

१.७.२. मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा

तथ्यांक संकलनका लागि तपसिलका कामहरू गरिएको थियो ।

- नगरपालिकामा उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीहरू जस्तै नगरपालिकको बस्तुगत विवरण, पालिकाको website र नगरपालिकामा विगतमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाद्वारा संकलन गरेको सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धि तथ्यांक र प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन गरिएको थियो ।
- नगरपालिकाले यसअघि तयार पारेको स्थानीय वास योजनाको समेत विश्लेषण गरिएको थियो ।
- नगरपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको प्रवर्द्धन र संस्थागत गर्नका लागि तयार पारेका कानुनी तथा नीतिगत प्रावधानहरूको समेत विश्लेषण गरियो ।
- गुणात्मक विश्लेषणका लागि सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रबाट Gender WASH Monitoring Tools को प्रयोग गरी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा लैंगिक अवस्थाको लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरियो भने खुला दिसामुक्तको दिगोपन र पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनसम्बन्धी विभिन्न विषयगत जानकारी, कारण तथा उपायहरूको विश्लेषणका लागि लक्षित समूह छलफल र मुख्य सूचनादातासँगको अन्तरवार्ता (FGD & KII) गरिएको थियो ।

अवयवहरू	नमूना
खानेपानी प्रणालीहरू	सबै
खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ समिति	सबै
ट्युबवेलहरू	15.26%

<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन आयोजना (NMIP) द्वारा तयार पारिएको देशभरिको वास खानेपानी आयोजनाहरूको सूचिलाई दुहवी नगरपालिकामा पनि मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरूको सूचना तथा तथ्यांक संकलन गर्न प्रयोग गरियो । 	घरायसी सरसफाइ	15.26%
	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM, SWM, Sewerage with WWTP)	सबै
	विद्यालयहरूमा वास सुविधाहरू	सबै
	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू	सबै
	सार्वजनिक स्थलहरूमा वास सुविधाहरू	सबै

- नगरपालिका क्षेत्रभरिका शत प्रतिशत खानेपानी र सरसफाइसँग सम्बन्धित विद्यमान भौतिक संरचनाहरूको सबै प्राथमिक तथ्यांकहरू GIS मा आधारित वेब NWASH <http://nwash.mows.gov.np/dashboard> र सम्बन्धित Application (अनुसूची १) को उपयोग गरिएको थियो ।
- सबै संचालित खानेपानी आयोजनाहरूको दिगोपना सम्बन्धी तथ्यांक तथा सूचनाहरू पनि NWASH मोबाइल एप्सकै माध्यमबाट संकलन र लेखाजोखा गरियो ।
- घरपरिवार तहको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको सूचनाहरू संकलन गर्दा कुनै पनि टोल र बस्ती नछुट्नेगरी न्यूनतम १५ प्रतिशत हुनेगरी संकलन गर्दा कूल घरधुरीको १५.२६ प्रतिशत Confidence level हुने गरी नमुना संकलन (Random Sampling Method) विधिबाट सूचनाहरू संकलन गरियो ।
- शत प्रतिशत विद्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा पुगी खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी मौजुदा अवस्था NWASH मोबाइल एप्सको माध्यमबाट र भावी योजनाहरू सम्बन्धी सूचना पनि सोही एप्स प्रयोग गरी प्राथमिक स्रोतकै माध्यमबाट संकलन गरियो ।
- समुदायको ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन, मानव दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापन गरी स्रोतको पुनःप्रयोग सम्बन्धी सूचनाहरू NWASH मोबाइल एप्स र समुदाय तहमा छलफल तथा अवलोकन गरी संकलन गरियो ।
- खानेपानीको पहुँचबाट वञ्चित भएका समुदायको खानेपानीको सम्भावित स्रोतहरू र तिनको वर्तमान अवस्था (क्षमता, गुणस्तर) र भविष्यमा स्तरोन्नति गर्न सकिने अवस्थाको समेत आंकलन गरियो ।
- अन्य विकास साझेदारहरूको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरूको विवरणहरू संकलन गरियो ।

यी सबै सूचना तथा तथ्यांकहरूको संकलनले नगरपालिकामा वास सेवाहरूको प्रावधानको मौजुदा अवस्थालाई स्पष्ट रूपमा चित्रित गरेको छ । यसको लेखाजोखापछि नगरपालिकाको समग्र वासको अवस्थामा सन् २०३० सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्न के कति र कहाँ नयाँ आयोजनाहरू थप गर्नु पर्दछ र के कस्ता स्रोतहरूको व्यवस्था गर्नुपर्दछ भन्ने खाका तयार भयो । यसका लागि नगरपालिकाको वर्तमान वास अवस्थाको स्पष्ट जानकारी सहित वर्तमान अवस्था र २०३० सम्मको परिदृश्य विचको ग्याप विश्लेषण गरिएको थियो र वास कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि के/के कुराहरू आवश्यकता छ पहिचान गरिएको थियो ।

आधारभूत सूचना एवम् तथ्यांक संकलन गरेपश्चात् सबै वडामा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिका साथै बहुसरोकारवालासँग तथ्यांक प्रमाणीकरण कार्यशाला आयोजना गरी

तथ्यांकको प्रमाणीकरण गरिएको थियो । तत्पश्चात् नगरपालिका तहबाट तथ्यांकको प्रमाणीकरण गरी योजनाको प्राथमिकीकरण समेत गरिएको थियो । सरोकारवालाहरूको लागि नगरपालिका तहमा एउटा Visioning कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । यो कार्यशाला वास योजना तर्जुमा कार्यशालाको रूपमा आयोजना गरिएको थियो । जसमा नगरपालिका तथा वडाहरू, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, वास संस्था, किशोर किशोरी समूहका प्रतिनिधि, महिला समूहका प्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी, विद्यालय क्षेत्रका सरोकारवाला, युवा क्लब लगायतका व्यक्तिहरू सहभागी थिए । सो कार्यशाला वासको अवस्था विश्लेषण, नगरपालिका स्तरमा वास सेवाहरूको वितरण, व्यवस्थापन र सहयोगको वातावरणलाई बुझ्नको लागि आयोजना गरिएको थियो । छलफलले वास योजनाको लागि मौजुदा वास सेवा संरचनाको तथ्याङ्क र सन्दर्भ विश्लेषण गरी वास योजनाको लागि आधार तयार गर्‍यो । यस कार्यशालाले वर्तमान वास सुशासन, वित्तीय ग्याप पहिचानको स्थिति, यी मुद्दाहरूसँग सम्बन्धित चुनौतिहरू र प्रमुख निष्कर्षहरूको सारांश प्रस्तुत गर्‍यो । यस कार्यशालामा वास सेवा प्रवाह, सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहका मुद्दाहरू र मुख्य अवसर, सफलताका कारकहरू र चुनौतीहरूको बारेमा पनि छलफल गरिएको थियो ।

राष्ट्रिय योजनामा वास औजारलाई मूलप्रवाहको औजार बनाउन, आधारभूत जानकारीको रूपमा प्रोफाइलको सम्भाव्य प्रयोग गर्न र विकास नीति र कार्यक्रमहरूमा आधारभूत जानकारीको रूपमा यी सूचनाहरू प्रयोग गर्नको लागि पनि यो कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । यो कार्यशालाबाट पूर्ण वास कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यकता, भिजन, परिभाषित परिणाम, रणनीति, कार्यान्वयन व्यवस्था र कोष संयन्त्रको स्थापना गरियो ।

मोबाइल एप्स, समुहगत छलफल, रुजु सूचिको आधारमा संकलन गरिएका सूचना तथा तथ्यांकहरूलाई NWASH MIS को सहयोगमा प्रशोधन तथा विश्लेषण गरियो । तत्पश्चात निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न हालको विद्यमान अवस्था र पुगुपर्ने स्थान बीचको अन्तरको चर्चा गर्दै स्पष्ट नीति, कार्यक्रम, बजेट र साझेदारहरूका बीचको सहकार्यको योजना सहितको नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागबाट सिफारिस गरिएको ढाँचामा सन् २०२२-२०३० सम्मको लागि वास (खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता) योजनाको मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरियो ।

यो प्रक्रियाले निम्न चरणहरू अनुसरण गरेको थियो:

- नगरपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गर्ने र २०२२-२०३० को लागि वित्तीय आवश्यकता निर्धारण गर्ने ।
- निम्न आधारमा तिनीहरूको क्षमता लेखाजोखा गर्ने अ) महसुल र शुल्क आ) स्व-लगानी इ) कर ई) हस्तान्तरण (Transfer) ।
- यो समयावधिको लागि वित्तीय अपुग अनुमानित गर्ने र व्यापार, शेयर, इक्विटी र बोनडसद्वारा अपुग लगानी पूर्ति गर्ने तरिकाहरू पत्ता लगाउने ।

१.७.३. योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला

यो कार्यशालाको उद्देश्य “दुहवी नगरपालिकाको मस्यौदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना

(२०२२-२०३०)” लाई प्रमाणीकरण गर्नु थियो। कार्यशालाले योजनामा समावेश गरिएका सूचना र तथ्याङ्कको प्रमाणीकरण र समीक्षा गरेको थियो। विशेषगरी, कार्यशाला निम्न मुख्य क्षेत्रहरूमा केन्द्रित थियो।

- प्रत्येक अध्यायको सामग्री, तथ्याङ्कीय सूचक, रणनीतिक खाकाको सूचना र विश्लेषणात्मक पाठको सन्दर्भमा;
- आगामी बाटो र कार्ययोजना; यसमा योजनाको कार्यान्वयन चरणहरू, अनुगमन संयन्त्र, प्रोफाइल अद्यावधिक गर्ने समयावधि, आवश्यक फर्म्याटहरू र यो योजनालाई राष्ट्रिय तथ्याङ्कको अंशको रूपमा कसरी व्यवस्थापन, संग्रहण र सुरक्षण गर्न सकिन्छ आदि।
- प्रस्तावित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका दूरदृष्टी, परिलक्ष्य, लक्ष्य, रणनीति, अन्य विकास साझेदारहरूको संलग्नता, नगरपालिकाको खासस्व कार्यक्रमहरूको बजेट, जलवायु परिवर्तनका असर र अनुकूलन योजना, विपद व्यवस्थापनका योजना, संस्थागत क्षमता छलफलका अलावा प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको पुष्टीकरण;

१.८. योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू

यस वास योजनाले ‘Joint Monitoring Programme (JMP)’ द्वारा दिगो विकास लक्ष्यहरूको लागि खानेपानी तथा सरसफाईमा अनुगमन स्तरलाई बढाउन र सरल बनाउन विकास गरेको ‘सेवा लिस्नो (Ladder)’ को आधारमा नगरपालिका भित्रको वास सेवाको वर्गिकरण गरेको छ। यसले स्थापित स्रोतको वर्गिकरण मात्रै गर्दैन, दिगो विकास अनुगमनलाई निरन्तरता पनि प्रदान गर्दछ। यसै अनुरूप वास अन्तर्गत निम्न सेवाहरूलाई निम्नानुसारका सूचकका आधारमा परिभाषा सहित वर्गिकरण गरिएको छ।

१.८.१. खानेपानी

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमै चाहिएको समयमा उपलब्ध; दिसाजन्य जीवाणु र रासायनिक प्रदूषण रहितको खानेपानीको सुविधाहरू
आधारभूत स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनदेखि धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सीमित स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनबाट धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटभन्दा बढीको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सुधार नभएको खानेपानी	असुरक्षित इनार वा मूल (स्प्रिङ) बाट उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
खानेपानी सेवा नभएको	खोला, बाँध, ताल, पोखरी नदी, नहर वा सिँचाइ नहरबाट सिधा खानेपानी सङ्कलन गरिएको सुविधाहरू

१.८.२. सरसफाइ

सेवा स्तर	परिभाषा
-----------	---------

सुरक्षित व्यवस्थापन सहितको सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा आधारित; दिसाको स्थलगत वा अफ-साइट ढुवानी गरी सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरूको प्रयोग
आधारभूत सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा दिसाको सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सीमित सरसफाइ	दुई वा दुईभन्दा बढी घरधुरीले प्रयोग गरी दिसाको सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सुधार नभएको सरसफाइ	स्ल्याब, प्लेटफर्म नभएको खाल्डे चर्पी, तैरिएको, बाल्टिन चर्पीको सुविधाहरू
खुला दिसायुक्त	खेत, बारी/जमिन, जङ्गल, झाडी, पानीमा, समुद्री तटमा दिसा विसर्जन

१.८.३. स्वच्छता

सेवा स्तर	परिभाषा
आधारभूत स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधा भएको
सीमित स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी बिनाको हात धुने सुविधा भएको
स्वच्छता सुविधा नभएको	परिसरमा हात धुने सुविधा नभएको

१.८.४. विद्यालयमा वास सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता
उन्नत	चाहेको अवस्थामा उपलब्ध, सबैको पहुँचमा रहेको, खानेपानी गुणस्तर परीक्षणको आधारमा दिसाजन्य जीवाणु रहित र रासायनिक प्रदूषण रहित खानेपानीको उपलब्धतालाई समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैको लागि पर्याप्त सरसफाइका सुविधाहरूको उपलब्धता, सफाइको निरीक्षण भएको, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन उपयुक्त सुविधाहरूको उपलब्धता समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैका लागि अत्यावश्यक अवस्थामा हात धुने सुविधाहरूको उपलब्धता, महिनावारी स्वच्छताको शिक्षा र साधनहरू वितरण भएको (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)
आधारभूत	विद्यालयमा सुधारिएको स्रोतबाट खानेपानीको उपलब्ध भएको	विद्यालयमा लैङ्गिक-मैत्री र प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको सुधारिएको सुविधाहरू भएको	साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको

सीमित	सुधारिएको स्रोत (पाइपबाट खानेपानी, संरक्षित कुवा/मूल/ स्प्रिङ, वर्षात् को पानी, बोटलको पानी); तर सर्वेक्षणको समयमा पानीको उपलब्धता नभएको	सुधारिएको सुविधाहरू (फलस/पोअर, स्ल्याब सहितको खाल्डे र कम्पोस्टिङ-चर्पी); तर लैङ्गिक-मैत्री नभएको वा प्रयोग गर्ने अवस्थामा नरहेको	पानी भएको तर साबुन नभएको हात धुने सुविधाहरू भएको
सेवा नभएको	खानेपानी नभएको वा सुधार नभएको स्रोत (संरक्षण नगरिएको कुवा/मूल/ स्प्रिङ, सतहको पानी ट्याङ्करबाट ल्याएको)	शौचालय नभएको वा असुरक्षित सुविधाहरू (खाल्डे चर्पी, स्ल्याब वा प्लेटफर्म नभएको चर्पीहरू, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पी)	हात धुने सुविधाहरू नभएको विद्यालय वा पानी सहितको हात धुने सुविधा नभएको

यसैगरी संयुक्त अनुगमन कार्यक्रम (JMP) का साथसाथै विद्यालयको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाको स्तर निर्धारण गर्नका लागि दुहवी नगरपालिकाले तयार गरेको विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी कार्यविधि २०७७ लाई समेत आधार मानिएको थियो ।

१.८.५. स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर व्यवस्थापन	वातावरणीय सफाइ
उन्नत	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने
आधारभूत	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमा खानेपानीको उपलब्धता	प्रयोग गर्न योग्य सुधारिएको सरसफाइ सुविधाहरू र कम्तीमा एउटा चर्पी कर्मचारीलाई छुट्टाइएको; कम्तीमा एउटा लैङ्गिक-मैत्री महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि छुट्टाइएको र कम्तीमा एउटा चर्पी अपाङ्ग-मैत्री भएको	प्रयोग गर्न योग्य हात धुने (पानी र साबुन/वा र अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने वस्तु) सुविधा संस्थामा भएको र ५ मिटरको दूरीभित्र चर्पीको सुविधा	कम्तीमा तीन गोटा फोहोर फाल्ने भाँडोमा फोहोर छुट्टाइएको र धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर प्रशोधित वा सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	सरसफाइको आधारभूत प्रोटोकल भएको र सरसफाइ गर्ने जिम्मेवारी पाएका कर्मचारीले तालिम प्राप्त गरेको

			भएको		
सीमित	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनदेखि ५०० मिटरको दूरीमा खानेपानीको उपलब्धता तर आधारभूत स्तरको आवश्यकताहरू पुरा नभएको	कम्तीमा एउटा सुधारिएको सरसफाइ सुविधा भएको, तर आधारभूत सेवाको सबै मापदण्ड पुरा नभएको	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको हात धुने सुविधाहरूको उपलब्ध भएको वा दुबै मध्ये एक भएको	सीमित छुट्टाउने र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको विसर्जन वा प्रशोधन गर्ने, तर आधारभूत स्तरको सेवाको मापदण्ड पुरा नभएको	सफाइ प्रोटोकल भएको र वा कम्तीमा केही कर्मचारीले सरसफाइ सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेको
सेवा नभएको	खानेपानीको असुरक्षित स्रोत जस्तै इनार, कुवा वा खोला वा सतहको पानी; वा सुधारिएको स्रोत घर आँगनबाट ५०० मिटरको दूरीको धारा वा त्यो धारामा पानीको सुविधा नभएको	चर्पीका सुविधाहरू असुरक्षित (स्ल्याब र प्लेटफर्म बिनाको खाल्डे चर्पी, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पीहरू) वा चर्पीको सुविधा नै नभएको	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग हुने अवस्थामा हात धुने सुविधाहरू नभएको	छुट्टै फोहोर फाल्ने भाँडो र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको सुरक्षित विसर्जन/ प्रशोधन गर्ने सुविधा नभएको	सफाइ प्रोटोकल नभएको र कर्मचारीहरूले सफाइ तालिम प्राप्त नगरेको

१.९. वास योजना तर्जुमा औजार को रुपमा एनवास (NWASH Mobile Apps)

दुहवी नगरपालिकाले वास योजना तर्जुमा औजार को रुपमा प्रयोग गरेको एनवास (NWASH Mobile Apps) वेबमा आधारित योजना तर्जुमा औजार हो। यसले नगरपालिका स्तरमा पूर्ण रूपमा वास कभरेज प्राप्त गर्न आवश्यक योजना र लागत तयार गर्दछ। यो औजार प्रयोगको लागि (<http://nwash.mows.gov.np/dashboard>) मा उपलब्ध छ। यसले सन् २०२०-२०३० सम्मको निम्ति प्रस्तावित आयोजना र कार्यक्रमहरूको विस्तृत लागत र मात्राको स्पष्ट प्रस्तुति समेत प्रदान गर्दछ। यो औजार प्रयोग गर्न विभिन्न शर्तहरू रहेका छन्।

सर्वप्रथम त, खानेपानी मन्त्रालयको अधिकार प्राप्त (UserName र Password) व्यक्तिले यो औजारको प्रयोग गर्न सक्छन्। यसैगरी, मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन, लेखाजोखा र मस्यौदा

१.५.२ अनुसार गर्नुपर्दछ । भिजनिङ कार्यशाला (Visioning Workshop) तथा रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशाला सञ्चालन गर्न यो औजारलाई राम्रोसँग बुझेको, सहजीकरण सीप भएको सहजकर्ताको आवश्यकता पर्दछ ।

२. दुहवी नगरपालिका

२.१. भौगोलिक अवस्थिति र बनौट

दुहवी नगरपालिका नेपालका ७ प्रदेश मध्ये प्रदेश नं. १ को सुनसरी जिल्लामा अवस्थित छ। नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषदको) को मिति २०७१/०१/२५ को निर्णयानुसार गठित आयोगबाट घोषणा भएको दुहवी भलुवा नगरपालिकाले ३३.४४ वर्ग किलोमिटर ओगटेको थियो। नेपाल सरकार स्थानीय तह निर्धारण आयोगको २०७३ फागुनको निर्णय अनुसार सुनसरी जिल्लाका अन्य गा.वि.स. सोनापुर, सिमरिया, तनमुना र पुर्वकुशाहा समेतलाई मिलाएर कुल ७६.६७ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल कायम गरिएको छ। २०६८ सालको जनगणना अनुसार दुहवी न.पा.को कुल जनसंख्या ५६२१६ रहेको छ। यसैगरी दुहवी नगरपालिकाको पार्श्वचित्र (Municipality Profile) तयार गर्ने क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार यहाँको कूल जनसंख्या ५९३१४ रहेको छ, जसमध्ये महिलाको संख्या २९४७० रहेको छ।

यस नगरपालिकाको पुर्वमा मोरङ जिल्लाको बुढीगंगा गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ भने पश्चिममा गढी गाउँपालिका, उत्तरमा इटहरी उपमहानगरपालिका र दक्षिणमा मोरङकै बुढीगंगा गाउँपालिका र सुनसरीको बर्जु गाउँपालिका रहेका छन्। भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले यो नगरपालिका ८७ डिग्री १२ मिनेट २७ सेकेण्डदेखि ८७ डिग्री १७ मिनेट ५४ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तर र २६ डिग्री २९ मिनेट १५ सेकेण्डदेखि २६ डिग्री ३७ मिनेट ११ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांशसम्म लगभग केराको पात जस्तो आकारमा फैलिएको छ। १२ वटा वडाहरूमा विभाजित यस नगरपालिकाको उत्तरतर्फ अग्लो र दक्षिणतर्फ क्रमशः पानिढलो छ। उत्तरतर्फको अग्लो भागबाट उत्पत्ति भएका स-साना खोल्साहरू मिलेर निर्माण भएका बुढी खोला, टेंगा खोला, धनुष्ना खोला आदि दक्षिणतर्फ बगेका छन्। भौगोलिक परिवेशमा यो नगरपालिका त्यति धेरै विषम अवस्थितिमा नभए पनि बुढी खोला र अन्य स-साना खोला र खोल्साको पृष्ठभूमिमा अवस्थित भएका कारण यहाँ स्थानीय स्तरका विविधताहरू देखिन्छन्।

तालिका 2-1: नगरपालिकामा जनसंख्याको विवरण

क्र.स.	वडा नं.	स्थान	पुरुष	महिला	तेस्रो लिंगी	जम्मा
१	१	दुहवी	२०४९	१९६४	०	४०१३
२	२	तुथाहा	१९१७	१८९५	०	३८१२
३	३	दुहवी	१९७६	१९०५	०	३८८१
४	४	दुहवी	२२२०	२३३२	०	४५५२
५	५	दुहवी	१७१५	१६६२	०	३३७७
६	६	दुहवी	१६६९	१६०४	०	३२७३
७	७	भलुवा पचिरा	१८४२	१८९१	०	३७३३
८	८	सोनापुर	३२६७	३०३४	०	६३०१
९	९	सोनापुर	३४२५	३२४६	०	६६७१
१०	१०	सिमरिया	२७९५	२९७१	०	५७६६

११	११	तनमुना	२९९३	३००९	१	६००३
१२	१२	पूर्व कुसाहा	३९७५	३९५७	०	७९३२
जम्मा			२९८४३	२९४७०	१	५९३१४

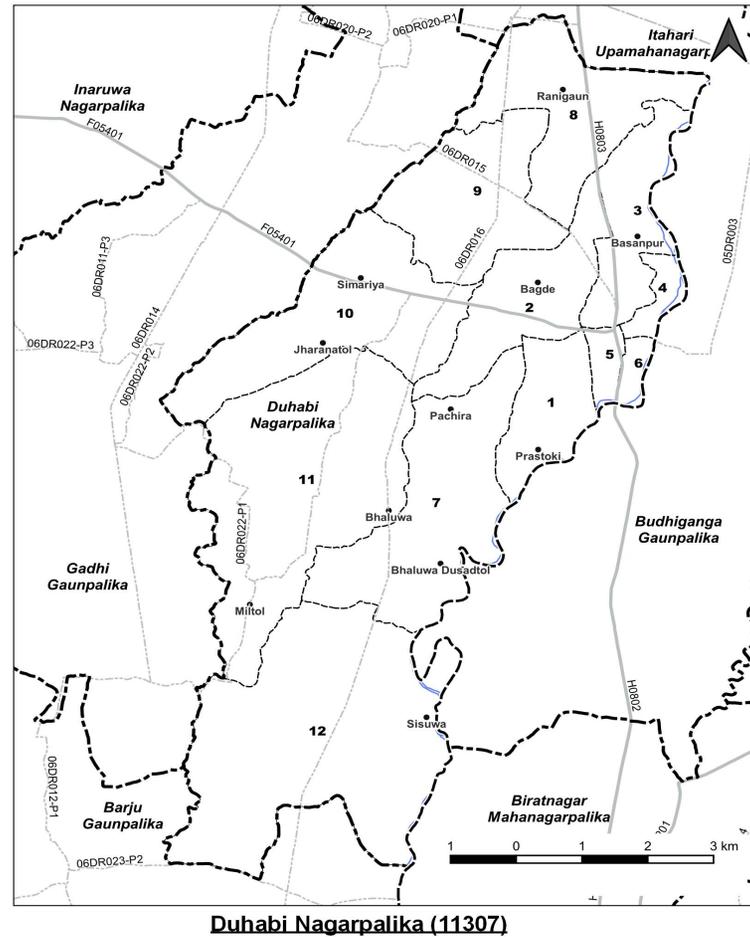
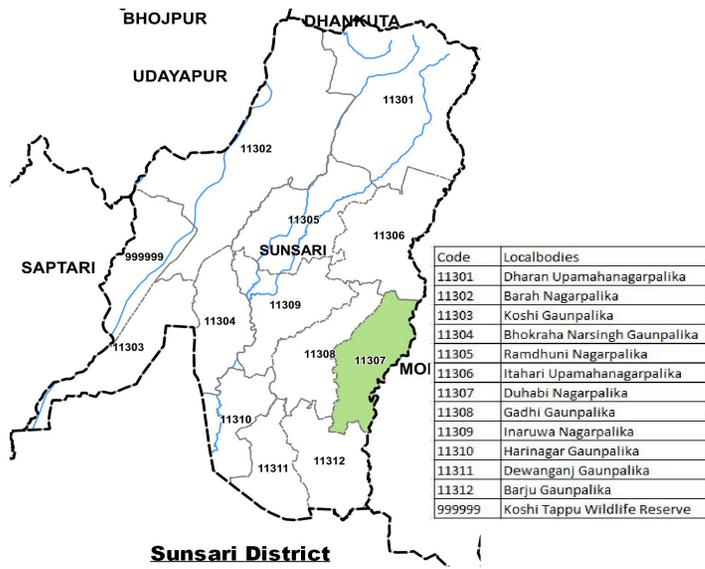
बढी क्षेत्रफल भएका वडाहरू ७, १०, ११ र १२, कम क्षेत्रफल भएका वडाहरू ५ र ६, विकासका हिसाबले १,२, ४, ५, ६ र ८ सडक सुविधा र विकासका पूर्वाधारहरू राम्रो रहेका छन्। वडा ७, ९, १०, ११ र १२ ग्रामीण परिवेशमा रहेका कारण यातायात तथा अन्य विकासका पूर्वाधार निर्माणका क्रममा रहेका वडा १,३, ४, ५, ६ र ८ कोशी राजमार्गले काटेको छ।

त्यस्तै कृषि क्षेत्रको अध्ययन गर्दा नगरपालिकाको ९४.८ प्रतिशत भू-भाग कृषि क्षेत्र रहेको छ। बाँझो जमीन १.४ प्रतिशत र बगैँचा १.२ प्रतिशतमा छ।

वडागत रुपमा कृषि क्षेत्रलाई हेर्दा वडा १, २, ७, ९, १० ११ र १२ नं. वडामा अधिकतम खेती क्षेत्र छ। वडा ५ र ६ दुहवी बजार क्षेत्र भएका कारण जग्गाको कृषिबाहेक अन्य व्यावसायिक प्रयोजन बढी भएको छ। वडा ३, ४, ५, ६ र ८ लाई विराटनगर इटहरी सडक खण्डले बीच भागबाट काटेका कारण यहाँ बाँझो तथाबजार विस्तारका लागि खण्डित जग्गा रहेको छ।

महिलाको जनसंख्या ४९.६१ र पुरुषको जनसंख्या ५०.३१ प्रतिशत रहेको छ। यस नगरपालिकामा मैथिलीभाषीको संख्या सबैभन्दा धेरै ४२.७९ प्रतिशत रहेको छ भने थारू २५.१७ प्रतिशत, नेपाली भातृभाषा बोल्ने १२.७९ प्रतिशत र उर्दू भाषा बोल्ने ३.९६७ प्रतिशत रहेका छन्।

सुनसरी जिल्लालाई २०७४ मा खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र र पूर्ण साक्षर जिल्ला घोषणा गरिएको छ। दुहवी नगरपालिका सुनसरी जिल्लामा नै पूर्ण खोप सुनिश्चिता भएको पहिलो नगरपालिका हो।

चित्र 2-1: नगरपालिकाको स्थान मानचित्र

२.२. भू-उपयोग तथा वातावरण

। यस नगरपालिकामा माटोको बनावट, खेतियोग्य जमीन, बस्तीयोग्य क्षेत्र आदिको विस्तृत अध्ययनको आधारमा नगरवासीहरुको आर्थिक हैसियत वृद्धि गर्न र वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्न नदिन के कस्ता उत्पादन प्रणाली तथा नीतिहरु अवलम्बन गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा विस्तृत अध्ययन गरी योजना निर्माण पश्चात कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ। प्राकृतिक स्रोतका हिसावले सम्पन्न दुहवी नगरपालिका जलस्रोतका दृष्टीले पनि सम्पन्न मानिन्छ। नगरपालिकाको मौसमी अवस्था राम्रो छ। औसत तापक्रम ३३° सिन्टिग्रेड र वार्षिक वर्षा ० मिलि लिटरदेखि ४०४.९ मिलि लिटर हुने गरेको छ।

२.३. प्रशासनिक एकाइ

यस नगरपालिकामा हाल १२ वटा वडा कायम रहेका छन्। हालको वडामा समावेश साविकका गाविस तथा वडाहरुको विवरण देह्यको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका 2-2: पालिकाको वडा विभाजन

वडा नं.	नगरपालिकामा समावेश गरिएका पुराना गाविस र नगरपालिका	पुराना वडा नं.
१	दुहवी	१,२
२	दुहवी	३,१०
३	दुहवी	४
४	दुहवी	५
५	दुहवी	६,७
६	दुहवी	८,९
७	दुहवी	११-१४
८	सोनापुर	१-३
९	सोनापुर	४-९
१०	सिमरिया	१-९
११	तनमुना	१-९
१२	पुर्व कुसाहा	१-९

२.४. जनसंख्या र जनसाङ्खिक विशेषताहरू

२.४.१. जात जाति र अन्य जनसाङ्खिक विवरण

दुहवी नगरपालिकामा १२२३१ घरधुरी रहेका छन्। धेरैजसो वडाका बस्तीहरू छरिएर रहेका छन्। वडा नं.४, ५ र ६ का बस्तीहरू बाक्लो (बजार) रहेका छन्।

२०६८ सालको जनगणना अनुसार दुहवी न.पा.को कुल जनसंख्या ५६२१६ रहेको छ। यसैगरी दुहवी नगरपालिकाको पार्श्वचित्र (Municipality Profile) तयार गर्ने क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार यहाँको कूल

जनसंख्या ५९३१४ रहेको छ, जसमध्ये महिलाको संख्या २९४७० रहेको छ ।

जातिगत आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी थारु जाति १३,७८२ जना (२४.५२%), दोस्रोमा मुसलमान ९,५९५ (१७.०७%), तेस्रोमा मुसहर ४,९६६ (८.८३%) रहेका छन् । त्यसैगरी झाँगड ३,९९० (७.१० प्रतिशत), ब्राह्मण, क्षेत्री २८३५ (५.०४ प्रतिशत) र तेली जाती २०७९ (३.७० प्रतिशत) रहेका छन् भने ५० भन्दा माथि लोपउन्मुख जाति (कूल जनसंख्याको ०.५ प्रतिशत भन्दा कम जनसंख्या भएको) रहेका छन् । जस्तै ः बन्टार/सरदार, हजाम/ठाकुर, खत्वे, मल्लाहा, सन्यासी/दशनामी, राजपुत, कायस्थ, कलवार, दमाई/ढोली, बादी, डोम, लिम्बू, सोनार, घर्ती/भुजेल, कुर्मी, पासमान आदि छन् ।

तालिका 2-3: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या

क्र.स.	वडा नं.	स्थान	घर परिवार संख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लिंगी	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व
१	१	दुहवी	८२७	२०४९	१९६४	०	४०१३	२.९९	१३४२.१४
२	२	तुताहा	९९९	१९१७	१८९५	०	३८१२	४.४९	८४८.९९
३	३	दुहवी	७१९	१९७६	१९०५	०	३८८१	३.६	१०७८.०५
४	४	दुहवी	११४४	२२२०	२३३२	०	४५५२	०.७८	५८३५.८९
५	५	दुहवी	९१७	१७१५	१६६२	०	३३७७	०.६९	४८९४.२
६	६	दुहवी	५२५	१६६९	१६०४	०	३२७३	०.५३	६१७५.४७
७	७	भलुवा पचिरा	७०५	१८४२	१८९१	०	३७३३	८.०३	४६४.८८
८	८	सोनापुर	१०८१	३२६७	३०३४	०	६३०१	५.९५	१०५८.०९
९	९	सोनापुर	१३१३	३४२५	३२४६	०	६६७१	५.६६	११७८.६२
१०	१०	सिमरिया	१३०७	२७९५	२९७१	०	५७६६	७.७९	७४०.१७
११	११	तनमुना	१३२०	२९९३	३००९	१	६००३	१२.४८	४८१.९६
१२	१२	पूर्व कुसाहा	१४५४	३९७५	३९५७	०	७९३२	१४.७५	५३७.७६
		जम्मा	१२२३१	२९८४३	२९४७०	१	५९३१४	६७.७४	

यस नगरपालिकामा विभिन्न धर्मका जनसङ्ख्या रहेका छन् । जस मध्य हिन्दू – ७६.१७%, बौद्ध धर्म – ०.०६%, मुस्लिम – २२.२६%, क्रीस्चियन – ०.४१% र अन्य १.०९% रहेका छन् ।

२.५. जनसङ्ख्याको गतिशीलता र बसाइ सराइको स्थिति

दुहवी नगरपालिकाको पार्श्वचित्रमा उल्लेख भए अनुसार गत एक वर्षको अवधिमा १५७९ जन्म हुँदा सोही अवधिमा ३६३ मृत्यु दर्ता भएको छ । सोही अवधिमा ६ वटा सम्बन्ध विच्छेद हुँदा ७१५ विवाह दर्ता भएका

छन् । बसाइसराइ गरी जाने भन्दा आउने बढी छन् । यस अवधिमा ४०९ परिवार बसाइ सराइ गरी आउँदा २६६ बसाइ सराइ गरी गएका छन् । मुख्य घटना दर्ताको एक वर्षको विवरण तल दिइएको छ ।

वडा नं.	स्थान	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइ सराइ	
						आएको	गएको
१	दुहवी	१३०	०	५२	०	६	४
२	दुहवी	७०	२०	३५	२	३३	५
३	दुहवी	५३	२६	३४	०	२४	११
४	दुहवी	१५३	१८	५५	०	५८	१५
५	दुहवी	७१	१७	३६	१	१२	१३
६	दुहवी	१९५	३८	७९	०	१०	१२
७	भलुवा	५६	२६	४६	०	४	७
८	सोनापुर	९३	२९	४८	२	६३	१५
९	सोनापुर	२६१	४१	८६	१	३१	५७
१०	सिमरिया	१४८	४३	५७	०	१२	१८
११	तनमुना	१२९	६६	८६	०	५	९
१२	पूर्वकुसाहा	२२०	३९	१०१	०	१५१	१००
जम्मा		१५७९	३६३	७१५	६	४०९	२६६

२.६. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्र भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाको आधारमा समृद्ध देखिन्छ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र पक्कि सडक ३२ कि.मि. रहेको छ । २०७६ मा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार नगरपालिकामा विद्युतको पहुँचको हकमा उर्जाको रूपमा जलविद्युत प्रयोग गर्ने घरपरिवार सतप्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

यस नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारीतर्फका शैक्षिक संस्थाहरू ३२ वटा र २५ निजी शैक्षिक संस्थाहरू रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थाहरूको हकमा नगरपालिका क्षेत्र भित्र २० अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, निजी नर्सिङ होम रहेका छन् ।

२.७. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा

दुहवी नगरपालिकाभित्र दुहवी बजार यहाँको पुरानो व्यापारिक केन्द्र हो । यसबाहेक, प्रायः सबै वडामा साना ठूला बजार रहेका छन् । यसबाहेक, प्रत्येक दिन साप्ताहिक हाट बजार लाग्ने गर्दछ ।

दुहवी नगरपालिका उद्योग क्षेत्र समेत हो । यहाँ कृषि, धातुजन्य, काष्ठ, कपडा, प्लास्टिक, खाद्य, बिस्कुट, तेल, दाना उत्पादन लगायतका ठूला उद्योग रहेका छन् । कृषि, पशु एवम् कच्चा पदार्थको सुलभ उपलब्धता, नगरपालिकाको सबैजसो वडा तथा बस्तीहरूमा सडक, बिजुली, पानी लगायतका आधारभूत पूर्वाधारको विकास तथा अन्य उद्योग स्थापनाका लागि पर्याप्त समथार जमीन यस नगरपालिकामा रहेको हुँदा

नगरपालिकामा कृषि, पशु, बन लगायतका उद्योका साथै शैक्षिक पर्यट र घरबास (Home-Stay) समेतको विकासको प्रचुर सम्भावना रहेको छ ।

खाद्धान्न, दलहन, तेलहन, सिट्रस (अमिलो जातका फलफूल) को उत्पादन, गाई, भैंसीजस्ता पशुजन्य उत्पादन, व्यवसायिक कुखुरापालन, उर्वरशील भूमी र सिंचित क्षेत्रको विस्तार, वैदेशिक रोजगारी र विप्रेषण, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्र र सहकारीको विस्तार, मन्दिर क्षेत्रको विकास र विस्तारले पर्यटन क्षेत्रमा थप टेवा पुग्न गइ आर्थिक उपार्जनमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ । साथै बस्तीबस्तीमा स्थानिय बजारको विस्तारबाट यहाँका बासिन्दाहरुको आर्थिक गतिविधि बढिरहेको देखिन्छ ।

यस नगरपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा यहाँका वित्तीय तथा सहकारी संस्थाहरुको पनि भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । सहकारी संस्थाहरुले स्थानिय स्तरको वचतलाइ नगरपालिका बाहिर जानबाट रोकौ स्थानिय क्षेत्रमा विभिन्न आयमूलक कार्यमा लगानी गरिरहेको छ । यस पालिकामा २० लघुवित्त तथा ऋण सहकारी संस्था र वाणिज्य बैंकहरुले आर्थिक तथा बैंकिङ गतिविधिहरु संचालन गरिरहेका छन् ।

२.८. ऐन, नीति नियमको अवस्था

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको दिगो व्यवस्थापन र प्रवर्द्धनमा दुहवी नगरपालिका सदैव सम्बेदनशील रहिआएको छ । यस नगरपालिकाले स्थानीय तहको पुनःसंरचना भै नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएका अधिकार प्रयोग गरी स्थानीय सरकारका क्षेत्राधिकारभित्र निर्दिष्ट विषयमा आवश्यक नीतिगत प्रावधान निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइरहेको छ। यस क्षेत्रमा दुहवी नगरपालिकाले हालसम्म १३ वटा ऐन, नीति, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाहरु निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ, जसको संक्षिप्त चर्चा तल गरिएको छ ०:

१) पूर्ण सरसफाइ अभियान गुणस्तर अनुगमन निर्देशिका २०७७

यस निर्देशिका दुहवी नगर कार्यपालिकाबाट मिति २०७७ असोज ११ गते पारित भै असोज २९ गते प्रमाणीकरण भएको र कार्तिक ३ गतेको राजपत्रमा प्रकाशित भै कार्यान्वयनमा आएको हो । यस निर्देशिकामा विभिन्न तहमा पूर्ण सरसफाइ अभियानको अनुगमनका सूचक, विधि, अनुगमन समिति गठन प्रक्रिया र सदस्यहरु, अनुगमन समितिका जिम्मेवारी, सामुदायिक तथा संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अनुगमन, विपद्मा खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वच्छताको अनुगमन, स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता लगायतका विषयलाई समावेश गरिएको छ ।

दुहवी नगरपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरुलाई २०८० चैत्र मसान्तभित्रै सफा र स्वच्छ क्षेत्रको रुपमा विकास गर्दै पूर्ण सरसफाइउन्मुख अभियानलाई निरन्तरता दिने लक्ष्य यस निर्देशिकाले लिएको छ । यस निर्देशिकाले बाह्य अनुगमनभन्दा पनि स्वअनुगमन र नियमित गुणस्तर अनुगमनमा जोड दिएको छ । पूर्ण सरसफाइ मार्गदर्शन २०७३, विद्यालय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी कार्यविधि २०७४, सुनसरी जिल्लाको पूर्ण सरसफाइ मार्गदर्शन २०७६, प्रदेश तथा संघीय सरकारले विभिन्न समयमा गरेका नीतिगत निर्णय, राष्ट्रिय वास क्लस्टरले कोभिड संक्रमणको समयमा विकास गरेको अनुगमन निर्देशिका लगायतमा आधारित भएर यस निर्देशिका तयार गरिएको हो ।

यस निर्देशिकाले विद्यालय अनुगमन समिति, टोलस्तरीय अनुगमन समिति, विद्यालय सेवा क्षेत्र स्वअनुगमन समिति, वडास्तरीय अनुगमन समिति, नगरपालिका तहको महिनावारी सरसफाइ तथा स्वच्छता अनुगमन समिति, संस्थागत सरसफाइ तथा सार्वजनिक क्षेत्र अनुगमनका लागि नगरपालिकास्तरीय समिति र नगरपालिकास्तरीय पूर्ण सरसफाइ अनुगमन समिति रहने व्यवस्था गरेको छ । यी समितिहरूले टोल तहदेखि संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र नगरपालिका तहको अनुगमन गर्ने गर्दछन् । निर्देशिकामा घरायसी, संस्थागत, सार्वजनिक स्थल, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन, स्वास्थ्य संस्थाको खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छताको अनुगमन, विद्यालय सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि सात झण्डे अवधारणा, अन्य संघसंस्था तथा कार्यालयको सरसफाइ तथा स्वच्छताको अनुगमन, सार्वजनिक स्थलको अनुगमन, खानेपानी प्रणालिको अनुगमन र विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीन अनुगमनका सूचक र प्रक्रिया निर्दिष्ट गरेको छ ।

यसैगरी, कोभिडको अवधिका लागि क्वारिन्टिन, आइसोलेसन, होम क्वारिन्टिन र होम आइसोलेसनमा गरिने अनुगमनका लागि समेत न्यूनतर स्तर मापदण्ड निर्धारण गरेको छ भने स्वच्छता सामग्रीको स्तर मापदण्ड समेत निर्धारण गरिएको छ । निर्देशिकामा प्रमाणीकरण तथा स्वघोषणा गर्नुपर्ने अवस्थामा प्रमाणीकरणको प्रक्रिया समेत निर्दिष्ट गरिएको छ ।

२) विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यविधि २०७७

संघीय सरकारले तयार गरेको विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यविधि २०७४ मा आधारित भएर दुहवी नगरपालिकामा यस कार्यविधि तयार गरिएको हो । यस कार्यविधिले पाँच वर्षभित्रमा दुहवी नगरपालिकाभित्रका सम्पूर्ण विद्यालयको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधालाई तीन तारा स्तरमा पुऱ्याउने महत्वाकांक्षी लक्ष्य लिएको छ । यस कार्यविधि नगर कार्यपालिकाको मिति २०७७ असोज ११ गतेको बैठकबाट पारित भई असोज २९ गते प्रमाणीकरण भएको हो । यस कार्यविधि २०७७ कार्तिक ३ गते दुहवी नगरपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको हो ।

यस कार्यविधिमा उद्देश्य, लक्ष्य, विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका मापदण्ड, विद्यालयको वर्गीकरणसम्बन्धी मापदण्ड, विद्यालयस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन तथा जिम्मेवारी, विद्यालयको खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता स्तर स्वमूल्यांकन, वर्गीकरण र प्रमाणीकरण प्रक्रिया, समितिको बैठकसम्बन्धी व्यवस्था, क्षमता विकास तथा वित्तीय व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था, विभिन्न निकायको समन्वय तथा भुमिका सम्बन्धी व्यवस्था समावेश गरिएको छ ।

३) खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमन मार्गदर्शन २०७७

यस मार्गदर्शन दुहवी नगर कार्यपालिकाको मिति २०७७ कार्तिक २० गतेको बैठकले पारित गरी मंसिर १९ गते प्रमाणीकरण तथा मंसिर २२ गते स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयनमा आएको हो ।

यस मार्गदर्शनमा खाद्य स्वच्छताको वर्तमान अवस्था, मार्गदर्शनको दूरदृष्टि, परिदृश्य, लक्ष्य तथा उद्देश्य, पूर्ण

सरसफाइको सूचकको रूपमा सुरक्षित खाना, खानालाई सुरक्षित राख्ने तरिका, अनुगमन संरचना तथा अनुगमन प्रणालीलाई समावेश गरिएको छ ।

यसैगरी, खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमन टोलीको काम, कर्तव्य र अधिकार, अनुगमन कार्यविधि, अनुगमनको पूर्वतयारी, घर बस्तु वा सेवा प्रदायक व्यवसाय र संघसंस्थाको अनुगमन गर्ने प्रक्रिया, दण्ड जरिवाना, अनुगमनमा संलग्न हुने कर्मचारी तथा व्यक्तिहरूले पालन गर्नुपर्ने आचारसंहिता समेत अनुगमन मार्गदर्शनमा समेटिएको छ ।

यस मार्गदर्शनमा खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमनका सूचक र प्रमाणीकरण गर्ने आधारहरू, घरायसी तहमा प्रयोग गरिने खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमन फाराम, विद्यालयमा प्रयोग गरिने खाद्य स्वच्छता एवम् अनुगमन फाराम, संघसंस्था तथा कार्यालय र उद्योग कलकारानाको खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमन फाराम, खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर अनुगमनकर्ताको परिचयपत्रको ढाँचा, र खाद्य स्वच्छता एवम् गुणस्तर नीति कार्यान्वयनका लागि सरोकारवाला निकाय एवम् संघसंस्थाहरूका जिम्मेवारीका विषय तथा सहकार्यका क्षेत्र समावेश गरिएको छ ।

यस निर्देशिकाले घरायसी तह, संस्थागत तह, कार्यालय तथा कलकारखानाहरूमा खाद्य स्वच्छता कायम राख्न र अनुगमन तथा प्रमाणीकरण गर्ने प्रक्रियामा स्पष्टता कायम गरेको छ ।

विद्यालयहरूमा विद्यार्थीका लागि दिवा खाजाको व्यवस्था भएको अहिलेको सन्दर्भमा विद्यालयमा खाद्य स्वच्छता कायम हुन नसकेमा ठूलो संख्यामा विद्यार्थीहरू एकसाथ प्रभावित हुन सक्ने जोखिम न्यूनीकरणका लागि यस गुणस्तर अनुगमन निर्देशिकाले निर्धारण गरेका मापदण्ड प्रभावकारी हुन सक्ने देखिन्छ ।

४) स्थानीय तहमा वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७७

यस ऐन २०७७ माघ ३० गते नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भई फाल्गुण २८ गते प्रमाणीकरण र चैत्र २ गते स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयनमा आएको हो ।

यस ऐनले वातावरण संरक्षणका लागि अपनाउन सक्ने कदम, विकास निर्माणसम्बन्धी कार्य वा आयोजना सञ्चालन गर्दा ऐनको अधीनमा रही संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन वा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि पेश गर्नुपर्ने प्रावधान निर्दिष्ट गरेको छ ।

यसैगरी, मापदण्ड र गुणस्तर कायम गर्नुपर्ने, वातावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार गर्नुपर्ने, प्रदूषण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने, प्रयोगशाला स्थापना गर्न सक्ने, नगरपालिकाले वातावरण निरीक्षकको नियुक्तिसम्बन्धी व्यवस्थालाई यस ऐनमा समेटिएको छ ।

फोहरमैलाको प्रवन्ध, फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने दायित्व, नगरपालिका क्षेत्रभित्र फोहरमैला व्यवस्थापनसम्बन्धी विस्तृत व्यवस्था, जैविक विविधता संरक्षण तथा अभिलेखीकरण, वन तथा हरित क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन, निजी वन, सार्वजनिक जग्गामा वन विकास, सहरी वनको विकास र व्यवस्था, वन क्षेत्रको प्रयोग, खुला क्षेत्र व्यवस्थापन तथा हरियाली प्रवर्द्धनलाई यस ऐनभित्र समावेश गरिएको छ ।

आठ परिच्छेद र ६६ दफा रहेको यस ऐनमा दण्ड जरिवानासम्बन्धी व्यवस्था, क्षतिपूर्तिसम्बन्धी व्यवस्था र सबै किसिमका प्राकृतिक साधन श्रोतको संरक्षण तथा दिगो प्रयोगसम्बन्धी व्यवस्था समेटिएको छ ।

यस स्थानीय तहमा वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७७ निमाण भई कार्यान्वयनमा आउनुअघि वातावरण तथा सरसफाइ कार्यविधि २०७५ लाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो ।

५) प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्र सम्बन्धी कार्यविधि २०७५

यस कार्यविधि २०७५ असोज १८ गते पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको हो । दुहवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका घरेलु, साना, मझौला तथा ठूलो उद्योगहरु वातावरण संरक्षण नियमावलीको अनुसूची ७ मा पर्ने ५५ किसिमका उद्योगहरुको प्रदूषण नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्य सम्पादन गर्न प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी दुहवी नगरपालिकाले यस कार्यविधि बनाएको हो ।

यस कार्यविधिमा नगरपालिकाभित्र वातावरण तथा ऊर्जासम्बन्धी शाखा तथा उपशाखासम्बन्धी व्यवस्था, वातावरण समितिको गठन र परिचालन, समितिको काम कर्तव्य र अधिकार, अस्थायी र स्थायी प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्र जारी गर्नेसम्बन्धी व्यवस्था, उजरीसम्बन्धी व्यवस्था र प्रदूषण गर्ने उद्योगले फोहरमैला आफै हटाउनुपर्ने व्यवस्थालाई समेत समावेश गरिएको छ । बढ्दो औद्योगीकरण भइरहेको दुहवी नगरपालिकामा यस कार्यविधि औद्योगिक फोहरमैलाको व्यवस्थापनलाई कानुनी विषयको रूपमा स्थापित गर्न सहयोगी सिद्ध बनेको छ ।

६) दुहवी नगरपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७७

यस ऐन २०७७ माघ ३० गते नगर कार्यपालिकाबाट पारित भई फाल्गुण २८ गते प्रमाणीकरण हुनुका साथै चैत्र २ गते स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयनमा आएको हो । दुहवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्बाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवम् साँस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्नका लागि विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि कानून बनाई प्रभावकारी कार्यसञ्चालन गर्नका लागि यस ऐन निर्माण गरिएको हो ।

नगर प्रमुखको नेतृत्वमा कार्यपालिका सदस्यहरु, सुरक्षा निकाय, निजी क्षेत्र, सञ्चार क्षेत्र र नागरिक समाज संस्थाहरुलाई समेत समावेश गरेर समावेशी प्रतिनिधित्वसहितको दक्ष स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने प्रावधान राखिएको छ । यस ऐनले वडा तथा नगरपालिका तहमा नै विपद् व्यवस्थापन समिति गठन, योजना निर्माण र आवश्यक पूर्वतयारीका साथै विपद्पश्चात् उद्धार, राहत र पुनःस्थापनासम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद्पश्चात् उद्धारका लागि आवश्यक औजार उपकरण, सार्वजनिक संस्था तथा व्यवसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व, विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्थापन राहतको मापदण्डलाई समेत यस ऐनमा समावेश गरिएको छ ।

७) अन्य ऐन, कार्यविधि, निर्देशिका र मार्गदर्शनहरु

माथि उल्लेख गरिएका बाहेक पनि खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता, वातावरण संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, जनस्वास्थ्य र फोहरमैला व्यवस्थापनसम्बन्धी अन्य नीतिगत प्रवन्ध गरेको छ । २०७७ कार्तिकमा कोभिड-१९ संक्रमण पहिचान, रोकथाम, नियन्त्रण, उपचार, प्रेषण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भन्ना व्यवस्थापन कार्यविधि जारी गरी कोभिडको प्रकोप नियन्त्रण तथा जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धनमा संलग्न मानव संसाधनलाई व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्न सहज हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

२०७७ चैत्र ३१ मा स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरिएको दुहवी नगरपालिकाको तीन पांग्रे ई-रिक्सा दर्ता गर्न बनेको ऐन २०७७ ले नगर क्षेत्रभित्र वातावरणमैत्री ई-रिक्सालाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न मार्गदर्शन गरेको छ ।

२०७८ आश्विन १ गते दुहवी नगरपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरी विपन्न नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम कार्यविधि २०७८ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । समुदायमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिवृद्धि मुख्य चुनौतिको रूपमा विद्यमान रहेकोले विपन्न, दलित तथा आर्थिक सामाजिक रूपले समस्यामा परेका नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा उपभोग गर्दा आउन सक्ने आर्थिक अवरोध हटाएर गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको समतामूलक पहुँच अभिवृद्धिका लागि जनतासँग नगर प्रमुख कार्यक्रम अन्तर्गत विपन्न नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा विपन्न नागरिकलाई आवद्ध गराउँदै योगदान रकममा सहूलियत प्रदान गर्न एवम् नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँचको हक प्राप्तिको प्रत्याभूति गर्ने उद्देश्यले यस कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको हो ।

२०७७ चैत्र २६ गते नगर कार्यपालिकाबाट पारित गरी चैत्र ३१ गते प्रमाणीकरण गरी संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि २०७७ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । नगरपालिकाको क्षेत्राधिकारभित्र पर्ने विषयसँग सम्बन्धित योजना, कार्यक्रम तथा आयोजना सम्बन्धी प्रस्तावको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन वा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी अध्ययन, प्रतिवेदन तयारी, स्वीकृति, प्रस्ताव कार्यान्वयन तथा अनुगमन प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनका लागि स्थानीय तहमा वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगरपालिकाले यस कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको हो ।

यसैगरी, दुहवी नगरपालिकाले यसअघि कोबोकलेक्ट एप्लिकेशनबाट खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धी तथ्यांक संकलन गरी नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोमा सो योजनालाई नेपाल सरकार, संघीय खानेपानी मन्त्रालयले तयार गरेको स्तर र मापदण्ड अनुरूप तयार गर्नका लागि एनवास सफ्टवेयरमार्फत तथ्यांक संकलन गरी पुनः योजना निर्माण गरिएको छ ।

यसबाहेक पनि, दुहवी नगरपालिकाको बोर्ड बैठकबाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी विभिन्न नीतिगत निर्णय गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

२.९. गुणात्मक तथ्यांक

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयारीका क्रममा नगरपालिकामा गुणात्मक तथ्यांक समेत संकलन गरिएको थियो । गुणात्मक तथ्यांक संकलनका लागि लक्षित समूह छलफल, लैंगिक वास अनुगमन, मुख्य सूचनादातासँगको अन्तरवार्ता र अवलोकन समेत गरिएको थियो । तपसिल बमोजिमको गुणात्मक तथ्यांक संकलन गरिएको थियो ः

विधि	संख्या
लक्षित समूह छलफल	१५
मुख्य सूचनादातासँगको अन्तरवार्ता	४
लैंगिक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता अनुगमन	३
माध्यमिक सूचनाहरूको विश्लेषण	१
स्थलगत अवलोकन	६

लक्षित समूह छलफल विभिन्न पाँच विषयमा केन्द्रित भएर गरिएको थियो, जुन संक्षेपमा तल दिइएको छ ।

विधि	संख्या
खुला दिसामुक्तको दिगोपन र पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धन	३
सरसफाइ र महिलाका सवाल	३
सरसफाइ र किशोरीका सवाल	३
संस्थागत सरसफाइ प्रवर्द्धनका सवालहरू	३
खानेपानीको सेवा नपुगेका समुदायसँग खानेपानीका सवाल	३

सबै लक्षित समूह छलफल जाँच सूचीका आधारमा गरिएका हुन् । माथि उल्लेख गरिएका सबै लक्षित समूह छलफललाई तल संक्षेपीकरण गरिएको छ ।

खुला दिसामुक्तको दिगोपन र पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धन

खुला दिसामुक्त अभियानको क्रममा चर्पीहरू निर्माण भए पनि त्यसपछिका दिनमा पूर्ण सरसफाइ अभियानले सबै स्थानमा सघन रूपमा स्थान नपाउँदा खुलामा दिसा गर्ने प्रचलन बढिरहेको छ । पूर्ण सरसफाइ नमूना टोल निर्माण भैरहेका बाहेक अन्य टोलमा कतिपय स्थानमा चर्पी छैन भने चर्पी हुने घरका पनि पुरुष सदस्यहरू खुलामा नै दिसा पिसाव गर्दछन् । सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा निर्माण गरेका चर्पी बिग्रने भत्किने गरेकोले सर्वेक्षण अनुसार ५० प्रतिशत घरधुरीले हाल चर्पीको प्रयोग गर्दैनन् ।

व्यवहारिक परिवर्तनका लागि सहजीकरणको प्रभावकारिता अझै पनि हुन सकेको छैन । नगरपालिका र वडाका वार्षिक नीति कार्यक्रममा पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धन र व्यक्तिको आनिवानी तथा व्यवहार बदल्ने किसिमका निरन्तर सहजीकरणका क्रियाकलाप समावेश हुन सकेका छैनन् ।

पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि टोल विकास संस्था नहुनु पनि एउटा मुख्य चुनौति हो । नगरपालिकामा टोल विकास संस्था गठन कार्यविधि तयार भए पनि अझैसम्म कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन । टोल विकास संस्था गठन भएमा त्यसले वार्षिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्थ्यो, र आफ्नो टोललाई पूर्ण सरसफाइउन्मुख टोल बनाउन निरन्तर क्रियाशील हुने थियो ।

खुला दिसामुक्त अभियानको क्रममा नियम कानूनमा कडाइ थियो । त्यतिबेला पर्याप्त नीति नियम र कानून नभए पनि एउटै सरसफाइ परिचयपत्रको आधारमा सेवा सुविधालाई नियन्त्रित गर्नेसम्मको काम तत्कालीन

स्थानीय तहले गरेका थिए । तर अहिले नगरपालिका र स्थानीय सरकार बनिसकेपछि भएका नीति नियम र कानूनको समेत कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । मूलतः कोभिड महामारीले पूर्ण सरसफाइलाइ विषयान्तर गर्नु र सहजीकरण गरिरहेका साझेदार संस्थाको समेत कार्यक्रमको अवधि समाप्त भएपछि पूर्ण सरसफाइ प्रवद्र्धन र खुला दिसामुक्तको दिगोपन झन कमजोर बनिरहेको छ । त्यसैले, खुला दिसामुक्त अभियानको क्रममा वितरण गरिएका रिड समेत केही घरमा प्रयोगविहिन अवस्थामा भेटिएको छ । यसैगरी, भएका संरचनाहरु समेत प्रयोगविहिन अवस्थामा रहेका छन् ।

खुला दिसामुक्त अभियानका क्रममा अनुगमन कार्य प्रभावकारी थियो । टोल तहमा त खुला दिसामुक्त घोषणापश्चात् पनि अनुगमन समिति र अनुगमन निर्देशिका बनाएर अनुगमनलाई निरन्तरता दिइएको थियो । तर बाह्य सहजीकरण पर्याप्त नहुनुका साथै कोभिड महामारीका कारण नगरपालिका र अन्य सरोकारवालाको प्राथमिकतामा नै फेरियो । जसले गर्दा, अनुगमन कार्यले निरन्तरता पाउन सकेन । त्यसैले, चर्पी निर्माण र स्तरोन्नति प्राथमिकताभित्र परेन ।

सचेतनामूलक क्रियाकलापको निरन्तरता नहुँदा कोरोनाको बहाना बनाएर चर्पी नबनाउने र अनुदान पर्खिने वानीको विकास भयो । वडाहरूले सचेतनाका क्रियाकलापको निरन्तरता दिनुका साथै वास च्याम्पियनहरूले व्यवहार परिवर्तनका लागि सहजीकरण गरिरहेको भए पनि यस कार्य नगरपालिकाका चार वडामा मात्र केन्द्रित भएकोले बाँकी वडामा पूर्ण सरसफाइ कमजोर बनेको छ । निश्चित सीमान्तकृत समुदाय बसोबास गर्ने स्थानमा यहाँको समुदाय छिटो परिवर्तन हुन सक्ने किसिमको (Early Adopter) छैन । व्यवहार परिवर्तनका लागि निरन्तर र योजनाबद्ध सहजीकरण आवश्यक हुन्छ, जसको कमी भयो । चर्पी र सरसफाइलाई पुरस्कार र दण्डको विषय बनाउनुपर्नेमा त्यो हुन सकेन । खुला दिसामुक्त अभियानका क्रममा नीति नियममा कडाइ गरिएको र त्यसपछि कडाइ नहुँदा व्यक्तिको व्यवहार परिवर्तन दिगो हुन सकेन ।

नगरपालिका नै खुला दिसामुक्त घोषणा भएपछि स्थानीय सरकारले त्यसलाई दिगो बनाउनका लागि कार्यक्रमको निरन्तरता हुनुपर्छ, जुन यहाँ हुन सकेन । नगरपालिकाले आफ्नो नियमित वार्षिक कार्यक्रममा पूर्ण सरसफाइलाइ घनिभूत रूपमा समावेश गर्नुपर्नेमा सो हुन नसकेका कारण पूर्ण सरसफाइ सामाजिक अभियानको रूपमा स्थापित हुन सकेन ।

खुला दिसामुक्त अभियानका क्रममा सार्वजनिक जमिनमा बसाबास गरिरहेका, सडकको छेउमा छाप्रा बनाएर बसेका बस्तीहरूमा चर्पी निर्माण हुन नसकेको समेत भेटियो । यसैगरी, त्यस क्रममा चर्पी निर्माण हुन नसकेका घरधुरीलाइ खुला दिसामुक्त घोषणापश्चात् सम्बन्धित वडाले चर्पी निर्माण गर्नका लागि रिड, प्यान र पाइप सहयोग गरेको, तर सुकुम्बासी बस्तीमा बसोबास गरिरहेकाहरूले आफूले थप लगानी गरी चर्पी निर्माण गर्न इच्छुक नभएको पाइयो ।

खुला दिसामुक्त अभियानको क्रममा चर्पी बनाउनका लागि कतिपय घरधुरीले अनुदान पाए, जसले गर्दा मर्मतसम्भार तथा स्तरोन्नतिका लागि समेत अनुदान पाइन्छ भन्ने आशा बढ्यो ।

चर्पीको स्तरोन्नति हुन नसक्नुका कारण

सचेत समुदायले स्तरोन्नति गर्दै गएको समेत भेटिएको छ । तर पनि चर्पीको मर्मतसम्भार र स्तरोन्नति जुन दर र रफ्तारमा हुनुपर्ने थियो, सो हुन नसकेको पाइयो । कमजोर जागरण भएको समुदायमा अहिले पनि मुख

ताक्रे भावना छ ।

चर्पीको स्तरोन्नतिका लागि एकीकृत योजना निर्माण गरी त्यसको कार्यान्वयनका लागि परिचालन र कडाइका साथ अनुगमन हुनुपर्छ, यहाँ सबै चिजको अभाव भयो ।

अनुगमनको निरन्तरता हुन नसक्नु, पूर्ण सरसफाइ कार्ययोजना निर्माण नहुनु, चर्पीको स्तरोन्नति गर्नुपर्ने घरहरूको पहिचान गरी निर्दिष्ट कार्ययोजना निर्माण नहुनु र सोकालागि पर्याप्त सहजीकरण हुन नसक्दा चर्पीको स्तरोन्नति हुन नसकेको लक्षित समूह छलफलका क्रममा जानकारीमा आयो ।

नगरपालिकाले निर्माण गरेका पूर्ण सरसफाइ तथा वातावरण प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित नीति नियमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन नहुँदा समेत पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धन प्रभावित बन्न पुग्यो ।

यसअघि गठन भएका टोल तहका नमूना समुदाय व्यवस्थापन समितिहरू प्रभावकारी बाह्य सहजीकरणको निरन्तरता नहुँदा सक्रियतामा कमी हुँदै गयो । पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि समुदाय र टोल तहमा वार्षिक योजना निर्माण गरी क्रियाशील हुनुपर्नेमा सो हुन सकेन ।

खुला दिसामुक्तको दिगोपन र पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि वडा, नगरपालिका र विद्यालयको भूमिका

चर्पी नबनेको अवस्थामा इज्जत र प्रतिष्ठाका लागि चर्पी बनाउनुपर्छ भन्ने सन्देश प्रवाह भयो, जसका कारण यो सबैको सरोकारको विषय बन्यो । तर, चर्पीको स्तरोन्नति किन गर्नुपर्छ भन्ने कुराको स्पष्ट सन्देश र त्यसका लागि जिम्मेवार निकाय कुन कुन हुन् भन्ने कुरा स्पष्ट हुन सकेन । त्यसैले, विद्यालय र विद्यार्थीले आफ्नो भूमिकामा स्पष्ट हुन सकेनन्, न त उनीहरूले आफ्नो भूमिकाको खोजी नै गरे ।

खुला दिसामुक्त अभियानमाजस्तै गरी शिक्षकले विद्यार्थीलाई झक्झक्याउने र परिचालन गर्ने कार्यमा कमी आयो, किनकि स्थानीय सरकारबाट विद्यालयलाई त्यस किसिमको निर्देशन र सहजीकरण समेत हुन सकेन ।

स्वास्थ्य र सरसफाइको बारेमा विद्यालय जति सचेत हुनुपर्ने हो, त्यति सचेत भएर व्यावहारिक रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकेको देखिन्छ । शिक्षक समेत पाठ्यक्रम केन्द्रित भएर अध्यापन गर्ने कार्यमा मात्र केन्द्रित भए । विद्यालयमा हुने सिकाइलाई समुदायको सरसफाइसँग जोड्न सकिएन ।

किशोरीका सवालहरू

किशोरीहरूमा तीव्र शारीरिक, मानसिक तथा सम्वेगात्मक परिवर्तन देखा पर्ने र उच्च संवेगात्मक समेत हुने भएकोले यस अवस्थालाई जोखिमको अवस्थाको रूपमा समेत लिइन्छ । किशोरावस्थामा नै महिनावारी चक्र सुरु हुन्छ । यस समयमा उनीहरूका स्वास्थ्य तथा सरसफाइ र स्वच्छतामा विशेष ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ । यसका लागि, घरायसी र संस्थागत तहमा समुचित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाको व्यवस्था गर्नुका साथै उनीहरूलाई परिवारका सदस्यहरू र विद्यालयका शिक्षक तथा सहपाठीहरूबाट समेत सहयोग र अग्रजहरूबाट सल्लाह, सहयोग तथा परामर्श आवश्यक हुन्छ ।

किशोरीहरूलाई कमजोर खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्थाले के प्रभाव परेको छ ? घरायसी तहमा उनीहरूका मुख्य सवाल के छन् ? विद्यालय तहमा उनीहरूका मुख्य सवाल के हुन् ? उनीहरू अध्ययनरत विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका अवस्था के छ ? के कुरा तत्काल सुधार गर्नुपर्ने छ ? यिनै विषयमा केन्द्रियत भएर तीन भिन्न भिन्न प्रकृति र क्षेत्रका २४ जना किशोरीहरूसँग

छलफल गरिएको थियो ।

घरायसी तहमा किशोरीका सवाल

- परिवारका महिला सदस्यले महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनमा सहयोग गर्दछन् । तर, कुनै पनि किशोरीले परिवारका पुरुष सदस्यबाट महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनमा सहयोग नपाएको र आफूले सहयोग समेत खोज्न नसके, लाज लाग्ने गरेको बताए ।
- छलफलमा सहभागी २४ किशोरीमध्ये ७ किशोरीको घरमा चर्पी नभएको पाइयो । चर्पी नहुने घरधुरीका किशोरीहरू रातिका समयमा दिसा पिसाव गर्नका लागि परिवारका सदस्यसँग भन्दा पनि अन्य साथीहरू लिएर घरदेखि टाढाको बाँसघारीमा दिसा पिसाव गर्न जाने बताए ।
- यसरी, घरबाहिर दिसा पिसाव गर्न जाँदा वर्षायाममा सर्प, जुका र अन्य कीटपतंगले टोक्ने समस्या हुने र वर्षामा पानी जम्ने भएका कारण समयमा दिसा समेत गर्न नपाएको बताए ।
- खुलामा दिसा गर्न जाँदा सुरक्षाको खतरा कहिलेकाहीं हुने भए पनि यो प्रमुख समस्या नभएको पाइयो ।
- मूलतः वडा नं. ९ का किशोरीहरूले घरमा पहिले चर्पी बनाएको भए पनि परिवारका सदस्यहरूले त्यसको नियमित मर्मतसम्भार तथा स्तरोन्नति नगर्दा हाल चर्पी प्रयोगविहिन बनेको उल्लेख गरे ।
- कुनै पनि घरधुरीमा महिनावारीको समयमा प्रयोग गरेको सेनिटरी प्याडको सुरक्षित बिसर्जनको अभ्यास नभएको पाइयो । यसैगरी, कुनै पनि चर्पी महिनावारीमैत्री नभएको पाइयो ।
- किशोरीहरूले घरमा रहँदा समेत बजारमा पाइने सेनिटरी प्याड नै प्रयोग गर्ने गरेको पाइयो । तर, वयस्क महिलाहरूले भने आवश्यकता अनुसार कपडा समेत प्रयोग गर्ने गरेको बताए ।
- ब्राह्मण क्षेत्री परिवारमा किशोरीहरूमा घरायसी तहमा सरसफाइसँग सम्बन्धित कार्यभार कम भएको पाइयो भने तुलनात्मक रूपमा आदिवासी किशोरीहरूमा यस कार्यभार बढी भएको पाइयो ।
- ब्राह्मण क्षेत्री परिवारमा अझै पनि महिनावारीका समयमा भान्द्रामा जान नदिने र पूजा कोठामा जान नपाइने बताए, जुन आदिवासी जनजाति परिवारमा नभएको पाइयो ।
- महिनावारीका कारण किशोरीहरू विद्यालय नगइ घरमा नै बस्ने गरेको पाइएन । तर, विद्यालयमा महिनावारीमैत्री खानेपानी, सरसफाइ सुविधा नहुँदा कहिलेकाहीं बीचमा नै विद्यालय छोडेर घरमा आउने गरेको करिब १० प्रतिशत किशोरीले बताए ।

विद्यालय तहमा किशोरीहरूका सवाल

- लक्षित समूह छलफलमा सहभागी भएका किशोरीहरू अध्ययनरत कुनै पनि विद्यालयमा पूर्ण रूपमा महिनावारीमैत्री सरसफाइ सुविधा नभएको पाइयो ।
- कुनै पनि विद्यालयमा शुद्धीकरण गरिएको र पर्याप्त पिउने पानीको सुविधा नभएका कारण पानी पिउनका लागि एउटा वा सीमित हाते कलमा भर पर्नुपरेको, जसका कारण पालो पर्खिँदा धेरै समय लाग्ने र कक्षामा आउँदा अवेर हुने भएकोले शिक्षकले गाली समेत गर्ने गरेको किशोरीहरूले बताए । वडा नं. १ देखि ६ सम्मका विद्यालयमा प्रणालीको पानी जडान गरिएको भए पनि बाँकी वडामा रहेका विद्यालयमा भने कलकै पानी पिउनका लागि समेत प्रयोभ भैरहेको पाइयो ।

- सबै विद्यालयमा किशोरीहरूले महिनावारीका समयमा सेनिटरी प्याड विद्यालयमा प्रति महिना दुइ प्याकेटका दरले पाउने गरेको बताए । तर, प्रयोग गरिसकेको सेनिटरी प्याड बिसर्जन गर्ने उपयुक्त स्थान नहुँदा चर्पीमा नै र बाहिर जथाभावी फाल्ने गरेको उनीहरूको भनाइ छ ।
- कुनै पनि विद्यालयमा विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यविधिले तोकेबमोजिमको चर्पी नभएको पाइयो ।
- आधारभूत तहको सुविधा भएका विद्यालयहरूमा समेत चर्पीको उपयुक्त सफाइ नहुँदा विद्यालयका छात्रा शौचालय प्रयोगयोग्य हुन सकेका छैनन् । त्यसैले, छात्राहरूले महिनावारीका समयमा विद्यालय जाँदा ६ घण्टासम्म पनि सेनिटरी प्याड नफेरेको समेत किशोरीहरूले जानकारी दिए ।
- यसअघि विद्यालयमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सरोकार समूह गठन हुने गरेको भए पनि कोभिड महामारीपश्चात् कुनै पनि विद्यालयमा पुनर्गठन भएको छैन ।
- कोभिड महामारीपछि बाल क्लब समेत पुनर्गठन नभएको पाइयो ।
- विद्यालयहरूमा छात्राहरूलाई सेनिटरी प्याड वितरण गर्नका लागि एक जना शिक्षिकालाई जिम्मेवारी दिइएको र केही विद्यालयमा जेन्डर फोकल शिक्षकको व्यवस्था भएको पाइयो ।
- विद्यालयमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनका लागि विद्यालयको तर्फबाट पछिल्लो एक वर्षमा कुनै बैठक, छलफल र योजना नभएको किशोरीहरूले बताए ।
- तीन वटा लक्षित समूह छलफलका सहभागी मध्ये दुइवटा छलफलका सहभागी किशोरीहरूले महिनावारीको समयमा विश्राम तथा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनका लागि विश्राम कक्षको व्यवस्था भएको बताए । यसरी हेर्दा बाह्य सहजीकरण र सहयोग भएका माध्यमिक विद्यालयमा महिनावारीलाई मध्यनजर गरी विश्राम कक्षको व्यवस्था भएको पाइयो ।

समग्रमा हेर्दा विद्यालयमा किशोरीमैत्री खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा नभएको र यो तुरुन्त व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । विद्यालयमा उपयुक्त सरसफाइ सुविधा नहुँदा किशोरी र छात्राहरूलाई शारीरिक, मानसिक र संवेगात्मक समस्या हुनुका साथै वडा नं. ६ देखि १२ सम्म खानेपानीका लागि लाइनमा लाग्नुपर्दा कक्षामा जान ढिला हुने र शिक्षकको गाली समेत खानुपर्दा उनीहरूमा हिनताबोध समेत हुने गरेको किशोरीहरूको गुनासो रहेको छ ।

महिला सहभागिता र महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन

घरायसी सरसफाइ तथा स्वच्छताका क्रियाकलापमा महिलाको सहभागिता बढी हुन्छ, तर सामुदायिक तहका क्रियाकलापमा महिलाको सहभागिता कम हुने गरेको छ ।

विशेषगरी, समिति निर्माण, योजना निर्माण, क्षमता अभिवृद्धिका क्रियाकलाप आदिमा महिलाको सहभागिता कम हुने गरेको छ ।

नगरपालिकाभिन्न रहेका संस्थागत सरसफाइ संरचनाहरू महिनावारीमैत्री छैनन् । त्यसैले, तिनको स्तरोन्नति गरी महिनावारीमैत्री र अपांगतामैत्री बनाउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

घरायसी तहमा महिनावारी स्वच्छताका लागि पुरुषले सघाउने अभ्यास निकै कम रहेको छ । अधिकांश

महिलाले महिनावारीको समयमा सेनिटरी प्याडको प्रयोग गर्ने गरे तापनि महिनावारी स्वच्छता, पोषण तथा किशोरीहरूको महिनावारीका समयमा हुने तनाव व्यवस्थापनमा परिवारका सदस्यहरू जिम्मेवार भएको पाइँदैन ।

किशोरीहरूले महिनावारीको समयमा सेनिटरी प्याड समेत आफैले खरिद गरी ल्याउने अभ्यास रहेको छ ।

घरायसी तथा संस्थागत तहमा प्रयोग गरिसकेको सेनिटरी प्याडको सुरक्षित व्यवस्थापनको सुविधा नहुँदा प्याडलाई असुरक्षित रूपमा झाडी तथा खोल्सामा फाल्नुपर्ने अवस्था छ ।

महिनावारीसँग सम्बन्धित परम्परागत सोंच र चिन्तनका कारण महिनावारीको समयमा किशोरीहरू सामाजिक साँस्कृतिक क्रियाकलापमा सहभागिताका अवसरबाट समेत वञ्चित हुने गरेका छन् ।

विद्यालयमा महिनावारीमैत्री सरसफाइ सुविधा नहुँदा अहिले पनि महिनावारी हुने किशोरीमध्ये करिब ३० प्रतिशत महिनावारीको समयमा विद्यालयमा अनियमित हुन्छन् ।

दिगोपनसँग जोडिएका सवालहरू

नगरपालिकामा सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित आवश्यक नीति, नियम र ऐन बने पनि त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसक्नु पनि दिगोपन हुन नसक्नुको एउटा मुख्य कारण हो । नगरपालिकाले चर्पी बनाउनुपर्ने, खुलामा फोहर विसर्जन गर्न नपाउने र फोहर वर्गीकरण गरी कुहिने फोहरलाई मल बनाउने तथा नकुहिने फोहरलाई व्यवस्थित रूपमा विसर्जन गर्ने नीति र सुविधा निर्माण गर्नुपर्ने राय लक्षित समूह छलफलका सहभागीहरूको रहेको छ ।

नगरपालिकाले तयार गर्ने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि नगरपालिकास्तरीय र वडास्तरीय वार्षिक योजना तयार गरी त्यसको कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । खासस्व योजनाको कार्यान्वयनका साथै पूर्ण सरसफाइ अभियानको तीव्रताका लागि सबै टोलहरूमा टोल विकास संस्था गठन गरी सो मार्फत पूर्ण सरसफाइ अभियान सञ्चालन गर्ने र सरसफाइलाई पुरस्कार र दण्डको विषय बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

अनुगमन तयार भएर पनि कार्यान्वयनमा नआउनु र पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई वार्षिक नीति कार्यक्रममा निर्दिष्ट विषयको रूपमा समावेश नगरिँदा यसले निरन्तरता पाउन नसकेको लक्षित समूह छलफलका सहभागीका राय रहेको छ । यसैगरी, पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छताको सवाललाई अघि बढाउनका लागि दिगो प्रकृतिका संस्था नहुनु पनि मुख्य कारण रहेको छ । त्यसैले, टोल विकास संस्थाहरू गठन गरी वार्षिक कार्यक्रम बनाएर पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनमा संलग्न गराउनु आवश्यक देखिन्छ ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा लैंगिक सवाल (Gender WASH Monitoring)

लैङ्गिक र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन समाग्री एउटा सहभागिता मूलक अनुगमन पद्धतिमा आधारीत समाग्री हो । यो प्रकृया आठ चरण र चार लैङ्गिक सुचकमा आधारीत रहेर यसको अभिलेखिकरण र प्रतिवेदन तयार गरिन्छ । दुहवी नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजनाको लागि समुदायमा बास र लैङ्गिकताको अवस्था र सम्बन्ध पत्ता लगाउनका लागि दुहवी नगरपालिकाका विभिन्न स्थानमा यो पद्धतीको प्रयोग गरिएको थियो । समुदाय स्तरमा नेतृत्व गर्ने महिला तथा पुरुषका साथै समुदायको विभिन्न पेशामा रहेका एवम् घरायसी काममा मात्र सिमित रहेका विभिन्न उमेर समुहका महिला तथा पुरुष सहभागिको रूपमा लिईएको थियो । १८ देखि २४, २५ देखि ५० र ५१ भन्दा माथिको गरी तीन उमेर समुह, प्रत्येक उमेर

समुहमा कम्तिमा २-३ जनाको दरमा महिला तथा पुरुष गरी जम्मा १४ जना सहभागी भएका थिए । कोभिड १९ को कारणले ५० प्रतिशत सहभागीहरूको सहभागितामा यो प्रकृया सञ्चालन गरिएको थियो । यस नगरपालिकाको प्रतिनिधित्वको रूपमा बजार क्षेत्रबाट वडा नं. १० को सिमरिया टोल, जहाँ ब्राह्मण क्षेत्री, जनजाति, दलित र मधेशी समुदाय सहभागी रहनुभएको थियो । यसैगरी वडा नं. ७ के भलुवाटोल नगरपालिकाके नजिक रहेको टोल हो । वडा नं. ११ को तनमुना टोल नगरपालिकाको मध्य भागमा पर्दछ जसमा मिश्रित बसोबास रहेको छ ।

उद्देश्य

GWMT ले निम्न उद्देश्यहरूलाई सम्बोधन गर्न खोज्छः

समुदायहरूमा

- घरायसी र सामुदायिक तहमा वास गतिविधिहरूमा लैङ्गिक भूमिका र सम्बन्धहरूको बारेमा अन्वेषण र जागरूकता बढाउना।
- महिला र पुरुषहरूलाई लैङ्गिक सम्बन्धहरू छलफल गर्न र परिवर्तनको लागि आफ्नै एजेन्डा सेट गर्न अवसर प्रदान गरेर लैङ्गिक समानता (आकांक्षाहरू) लाई बढावा दिन।

प्रक्रिया र विधि

यो क्षेत्र छनौट पूर्व नमुनाको आधार तय गर्न पालिका स्तरमा छलफल गरी नमुना समुदायको रूपमा क्षेत्र छनौट गरीयो र औपचारिक पत्राचार गर्ने कार्य गरियो । स्थानीय वडा कार्यलय र CSDC द्वारा सन्चालित WASH SDG परियोजनाको समन्वयमा वडा नं.७, १०, ११ र १२ का सहभागी छनौट गरी सहभागीसँग सहमति लिने कामसँगै निर्धारित समय र स्थानमा सहभागिताको सुनिश्चता गर्ने कार्य गरियो । कार्यक्रम स्थलमा महिला र पुरुष दुई वटा समुहमा छलफल गरियो । दुबै समुहमा तीन वटै उमेर समुहको सहभागिता रहेको थियो । पहिलो चरणमा सहभागितामुलक तरिकाबाट परिचय र औजार प्रयोगको उद्देश्य बताए पछि दोस्रो चरणमा छुट्टाछुट्टै समुहमा रहेर घरपरिवार तथा समुदायमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा महिला तथा पुरुषको कार्यभारको पहिचान गर्ने कार्य गरिएको थियो । यसमा घरपरिवारका क्रियाकलापहरू, समुदायका क्रियाकलाप र नेतृत्व त्रियाकलापहरूमा केन्द्रित भएर महिला तथा पुरुषको खासस्वसँग सम्बन्धित गतिविधिमा खर्च हुने समय सामुहिक रूपमा पत्ता लगाउने र त्यसको कारण तथा अपेक्षावारे छलफल गरिएको थियो । तेस्रो चरणमा वास सम्बन्धी घरायसी निर्णय प्रक्रियामा महिला र पुरुषको भूमिका पत्ता लगाउने कार्य गरियो । चौथो चरणमा दोस्रो र तेस्रो चरणमा सहभागितामुलक तरिकाबाट प्राप्त जानकारी तथा तथ्यको विश्लेषण गर्ने, लैङ्गिक समानताका लागि आकांक्षाहरूको पहिचान गर्ने कार्य गरियो । चरण ५ र ६ चरणहरूमा पुनः महिला र पुरुषलाई एकै ठाउँमा राखी दुवै समुहबाट प्राप्त नतिजा जानकारी गराई त्यसको प्रमाणीकरण गर्ने, थप कारणहरूको पहिचान गर्ने जस्ता कार्यका साथै आगामी दिनमा समानताका लागि गर्नु पर्ने कार्य योजना तयार पर्ने कार्य गरियो । यसरी प्राप्त नतिजालाई विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य गरिएको थियो ।

तथ्यांक विश्लेषण

दुहवी नगरपालिकाको लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अनुगमन निम्नअनुसार ४ वटा सुचकमा आधारित भएर विश्लेषण गरिएको थियो । विश्लेषणको वृस्तित नतिजा तलको टेबलमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सुचक १: घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यभारको बाडफाँडको स्तर (दैनिक/मिनेटमा)

महिला (१२८.६६ मि दैनिक)				पुरुष (४१ मि दैनिक)			
१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० माथिको उमेर समूह	भन्दा उमेर समूह	१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० माथिको उमेर समूह	भन्दा उमेर समूह
९७	१७८	१११		४७	३४	४२	

स्रोत: लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यभारको बाडफाडको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा महिलाहरूको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यवोड्न औषतमा १२८.६६ मिनेट/प्रतिदिन खर्च गरेको देखिन्छ भने पुरुषको कार्यवोड्न ४१ मिनेट/प्रतिदिन देखिएको छ । महिला पुरुषको उमेर समुह अनुसार विश्लेषण गर्दा पनि युवा महिलाको कार्यवोड्न तुलनात्मक रुपमा युवा पुरुषको भन्दा धेरै छ । वयस्क महिलाहरू घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यमा पुरुषले भन्दा बढी खर्च गर्ने गरेको देखिएको छ भने २५ वर्ष भन्दा माथि उमेरका महिलाहरूको कार्यवोड्न खासस्वमा बढी देखिएको छ । पुरुषहरूको उमेर समुह अनुसार विश्लेषण गर्दा अन्य उमेर समुहको तुलनामा १८ देखि २४ वर्ष सम्मका पुरुषहरूको कार्यवोड्न वढि देखिएको छ ।

घरपरिवार तहमा हुने खासस्व सम्बन्धी कार्यभारको स्तर महिलाहरूको वढी देखिनुमा अधिकांस घरपरिवारमा समाजमा विद्यमान लैङ्गिक भूमिका जस्तै खासस्वसँग सम्बन्धित काम महिलाहरूको जिम्मेवारी हो, उनीहरूले नै गर्नु पर्छ भन्ने मान्यता रहेको देखिएको छ भने केही घरपरिवारमा पुरुषहरू जागीर खान घर बाहिर जान्छन् समय दिन पाउदैनन्, त्यसैले महिलाहरूले नै काम गर्ने गर्छन् भन्ने देखिएको छ ।

सुचक २: समुदाय तहमा हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा हुने सहभागिताको स्तर

महिला (२३ मि मासिक)			पुरुष (४३.३३ मि मासिक)		
१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह	१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह
३७	१०	२२	५५	५०	२५

स्रोत: लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

समुदाय तहमा हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा हुने सहभागिताको स्तर विश्लेषण गर्दा पुरुषको तुलनामा महिलाहरूको सहभागिता न्युन देखिएको छ । महिलाहरूको उमेर समुह अनुसार हेर्दा वयस्क महिला, युवा र वृद्ध महिला समूह सबैको सहभागिता पुरुषको तलुनामा कम देखिएको छ । त्यसै गरी उमेर समुह अनुसार पुरुषको सहभागिता विश्लेषण गर्दा तुलनात्मक रुपमा युवा पुरुष र वयस्क पुरुषको सहभागिता, ५१ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समुहका पुरुषहरूको भन्दा धेरै देखिएको छ ।

समुदाय तहमा हुने खासस्वसँग सम्बन्धी गतिविधिमा महिलाहरूको सहभागिता न्युन हुनुमा घरपरिवार तहमा घरायसी र खासस्व कार्यवोड्न अत्यधिक, पुरुषहरू कमाउन बाहिर जानेर सो परिवारका महिलाहरू सामुदायिक स्तरमा अगाडी आउन नसकेको देखिन्छ, वालवालिका तथा युवाहरू अध्ययनमा व्यस्त रहने हुदा समुदाय तहको गतिविधिमा सहभागि हुन नसकेको अध्ययनमा देखिएको छ ।

सुचक ३: घरपरिवार तहमा खानेपानी, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी हुने निर्णय प्रक्रियाको स्तर

महिला (३७.५ प्रतिशतमा)			पुरुष (६२.५ प्रतिशतमा)		
१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह	१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह
६.२५%	२३.२५%	८%	११.२५%	३६.२५%	१५%

स्रोत: लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

घरपरिवार तहमा खासस्व सम्बन्धी हुने निर्णय प्रक्रियाको स्तर विश्लेषण गर्दा महिलाको तुलनामा पुरुषहरूको निर्णायक भुमिका रहेको देखिएको छ । उमेर समुह अनुसार विश्लेषण गर्दा युवा महिलाको तुलनामा युवा पुरुषको निर्णय प्रक्रियामा प्रतिशत वढि देखिएको छ भने वयस्क महिला को तुलनामा वयस्क पुरुष को निर्णायक भुमिका उच्च रहेको देखिन्छ ।

महिलाहरूको घरपरिवार तहमा कार्यवोड्न धेरै तर निर्णय प्रक्रियामा कम भुमिका हुनुमा महिलाको घरायसी कामको आर्थिक मुल्य नभएको देखिएको छ । घरपरिवार तहमा पुरुषहरू घरमुली हुने, आर्थिक स्रोत उनीहरूले नेतृत्व गर्ने

भएको हुनाले पुरुषहरूको निर्णय नै घरपरिवारले स्विकारेको देखिएको छ ।

सूचक ४: समुदाय तहमा खानेपानी, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी महिलाको नेतृत्वको स्तर

महिला (३६ मि. मासिक)			पुरुष (५३ मि. मासिक)		
१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह	१८ देखि २४ उमेर समूह	२५ देखि ५० उमेर समूह	५० भन्दा माथिको उमेर समूह
१८	६०	३०	५१	६२	४६

स्रोत: लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी महिलाको नेतृत्वको स्तर विश्लेषण गर्दा महिलाहरूको सहभागिता र निर्णय दूवै अत्यन्त न्यून देखिएको छ । यूवा तथा १८ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहका महिलाहरूको समुदाय तहमा नेतृत्व न्यून देखिन्छ ।

समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी महिला युवाको नेतृत्व न्यून हुनुमा समुदायले युवा नेतृत्वलाई विश्वास र स्वीकार गर्न सकेको अवस्था छैन । महिलाहरूले घरपरिवार तहको खासस्व तथा अन्य कार्यवोझले गर्दा समय निकाल्न सकिराखेको छैनन् । परिवारको सदस्यहरूको बीचमा कामको बाँडफाँडमा कमि छ । साथै सचेतनाको कमीको कारणले गर्दा किशोरी तथा महिलाहरूको सहभागिता र नेतृत्व वहन गर्ने आत्मविश्वासमा पनि कमि देखिएको छ ।

नगरपालिकाले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तयार गरी त्यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने सुझाव वडा तथा नगरपालिकास्तरीय भेलाका सहभागीहरूले दिएका छन् ।

अझै पनि महिलाहरूले घरको कामकाज गर्नुपर्छ र बाहिरको काम पुरुषले नै गर्ने हो भन्ने सामाजिक चिन्तनका कारण महिलाको सामुदायिक तथा नेतृत्वदायी भूमिकामा कमी देखिन्छ । त्यसैले, महिलाको सहभागिता बढाउनका लागि पुरुषले समेत भूमिका खेल्नुपर्छ ।

आयआर्जन संलग्न हुने २५ देखि ४९ वर्षका पुरुषहरूको नेतृत्व र निर्णय प्रक्रियामा निर्णायक सहभागिता देखियो । यसको मुख्य कारण, आयआर्जन गर्ने व्यक्तिले निर्णय प्रक्रियामा हस्तक्षेप गर्न सक्ने भएको देखिन्छ । त्यसैले, महिलाको नेतृत्व क्षमता बढाउनका लागि औपचारिक शिक्षाका अलावा क्षमता विकासका कार्यहरू र आयआर्जनमा समेत महिलाको सहभागिता वृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

महिला र पुरुषको सामाजिक लैंगिक भूमिका (Gender Role) परिवर्तनका लागि समेत सामाजिक अभियान सञ्चालन गर्नुपर्छ । यस अभियानलाई सहयोग पुग्नेगरी गाउँपालिकाले नीति निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्छ ।

बाहिरी रोजगारी वा जागिरमा नरहेका पुरुषहरू समेत घरको कामकाजमा सघाउन चाहँदैनन् । घरायसी कामकाज महिलाले नै गर्नुपर्छ भन्ने धारणा छ । त्यसैले, महिला पुरुष समविकासको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनेगरी सामाजिक अभियान सञ्चालन गर्नु आवश्यक छ ।

समग्रमा, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा लैंगिक असमानता न्यूनीकरण गर्नका लागि तपसिल बमोजिमका सुझाव दिइएको छ:

१. घरपरिवार तहमा लैङ्गिकता र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना वृद्धि गर्न घरभेट,

- जोडी तथा अन्तरपुस्ता छलफल, अन्तरक्रिया र रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने ।
२. नियमित रुपमा सामाजिक व्यवहार परिवर्तनसम्बन्धी कक्षा सञ्चालन गर्न सहजकर्ताको व्यवस्था गरिनुपर्ने
 ३. मुख्य ३ नेतृत्वमा अनिवार्य १ महिला आउने गरी स्थानीय ऐनमा समावेश गर्नु पर्ने
 ४. महिलाहरुको नेतृत्व भएका स्थानीय तह तथा वडाहरुमा सरकारले विशेष प्रोत्साहन बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने
 ५. महिला र पुरुषको बीचमा रहेको असमानता हटाउन आवश्यक कानूनको निर्माण गर्ने र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
 ६. महिलाहरुले सक्दैनन्, जान्दैनन् भन्नुको साटो हौसला र सीप दिनुपर्ने
 ७. निर्णय प्रक्रियामा महिलाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्नुपर्ने
 ८. महिलाहरुलाई विभिन्न तालिम गोष्ठीहरुमा सहभागी गराउने ।
 ९. कृषिमा आधुनिकीकरण गर्नुपर्ने
 १०. स्वदेशमै रोजगारीको सृजना गर्ने
 ११. बेटी बचाउ बेटी पढाउजस्ता कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नुपर्ने

३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) अवस्थाको विश्लेषण

यस खण्डले नगरपालिकामा वासको मौजुदा अवस्था र चुनौतीहरूको विस्तृत लेखाजोखा गर्दछ। यसले विषयगत क्षेत्रहरू: खानेपानी सेवा, सरसफाइ तथा स्वच्छता, सामुदायिक सरसफाइ सेवा, विद्यालयमा वास सुविधा र स्वास्थ्य संस्थाको बर्तमान स्थिति स्पष्ट देखाउँछ र लक्षित अवस्था तथा बर्तमान अवस्था विचको अन्तर (gap) पनि स्पष्ट देखाउँछ। यसबाट वर्तमान अवस्थाको वास सुशासन, वित्तीय व्यवस्था र अन्तर (gap) पहिचान, यी सवालसँग सम्बन्धित चुनौतीहरू र निष्कर्षको सारांश प्राप्त हुन्छ।

यस खण्डमा दुहवी नगरपालिकाको मुख्य खानेपानी प्रविधिहरू, JMP (Joint Monitoring Programme) को क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित दुहवी नगरपालिकाको खानेपानी सेवाको कभरेज र विश्लेषण प्रस्तुत गरिएको छ।

३.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरू

दुहवी नगरपालिकाको वास (खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता) योजना निर्माणका क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार पालिकाभित्र पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवाले १९.६१% ओगटेको छ। नगरपालिकामा पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवा अन्तर्गत १९.६१% आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा पुगेको देखिन्छ। त्यसै गरि ट्युबवेल प्रणालीले जम्मा खानेपानी सेवाको ८०.३९% ओगटेको छ। ट्युबवेल प्रणालीको खानेपानी आधारभूत स्तरको खानेपानी अन्तर्गत पर्दछ, र कुनै पनि ट्युबवेल सुरक्षित सेवा अन्तर्गत पर्दैन। यसरी, प्रणालीको पानीलाइ आधार मान्ने हो भने अझै ८० प्रतिशत घरधुरीमा सुरक्षित खानेपानी सेवा विस्तार गर्नु आवश्यक देखिन्छ। यदि ट्युबवेलको पानीलाइ सुरक्षित खानेपानीमा रूपान्तरण गर्ने हो भने पानीको गुणस्तर जाँच गरी खानेपानी सुरक्षा योजना लागू गरी सोको आधारमा प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ।

तालिका 3-1: मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था

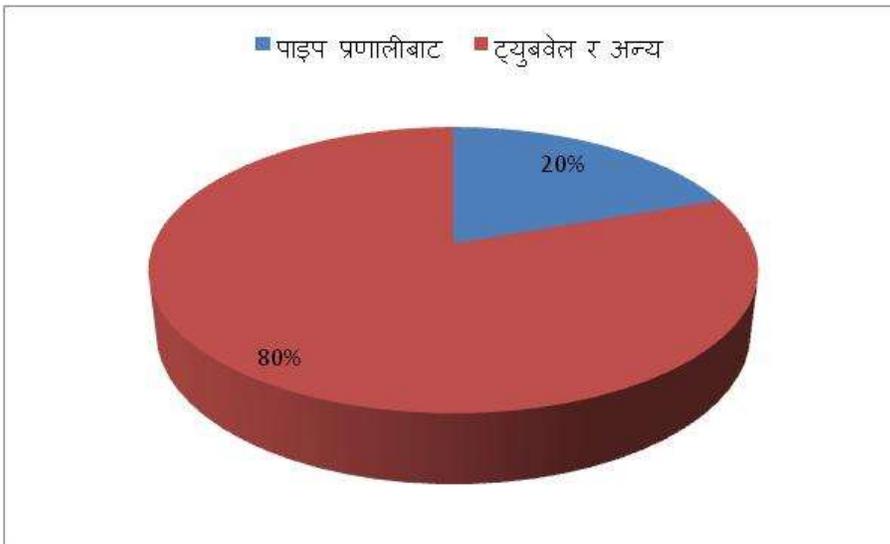
क्र. सं.	सेवाका प्रकारहरू	प्रणालीको सङ्ख्या	लाभान्वित जनसङ्ख्या	यो के हो?
१	पाइप सञ्जालको खानेपानी	१	१३३८३	कम्तीमा एउटा सङ्कलन इनटेक सहितको पाइप खानेपानी प्रणाली, कम्तीमा एउटा धाराको पाइप सञ्जाल खानेपानी प्रणाली
२	ट्युबवेलहरू	९८२२	४७६४०	सार्वजनिक त निजी प्रयोगको लागि स्यालो ट्युबवेल
३	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर	०	०	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन	१	५९३१४	सामुदायिक ठोस फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
५	फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली	०	०	ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली

३.२. मौजूदा वास प्रणालीको अवस्था

३.२.१. पालिकाको मौजूदा वास प्रणालीको अवस्था अध्ययन गर्दा पालिका भित्र निम्न खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरू रहेको देखिन्छ ।

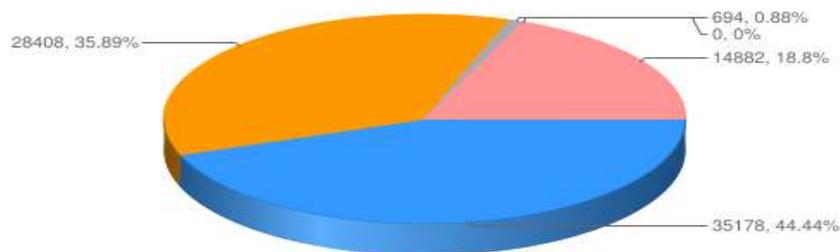
पालिकामा मौजूदा सन्चालित, अर्द्ध सन्चालित वा आंशिक सन्चालित खानेपानी आयोजनाहरू वडागत रुपमा हेर्दा खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित घरधुरी मध्य १९.६१% घरधुरीले पाइप प्रणालीबाट खानेपानी सेवा प्राप्त गरेको देखिन्छ भने ८०.३९% घरधुरीहरूले ट्युबवेल र अन्य स्रोतबाट खानेपानी सेवा प्राप्त गरेको देखिन्छ । यसको विस्तृत विवरण तलको चित्र अनुसार रहेको छ ।

खानेपानी सेवा

चित्र 3-1: खानेपानी सेवा

सरसफाइ घरधुरी

■ सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सेवा ■ आधारभूत सेवाहरू ■ सीमित सेवाहरू ■ सुधार नभएको सेवाहरू ■ सेवा नपुगेको

चित्र 3-2: सरसफाइ घरधुरी

३.२.२. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

घरायसी स्तरमा खानेपानी सेवाको पहुँच र कभरेजको अवस्था माथिको चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसमध्ये सुरक्षित सरसफाइको सेवा र आधारभूत सरसफाइको सेवा ४४.४४% र ३५.८९% जनसङ्ख्याले प्राप्त गरेको देखिन्छ ।

३.२.३. मानव मलमुत्र-जन्य फोहोर व्यवस्थापन:

हालसम्म नगरपालिकामा यो सेवा र सुबिधाको उपलब्धता रहेको छैन ।

३.२.४. ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र:

ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सञ्चालन सेवा पनि हालसम्म यो नगरपालिकामा उपलब्ध रहेको छैन ।

३.२.५. ठोस फोहोर व्यवस्थापन:

हाल नगरपालिकामा फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि एक प्रणाली निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । यस वास योजना तयार गर्ने क्रममा सो प्रणालीको परीक्षण भैरहेको छ । यस प्रणालीको परीक्षण सफल भएको छ भने नियमित रूपमा सञ्चालन भएको छैन । यस प्रणालीलाइ तुरुन्त सञ्चालन गर्ने योजना नगरपालिकाको रहेको छ ।

तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

क्र. सं.	लाभान्वित जनसङ्ख्या	खानेपानी		ट्युबवेल		सरसफाइ घरधुरी		FSM		ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
		जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सेवा	४८९	०.४८	४८९	०.४८	३५१७ ८	४४.४४	०	०	०	०	०	०
२	आधारभूत सेवाहरू	३५४८ ५	३४.८७	२२११ २	२१.७३	२८४० ८	३५.८९	०	०	०	०	०	०
	जम्मा लाभान्वित	३५९७ ४	३५.३४ ९९९९ ९९९९ ९९९९ ४	२२६० १	२२.२१	६३५८ ६	८०.३३	०	०	०	०	०	०
३	सीमित सेवाहरू	१०	०.०१	०	०	६९४	०.८८	०	०	०	०	०	०
४	सुधार नभएको सेवाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	सेवा नपुगेको	४३१८ २	४२.४३	०	०	१४८८ २	१८.८	७९१६ ६	१००	७९१६ २	१००	७९१६ ६	१००
६	जम्मा जनसङ्ख्या	७९१६ ६	७७.७८ ९९९९ ९९९९ ९९९९	२२६० १	२२.२१	७९१६ २	१००.० ०९९९ ९९९९ ९९९९ ९	७९१६ ६	१००	७९१६ २	१००	७९१६ ६	१००

३.३. सरसफाइ र स्वच्छता:

तलको तालिकाले पालिका भित्रको सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तरलाई देखाउँछ। कुल ५९.९१% (८७२०/१४५५५) घरधुरीमा हात धुने सुविधाहरू रहेका छन्। यी सबै घरधुरीहरूमा हात धुने सुविधाको नजिकै साबुन राख्ने व्यवस्था पनि रहेको पाइयो। सर्वेक्षणले पालिका भित्र २८९४ घरधुरीमा चर्पी नभएको देखाएको छ तर ती घरहरूमा पनि हात धुने सुविधाहरू निर्माण भएको पाइन्छ।

तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर

क्र.सं.	सेवा स्तर	घरधुरी	जनसङ्ख्या	निजी चर्पीको सङ्ख्या	हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	अपाङ्ग-मैत्री चर्पीको सङ्ख्या	पानी सहितको चर्पी भएका घरधुरीको सङ्ख्या
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	६५७५	३५१७८	६५७५	६५७५	६५७५	५६९	६५७५
२	आधारभूत	४९६१	२८४०८	४९६१	१४७४	४६८	२४२	१८४१
३	सीमित	१३३	६९४	०	९४	७८	०	१०९
४	सुधार नभएको	०	०	०	०	०	०	०
५	चर्पी नभएको	२८८६	१४८८२	०	५७७	३७४	०	५९३
६	जम्मा	१४५५५	७९१६२	११५३६	८७२०	७४९५	८११	९११८

३.४. संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर

नगरपालिका भित्रका संस्थाहरूमा वासको अवस्था, JMP (Joint Monitoring Programme) को वास क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित रही सङ्ख्याको हिसाबले प्रस्तुत गरिएको छ। सेवाको स्तरहरू बर्गिकरण पनि JMP कै सूचकमा आधारित रही उन्नत, आधारभूत, सीमित र सेवा नभएको भनि गरिएको छ। यसको विस्तृत टिपोट (Name of the Note) <http://nwash.mows.gov.np/dashboard> मा हेर्न सकिन्छ।

तालिका 3-4: संस्थाहरूमा कभरेज र सेवा स्तर

क्र. सं.	वास सेवा	विद्यालय					स्वास्थ्य संस्था					सार्वजनिक स्थल				
		उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा
१	खानेपानी	०	२७	२६	४	५७	०	०	२०	०	२०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	४०	८	९	५७	०	०	१९	१	२०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	४५	१२	५७	०	०	२०	०	२०	०	०	०	०	०
४	वातावरणीय सफाइ	०	०	०	०	०	०	३	१२	५	२०	०	०	०	०	०

३.५. विद्यालयमा वास सुविधाहरू

दुहवी नगरपालिका अन्तर्गत कुल ५७ वटा सामुदायिक तथा तथा निजि विद्यालयहरू संचालनमा छन् । त्यसमध्ये ० वटा अलगगै बाल विकास केन्द्र, ४२ वटा आधारभूत तहको विद्यालय, १५ वटा माध्यमिक तहको विद्यालय र ० कलेज स्तरका शैक्षिक संस्थाहरू छन् । सबै शैक्षिक संस्थाहरूमा गरी कुल १८३९२ विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् । यी सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा खानेपानी तथा सरसफाइको सुबिधाको सर्वेक्षण एनवास मोबाइल एप्सबाट गरिएको थियो । सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूको विस्तृत विवरण तलका तालिकाहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका 3-5: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली

क्र. सं.	खानेपानी प्रणाली	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सुधारिएको	३३	१११९५
२	सुधार नभएको	२४	७१९७
३	जम्मा	५७	१८३९२

तलको तालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाहरूको विभिन्न सेवा स्तरमा विद्यालयको सङ्ख्या र लाभान्वित विद्यार्थीको सङ्ख्या दिइएको छ ।

तालिका 3-6: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता	
		विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	४	४९३	९	१४१९	१२	२६२०
२	आधारभूत	२६	८३६७	८	१४५६	४५	१५७७२
३	सीमित	२७	९५३२	४०	१५५१७	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	५७	१८३९२	५७	१८३९२	५७	१८३९२

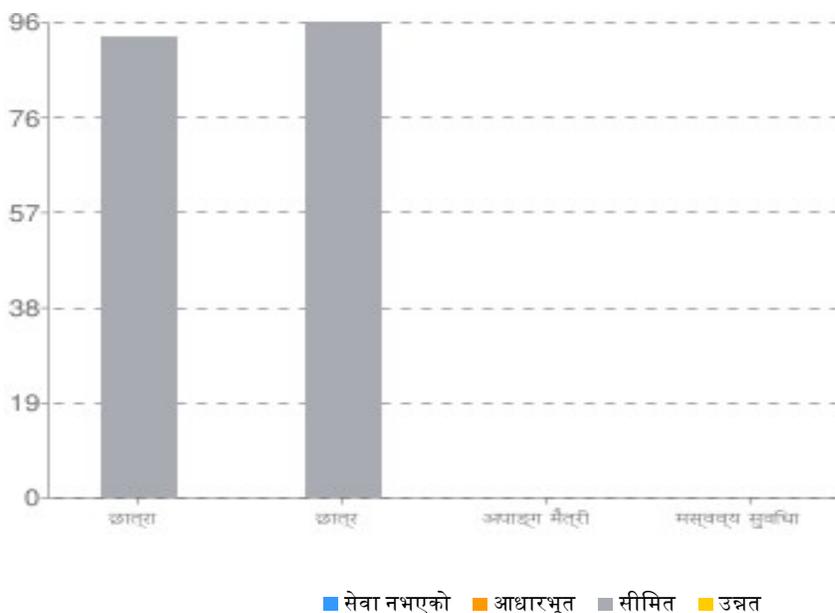
तलको तालिकाले विद्यालयमा छात्रा र छात्रहरूको लागि चर्पीको सङ्ख्या, अपाङ्ग-मैत्रीका साथै महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सुविधाहरू भएको चर्पीहरूको सङ्ख्या समेत देखाउँछ ।

तालिका 3-7: शैक्षिक संस्थाको चर्पीको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	चर्पीको सङ्ख्या			
		छात्रा	छात्र	अपाङ्ग-मैत्री	मस्वव्य सुविधा
१	सेवा नभएको	०	०	०	०
२	आधारभूत	०	०	०	०
३	सीमित	९३	९६	०	०

४	उन्नत	०	०	०	०
५	जम्मा	९३	९६	०	०

शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर

चित्र 3-3: शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर

दुहवी नगरपालिका अन्तर्गत रहेका ५७ वटा विद्यालयमध्ये ९ वटा सेवाविहिन, ८ वटामा आधारभूत सेवा पुगेके र ४० वटामा सीमित सेवा पुगेको देखिन्छ। यसैगरी ४ वटा शैक्षिक संस्थामा खानेपानी सेवा पुगेको छैन भने १२ वटामा कुनै पनि किसिमको स्वच्छता सुविधा छैन।

३.६. स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू

नगरपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका वास सेवा तथा सुविधाहरूको लेखाजोखा गर्ने क्रममा 'उन्नत स्तरको' वास सेवाको निर्धारित परिभाषा सहित लेखाजोखा गरिएको छैन। त्यसैले 'आधारभूत सेवा' स्तरको स्वास्थ्य संस्थाहरूको सङ्ख्यालाई नै उन्नत स्तरको सेवा पनि भएको स्वास्थ्य संस्थामा समावेश गर्न सकिने छ। तलको तालिकाले दुहवी नगरपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या र जनसङ्ख्या (विरामी र कर्मचारी) को लागि विभिन्न स्तरको सेवा र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र ठोस फोहोर व्यवस्थापनको सुविधाहरू देखाउँछ।

तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
		स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या						
१	सेवा नभएको	०	०	१	२३	०	०	३	४३

२	आधारभूत	२०	४५२	१९	४२९	२०	४५२	२	३७
३	सीमित	०	०	०	०	०	०	१५	३७२
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	२०	४५२	२०	४५२	२०	४५२	२०	४५२

नगरपालिका क्षेत्रभित्र भएका २० वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमध्ये सबैमा आधारभूत तहको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा उपलब्ध छ । यसमध्ये ३ वटा स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहर व्यवस्थापनको समेत सुविधा भएको देखिदैन भने २ वटामा आधारभूत तहको र १५ वटामा सीमित तहको ठोस फोहर व्यवस्थापन सुविधा पुगेको छ ।

३.६.१ स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ

यस नगरपालिकामा भएका २० वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका शौचालयहरूको तथ्याङ्क तलको तालिकामा देखाइएको छ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा महिला र पुरुषहरूको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था रहेको र सबै गरि १ वटा शौचालयहरू महिलाको लागि महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य रहेको देखिन्छ । त्यसै गरि १ वटा शौचालयहरू अपाङ्ग मैत्री रहेको पाइयो ।

३.६.२ स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहर व्यवस्थापन

२० वटा स्वास्थ्य संस्था मध्ये २० स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहरको सुरक्षित संकलन गर्न बकेटहरूको लेबलिङसहित व्यवस्था गरिएको छ भने १७ वटा स्वास्थ्य संस्थामा धारिलो र सङ्क्रामक फोहर छुट्टयाइ बिसर्जन गर्ने गरिएको छ । एउटा स्वास्थ्य संस्थामा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता रहेको छ भने ५ वटा स्वास्थ्य संस्थामा सालनाल (प्लेसेन्टा) बिसर्जन गर्ने (फाल्ने) खाल्डोको समेत उपलब्धता देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धि अध्ययन गर्दा ३ स्वास्थ्य संस्थाको वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको र त्यसका निम्ति कर्मचारि परिचालन गरिएको पाइयो ।

तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी सेवा		
१	पर्याप्त खानेपानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	१९
२	सुरक्षित पानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	१३
स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ		
१	पुरुषको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	२८
२	महिलाको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	१७
३	महिलाको लागि महिनावारि स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य शौचालय	१
४	अपाङ्ग-मैत्री शौचालय	१
स्वास्थ्य संस्थामा स्वच्छता		
१	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	१९
२	अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	३

३	प्रयोग-योग्य हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	२०
स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन		
१	फोहोर फल्ने भाँडो	२०
२	धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुट्टाइएको र विसर्जन गरेको	१७
३	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	०
४	खतरनाक फोहोरको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	०
५	प्लेसेन्टा फाल्ने खाल्डोको उपलब्धता	५
स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ		
१	वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको	३
२	वातावरणीय सरसफाइको लागि कर्मचारी भएको	१५

३.७. सार्वजनिक स्थलमा वास सुविधाहरू

यस नगरपालिका भित्र जम्मा १० सार्वजनिक शौचालयहरू छन् तर ती सार्वजनिक शौचालयहरूको संचालन, मर्मत संभार र व्यवस्थापन एउटा चुनौतीको रूपमा रहेको छ । ५ वटा शौचालयहरूमा हात धुने र पर्याप्त पानीको उपलब्धता रहेको छ । संचालनमा रहेका सार्वजनिक शौचालयहरूमा महिला शौचालयहरू १० वटा छन्।

साथै १० सार्वजनिक शौचालयहरू विभिन्न स्थानमा निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएको छ । नगरपालिका भित्रका सार्वजनिक शौचालयहरूको सरसफाइ सुविधाहरूको अवस्था सम्बन्धि विवरण तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा वासको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी		
१	हात धुने र शौचालयका सुविधाहरूमा पर्याप्त पानीको उपलब्धता	५
सार्वजनिक स्थानहरूमा सरसफाइ		
१	महिला शौचालय भएको	१०
२	कम्तीमा एउटा शौचालय अपाङ्ग-मैत्री भएको	१
३	कम्तीमा एउटा शौचालय बाल-मैत्री भएको	२
सार्वजनिक स्थानहरूमा पहुँच		
१	सबैको पहुँच	१
२	बालबालिकाको लागि पहुँच नभएको	०
३	अपाङ्ग-मैत्री नभएको	१
४	बाल-मैत्री र अपाङ्ग-मैत्री नभएको	८
सार्वजनिक स्थानहरूमा स्वच्छता		
१	हात धुने सुविधाहरू भएको	९
२	साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको	२

३.८. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजूदा अवस्था

दुहवी नगरपालिका २०७४ सालमा खुला दिसा मुक्त घोषणा पश्चात पूर्ण सरसफाइ उन्मुख दिशामा अगाडि बढेको नगरपालिका हो । यस नगरपालिका सुनसरी जिल्लाकै पहिलो पूर्ण खोप सुनिश्चित नगरपालिका समेत हो । यस नगरपालिकामा नगरपालिका स्तरीय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छताको निमित्त समन्वय समिति गठन भएको छ । सबै वडामा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र केही वडाभित्र रहेका टोलहरूमा पूर्ण सरसफाइ व्यवस्थापन समिति गठन भै परिचालन समेत भएका छन् । २०७५ सालदेखि ग्लोबल सेनिटेसन फण्ड कार्यक्रमको सहजीकरणमा पूर्ण सरसफाइ अभियान अन्तर्गत टोलहरूमा सूचकका आधारमा सफा र स्वच्छ क्षेत्र घोषणा गर्ने कार्यको थालनी गरिएकोमा कोरोना महामारीका कारण सो कार्य रोकित पुग्यो । वडा नं. ३, ८ र ९ का केही टोलहरूले सफा र स्वच्छ क्षेत्रका सूचक पूरा गरेको भए पनि कोभिड महामारीका कारण घोषणा कार्य प्रभावित बन्यो । कोभिडको तेस्रो लहर कम भैसकेपछि सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रको वास एसडिजी परियोजनाको सहजीकरणमा तीन वटा टोलहरू सबै सूचक पूरा गरी सफा र स्वच्छ क्षेत्र घोषणा भएका छन् ।

नगरपालिकामा पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि अवश्यक एन, कानून र कार्यविधि निर्माण भैसकेका छन् ।

पूर्ण सरसफाइका सूचक र नगरपालिकाको विद्यमान अवस्था

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू	विद्यमान अवस्था	कैफियत
१	<p>योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन समन्वय समिति सकृय भएको</p> <p>वास योजना (खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार भएका)</p> <p>क्षमता विकासका लागि तालिमहरू संचालन गरिएको</p>	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिका स्तरीय वास (खासस्व) समन्वय समिति गठन भै क्रियाशील रहेको वास योजना (खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार हुने क्रममा रहेको समुदाय तहलाइ लक्षित गरी क्षमता विकासका लागि खानेपानी र सरसफाइ तालिमहरू सञ्चालन भैरहेको 	
२	<p>चर्पीको समुचित प्रयोगको अवस्था</p> <p>प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र आवश्यकता सार्वजनिक स्थानहरूमा चर्पी निर्माण भइ प्रयोग भएको</p> <p>साबुन पानीको सुविधा सहितको सुरक्षित र सफा चर्पी रहेको</p> <p>खुला ठाउँमा दिसा नभेटिएको</p> <p>संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरू प्रयोगकर्ता मैत्री भएको</p>	<ul style="list-style-type: none"> ८०.१७ प्रतिशत घरधुरीमा, ९८.२५ प्रतिशत विद्यालयहरूमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा चर्पी प्रयोग भइरहेको; १० वटा स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा रहेको। ५९.९१ प्रतिशत घरधुरीमा, ९६.४९ प्रतिशत विद्यालयहरूमा, २५ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयहरूमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा शौचालयहरूमा हातधुने सुविधा उपलब्ध रहेको शौचालय भएका विद्यालयहरू मध्ये कुनै पनि विद्यालय लैंगिक र अपाङ्गमैत्री नभएका, यस्तै १ लैङ्गिकमैत्री / १ अपाङ्गमैत्री; सार्वजनिक 	

		शौचालयहरु १० लैङ्गिकमैत्री / १ अपाङ्ग-मैत्री रहेको ।	
३	<p><i>व्यक्तिगत सरसफाइ</i></p> <p>प्रत्येक घरले उपयुक्त स्थानमा सावुन पानी सहितको हात धुने स्थान बनाएको</p> <p>घर, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने सुविधा</p> <p>घर, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने, महिनवारी व्यवस्थापन लगायतका व्यक्तिगत सरसफाइ सम्बन्धि ज्ञान र अभ्यास भएको</p> <p>व्यक्तिगत सरसफाइमा ध्यान पुर्याएको</p>	<ul style="list-style-type: none"> ५१.४९ प्रतिशत घरधुरीमा सावुन पानीसहितको हात धुने सुविधा रहेको ६४.९१ प्रतिशत विद्यालय, ९५ प्रतिशत स्वास्थ्य संस्था / १० प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयमा सावुन सहितको हात धुने सुविधा रहेको 	
४	<p><i>सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग</i></p> <p>आधारभूत स्तरको पानीमा सवैको पहुँच भएको</p> <p>खानेपानी प्रणालीवट सुरक्षित खानेपानी नभएको अवस्थामा घरायसी, विद्यालय, संघसंस्थामा पानीको शुद्धिकरणका कुनै एक विधिको प्रयोग गरेर मात्र पानी पिउने गरेको</p> <p>घरेलु पानी शुद्धिकरणका आवश्यक सामग्रीहरु स्थानिय बजारमा उपलब्ध भएका</p>	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिकाको पछिल्लो अध्ययन अनुसार १९.६१ प्रतिशत घरहरु र ११६३१ जनसंख्यामा पाइप प्रणालीको खानेपानीमा पहुँच पुगेको छ । खानेपानीमाको शुद्धीकरण गर्ने सम्बन्धमा घरायसी तहमा ९.७५ घरधुरीले सँधैँ शुद्धीकरण गर्ने गरेको, २२.८३ प्रतिशत घरधुरीले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेका छन् । खानेपानीको शुद्धिकरण गर्ने सम्बन्धमा विद्यालय तहमा १५.७९ प्रतिशत विद्यालयहरुले शुद्धिकरण गर्ने गरेको, ५.२६ प्रतिशत विद्यालयहरुले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेको । खानेपानीको शुद्धिकरणका सम्बन्धमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको तहमा ६५ प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरुले शुद्धिकरण गर्ने गरेको, 	
५	<p><i>स्वच्छ र सुरक्षित खानाको प्रयोग</i></p> <p>घरको भान्सा, होटल तथा रेष्टुरेन्टहरु सफा रहेको र बासी तथा सडेगलेको खाना नखाने / नबेच्ने</p> <p>खाना पकाउने र खाने भाँडा सफा हुनुका साथै खानेकुरा / पिउने पानी छोपेर राखेको</p> <p>फलफुल तथा खानेकुराहरु राम्रोसंग सफा</p>	<ul style="list-style-type: none"> यी सूचकहरुमा अलग्गै सर्वेक्षण नगरिएको 	

	<p>गरेर एवं पकाएर,तताएर खाने खुवाउने गरेको</p> <p>सुरक्षित खानाको लागि कार्यदलगठन गरि कम्तीमा चौमासिक रुपमा अनुगमन हुने गरेको</p>		
६	<p>घरायसी एवम् संस्थागत सरसफाइ</p> <p>घर, विद्यालय, संघसंस्था भित्र तथा बाहिर सफा रहेको</p> <p>विद्यालय, संघसंस्था तथा सार्वजनिक शौचालयहरुमा महिनावारीमा प्रयोग गरिएका स्यानिटरि प्याड वा अन्य साधनहरुको सफाइ एवं विसर्जन गर्ने वैज्ञानिक व्यवस्था भएको</p> <p>घर, आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई कुहिने र नकुहिने बर्गिकरण गरी ती फोहोरको समुचीत व्यवस्थापन गरेको</p> <p>घर, आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोर पानीको सुरक्षित निस्कासन भएको</p> <p>अस्पताल, उद्योग, कालकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेको</p> <p>उपयुक्त तरिकाले पशुपंक्षीको गोठ तथा खोर / मलमूत्र व्यवस्थापन गर्ने गरेको</p> <p>भान्सा कोठामा हावा ओहोरदोहोर हुने उचित व्यवस्था तथा धुवाँ रहित चुल्होको प्रयोग भएको</p>	<ul style="list-style-type: none"> • घरायसी तहमा करिब ३० प्रतिशत घरपरिवारले कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्ट्याउने गरेका छन् / फोहोर व्यवस्थापनका लागि भर्खरैमात्र ठोस फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइएको छ । • घर, आँगन एवम् विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरपानीको सुरक्षित निस्कासनको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन • अस्पताल, उद्योग, कलकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेका । सेनिटरी ल्यान्डफिल साइट निर्माणपश्चात् सुरक्षित विसर्जन गर्न सकिने • गोठ सुधारका कार्यक्रम गर्ने गरिए पनि पूर्ण सरसफाइको दृष्टिबाट नभै गोठ तथा गोबर व्यवस्थापनको दृष्टिले मात्र गर्ने गरिएको 	
७	<p>वातावरणिय सरसफाइ</p> <p>गाउँ टोल, नगर एवं चौतारा आदी सार्वजनिक स्थानहरुको सरसफाइको लागि सरसफाइ समिति गठन भएको]</p> <p>घरायसी तथा संस्थागत तहमा ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको आवश्यकता अनुसार उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको</p> <p>मानव मलमूत्रको व्यवस्थापनका हकमा व्यवस्थित सेप्टिक ट्याङ्कीमा जोडिएको, पक्की वाटरसिल चर्पी लगायत अन्य उपयुक्त</p>	<p>ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि वैज्ञानिक तवरले ढल निकास व्यवस्थापन नभए पनि ठोस फोहोर व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण भै सफल परीक्षण सम्पन्न भएको, केन्द्र पूर्ण सञ्चालनका लागि आवश्यक कुहिने फोहोर व्यवस्थापन गर्न छिमेकी स्थानीय तहसँग छलफल भैरहेको</p>	

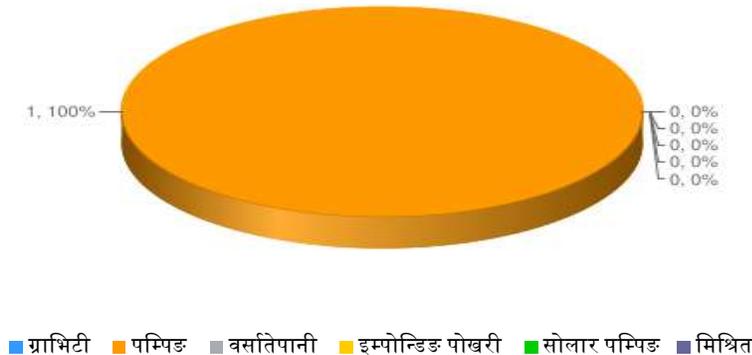
प्रविधिको प्रयोग भएको		
नगर वा नगरोन्मुख क्षेत्रमा ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्यानिटरी ल्यान्डफिल साइटको पहिचान गरी निर्माणको योजना तर्जुमा भएको व्यवस्थित ढलप्रणाली (मानव मलमूत्र फोहोर व्यवस्थापन वा वैज्ञानिक फोहोर पानीको प्रशोधन प्रणाली योजना तर्जुमा भएको		

३.९. खानेपानी तथा सरसफाईको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि:

दुहवी नगरपालिकामा हाल संचालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीको संख्या १ रहेको छ । यसैगरी चार वटा प्रणाली निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् । हाल सञ्चालनमा रहेको प्रणाली जमिनमुनीको पानी ताब्रे प्रविधि (Ground Water Pumping) मा आधारित रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा बितरण गरिएका खानेपानीका धाराहरु मध्ये ९६.०३% (९५.९६+०.०७) धारा निजी रहेका छन् ।

खानेपानीको प्रणाली तथा प्रविधि

चित्र 3-4: खानेपानीको प्रणाली तथा प्रविधि

तालिका 3-11: नगरपालिकामा बितरित खानेपानीको अवस्था

क्र. सं.	प्राविधिक विकल्प	प्रणालीको सङ्ख्या	घर आँगनमा निजी धारा जडान भएको जनसङ्ख्या		सार्वजनिक धाराद्वारा लाभान्वित जनसङ्ख्या		प्रशोधन केन्द्रको उपलब्धता	दिसाको प्रदूषण नभएको	रासायनिक प्रदूषण नभएको
			सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा	सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा			
			जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	प्रणालीको	प्रणालीको	प्रणालीको

							सङ्ख्या	सङ्ख्या	सङ्ख्या
१	ग्राभिटी	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पम्पिङ	१	१२८४२	१०	५३१	०	०	०	०
३	वसतिपानी	०	०	०	०	०	०	०	०
४	इम्पोन्डिङ पोखरी	०	०	०	०	०	०	०	०
५	सोलार पम्पिङ	०	०	०	०	०	०	०	०
६	मिश्रित	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	१	१२८४२	१०	५३१	०	०	०	०
	%		९५.९६	०.०७	३.९७	०			

दुहवी नगरपालिकाको १२२३१ घरधुरीमध्ये वास योजना तयारीको क्रममा भएको सर्वेक्षण अनुसार घरायसी शौचालयको अवस्था तपसिलमा देखाए वमोजिमको भेटियो । जसअनुसार ५७७ घरधुरीहरूमा मात्र फ्लस शौचालय छन् भने ९७८१ घरधुरीहरूमा स्ल्याब सहितको खाल्टे शौचालय छन् । सर्वेक्षण अनुसार २८९४ घरधुरीमा शौचालय नै नभएको देखिन्छ ।

पालिकामा रहेका विभिन्न प्रकारका प्रविधिहरूमा आधारित शौचालयहरूको अवस्था तलको तालिकामा देखिन्छ । शौचालयको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा राखिएको छ ।

तालिका 3-12: नगरपालिका स्थित सरसफाईको अवस्था

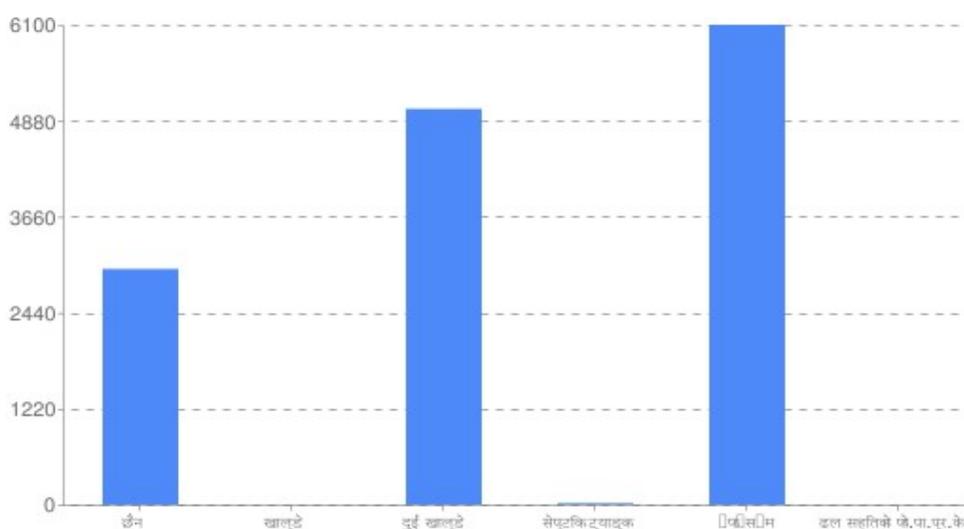
क्र. सं.	चर्पीको प्रकार	घरधुरी	%	जनसङ्ख्या	%
१	फ्लस	५७७	३.९७	२३५५	३.५२
२	पोअर फ्लस	८३७	६.७.२	३९८६४	६९.१९
३	कम्पोस्टिङ	२३	०.१६	७८	०.१
४	स्याल्याब सहितको खाल्टे चर्पी	९७८१	८.७९	५२१४	८.३५
५	तैरिएको चर्पी	०	०	०	०
६	बाल्टिन	०	०	०	०
७	छैन	२८९४	१९.८८	११७९३	१८.८५
८	जम्मा	१२२३१	१००	५९३०४	

यस दुहवी नगरपालिका रहेका घरायसी शौचालयहरूबाट निस्कने मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा २३ घरधुरीले व्यवस्थित मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Onsite Fecal Sludge Management-FSM) तरिका अपनाएको पाइयो । दुहवी नगरपालिकामा ढल प्रणाली नभएकोले कुनै पनि घरधुरीले ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रमा आफ्नो घरको फोहोर पानी पठाउने गरेको पाइएन ।

तालिका 3-13: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

क्र. सं.	चर्पीको प्रकार	घरधुरी	जनसङ्ख्या
१	छैन	२५५४	१३४०६
२	खाल्डे	०	०
३	दुई खाल्डे	४२८९	२४४३९
४	सेप्टिक ट्याङ्क	१३	६०
५	एफएसएम	५२००	२७६३७
६	ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र	०	०
७	खुल्ला ठाउँ	३५२	१९४८
८	जम्मा	१२४०८	६७४९०

मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

चित्र 3-5: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

३.१०. मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

पालिका र प्रणालीहरूको विस्तृत सुचारूपना र दिगोपना प्रतिवेदनको लागि र स्कोरिङ प्रणालीलाई राम्रोसँग बुझ्नको लागि कृपया तलका दुई प्रतिवेदनहरू <http://nwash.mows.gov.np/documents> वेब पेजमा हेर्नुहोस् ।

- खानेपानी प्रणाली सुचारूपना र दिगोपनाको लागि M&E खाका
- दुहवी नगरपालिकामा बास सेवाहरूको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

३.१०.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था

मौजुदा खानेपानी प्रणालीहरूको अध्ययन गर्दा अपनाइएको NWASH MIS प्रविधि अनुसार नगरपालिकामा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको वर्तमान अवस्था कस्तो छ र ती प्रणालीहरूलाई कुन स्तरको मर्मत आवश्यक

छ सो को परिभाषा सहित बिस्तृत जानकारी <http://nwash.mows.gov.np/documents> बाट प्राप्त गर्न सकिन्छ । मौजुदा प्रणालीहरूको सुचारुपनको अवस्था अध्ययन गर्दा सामान्य मर्मत, ठूलो मर्मत वा पुनर्निर्माण अथवा पुनर्स्थापना नै के गर्नु पर्ने हो सबै जानकारी सर्वेक्षकले अवलोकन गरि NWASH MIS प्रविधिमा प्रविष्ट गरे अनुरूप हरेक प्रणालीको मर्मत अवस्था ज्ञात हुन्छ ।

दुहबी नगरपालिका भरि संचालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको NWASH MIS बाट प्राप्त तथ्यांक विप्लेषण गर्दा सुचारुपनको अवस्था निम्नअनुसारको देखिन्छ ।

प्राप्त विवरण अनुसार हरेक मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मतको प्रकारको विस्तृत परिभाषा, सूचक र प्राप्ताङ्कको अवस्था प्राविधिक मार्गदर्शनको सुचारूपना र दिगोपनाको <http://nwash.mows.gov.np/documents> मा उपलब्ध छ । समुच्चमा दुहबी नगरपालिकामा संचालित खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मतको अवस्था, संख्या, धाराहरूको अवस्था र लाभान्वित जनसंख्या तलको तालिका प्रस्तुत गरिएको छ

तालिका 3-14: खानेपानी आयोजनाको मर्मतको अवस्था

क्र.सं.	अवस्था	स्किमहरू		लाभान्वित जनसङ्ख्या				जम्मा
				सुचारु धारा		सुचारु नभएका धारा		
		सङ्ख्या	जम्मा %	सङ्ख्या	जम्मा %	सङ्ख्या	जम्मा %	
१	भौतिक रूपमा राम्रो	०	०	०	०	०	०	०
२	सानो मर्मत आवश्यक	१	१००	१३३८	१००	३	०	१३३८
३	ठूलो मर्मत आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
४	पुनः निर्माण गर्न आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
५	पुनर्स्थापना गर्न आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
६	जम्मा	१	१००	१३३८	१००	३	०	१३३८

३.१०. २. सरसफाइको मर्मत अवस्था

सरसफाइ सेवा सुबिधाको मर्मतको चर्चा गर्दा विशेष गरी नगरपालिका अन्तर्गत मानव मलमूत्रजन्य फोहोर, ठोस फोहोर तथा फोहोर पानी व्यवस्थापन अवस्था के कस्तो छ भन्ने बुझिन्छ । नेपाल सरकारले अहिलेसम्म यस्ता सरसफाइ सेवा सुबिधाको सुचारुपन तथा मर्मत अवस्थाको परिभाषा र लेखाजोखा गर्ने विधिको विकास गरेको छैन । यो वास योजना औजारले यस्ता सेवा सुबिधाहरूको योजना तर्जुमा र लागतको लागि लेखाजोखा गर्ने विधि आफ्नै किसिमले विकास गरेको छ । दुहबी नगरपालिकाको सरसफाइको मर्मत अवस्था निम्न अनुसार देखिन्छ ।

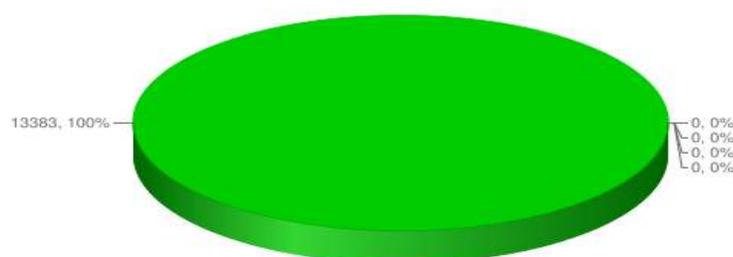
तालिका 3-15: सरसफाइको मर्मतको अवस्था

क्र.सं.	मर्मत अवस्था	मर्मत गर्न आवश्यक प्रणालीको सङ्ख्या (in conveyance)	मर्मत गर्न आवश्यक प्रणालीको सङ्ख्या (प्रशोधन केन्द्र)
१	प्रशोधन केन्द्र छैन	०	०
२	भौतिक रूपले राम्रो	१	०
३	सानो मर्मत आवश्यक	०	०
४	ठूलो मर्मत आवश्यक	०	०
५	निर्माण गर्न आवश्यक	०	०
	जम्मा	१	०

३.१०.३. धाराको अवस्था

दुहवी नगरपालिकामा मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरूबाट निर्मित र संचालित धाराहरू मध्ये झण्डै ९६.०३% (९५.९६+०.०७) निजी धाराहरू रहेका छन् । ती मध्ये धेरैजसो (९९.२५%) भौतिक रूपमा सुचारु रहेका छन् ।

धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ पानी आउँदै नआउने
 ■ पानी आउने तर पिउन, पकाउन र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त नभएको
 ■ पिउन, पकाउन, र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त भएको
 ■ पिउन, पकाउन भाँडा सफा गर्न, चर्पीमा प्रयोग र तुहाउनको लागि पर्याप्त भएको
 ■ सबै दैनिक आवश्यकताहरूको लागि पर्याप्त भएको

चित्र 3-6: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

तलको तालिकाले नगरपालिका भित्रका पाइप खानेपानी प्रणालीको धाराको अवस्था देखाउँछ । यसले नगरपालिका भित्रको सबै धाराहरूको अवस्थाको सारांश देखाउँछ । १००% धाराले पर्याप्त दैनिक आवश्यकता पूरा गरेको देखाउँछ । त्यसै प्रकारले ९९.५१% धारामा मिटर जडान भएको देखिन्छ ।

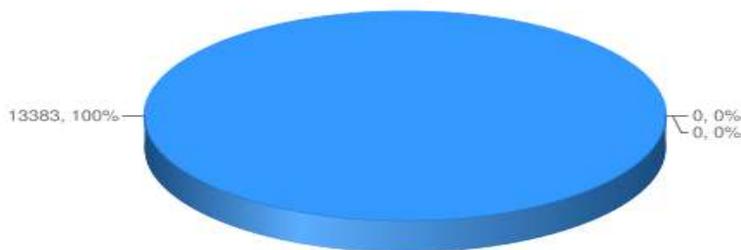
तालिका 3-16: धाराको अवस्था

क्र.सं.	परामिति		अवलोकन (सङ्ख्या)					
			धारा	%	घरधुरी	%	जनसङ्ख्या	%
१	जम्मा		२५१४		२५८७		१३३८३	
२	धाराको प्रकार	समुदाय	७०	२.७८	१४३	५.५३	५३१	३.९७
		आँगन	२३७५	९४.४७	२३७५	९१.८१	१२८५२	९६.०३
		संस्थागत	६९	२.७४	६९	२.६७	०	०
३	जडान	मिटर जडान भएको	२५०१	९९.४८	२५६३	९९.०७	१३३१७	९९.५१
		मिटर जडान नभएको	१३	०.५२	२४	०.९३	६६	०.४९
४	आपूर्ति घण्टा	> २ घण्टा	२५१४	१००	२५८७	१००	१३३८३	१००
		< २ घण्टा	०	०	०	०	०	०
५	यो वर्ष दर्ता भएको गुनासोहरू दर्ता		०	०	०	०	०	
६	धारामा पानीको गुणस्तर	धमिलो नभएको	२५०९	९९.८	२५८२	९९.८१	१३३४४	९९.७१
		धमिलो	५	०.२	५	०.१९	३९	०.२९
७	धारामा अवस्था	भौतिक रूपमा अक्षुण्ण	२४९९	९९.४	२५७२	९९.४२	१३२८३	९९.२५
		सानो मर्मत	१५	०.६	१५	०.५८	१००	०.७५
		ठूलो मर्मत	०	०	०	०	०	०
		पुनः निर्माण	०	०	०	०	०	०
८	धारामा फ्लोको अवस्था	सुचारु नभएको	पानी आउँदै नआउने	०	०	०	०	०
			पानी आउने तर पिउन, पकाउन र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त नभएको	०	०	०	०	०
			पिउन, पकाउन, र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त भएको	०	०	०	०	०
		सुचारु	पिउन, पकाउन भाँडा सफा गर्न, चर्पीमा प्रयोग र नुहाउनको लागि पर्याप्त भएको	०	०	०	०	०
			सबै दैनिक आवश्यकताहरूको लागि पर्याप्त भएको	२५१४	१००	२५८७	१००	१३३८३

३.१०.४. सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

दुहवी नगरपालिकामा संचालनमा रहेका मौजुदा खानेपानी प्रणालीमा प्राविधिक रूपमा जोखिम देखिदैन । तर, पम्प, बोरिङ लगायतमा समस्या उत्पन्न हुँदा बेला बेलामा एक हप्तासम्म पनि पानी वितरण अवरूद्ध समेत हुने गरेको छ । यस प्रणालीमा दिगोपनको जोखिम कम देखिन्छ ।

सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ छैन वा सुचारूपनाको लागि कम जोखिम ■ सुचारूपनाको लागि केही जोखिम ■ सुचारूपनाको लागि उच्च जोखिम

चित्र 3-7: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ छैन वा दिगोपनाको लागि कम जोखिम ■ दिगोपनाको लागि केही जोखिम ■ दिगोपनाको लागि उच्च जोखिम

चित्र 3-8: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

तालिका 3-17: सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

सुचारूपना स्कोर				
क्र.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	१	१००
		धाराको सङ्ख्या	२५१४	१००
		घरधुरी	२५८७	१००
		जनसङ्ख्या	१३३८३	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	१	१००
		धाराको सङ्ख्या	२५१४	१००
		घरधुरी	२५८७	१००

		जनसङ्ख्या	१३३८३	१००
३	स्कोर ६०-७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०

दिगोपना स्कोर				
क्र.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	१	१००
		धाराको सङ्ख्या	२५१४	१००
		घरधुरी	२५८७	१००
		जनसङ्ख्या	१३३८३	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	१	१००
		धाराको सङ्ख्या	२५१४	१००
		घरधुरी	२५८७	१००
		जनसङ्ख्या	१३३८३	१००
३	स्कोर ६० - ७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०

प्रस्तुत लेखाजोखा पाइप खानेपानी प्रणालीको मात्र सुचारुपन र दीगोपनको (Functionalty and Sustainability-F&S) लेखाजोखा हो। अन्य प्रणालीहरू जस्तै ट्युवबेल, घरायसी चर्पी, संस्थागत शौचालय, मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन र ढल सञ्चाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सुचारूपना र दिगोपनाको लेखाजोखाको निम्ति नेपालको वास क्षेत्रमा अहिलेसम्म सूचक, लेखाजोखा विधि र स्कोरिङ प्रणालीको विकास गरिएको छैन।

३.११. उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था

नगरपालिका भित्रका सबै वास सेवा र आयोजनाहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वा संस्थाको हो भन्ने मान्यता अनुसार यो वास योजना तयार गरिएको हो। उपभोक्ता संस्थाको मुख्य जिम्मेवारीमा प्रणालीहरूको नियमित संचालन, कार्यालय सञ्चालन, मर्मत सम्भार, खानेपानीको महसुल निर्धारण र सङ्कलन, स्रोतहरूको खोजी र परिचालन, सेवाको गुणस्तर नियमन तथा

खानेपानीको गुणस्तर नियमन समावेश गरिएको छ ।

सबै निर्माणाधीन खानेपानी आयोजनाहरूमा समेत उपभोक्ता समिति क्रियाशील रहे पनि NWASH Software अनुसार निर्माणाधीन खानेपानी आयोजनाका उपभोक्ता समितिहरूको विस्तृत विवरण आवश्यक नपर्ने भएकोले यहाँ सञ्चालनमा रहेको आयोजनाको मात्र विस्तृत विवरण समावेश गरिएको छ ।

तलको तालिकाले दुहवी नगरपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषताको सारांश प्रस्तुत गर्दछ ।

तालिका 3-18: नगरपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता

क्र.सं.	सूचक	अवलोकन	
		सङ्ख्या	%
१	जम्मा प्रणालीहरूको सङ्ख्या	१	
२	जम्मा उपभोक्ता संस्था गठन सङ्ख्या	१	१००
३	३३% भन्दा बढी महिला प्रतिनिधि भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
४	जिल्ला जलस्रोत समितिमा दर्ता उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
५	कार्यालय भवन भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
६	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
७	मर्मत सेवा करारमा लिएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	
८	आफै लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
९	कर्मचारीबाट लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
१०	नियमित बैठक सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
११	नियमित साधारण सभा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
१२	महसुल सङ्कलन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
१३	लेखा परीक्षण गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	१००
१४	बैकमा खाता सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१५	खानेपानी प्रणालीको बीमा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१६	मर्मत कार्यकर्ताको लागि पर्याप्त औजार भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१७	मर्मत कार्यकर्ताको लागि तलवको व्यवस्था गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१८	औसत ७०% भन्दा कम सञ्चालन खर्च भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१९	मानक सञ्चालन कार्यविधि (SOP) तयार गरी कार्यान्वयन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०

३.१२. सम्पत्तिको स्वामित्व

तलको तालिकाले नगरपालिकाभित्र वास अवयवहरूको कूल मूल्य देखाउँछ । ती अवयवहरूको मूल्य वर्तमान लागतमा आधारित भइ गणना गरिएको छ । मर्मत आवश्यकताका सबै शर्तहरू सम्बोधन गरिएको छ र वास्तविक सम्पत्ति मूल्यबाट सोही अनुसार घटाइएको छ। यसले सन् २०२० को खुद सम्पत्ति मान प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

तालिका 3-19: वास अवयवहरूको कूल मूल्य

क्र.सं.	अवयवहरू	सम्पत्तिको मूल्य (ने. रु)
१	खानेपानी प्रणालीहरू	११९६३४२२
२	ट्युबवेलहरू	२१३९०००
३	घरायसी चर्पीहरू	३६९२१३०००
४	सरसफाइ सुविधाहरू	०
५	विद्यालयमा वास	७५६३५९१०
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास	३०५०३३५१
७	सार्वजनिक स्थलमा वास	१११५५०००
	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	५१९८१४५१८

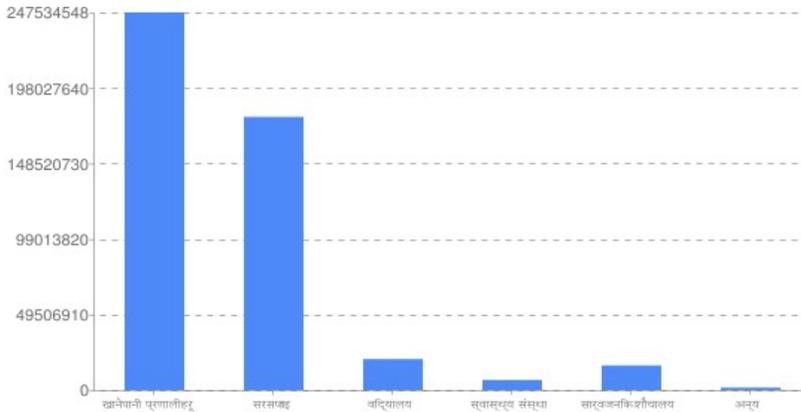
३.१३. वासमा लगानी (Financing)

दुहवी नगरपालिकाको वास क्षेत्रमा हालको लगानीको अवस्था हेर्दा कुल पुँजीगत खर्चमध्ये ३% मात्र देखिन्छ । आ.व. २०७८-०७९ मा प्लान इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा वास एसडिजी परियोजना अन्तर्गत १६ लाख ६३ हजार रूपैयाँ विनियोजन गरिएको थियो । यसैगरी, आर्थिक वर्ष २०७६-०७७ मा खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता तथा वातावरण संरक्षणका लागि नगरपालिकाले ५४ लाख ६२ हजार रूपैयाँ विनियोजन गरेको थियो ।

तालिका 3-20: वासमा लगानीको आवश्यकता

क्र.सं.	अवयवहरू	पहिलो वर्षमा जम्मा लगानी
१	खानेपानी प्रणालीहरू	२४७५३४५४८
२	सरसफाइ र स्वच्छता	१७९०८१८०९
३	संस्थाहरूमा वास (विद्यालय)	२०३०८६८०
४	संस्थाहरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	६६२६६६३
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	१६१३२५४२
६	अन्य क्रियाकलापहरू	१५७९०००
७	जम्मा	४७१२६३२४२

वासमा लगानी (Financing)

चित्र 3-9: वास अवयवहरू

३.१४. वास क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap)

३.१४.१. खानेपानी

नगरपालिकाको वास क्षेत्रको समग्र वर्तमान अवस्था र राष्ट्रले सन् २०३० सम्म वास क्षेत्रमा प्राप्त गर्न राखेको लक्ष्यका आधारमा दुहवी नगरपालिकाको चुनौती र अन्तर (Gap) निम्नानुसार रहेको पाइयो।

- पाइप प्रणाली खानेपानी सेवाहरूको पहुँच नगरपालिकाका कूल घरधुरीमध्ये करिब २० प्रतिशतमा मात्र रहेको
- निर्माणाधीन खानेपानी आयोजना ४ वटा रहेकोमा तीनको निर्माण समेत निकै सुस्त गतिमा भएकोले निर्माण सम्पन्न भै खानेपानीको नियमित आपूर्ति अनिश्चित रहेको
- निर्माणाधीन खानेपानी आयोजना सम्पन्न भएमा करिब ७० प्रतिशत घरधुरीमा मात्र सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुग्ने
- धेरै जसो प्रणालीहरूमा खानेपानी गुणस्तरको समस्या छ र केवल ९९.७१% ले जनसङ्ख्याले धमिलोपना नभएको पानी प्राप्त गरेका छन्।
- नगरपालिकाभित्र विभिन्न ढाँचामा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण भैरहेको र तिनको निर्माण सम्पन्न भइ खानेपानीको नियमित आपूर्ति गर्ने अवधि निश्चित नहुँदा नगरपालिकाले एकतृत रूपमा खानेपानी आपूर्ति कार्य अघि बढाउन सकेको छैन।
- व्यवस्थापन कार्यहरू पुरा गर्नका निम्ति ती खानेपानी प्रणालीहरूको व्यवस्थापन क्षमतामा सुधार गर्न आवश्यक छ।

३.१४.२. सरसफाइ

सरसफाइको समग्र अवस्था, राष्ट्रिय लक्ष्य र सो का निम्ति चुनौतीहरू निम्नानुसार छन्।

- ग्रामीण क्षेत्रका धेरै चर्पीहरूको निर्माण अवस्था राम्रो छैन। चर्पीहरूको निर्माणमा आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूको मापदण्ड पुरा गरिएको छैन, र ती चर्पीहरू सफा गर्न सकिने तवरले निर्माण भएका छैनन्। यसले फोहोरको सुरक्षित विसर्जन गर्ने अवस्थालाई पुरा गर्न कठीन हुन्छ।
- नगरपालिकामा प्रभावकारी सरसफाइका निम्ति विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि उपयुक्त हुने किसिमको सरसफाइ चरणहरू पार गर्न आवश्यक सेवा तथा सुविधाहरूको स्तर सुधार गर्न प्रविधिको विकल्पहरूमा चेतनाको अभाव छ।
- सरसफाइ सेवा चक्रका विभिन्न चरणहरूमा सहयोग गर्ने भूमिकामा निजी क्षेत्रको सीमित क्षमता रहेको; उपयुक्त पूर्वाधार निर्माण, खाडल सफा तथा खाली गर्ने र यातायात सेवा लगायतमा क्षमताको कमी रहेको छ। जिल्लामा केवल एउटा सेप्टिक ट्यांक (सेसपूल) खाली गर्ने साधन उपलब्ध छ।
- सहरी क्षेत्रमा सरसफाइको लागि पर्याप्त योजना नरहेको जुन जनसंख्या वृद्धि, मानव बस्तीको विस्तार र व्यावसायिक प्रतिष्ठानको मागसँग मेल खादैन र मिल्दैन। मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापनको लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने क्षमता पनि कमजोर देखिन्छ।
- ९३.३८% घरपरिवारले मात्र पानी र साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरूसँग सरसफाइ सुविधाहरू सुधार गरेको पाइयो।

- पूर्ण सरसफाइ अभियान थालनी भएर पनि कोभिड महामारीपश्चात् गति लिन सकेको छैन ।
- नगरपालिकामा खुला दिसामुक्तको दिगोपन र पूर्ण सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि नीति र योजना निर्माण भए पनि कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन
- टोल तहमा पूर्ण सरसफाइ नमूना समुदाय व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको भए पनि तिनको योजना निर्माण, नियमित परिचालन र साधन श्रोत व्यवस्थापनमा कठिनाइ रहेको छ ।
- वडा तहमा गरिएको लक्षित समूह छलफलमा वडा तहका सरोकारवालाहरूले नगरपालिकाबाट निर्माण भएका नीतिहरूको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुन नसक्दा सरसफाइ सामाजिक अभियानको रूपमा र साझा तथा गहन महत्वको सवालको रूपमा स्थापित हुन नसकेको बताएका छन् ।
- नियमित वार्षिक कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि सरसफाइको क्षेत्रमा पर्याप्त साझेदार हुन नसक्नु पनि समस्याको रूपमा रहेको छ ।
- टोल र बस्ती तहमा पूर्ण सरसफाइ अभियानलाई नेतृत्व गर्नका लागि दिगो प्रकृतिका सामुदायिक संस्था वा समूह नहुँदा पूर्ण सरसफाइको स्थानीयकरण हुन सकेको छैन ।
- वडा र नगरपालिका तहमा पूर्ण सरसफाइका लागि पर्याप्त कर्मचारी नहुँदा वार्षिक कार्यक्रमलाई सुचारू रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन समेत कठिनाइ हुने गरेको छ ।
- बस्ती तहमा नियमित रूपमा अनुगमन र सहजीकरण नहुँदा खुला दिसामुक्त अभियानका क्रममा निर्माण भएका चर्पीहरूको मर्मतसम्भार हुन नसक्दा चर्पी बिग्रने भत्किने र प्रयोग हुन छाड्ने दर बढिरहेको छ ।

३.१४.३. संस्थागत वास

नगरपालिका भित्रका संस्थागत वासको वर्तमान अवस्था र चुनौती तथा ग्यापको स्थिती निम्नानुसार रहेको छ ।

- केही विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाको पहुँचमा कमी छ ।
- धेरै जसो विद्यालयहरूमा छात्रको लागि छुट्टै वास कोठा र महिनावारी व्यवस्थापनको प्याडलाई सुरक्षित विसर्जन गर्नको लागि सुविधाहरूको कमी छ ।
- प्रायः विद्यालयहरूमा सुचारू हात धुने सुविधाहरूको कमी छ ।

३.१४.४. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा लैंगिक सवाल

नगरपालिका क्षेत्रभित्र घरायसी, सामुदायिक र संस्थागत तहमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा महिलाको सहभागिताको तहको विश्लेषण गरिएको थियो, जसलाई संक्षेपमा तल उल्लेख गरिएको छ

- घरायसी तहमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका क्रियाकलापमा महिलाको भूमिका ८० प्रतिशतसम्म रहेको देखियो, जब कि सामुदायिक र संस्थागत नेतृत्व तहमा २५ प्रतिशतभन्दा पनि कम छ ।
- परम्परागत लैंगिक भूमिकाका कारण घरायसी तहमा सरसफाइ तथा स्वच्छताका क्रियाकलापमा महिलाको सहभागिता बढी हुने, तर सामुदायिक र संस्थागत क्रियाकलापमा महिलाको सहभागिता नै कम हुने गरेको देखियो ।
- पुरुषहरू वैदेशिक रोजगारीमा जाँदा घरायसी कामकाजमा महिलामाथिको भार झनै थपिएको पाइयो ।
- महिलामा जीवनोपयोगी सीपको कमीका कारण महिलाहरू आर्थिक उपार्जनका कार्यमा कम संलग्नता हुँदा उनीहरूको निर्णयमा पहुँच पुग्न नसकेको पाइयो
- बच्चा हुर्काउने दायित्व महिलामाथि बढी हुँदा उनीहरूको सामुदायिक र संस्थागत नेतृत्वमा सहभागिता कम भएको देखिन्छ

- बैठक, गोष्ठी, भेलाहरूमा समेत महिलाको सहभागिता कम हुँदा उनीहरूले क्षमता र नेतृत्व विकास गर्ने अवसर प्राप्त गर्न सकेका छैनन्
- बैठक, गोष्ठी, भेलाहरूमा समेत महिलाको विचारलाई प्राथमिकता नदिने परम्परागत सोचका कारण महिलाहरू सामाजिक नेतृत्वमा आउन सकेको देखिदैन ।
- राजनीतिक र सामाजिक नेतृत्वमा महिलाको भूमिका कमजोर देखिँदा यसको प्रभाव खानेपानी सरसफाइ क्षेत्रमा महिलाको नेतृत्वमा समेत देखिएको छ ।

३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरू, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू

दुहवी नगरपालिकामा वास योजना निर्माण क्रममा गरिएको अध्ययन तथा वडा स्तरमा गरिएको सहभागितात्मक छलफलबाट यस पालिका क्षेत्रको प्रमुख विपद जोखिमको रूपमा डुबान तथा कटान, हावाहुरी, आगलागी, असीना, चट्याङ, खडेरी, रोगको माहामारी आदि आएका थिए । खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका क्षेत्रमा त्यस्ता विपदहरूले गम्भीर असर गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धि विवरणलाई विश्लेषण गर्दा जनसंख्या वृद्धि, बस्ती विस्तार आदीका कारण बाढी, पहिरो र आगलागीका घटनाहरू वर्षेनी बढ्ने गरेको र यसबाट ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति पुग्ने गरेको देखिन्छ । त्यसै गरि माहामारी सम्बन्धि घटनाहरू विगतका वर्षहरूमा धेरैथोर भइरहने गरे पनि नगरपालिका र सिङ्गो देश नै खुला दिसामुक्त भइसकेको र यहाँका वासिन्दाहरूको सफा र सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच बृद्धि भइरहेको कारणबाट हाल त्यस्ता पानीजन्य माहामारिमा कमि आएको छ । नगरपालिकाले विपद सम्बन्धी पूर्वतयारी र विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा ध्यान केन्द्रीत गरि सोका लागि विपद जोखिम व्यवस्थापन दीर्घकालीन योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु आवश्यक देखिन्छ ।

यस नगरपालिका क्षेत्रमा विपद् जस्तै भूकम्प, बाढीपहिरो आउँदा मानव वस्तीमा उद्धार कार्य गर्न र मानिसहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्नका लागि खुल्ला क्षेत्र पर्याप्त रहेको पाइएको छ । समग्र जिल्लामा जस्तै यस नगरपालिकामा पनि जलवायु परिवर्तनको असरहरू देखिन थालेको बताइन्छ । प्रमुख रूपमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको सतही तथा भूमिगत स्रोतको पानीको सतह र मात्रा घटेको, अतिवृष्टी र अनावृष्टी आदि कारणले बाढीका साथै खडेरी जस्ता समस्याहरू क्रमशः बढेका छन् । जलवायु अनुकूलनका लागि योजनाबद्ध तवरबाट नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रमको शुरुवात भएको छ ।

नगरपालिकामा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखाको व्यवस्था गरिएको छ, जसले विपद् व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका क्रियाकलापमा समन्वय गर्नुका साथै सञ्चालन गर्दछ ।

खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता र विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा समन्वय गर्नका लागि फोकल पर्सनको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची

नगरपालिकाभित्र रहेका मौजुदा वास सुविधाहरू छुट्टाछुट्टै सूची निम्न अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरिएका छन्। अनुसूचीमा उल्लेख गरिएका सूचिहरूमा खानेपानीका मौजुदा आयोजनाहरूको नाम, स्थान, ती आयोजनाहरूले सेवा पुर्याएको जनसंख्या र ती आयोजनाहरूको बर्तमान अवस्था, निर्माण मिति आदी तथ्याङ्क हरू उपलब्ध छन् । त्यसै गरी सरसफाइ सम्बन्धी गतिविधि, कृयाकलाप र आयोजनाहरू, सार्वजनिक शौचालयहरू, तिनीहरूको बर्तमान अवस्था आदि सरसफाइ अनुसूचीमा उपलब्ध छन् । संस्थागत सरसफाइको अनुसूचिमा बिद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको शौचालय तथा अन्य सरसफाइ सेवा

सुबिधाहरूको बर्तमान अवस्थार मर्मत संभारको स्थिति बारेमा तथ्यांकहरू उपलब्ध छन् ।

सुबिधाहरू	अनुसूची
खानेपानी आयोजनाहरू	Annex A
सरसफाइ संरचना, सेवा र सुबिधाहरू (सार्वजनिक शौचालयहरू)	Annex B
शैक्षिक संस्था (बिध्यालय आदी) का शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex C
स्वास्थ्य संस्थाहरूका शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex D
मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरू	Annex E
ठोस फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरू	Annex F
फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र सहितको ढल सञ्जाल	Annex G

४. योजना, प्रक्षेपण र लागत

यस वास योजनाको प्रमुख लक्ष्य सन् २०३० भित्र नगरपालिकाका सबै क्षेत्र र वासिन्दाहरूमा खानेपानी र सरसफाइको सुरक्षित र सहज उपलब्धताका निम्ति योजनाबद्ध मार्गदर्शन प्रदान गर्नु हो । यस दुहवी नगरपालिकाले तयार पारेको यो वास (खासस्व) योजनाको सोच र परिलक्ष्य पनि सोहि अनुरूप तय गरिएको छ । यस योजनाको दूरदृष्टी सोच (Vision) नगरपालिकामा बसोबास गर्ने हरेक नागरिकका लागि सुरक्षित, पर्याप्त, सर्वसुलभ, स्विकार्य र किफायति खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरू मार्फत जनस्वास्थ्य र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु रहेको छ । यस योजनाले पालिकामा पारदर्शि, प्रविधिमैत्री र उपभोक्ता मैत्री खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रमहरू संचालन गरि सन् २०३० सम्ममा मध्यम तथा उच्च स्तरको वास (खासस्व) सेवा प्रदान गर्न सहयोग गर्नेछ ।

४.१. योजनाहरूको पहिचान

नगरपालिकामा वास योजनाको लागि मोवाइल एप्समा आधारित योजना तर्जुमा औजार NWASH MIS को प्रयोग गरि तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गरिएको थियो । यो कम्प्युटरमा आधारित 'इनबिल्ट योजना तर्जुमा औजार' ले नगरपालिकाभरि सर्वेक्षण अवधिमा सर्वेक्षक वा गणकहरूले तथ्यांक संकलन गरि प्रविष्ट गरे अनुसार मौजुदा योजनाहरूको यथास्थिति र आउँदा वर्षहरूका लागि योजना तयार गर्दछ (१.५ हेर्नुहोस्) ।

नगरपालिकाको आवश्यकता अनुसार वास आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरियो । जब वास योजना तर्जुमा औजारमा प्राथमिकता तोकिन्छ, यसले स्वचालित रूपमा विस्तृत गतिविधिहरू र २०२२-२०३० सम्मको लागि यी गतिविधिहरू सम्पन्न गर्न वित्तीय आवश्यकता निर्धारण गर्दछ ।

विद्यालय र सार्वजनिक स्थानहरूको हकमा आवश्यकता अनुसारको (Desired) सेवा स्तर (उन्नत वा आधारभूत) तय गरियो ।

नगरपालिकामा वास क्षेत्रको निम्न विषयमा क्षमताको आकलन गरियो; क) महसुल र शुल्क ख) स्व-लगानी ग) कर घ) हस्तान्तरण

यस अवधिको लागि वित्तीय लगानीको अनुमान गरी र अपुग लगानीलाई पूर्ति गर्ने मार्गहरूको रूपमा व्यापार, सेयर, इक्विटी, बन्ड्सको मार्फत पूर्ति गर्ने गरि निर्धारण गरियो।

विस्तृत अध्ययनका लागि वास योजना औजार (<http://nwash.mows.gov.np/dashboard>) मा उपलब्ध छ ।

४.१.१. नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

समुदाय स्तरबाट माग भएका, लक्षित स्तरको खानेपानी सेवा पुर्याउन आवश्यक देखिएका र पहिचान भएका नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको दीर्घ सूचि (long-list) तयार गरि वडा र पालिका स्तरमा प्रस्तुत गरी प्राथमिकता निर्धारणको निर्धारित मापदण्डलाई पालन गरि सहभागितामूलक छलफलका आधारमा ती कार्वान्वयनमुखि आयोजनाहरूको प्राथमिकता कायम गरियो ।

प्राथमिकता निर्धारण सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरूलाई अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून प्राथमिकता क्रम छुट्ट्याउन का लागि एक निश्चित सूचक र मापदण्ड सहितको मार्गदर्शन यही वास योजना तयारिको सिलसिलामा नै तयार गरिएको थियो । सोही मार्गदर्शनको आधारमा यी सबै वास सेवा, सुबिधा तथा संरचनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको थियो । प्राथमिकताका सूचकहरूमा विशेष गरि त्यसमा लाग्ने लागत, सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्याको विशेषता र गरिवी स्तर आदी रहेका छन् ।

यसरी कायम भएको आयोजनाहरूको प्राथमिकताको सारांश तल दिइएको छ । प्रत्येक आयोजनाको प्राथमिकताको विस्तृत सूचि अनुसूची Appendix B मा हेर्न सकिने छ । अनुसूचीमा भएका हरेक आयोजनाहरूको प्राथमिक विवरणहरू जस्तै ती आयोजनाहरूको प्रस्तावित नाम, प्रस्तावित स्थल, सेवाको किसिम, सम्भावित लाभान्वित जनसंख्या र मोटामोटी लागत पनि त्यसमा सेर्न सकिन्छ ।

तालिका 4-1: आयोजनाहरूको प्राथमिकता

क्र.सं.	क्षेत्र	एकाइ	अति उच्च	उच्च	मध्यम	न्यून	जम्मा
अ.	खानेपानी प्रणाली						
अ.१	हालका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	०	०	१	१	२
अ.२	नयाँ खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	०	०	३	०	३
अ.३	निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	३	१	०	०	४
अ.४	हालका ट्युबवेलहरू (उच्च प्राथमिकता)	%	०				०
आ.	सरसफाइ प्रणाली						
आ.१	हालका मौजुदा सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.२	नयाँ सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.३	सञ्चालन हुन गइरहेको सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	१	०	०	०	१
आ.४	घरायसी सरसफाइ- सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि योजना गरिएको वर्ष	वर्ष	६				
इ.	वर्गीकरण						
इ.१	उन्नत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	३	३	०	०	६
इ.२	आधारभूत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	१	१२	११	२७	५१
इ.३	जम्मा	सङ्ख्या	४	१५	११	२७	५७
ई.	वर्गीकरण						
ई.१	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	सङ्ख्या	११	२	१	६	२०
उ.	वर्गीकरण						
उ.१	सार्वजनिक स्थानहरूमा उन्नत स्तरको वास सुबिधा	सङ्ख्या	१	०	०	०	१
उ.२	सार्वजनिक स्थानहरूमा आधारभूत स्तरको वास सुबिधा	सङ्ख्या	४	७	४	४	१९
उ.३	जम्मा	सङ्ख्या	५	७	४	४	२०

माथि दिइएको तालिकामा नगरपालिका भरीको खानेपानी आयोजनाहरू, सरसफाइ आयोजनाहरू, विद्यालयमा वास सेवा, स्वास्थ्य संस्था वास सेवा र सार्वजनिक स्थानहरूमा वासको सुविधाहरूको प्राथमिकता निर्धारण चार तहमा गरिएको छ, जसमा अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून छन् । त्यसैगरी खानेपानी सेवा, सुबिधा र संरचनालाई पनि चार तहमा छुट्टयाइएको छ; जसमा हालका खानेपानी आयोजना, नयाँ खानेपानी आयोजना, निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना र हालका ट्युववेलहरू (उच्च प्राथमिकता) । यसबाट के बुझिन्छ भने सन् २०३० सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका निम्ति नगरपालिकामा हाल मौजूदा संचालनमा भइरहेको दुहवी खानेपानी आयोजना धेरै उच्च प्राथमिकता सहित मर्मत, पुनरुत्थान वा पुनर्निर्माण गर्नु जरुरी छ । त्यसैगरी लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका निम्ति सेवा नपुगेका क्षेत्रमा खानेपानी सेवा पुर्याउन थप नयाँ ३ वटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गरिनु पर्छ जुन उच्च प्राथमिकतामा परेका छैनन् ।

हाल नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्माणाधिन ४ वटा खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये ३ लाई उच्च प्राथमिकता सहित पूरा गरिनु आवश्यक छ । यो क्रम र प्राथमिकताको आधारमा नगरपालिकाले खानेपानी आयोजनाहरूमा लगानी गरेमा राष्ट्रले र नगरपालिकाले तोकेको लक्ष्य सन् २०३० सम्म पूरा गर्न सकिन्छ । ट्युववेलहरूको हकमा सर्वेक्षणको क्रममा पालिका क्षेत्रभित्र पत्ता लागेका ट्युववेलहरूलाई हालको लागि उच्च प्राथमिकता सहित सुधार गरि अल्प या मध्यम कालसम्मका लागि संचालन गरि सन् २०३० सम्ममा ती ट्युववेलहरू विस्थापन गरी पाइप वितरण प्रणालीमा नै ती क्षेत्रहरू जोडिने गरी योजना बनाइएको छ ।

४.१.२. नयाँ सरसफाइ आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

दुहवी नगरपालिकाभित्र हाल एउटामात्र सरसफाइ आयोजना निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । यस आयोजनामध्ये ठोस फोहर प्रशोधन केन्द्र र उपकरणको परीक्षण सम्पन्न भैसकेको छ भने फोहर व्यवस्थापन केन्द्र निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । यस आयोजना उच्च प्राथमिकतामा परेको छ । घरायसी सरसफाइ तर्फ, सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि ३ वर्षको अवधि निर्धारण गरिएको छ जसको अर्थ उच्च प्राथमिकता सहित पहिलो ३ वर्षभित्र नगरपालिकाभरी सबै घरायसी शौचालयहरू तोकिएको स्तरको निर्माण गरिने वा भइरहेका शौचालयहरूको स्तरोन्नति गरी सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ स्तरमा पुर्याउने योजना गरिएको छ ।

विद्यालयमा वास सेवाको लागि प्राथमिकता र सेवा स्तर तलको तालिकामा देखाइएको छ । नगरपालिका भित्र रहेका ५७ विद्यालय शौचालयहरू मध्ये ११ लाई अति उच्च प्राथमिकता सहित उन्नत स्तरको वास सेवा लक्षित योजना बनाइएको छ । ती विद्यालयको बिस्तृत विवरण विद्यालयको नाम, ठेगाना सहित अनुसूचीमा राखिएको छ ।

त्यसै गरि स्वास्थ्य संस्थामा समुचित वास सुविधाको लागि ११ वटालाई धेरै उच्च प्राथमिकता, २ वटालाई उच्च र १ वटालाई मध्यम प्राथमिकता क्रममा राखी योजना बनाइएको छ ।

सार्वजनिक स्थानहरूमा वासको सुविधा विशेष गरी सार्वजनिक शौचालयको निर्माण, मर्मत संभार, स्तरोन्नति र व्यवस्थापनका लागि प्राथमिकता क्रम माथि दिइएको तालिकामा निर्धारण गरिएको छ ।

यी सबै माथिका खानेपानी र सरसफाइका योजना र कार्यक्रमहरू नगरपालिका तथा वडा स्तरमा आयोजित रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालामा (१.५.२) भएका सहभागितामूलक छलफलद्वारा निर्णय भए अनुसारका हुन् । यी सबै प्रस्तावित आयोजनाहरूको प्राथमिकता तय भएअनुसार प्राथमिकता क्रमअनुसार

तथ्याङ्क र सुचनाहरु वास योजना औजार (NWASH-MIS) मा प्रविष्ट गराइए पछि स्वचालित रूपमा योजना हरुको अवधि सहित सोही योजना औजार (NWASH-MIS) ले यसको लागत गणना गरेको हो ।

४.१.३ प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरुको वितरण योजना

यस खण्डले पूर्ण वास कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारमा नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी वितरणको प्रक्षेपण गर्दछ । नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरुले फाइदा पुर्याउने जनसङ्ख्या र गतिविधिहरुको अनुमान र वितरणलाई पनि यसले विश्लेषण गर्दछ । साथै यो खण्डमा विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक स्थान, ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन गर्ने लगायतका अन्य वास क्रियाकलापहरुको पनि लगानी सहित लक्षित जनसंख्या, आवश्यक संरचना र गतिविधिको पनि प्रक्षेपण गरिएको छ ।

लगानीको प्रक्षेपण गर्दा हरेक आयोजनाहरुको निर्माण अथवा मर्मत सम्भारको मात्र लगानी नभैकन आयोजनाहरुको पूरा जीवन-चक्र (Life-Cycle) भरीकै लागि लगानीको आवश्यकता यो वास योजनाले गरेको छ । यसको मतलव हरेक आयोजना अथवा संरचनाहरु निर्माणका लागि आवश्यक लगानी, निर्माण सम्पन्न भए पश्चात त्यसको संचालन खर्च, मर्मत तथा सम्भार अथवा रखरखाव खर्च र अन्य व्यवस्थापन खर्चको समेत यसले लेखाजोखा गरेको छ ।

निम्न तालिकाले 'वास योजना औजार NWASH-MIS' मा प्रयोग गरिएको सो प्रक्षेपण देखाउँदछन् ;

तालिका 4-2: वास योजना औजार NWASH-MIS को प्रक्षेपण

प्राथमिकता	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५ वर्ष	६ वर्ष	७ वर्ष	८ वर्ष	९ वर्ष	१० वर्ष
पूँजीगत खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.१	०.४	०.४	०.१							
उच्च			०.१	०.४	०.४	०.१					
मध्यम					०.१	०.४	०.४	०.१			
निम्न								०.१	०.४	०.४	०.१
एक पटक मर्मतको खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
पूँजीगत मर्मत खर्च वितरण											

धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
सञ्चालन खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											

क. पुँजीगत खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधार र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरू निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागू हुने पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण;

माथि तालिकामा देखाइएको पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण अनुसार धेरै उच्च प्राथमिकतामा परेका वास सेवा तथा पुर्वाधारका लागि निश्चित गरिएको पुँजी मध्य पहिलो वर्ष ०.१, दोश्रो वर्ष ०.४, तेश्रो वर्ष ०.४ र चौथो वर्ष ०.१ का दरले लगानी गर्नु उपयुक्त हुन्छ भन्ने देखिन्छ । यी प्रस्तावित आयोजनाहरू अति उच्च प्राथमिकतामा परेको हुनाले तुरुन्तै यसको सुरुवात गरिनुपर्छ भन्ने पनि यो तालिकाबाट बुझिन्छ । अति उच्च प्राथमिकताका पुर्वाधारमा लगानीको निश्चितता पछि तेश्रो वर्षबाट उच्च प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूमा पुँजीको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । त्यसै गरि मध्यम प्राथमिकतामा परेका आयोजनाहरू पाँचौ वर्षमा र निम्न प्राथमिकताका आयोजनाहरू आठौँ वर्षमा सुरु गर्न सकिन्छ ।

ख. एक पटक मर्मतको खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधारको लागि लागू हुने;

नगरपालिका भरिका मौजुदा खानेपानी तथा भर्खरै बनेका नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूमा आवश्यक मर्मत

सुधार र सेवा स्तरोन्नति गर्ने काम पहिलो र दोश्रो वर्षभित्रै गरी सक्नुपर्ने माथिको तालिकाले देखाउँछ । यसका लागि छुट्ट्याइएको बजेट पहिलो र दोश्रो वर्षमा आधा आधा खर्च गर्नेगरी यो योजना बनाइएको छ । यस्तो मर्मत तथा सेवा स्तरोन्नति एक पटक मात्र गरिने भएकोले अरु बाँकी वर्षमा यसको लागि लगानी व्यवस्था गर्नु पर्दैन ।

ग. पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधारको लागि लागू हुने पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण ;

माथि देखाइएको तालिकाले मौजुदा संचालित र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको आवश्यक मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नतिको लागि प्राथमिकता अनुसार आवश्यक पर्ने खर्च पहिलो र दोश्रो वर्षभित्र सम्पन्न गर्नेगरी योजना गरिएको छ ।

घ. सञ्चालन खर्च वितरण

हाल संचालनमा रहेका मौजुदा खानेपानी र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको दैनिक सेवा संचालनका लागि र आवश्यक सेवा स्तर सुधारको लागि लागू योजना गरिएको तालिका;

ङ. डिजाइन सुपरिवेक्षण खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको डिजाइन, सुपरिवेक्षण तथा अन्य जरुरी सेवा का लागि आवश्यक पर्ने खर्चको वितरण तालिका;

४.१.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा

रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले (१.५.२) विस्तृत छलफलपछि नगरपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गरेको थियो र २०२२-२०३० को लागि वित्तीय आवश्यकताको निर्धारण गरेको थियो । त्यो प्रक्रियामा लागि लगानी क्षमताको लेखाजोखा गरियो र नगरपालिकासँग उपलब्ध स्रोतहरू पहिचान गरियो जुन महसुल र शुल्क, कर, स्व-लगानी तथा हस्तान्तरण आदि संभावित स्रोतहरूको लेखाजोखा गरियो । यसो गर्दा नगरपालिकासँग उपलब्ध स्रोतहरूले आवश्यक लागत पूरा नगर्ने देखिए पछि आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बीचको फरक (ग्याप) पूर्ति गर्न अन्य सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी गरी (साधन स्रोतको पहिचान तथा परिचालन) गरिनु आवश्यक देखियो ।

४.१.५. ग्यापको पूर्ति (Bridging the Gap)

माथि भनिएजस्तो नगरपालिकासँग उपलब्ध स्रोतहरूले आवश्यक लागत पूरा नगर्ने देखिए पछि आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बीचको फरक (ग्याप) पूर्ति गर्न रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले (१.५.२) अन्य सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी गरी तय गरेको व्यापार, शेयर, इक्विटी, बण्डको माध्यमबाट लगानी गरी ग्याप पूर्तिको माध्यमबाट Bridging गरिने निर्णय भयो । तल 'परिशिष्ट क' ले त्यस्तो व्यापार, शेयर, इक्विटी, बण्डको विस्तृत योगदान % दर्शाउँछ । आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बीचको फरक (ग्याप) तालिका 4-5 मा दिइएको छ।

४.२. अनुमान सारांश (कभरेज)

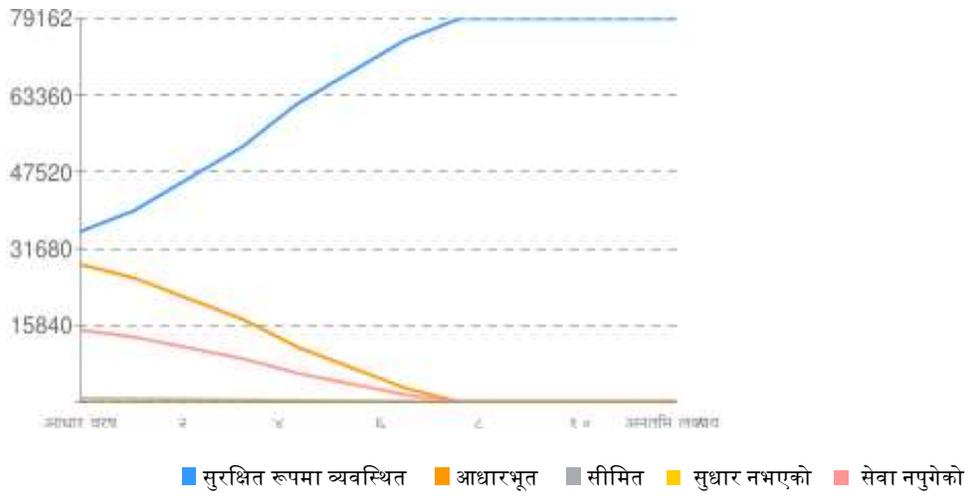
संलग्न रेखाचित्रमा नगरपालिकामा वास सेवाहरूको कभरेज र सेवा स्तर सुधारको सारांश देखाइएको छ। कभरेजको प्रगतिशील वृद्धि र सेवा स्तरको Ladder सुधार JMP को परिभाषामा आधारित छ। यस चित्रले सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक वर्ष बढ्दै जाने र आधारभूत र सीमित सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक वर्ष घट्दै गइ अन्तिममा आधारभूत र सीमित सेवालार्ई सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित स्तरको सेवाले प्रतिस्थापन गर्नेछ। नगरपालिका भित्रका सबै जनसङ्ख्यामा सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा उपलब्ध हुनेछ। सरसफाइतर्फ अन्तिम लक्ष्य प्राप्त गर्न सन् २०३० पखनुपर्ने छैन, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा ३ वर्ष पछि नै सबैको लागि उपलब्ध हुनेछ। तल प्रस्तुत गरिएको तालिका 'कभरेजको सारांश'मा दुहबी नगरपालिकाको हरेक वास गतिविधिहरूद्वारा कहिलेसम्म कति जनसंख्यालाई कभरेज प्रदान गर्छ भनी स्पष्ट देखिन्छ। जनसङ्ख्याको तीव्र वृद्धि भइरहे पनि हरेक वर्ष सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको वृद्धि र आधारभूत र सीमित सेवामा कमी हुँदै गएको देखाउँछ। यसैले सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी आपूर्ति सेवाहरूको पूर्ण कभरेज कसरि प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने निश्चितता प्राप्त गर्न सकिन्छ।

खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

चित्र 4-1: खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

त्यसै प्रकारले यो चित्रमा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको पहुँचमा वृद्धि र असुरक्षित रूपमा सरसफाइको अभ्यास गर्ने जनसङ्ख्या घट्दै गएको देखाएको छ। त्यसकारण, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको कभरेज प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने निश्चितता पनि यसले प्रदान गर्दछ। सुचारूपना नभएका स्किमहरूको सुचारूपना पुनर्स्थापित गर्ने प्रावधानहरू पनि यसमा राखिएका छन्। सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको लागि यो अपेक्षित कभरेज पूर्ण रूपमा सुचारूपना (Full- Functional) भएका स्किमहरूद्वारा हुनेछ।

चित्र 4-2: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

यसरि योजना अवधि (२०२२-२०३०) मा योजना गरिएको जनसंख्याको कभरेजहरूमा आधारित भै वास योजना औजारले (NWASH MIS) कुल योजना लागत पनि गणना गरेको छ ।

तालिका 4-3: वास सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	अवयव	आधारेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
क	खानेपानी
क१	सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	४८९	४८९	२२४७६	३३७२०	३७८१३	३७८१३	३७८१३	३७८१३	८०७९६	८०७९६	८०७९६	८०७९६
क२	आधारभूत खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	३५४८५	३५४८५	२०४५६	१४०१८	१३३७३	१३३७३	१३३७३	१३३७३	१३३७३	१३३७३	१३३७३	१३३७३
क३	सीमित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
क४	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	४३१८२	४३१८२	३६२२४	३१४१८	२७९७०	२७९७०	२७९७०	२७९७०	०	०	०	०
ख	सरसफाइ												
ख१	घरायसी सरसफाइ												
ख१.१	हालको सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	३५१७८	३९५७६	४६१७४	५२७७२	६१५६९	६८१६७	७४७६५	७९१६२	७९१६२	७९१६२	७९१६२	७९१६२
ख१.२	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	२८४०८	२५५६७	२१३०६	१७०४५	११३६३	७१०२	२८४१	०	०	०	०	०
ख१.३	सीमित सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	६९४	६२५	५२१	४१७	२७८	१७४	७०	०	०	०	०	०
ख१.४	सुधार नभएको सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख१.५	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	१४८८२	१३३९४	१११६२	८९३०	५९५४	३७२२	१४९०	०	०	०	०	०
ख २	मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन												
ख२.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख ३	ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र												
ख३.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

ख ४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन												
ख४.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग	विद्यालयमा वास सुविधाहरू												
ग१	उन्नत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	३	३	६	६	६	६	६	६
ग२	उन्नत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	३	३	६	६	६	६	६	६
ग३	उन्नत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	३	३	६	६	६	६	६	६
ग४	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२७	२७	२७	२७	२७	२७	३२	३२	३५	३५	३५	५१
ग५	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	४०	४०	४०	४०	३८	३८	३७	३७	४०	४०	४०	५१
ग६	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	१	१	१३	१३	२४	२४	२४	५१
ग७	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२६	२६	२६	२६	२३	२३	१७	१७	१४	१४	१४	०
ग८	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	८	८	८	८	७	७	७	७	६	६	६	०
ग९	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	४५	४५	४५	४५	४२	४२	३१	३१	२२	२२	२२	०
ग१०	खानेपानी सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	४	४	४	४	४	४	३	३	२	२	२	०
ग११	सरसफाइ सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	९	९	९	९	९	९	७	७	५	५	५	०
ग१२	स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	१२	१२	१२	१२	११	११	७	७	५	५	५	०
घ	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू												
घ१	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	११	११	१३	१३	१४	१४	१४	१५
घ२	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	११	११	१३	१३	१४	१४	१४	१५
घ३	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	११	११	१३	१३	१४	१४	१४	१५
घ४	आधारभूत वातावरणीय सफाइ	३	३	३	३	१३	१३	१५	१५	१५	१५	१५	१६

	सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू												
घ५	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	२०	२०	२०	२०	९	९	७	७	६	६	६	०
घ६	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१९	१९	१९	१९	९	९	७	७	६	६	६	०
घ७	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	२०	२०	२०	२०	९	९	७	७	६	६	६	०
घ८	सीमित वातावरणीय सफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१२	१२	१२	१२	६	६	४	४	४	४	४	०
घ९	खानेपानी सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१०	सरसफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०
घ११	स्वच्छता सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१२	वातावरणीय सफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	५	५	५	५	१	१	१	१	१	१	१	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू												
ङ१	उन्नत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
ङ२	आधारभूत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	२	२	४	४	६	६	७	७	७	७	७	११
ङ३	सीमित वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू वास	८	८	५	५	३	३	२	२	२	२	२	०
ङ४	वास सुविधाहरू नभएका सार्वजनिक शौचालयहरू	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०

४.३. लागत

यो खण्डले योजना गरे अनुरूपको वास कृयाकलाप र संरचनामा लगानीको लागि निम्न क्षेत्रको लागत अनुमानको व्याख्या गरेको छ ।

सम्पूर्ण घरधुरीमा वास कभरेज

सेवा स्तर सुधार

विद्यालयमा वास सुविधाहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू, सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र आदि।

राष्ट्रिय स्तरमा वास क्षेत्रलाई राम्रोसँग बुझ्ने वित्तीय नीति विकास र कार्यान्वयनका लागि महत्वपूर्ण छ भन्ने साझा सहमति छ । हालको कोषको अझ राम्रो र न्यायसङ्गत उपयोगलाई प्रोत्साहित गर्न र थप वित्तलाई आकर्षित गर्न यो अति महत्वपूर्ण छ । यसमा प्रस्तुत गरिएको दुहबी नगरपालिकाको वास क्षेत्रमा लगानि गर्नु पर्ने लागत अनुमान यसै अनुरूप तयार गरिएको हो । माथि ४.२ मा व्याख्या गरिएको जनसंख्याको कभरेज सारांशको आधारमा लागत अनुमानको विस्तृत विवरण ४.३.२ को तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

४.३.१. लागत अनुमानको पद्धति

सन् २०३० सम्ममा नगरपालिकाभरी वास क्षेत्रमा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सेवा प्रदान गर्ने लक्ष्य सहित आवश्यक सुचना र तथ्यांकहरू योजना औजार NWASH MIS मा प्रविष्ट गरेपछि स्वचालित रूपमा त्यो लक्ष्य प्राप्त गर्न हरेक क्षेत्रमा कहिले के कति लगानि आवश्यक पर्छ सो को लागत अनुमान यो पद्धतिले प्रदान गरेको छ । यसले नगरपालिकालाई मुख्य दुई प्रश्नहरूको उत्तर दिन सक्षम बनाउँछ ।

- वास क्षेत्रमा जम्मा कति खर्च कहिले कहिले आवश्यक छ?
- कसरी विभिन्न वास सेवा कृयाकलाप र पूर्वाधारहरूमा खर्च तथा लगानी वितरण गरिएका छन्?

लागत अनुमान विधिले हालको तथा हरेक वर्षको प्रक्षेपित जनसङ्ख्या, वास सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक प्रविधिहरू र दिगो वास सेवासँग सम्बन्धित प्रविधिहरूमा आधारित रहि लागतको अनुमान प्रस्तुत गरेको छ । यसबाट पालिकालाई दिगो वास सेवा र पूर्वाधारमा योजना अनुरूप बजेट वितरण गर्न सहयोग मिल्नेछ । लागत अनुमानको गणना गर्दा 'जीवन-चक्र लागत विधि' को आधारमा गरिएको छ; जसले पालिकालाई दिगो वास सेवा प्रवाहको लागि हरेक वास अवयवहरूको पुँजीगत खर्च, सञ्चालन खर्च, पुँजीगत मर्मत खर्च, र सोझै सहयोग खर्चको छुट्टा छुट्टै लागत अनुमान प्रदान गर्दछ । ती लागत अवयवहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

- **पुँजीगत खर्च** – नयाँ वास प्रणालीहरूको लागि पूर्ण संरचना निर्माण र हालको प्रणालीहरूको लागि सेवा सुधार लागत पुँजीगत खर्च भित्र गर्दछ ।
- **पुँजीगत मर्मत खर्च** – मौजुदा वास प्रणाली तथा सम्पत्तिहरूको प्रतिस्थापन वा पुनर्स्थापनाको लागत

यसभित्र पर्दछ । यसले मुख्य मर्मत क्रियाकलापहरूलाई समेट्छ ।

- सञ्चालन तथा मर्मत खर्च – संचालित आयोजनाहरूको दैनिक सञ्चालन र सानो मर्मत खर्चको लागतलाई समेट्छ ।
- सोझै सहयोग खर्च – यस भित्र सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक सहयोग; जसमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, प्राविधिक सहयोग, व्याकस्टोपिङ, क्षमता अभिवृद्धि, औजार तथा जगेडा सामग्रीहरूको सहयोग लागत पर्छन् ।

पुँजीगत खर्च तर्फको प्रति एकाइ लागत अनुसूची A मा दिइएको छ र यो लागत एकाइ खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागको ISAU को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो ।

सञ्चालन तथा मर्मत खर्चको औसत लागत अनुसूची A मा दिइएको छ र यो सञ्चालन औसत खानेपानी मन्त्रालयको SEIU को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो ।

‘मर्मत वातावरण’को अवधारणाले मौजुदा आयोजनाहरूको सुचारुपन र दिगोपनको अवस्था N-WASH MIS ले दर्शाए बमोजिम लेखाजोखा गरी भविष्यमा जब आयोजना अथवा स्किमहरूको आयु वृद्धि हुँदै जान्छ त्यसबेला पुँजीगत खर्चको % को आधारमा मर्मत खर्चको आवश्यकता निर्धारण गर्छ ।

मर्मत वातावरण: स्थानीय सरकारको हरेक योजनाहरू बिभिन्न किसिमका तत्वहरू (जसलाई ‘योजना पारिस्थितिकीय प्रणाली’ भनिन्छ) बाट प्रभावित हुने गर्छन्; जस्तै योजना/आयोजनाहरूको आयु (वा डिजाइन अवधि मध्ये सो योजनाले कति अवधि पार गरि सकेको छ), उपभोक्ता संस्थाको व्यवस्थापन क्षमता, वास सेवातर्फ पालिकाको नीति आदी । यी सबैको समुच्च अवस्था ‘मर्मत वातावरण’ हो ।

माथि भनिएजस्तो तत्वहरूको प्रभावको नतिजा ती योजना/आयोजनाहरूमा पर्ने पुँजीगत खर्चको आवश्यकताको हो । नगरपालिकाभित्रका योजनाहरूलाई यस पुँजीगत खर्च आवश्यकतामा ल्याउने अवस्थालाई ‘मर्मत वातावरण’ भनिएको छ । मर्मत वातावरण एक योजना औजार रुपमा प्रयोग भएको छ जसले सर्वेक्षण तथ्यांक तथा सूचनाहरूको विश्लेषण गरि मर्मतको एउटा योजना बनाउँछ ।

मर्मत शर्त नगरपालिकाभित्रको योजनाहरूमा खर्च गरिएको वित्तीय व्ययको % को हिसाबले देखाइएको छ । यो अनुमान गरिएको छ कि नयाँ स्किममा पनि (एक निश्चित वर्षपछि) यही नीति लागू हुनेछ (पुँजीगत मर्मत खर्चको %) । यो हालको योजनाको अवस्थाको आधारमा गणना गरिन्छ र आयोजनाको आयु वा डिजाइन अवधि मध्ये आयोजनाले कति अवधि पुरा गरि सक्यो त्यसको आधारमा नयाँ योजनामा सामान्यीकरण (Extrapolated) गरिन्छ ।

खानेपानी सेवाको लागत

सन् २०३० सम्ममा नगरपालिकामा सुधारिएको खानेपानी सेवामा सबैको पहुँच प्राप्त गर्न लाग्ने लागतहरू

यस अन्तर्गत अनुमान गरिएको छ । सो लागत अनुमान गर्दा वर्तमान सेवा कभरेज, लक्षित कभरेज र लक्ष्य प्राप्त गर्नका लागि प्रयोग गरिने प्रविधिहरूको एकाइ लागतलाई ध्यानमा राखिएको छ । लागत प्रक्षेपण वार्षिक आधारमा २०२०-२०३०को लागि गरिएको छ ।

माथि प्रस्तुत गरिएको प्रति एकाइ लागत खानेपानी आपूर्ति प्रविधिको प्रत्येक प्रकारको आधारमा (घरायसी धारा जडान, ट्यापस्ट्याण्ड, ट्युबवेल ह्यान्डपम्पहरू) दिइएको छ ।

सरसफाइ सेवाको लागत

सरसफाइ सेवाहरूको लागि एउटै लागत खाकाको प्रयोग गरिएको छ । लागतको आधार विभिन्न प्रविधिहरूको मिश्रित विकल्पको माध्यमबाट या त आधारभूत वा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरू सबैको पहुँचमा पुर्याउने किसिमले प्रक्षेपण गरिएको छ । सरसफाइ प्रविधिहरूको विकल्पहरूमा Water Closet र सेप्टिक ट्याङ्क सहितको पोअर फ्लस र सुधारिएको खाल्डे चर्पीहरू समावेश गरिएको छ ।

पूर्ण कभरेज प्राप्त गर्न जम्मा लागत

तालिका 4-4 ले सन् २०३० सम्म सबैका लागि आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवाहरूको लागि पहुँचको सुनिश्चितता देखाउँछ । यसमा लगानी (पुँजीगत), पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागत समावेश गरिएको छ । सरसफाइको लागि लगानी लागत मुख्य गरेर उपभोक्ताहरूको या त सरसफाइ सेवाहरूको पहुँच वा सेवाको स्तर सुधार गरी सरसफाइ शृङ्खलामा वृद्धि गर्नको लागि हुने छ ।

यो प्रक्षेपण मुख्य गरेर खानेपानी र सरसफाइमा केन्द्रित रहेको छ । यसले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सबैको पहुँचमा पुर्याउनको लागि संरचनागत विकास, पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागतलाई समेट्दछ । संस्थागत वासको लागि पनि यसै आधारमा यहाँ लागत विश्लेषण प्रक्षेपण गरिएको छ ।

४.३.२. वास योजना लागतको सारांश

तलको विस्तृत तालिकामा निम्न क्षेत्रको सारांश लागत अनुमान दिइएको छ ।

क) खानेपानी (पाइप र ट्युबवेल)

ख) सरसफाइ र स्वच्छता (घरायसी सरसफाइ, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र समेत)

ग) विद्यालयमा वास सुविधाहरू

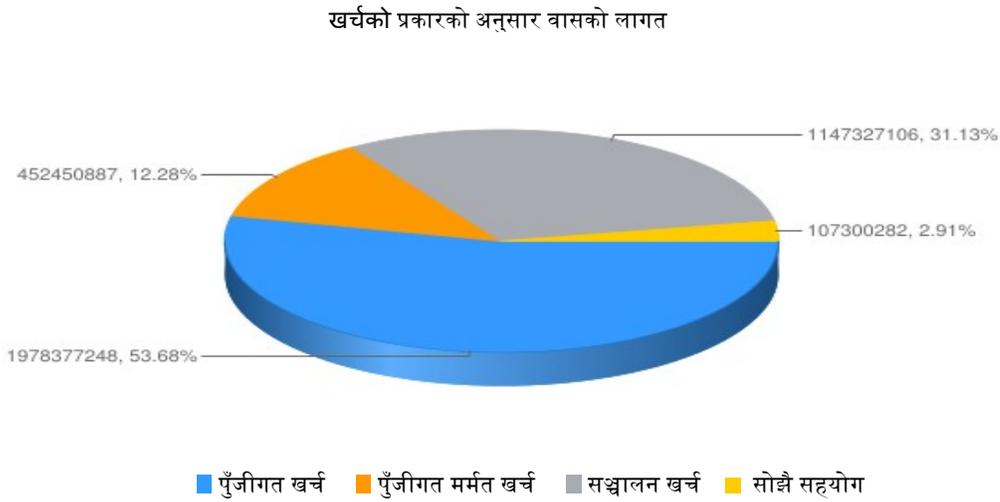
घ) स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू

ङ) सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू

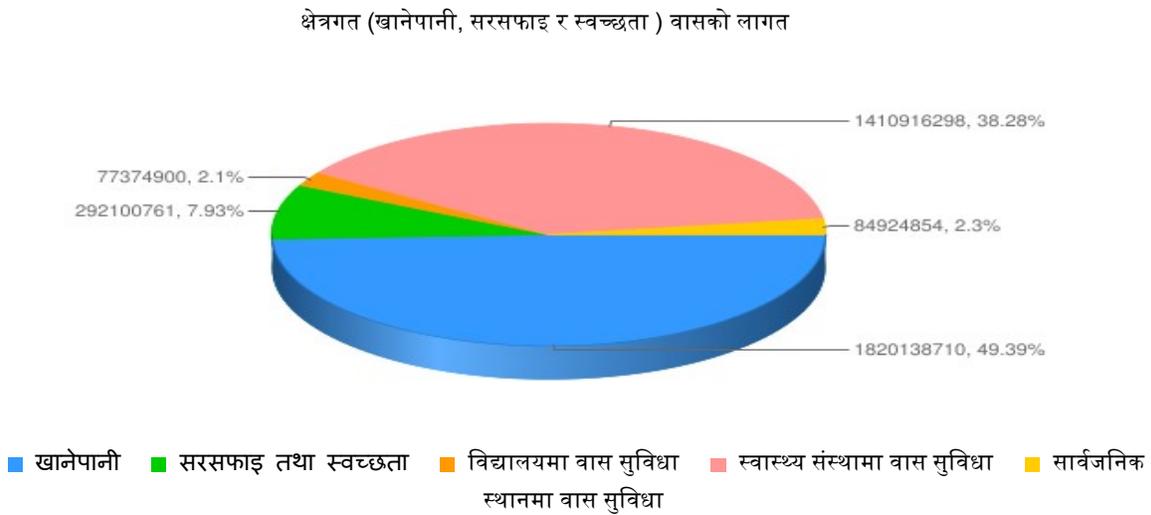
खर्चतर्फ यसले निम्न अनुमानित लागत खर्च प्रदान गर्छ ।

- क) पुँजीगत खर्च
- ख) पुँजीगत मर्मत खर्च
- ग) सञ्चालन खर्च
- घ) सोझै खर्च ।

यहाँ % ले १० वर्षमा जम्मा वास लागतको अंश बताउँछ ।

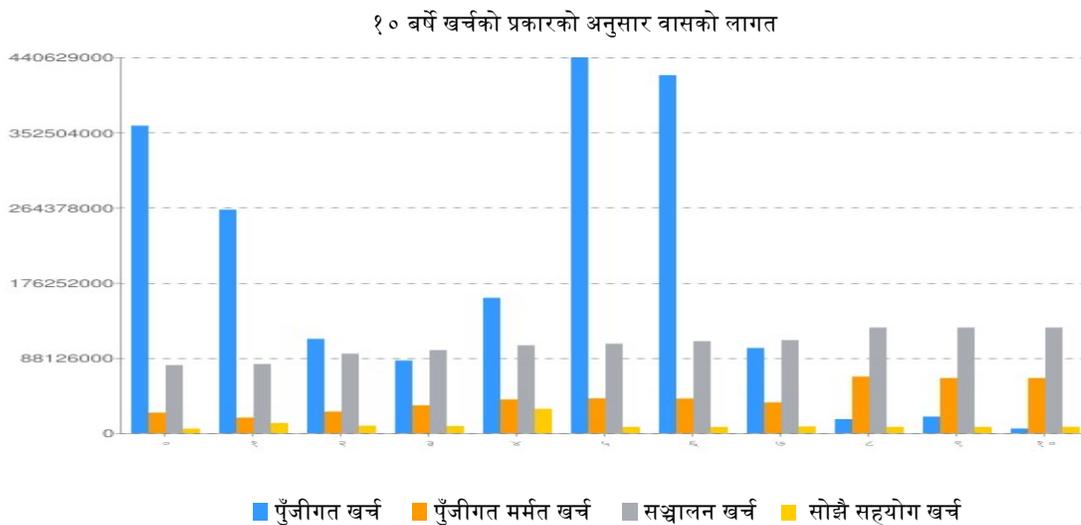
चित्र 4-3: खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

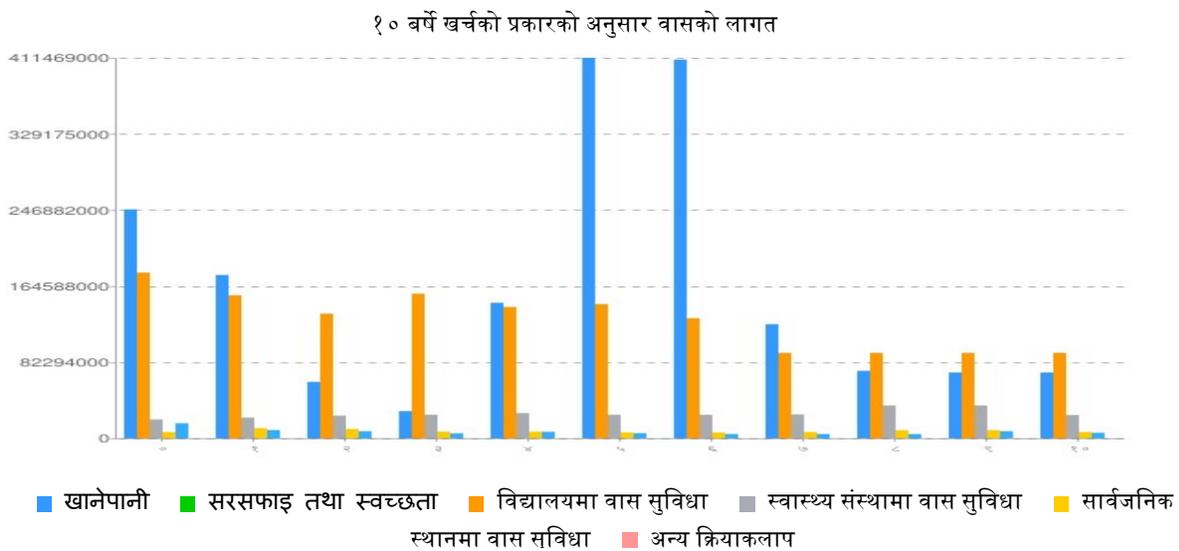
चित्र 4-4: क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत

यो पाइ चार्टमा सन् २०२०-२०३० सम्मको समयावधिको लागि पूर्ण कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक लागत दिइएको छ। पहिलो चार्टमा क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) को लागत दिइएको छ भने दोस्रो चार्टमा खर्चको प्रकारको लागत दिइएको (जस्तै: पुँजीगत, पुँजीगत मर्मत खर्च आदि) छ।

तलको बार चार्टमा सन् २०२०-२०३० सम्मको आवश्यक वार्षिक लागत दिइएको छ।

चित्र 4-5: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

चित्र 4-6: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत

तालिका 4-4: वास सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पूँजीगत खर्च	२४०५८७० ६६	६.५३	१६५२४४१ ९९	४.४८	४२९४८९९ ९	१.१७	३२७४४००	०.०९	९४६८४२० ०	२.५७	३७८७३६८ ००	१०.२८
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१६१०४९२	०.०४	११६८५५८	०.०३	६७१६०२०	०.१८	१२८०८३९ ९	०.३५	१७९९२०९ ५	०.४९	१७९९२०९ ५	०.४९
३	सञ्चालन खर्च	४५८००७०	०.१२	४५८००७०	०.१२	८२३५५२७. ८३	०.२२	१०५२३८२ २.१७	०.२९	१२१४३२२ ६.५२	०.३३	१२१४३२२ ६.५२	०.३३
४	सोझै सहयोग	७५६९२०	०.०२	५५७२४५५	०.१५	३०५८२४५	०.०८	२७१६५००	०.०७	२१६२३३४ ०	०.५९	२५९६५००	०.०७
५	जम्मा	२४७५३४५ ४८	६.७२	१७६५६५२ ८२	४.७९	६०९५८७९ १.८३	१.६५	२९३२३१२ १.१७	०.८	१४६४४२८ ६१.५२	३.९७	४११४६८६ २१.५२	११.१६
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												
१	पूँजीगत खर्च	११६०३३५ ००	३.१५	८९२५३७५ ०	२.४२	५५३३५१५ ०	१.५	७३७८०२० ०	२	५५३३५१५ ०	१.५	५५३३५१५ ०	१.५
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	८३५८९८२	०.२३	९१९४१७३. ८६	०.२५	१५१२१९५ ६.६६	०.४१	१६३७४७४ ४.४६	०.४४	१८०४५१२ ८.१८	०.४९	१९२९७९१ ५.९८	०.५२
३	सञ्चालन खर्च	५४४८५५८ ५	१.४८	५५७३९५५ २	१.५१	६३९५९४७ ८.५	१.७४	६५८४०४२ ९	१.७९	६८३४८३६ ३	१.८५	७०२२९३१ ३.५	१.९१
४	सोझै सहयोग	२०३७४२	०.०१	४१८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१
५	जम्मा	१७९०८१८ ०९	४.८६	१५४६०६२ १७.८६	४.८६	१३४६६५३ २७.१६	४.८६	१५६२४४१ १५.४६	४.८६	१४१९७७३ ८३.१८	४.८६	१४५११११ २१.४८	४.८६
ग१	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	६०२३९३.५	०.०२	२४०९५७४	०.०७	३४२१६७४	०.०९	४६५०७९३. ५	०.१३	५०६१४००	०.१४	५०६४१००	०.१४
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१८७४३९४	०.०५	१८७४३९४	०.०५	२२१७१४४	०.०६	२२१७१४४	०.०६	१८८१७७५. ८९	०.०५	१८८१७७५. ८९	०.०५
३	सञ्चालन खर्च	१४५८४०३ २	०.४	१४५८४०३ २	०.४	१४५८४०३ २	०.४	१४५८४०३ २	०.४	१५१२३४८ २	०.४१	१५१२३४८ २	०.४१
४	सोझै सहयोग	३२४७८६०	०.०९	३५११८६०	०.१	४२३७८६०	०.११	३९७३८६०	०.११	५०२९८६०	०.१४	३२४७८६०	०.०९

५	जम्मा	२०३०८६७ ९.५	०.५५	२२३७९८६ ०	०.६१	२४४६०७१ ०	०.६६	२५४२५८२ ९.५	०.६९	२७०९६५१ ७.८९	०.७४	२५३१७२१ ७.८९	०.६९
गर	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	१०५५६८४. ४	०.०३	४२२२७३७. ६	०.११	४३४८७३३. ७	०.१२	१५५९६६८. ८	०.०४	५१८६७६.६	०.०१	१८४७६४.९	०.०१
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	७६५९७१	०.०२	७६५९७१	०.०२	६९०५९६	०.०२	६९०५९६	०.०२	९२९६०२.९ ५	०.०३	९२९६०२.९ ५	०.०३
३	सञ्चालन खर्च	४१६७००८	०.११	४१६७००८	०.११	४१६७००८	०.११	४१६७००८	०.११	४४८०८३६	०.१२	४४८०८३६	०.१२
४	सोझै सहयोग	६३८०००	०.०२	१६६६५००	०.०५	८२५०००	०.०२	७३१५००	०.०२	११९९०००	०.०३	६३८०००	०.०२
५	जम्मा	६६२६६६३. ४	०.१८	१०८२२२१ ६.६	०.२९	१००३१३३ ७.७	०.२७	७१४८७७२. ८	०.१९	७१२८११५. ५५	०.१९	६२३३२०३. ८५	०.१७
घ२	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	२२७१५००	०.०६	९७३५००	०.०३	४४८००००	०.१२	१९२००००	०.०५	३०५२०००	०.०८	१३०८०००	०.०४
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	११४४२०० ०.२	०.३१	५१५६७००. २	०.१४	५१६१९२	०.०१	५१६१९२	०.०१	६६१०८८	०.०२	६६१०८८	०.०२
३	सञ्चालन खर्च	१९८४०४२	०.०५	१९८४०४२	०.०५	२२३२०४७	०.०६	२२३२०४७	०.०६	२८५२०६०	०.०८	२८५२०६०	०.०८
४	सोझै सहयोग	४३५०००	०.०१	७६५०००	०.०२	३२४०००	०.०१	५९९०००	०.०२	४५९०००	०.०१	५६९०००	०.०२
५	जम्मा	१६१३२५४ २.२	०.४४	८८७९२४२. २	०.२४	७५५२२३९	०.२	५२६७२३९	०.१४	७०२४१४८	०.१९	५३९०१४८	०.१५
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

२	पूँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ१	नगरपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	३६०५५०१ ४३.९	९.७८	२६२१०३७ ६०.६	७.११	११०५३४५ ५६.७	३	८५१८५०६ २.३	२.३१	१५८६५१४ २६.६	४.३	४४०६२८८ १४.९	११.९६
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	२४०५१८३ ९.२	०.६५	१८१५९७९ ७.०६	०.४९	२५२६१९० ८.६६	०.६९	३२६०७०७ ५.४६	०.८८	३९५०९६९ ०.०२	१.०७	४०७६२४७ ७.८२	१.११
३	सञ्चालन खर्च	७९८००७३ ७	२.१७	८१०५४७० ४	२.२	९३१७८०९ ३.३३	२.५३	९७३४७३३ ८.१७	२.६४	१०२९४७९ ६७.५२	२.७९	१०४८२८९ १८.०२	२.८४
४	सोझै सहयोग	५२८१५२२	०.१४	११९३४५५ ७	०.३२	८६९३८४७	०.२४	८२६९६०२	०.२२	२८५५९९४ २	०.७७	७३००१०२	०.२
५	जम्मा	४६९६८४२ ४२.१	१२.७४	३७३२५२८ १८.६६	१०.१३	२३७६६८४ ०५.६९	६.४५	२२३४०९० ७७.९३	६.०६	३२९६६९० २६.१४	८.९५	५९३५२०३ १२.७४	१६.१
छ२	नगरपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												
१	खानेपानी	२४७५३४५ ४८	६.७२	१७६५६५२ ८२	४.७९	६०९५८७९ १.८३	१.६५	२९३२३१२ १.१७	०.८	१४६४४२८ ६१.५२	३.९७	४११४६८६ २१.५२	११.१६
२	सरसफाइ तथा स्वच्छता	१७९०८१८ ०९	४.८६	१५४६०६२ १७.८६	४.२	१३४६६५३ २७.१६	३.६५	१५६२४४१ १५.४६	४.२४	१४१९७७३ ८३.१८	३.८५	१४५११११ २१.४८	३.९४
३	विद्यालयमा वास	२०३०८६७ ९.५	०.५५	२२३७९८६ ०	०.६१	२४४६०७१ ०	०.६६	२५४२५८२ ९.५	०.६९	२७०९६५१ ७.८९	०.७४	२५३१७२१ ७.८९	०.६९
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	६६२६६६३. ४	०.१८	१०८२२२१ ६.६	०.२९	१००३१३३ ७.७	०.२७	७१४८७७२. ८	०.१९	७१२८११५. ५५	०.१९	६२३३२०३. ८५	०.१७
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	१६१३२५४ २.२	०.४४	८८७९२४२. २	०.२४	७५५२२३९	०.२	५२६७२३९	०.१४	७०२४१४८	०.१९	५३९०१४८	०.१५
६	अन्य क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	४६९६८४२	%	३७३२५२८	%	२३७६६८४	%	२२३४०९०	%	३२९६६९०	%	५९३५२०३	%

		४२.०९९९९ ९९६		१८.६६		०५.६९		७७.९३		२६.१४००० ००५		१२.७४	
--	--	-----------------	--	-------	--	-------	--	-------	--	-----------------	--	-------	--

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पूँजीगत खर्च	३७८७३६८००	१०.२८	९४६८४२००	२.५७	०	०	०	०	०	०	१३९८८९६६६ ४	३७.९६
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१६०१७३६५	०.४३	१३२७३०७७	०.३६	४३५९६६०४	१.१८	४१७८३६२९	१.१३	४१७८३६२९	१.१३	२१४७४१९६३	५.८३
३	सञ्चालन खर्च	१२१४३२२६. ५२	०.३३	१२१४३२२६. ५२	०.३३	२६५७२००८. ८७	०.७२	२६५७२००८. ८७	०.७२	२६५७२००८. ८७	०.७२	१५६२०८४२२. .६९	४.२४
४	सोझै सहयोग	२५९६५००	०.०७	३२२८०००	०.०९	२७१४४००	०.०७	२७१४४००	०.०७	२७१४४००	०.०७	५०२९१६६०	१.३६
५	जम्मा	४०९४९३८९१. .५२	११.११	१२३३२८५०३. .५२	३.३५	७२८८३०१२. ८७	१.९८	७१०७००३७. ८७	१.९३	७१०७००३७. ८७	१.९३	१८२०१३८७० ९.६९	४९.३९
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												
१	पूँजीगत खर्च	३६८९०१००	१	०	०	०	०	०	०	०	०	४८१९६३०००	१३.०८
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	२०५५०७०३. ७८	०.५६	१८७४४६५५. ६४	०.५१	१८७४४६५५. ६४	०.५१	१८७४४६५५. ६४	०.५१	१८७४४६५५. ६४	०.५१	१८१९२२२२७ .४८	४.९४
३	सञ्चालन खर्च	७२११०२६४	१.९६	७३३६४२३१	१.९९	७३३६४२३१	१.९९	७३३६४२३१	१.९९	७३३६४२३१	१.९९	७४४१६९९०९	२०.१९
४	सोझै सहयोग	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२४८७४२	०.०१	२८६११६२	०.०८
५	जम्मा	१२९७९९८०९. .७८	३.५२	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	१४१०९१६२९ ८.४८	३८.२८
ग	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	४०५२०००	०.११	४४७९०००	०.१२	१३८६४०००	०.३८	१३८६४०००	०.३८	३४६६०००	०.०९	६०९३४९३५	१.६५

२	पूँजीगत मर्मत खर्च	२२९५४१५.३३	०.०६	२२९५४१५.३३	०.०६	२३०७२५८.५३	०.०६	२३०७२५८.५३	०.०६	२३०७२५८.५३	०.०६	२३४५९२३४.०२	०.६४
३	सञ्चालन खर्च	१५७३८९०२	०.४३	१५७३८९०२	०.४३	१६०५२४१२	०.४४	१६०५२४१२	०.४४	१६०५२४१२	०.४४	१६८२१८१३२	४.५६
४	सोझै सहयोग	३२४७८६०	०.०९	३२४७८६०	०.०९	३२४७८६०	०.०९	३२४७८६०	०.०९	३२४७८६०	०.०९	३९४८८४६०	१.०७
५	जम्मा	२५३३४१७७.३३	०.६९	२५७६११७७.३३	०.७	३५४७१५३०.५३	०.९६	३५४७१५३०.५३	०.९६	२५०७३५३०.५३	०.६८	२९२१००७६१.०२	७.९३
गर	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	५८७६८.८	०	६४८०८४.४	०.०२	२५३३५६८.८	०.०७	२५३३५६८.८	०.०७	६३३३९२.२	०.०२	१८२९७६४९	०.५
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	९५९२५३.४७	०.०३	९५९२५३.४७	०.०३	९६१४५४.७८	०.०३	९६१४५४.७८	०.०३	९६१४५४.७८	०.०३	९५७५२११.१६	०.२६
३	सञ्चालन खर्च	४५०९१९२	०.१२	४५०९१९२	०.१२	४५०५३०२	०.१२	४५०५३०२	०.१२	४५०५३०२	०.१२	४८१६३९९४	१.३१
४	सोझै सहयोग	६३८०००	०.०२	६३८०००	०.०२	६३८०००	०.०२	६३८०००	०.०२	६३८०००	०.०२	८८८८०००	०.२४
५	जम्मा	६१६५२१४.२७	०.१७	६७५४५२९.८७	०.१८	८६३८३२५.५८	०.२३	८६३८३२५.५८	०.२३	६७३८१४८.९८	०.१८	८४९२४८५४.१६	२.३
घ२	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												

१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	२९९६०००	०.०८	१२८४०००	०.०३	१८२८५०००	०.५
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	७५९७९८.४	०.०२	७५९७९८.४	०.०२	७५९७९८.४	०.०२	७५९७९८.४	०.०२	७५९७९८.४	०.०२	२२७५२२५२.४	०.६२
३	सञ्चालन खर्च	३२८६०७०	०.०९	३२८६०७०	०.०९	३२८६०७०	०.०९	३२८६०७०	०.०९	३२८६०७०	०.०९	३०५६६६४८	०.८३
४	सोझै सहयोग	५१३०००	०.०१	५१३०००	०.०१	५१३०००	०.०१	५१३०००	०.०१	५६८०००	०.०२	५७७१०००	०.१६
५	जम्मा	४५५८८६८.४	०.१२	४५५८८६८.४	०.१२	४५५८८६८.४	०.१२	७५५४८६८.४	०.२	५८९७८६८.४	०.१६	७७३७४९००.४	२.१
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ१	नगरपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	४१९७३७६६८.८	११.३९	९९८११२८४.४	२.७१	१६३९७५६८.८	०.४४	१९३९३५६८.८	०.५३	५३८३३९२.२	०.१५	१९७८३७७२४.८	५३.६८
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	४०५८२५३५.९८	१.१	३६०३२१९९.८४	०.९८	६६३६९७७१.३५	१.८	६४५५६७९६.३५	१.७५	६४५५६७९६.३५	१.७५	४५२४५०८८८.०६	१२.२८
३	सञ्चालन खर्च	१०७७८७६५४.५२	२.९२	१०९०४१६२१.५२	२.९६	१२३७८००२३.८७	३.३६	१२३७८००२३.८७	३.३६	१२३७८००२३.८७	३.३६	११४७३२७१०.५६९	३१.१३
४	सोझै सहयोग	७२४४१०२	०.२	७८७५६०२	०.२१	७३६२००२	०.२	७३६२००२	०.२	७४१७००२	०.२	१०७३००२८२	२.९१
५	जम्मा	५७५३५१९६१.३	१५.६१	२५२७६०७०७.७६	६.८६	२१३९०९३६६.०२	५.८	२१५०९२३९१.०२	५.८४	२०११३७२१४.४२	५.४६	३६८५४५५५२.३७५	१००
छ२	नगरपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												

१	खानेपानी	४०९४९३८९१ .५२	११.११	१२३३२८५०३ .५२	३.३५	७२८८३०१२. ८७	१.९८	७१०७००३७. ८७	१.९३	७१०७००३७. ८७	१.९३	१८२०१३८७० ९.६९	४९.३९
२	सरसफाई तथा स्वच्छता	१२९७९९८०९ .७८	३.५२	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	९२३५७६२८. ६४	२.५१	१४१०९१६२९ ८.४८	३८.२८
३	विद्यालयमा वास	२५३३४१७७. ३३	०.६९	२५७६११७७. ३३	०.७	३५४७१५३०. ५३	०.९६	३५४७१५३०. ५३	०.९६	२५०७३५३०. ५३	०.६८	२९२१००७६१ .०२	७.९३
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	६१६५२१४.२ ७	०.१७	६७५४५२९.८ ७	०.१८	८६३८३२५.५ ८	०.२३	८६३८३२५.५ ८	०.२३	६७३८१४८.९ ८	०.१८	८४९२४८५४. १६	२.३
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	४५५८८६८.४	०.१२	४५५८८६८.४	०.१२	४५५८८६८.४	०.१२	७५५४८६८.४	०.२	५८९७८६८.४	०.१६	७७३७४९००. ४	२.१
६	अन्य क्रियाकलापह रू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	५७५३५१९६१ .३	१५.६१	२५२७६०७०७ .७६	६.८६	२१३९०९३६६ .०२	५.८	२१५०९२३९१ .०२	५.८४	२०११३७२१४ .४२	५.४६	३६८५४५५५२ ३.७५	१००

४.३.३. लगानी र ग्याप

माथि प्रस्तुत गरिएको तालिकामा देखिए बमोजिम सन् २०३० सम्म सुरक्षित स्तरको वास सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्य प्राप्त गर्न आवश्यक लगानी दुहवी नगरपालिकासंग के कति छ भनी विश्लेषण गरी उपलब्ध र आवश्यक स्रोतको बीचको ग्यापको लेखाजोखा यस उपखण्डमा गरिएको छ ।

हालको लगानी

नगरपालिकासँग वास खर्च र लगानीको लागि प्रमुख स्रोत भनेको विशेषतः नगरपालिकाका वास क्षेत्रका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरू (संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय), सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरू नै हुन् । हालको वास खर्चको अनुमानको लागि पनि यिनै स्रोतहरूको लेखाजोखा गरिएको छ । हालसम्म नगरपालिकाको वास क्षेत्रमा उपलब्ध लगानी र आगामी वर्षहरूको संभावना र अनुमानको N-WASH MIS ले विश्लेषण गरी तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

यस सन्दर्भमा नगरपालिकाको अवस्था हेर्दा हालको वास खर्चको अनुमान र लगानी भिन्नता (deficit) वा ग्याप पुर्ती गर्ने प्रयासका लागि माथि उल्लेख गरिएका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरू तथा सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरू बीचमा सुदृढ सूचना र समन्वय संयन्त्रको आवश्यकता देखिन्छ ।

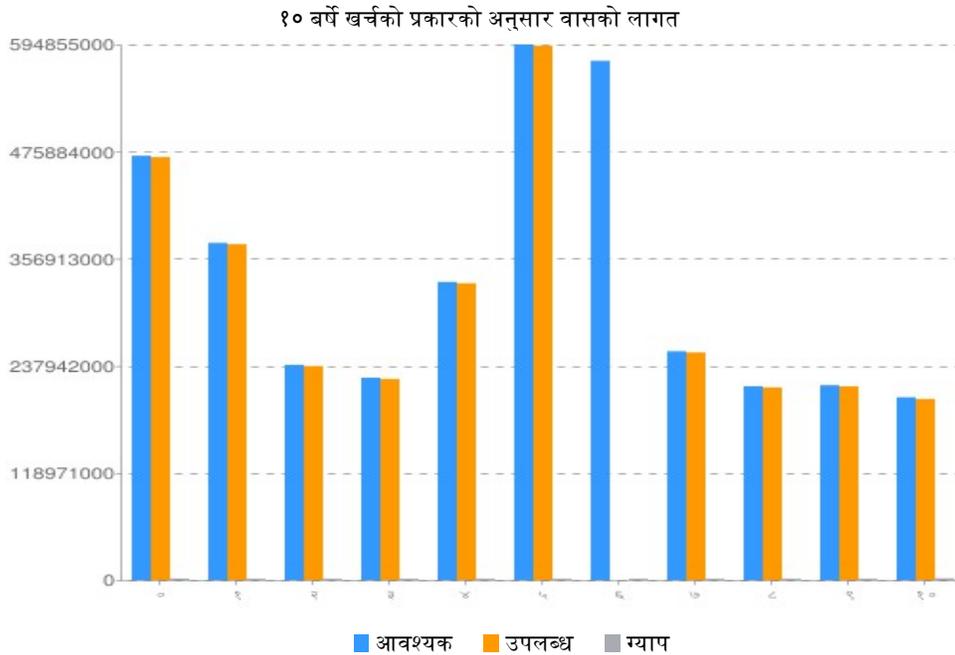
नगरपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाहरूको लागि समावेश र लक्षित गरिएका वित्तीय स्रोतहरू निम्नानुसार छन् :

- घरधुरी - सेवा प्राप्त गरे वापत लाभग्राही घरधुरीहरूले सेवाप्रदायकहरू (उपभोक्ता समिति/संस्था, पालिका वा अन्य) लाई तिर्ने महसुल तथा शुल्क; सार्वजनिक युटिलिटीहरूले उठाएको वा उठाउने वित्तीय ऋण भुक्तानीका साथै स्व-लगानी (जस्तै: निजी वा सामुदायिक कुवा, खानेपानी ट्याङ्की) र घरायसी स्तरको सरसफाइमा घरधुरी र पालिकाको लगानी आदि यसमा समावेश छन् ।
- कर (सरकार) - आन्तरिक राजस्व जसलाई संघीय, प्रान्तीय र स्थानीय सरकार मार्फत वास क्षेत्रमा लगानी गरिन्छ । सरकारले विभिन्न निकायसँग वास क्षेत्र विकास र सुदृढिकरण गर्नका लागि लिने ऋण पनि यस अन्तर्गत राखिएको छ ।
- हस्तान्तरण (बाह्य स्रोतहरू) - अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदार वा दातृ निकायबाट प्राप्त हुने कोष वा परोपकारी संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने कोष यस अन्तर्गत पर्दछ । विभिन्न निकाय तथा सरोकारवाला संघ संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने अनुदान र सहूलियत ऋण पनि हस्तान्तरण शिर्षक अन्तर्गत समावेश हुन्छ, जसमा सस्तो व्याज दर वा अनुग्रह अवधिको रूपमा अनुदान समावेश गरिएको हुन्छ ।

अनुमानित भिन्नता (ग्याप)

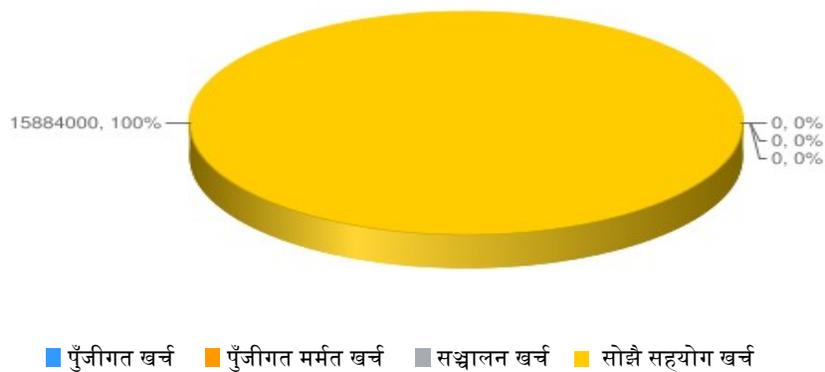
वास योजना कार्वान्वयन गर्नका लागि आवश्यक लागत (४.३.२) र नगरपालिकाको हालको लगानी क्षमता (४.३.३ क) गणना गर्दा जुन भिन्नता (deficit) वा ग्याप भेटिन्छ त्यो नै अनुमानित लगानी ग्याप

हुन्छ । तल दिइएका ग्राफ चित्र र तालिकाले दुहबी नगरपालिका को वास क्षेत्रगत भिन्नता (ग्याप) र कम्पोनेन्टगत भिन्नता (ग्याप) देखाउँछ ।

चित्र 4-7: अनुमानित लगानी भिन्नता (ग्याप)

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

चित्र 4-8: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता(ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप															
खानेपानी	२४७५ ३४५४ ८	२४७५ ३४५४ ८	०	१७६५ ६५२८ २	१७६५ ६५२८ २	०	६०९५ ८७९२	६०९५ ८७९२	०	२९३२ ३१२१	२९३२ ३१२१	०	१४६४ ४२८६ २	१४६४ ४२८६ २	०	४११४ ६८६२ २	४११४ ६८६२ २	०
सरसफाइ र स्वच्छता	१७९० ८१८० ९	१७९० ८१८० ९	०	१५४३ ९१२१ ८	१५४३ ९१२१ ८	०	१३४६ २०३२ ७	१३४६ २०३२ ७	०	१५६१ ९९११ ५	१५६१ ९९११ ५	०	१४१९ ३२३८ ३	१४१९ ३२३८ ३	०	१४५० ६६१२ २	१४५० ६६१२ २	०
संस्थाहरूमा बास (विद्यालय)	२०३० ८६८०	२०३० ८६८०	०	२२३७ ९८६०	२२३७ ९८६०	०	२४४६ ०७१०	२४४६ ०७१०	०	२५४२ ५८३०	२५४२ ५८३०	०	२७०९ ६५१८	२७०९ ६५१८	०	२५३१ ७२१८	२५३१ ७२१८	०
संस्थाहरूमा बास (स्वास्थ्य संस्था)	६६२६ ६६३	६६२६ ६६३	०	१०८२ २२१७	१०८२ २२१७	०	१००३ १३३८	१००३ १३३८	०	७१४८ ७७३	७१४८ ७७३	०	७१२८ ११६	७१२८ ११६	०	६२३३ २०४	६२३३ २०४	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा बास (सार्वजनिक शौचालय)	१६१३ २५४२	१६१३ २५४२	०	८८७९ २४२	८८७९ २४२	०	७५५२ २३९	७५५२ २३९	०	५२६७ २३९	५२६७ २३९	०	७०२४ १४८	७०२४ १४८	०	५३९० १४८	५३९० १४८	०
अन्य क्रियाकलापहरू	१५७९ ०००	१५७९ ०००	०	१३७९ ०००	१३७९ ०००	०												
नगरपालिकामा बास लागत जम्मा	४७१२ ६३२४ २	४७१२ ६३२४ २	०	३७४६ १६८१ ९	३७४६ १६८१ ९	०	२३९२ ०२४० ६	२३९२ ०२४० ६	०	२२४९ ४३०७ ८	२२४९ ४३०७ ८	०	३३१२ ०३०२ ७	३३१२ ०३०२ ७	०	५९५० ५४३१ ४	५९५० ५४३१ ४	०

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप
खानेपानी	४०९४ ९३८९ २	४०९४ ९३८९ २	०	१२३३ २८५० ४	१२३३ २८५० ४	०	७२८८ ३०१३	७२८८ ३०१३	०	७१०७ ००३८	७१०७ ००३८	०	७१०७ ००३८	७१०७ ००३८	०
सरसफाइ र स्वच्छता	१२९७ ५४८१	१२९७ ५४८१	०	९२३१ २६२९	९२३१ २६२९	०	९२३१ २६२९	९२३१ २६२९	०	९२३१ २६२९	९२३१ २६२९	०	९२३१ २६२९	९२३१ २६२९	०

	०	०																
संस्थाहरूमा वास (विद्यालय)	२५३३ ४१७७	२५३३ ४१७७	०	२५७६ ११७७	२५७६ ११७७	०	३५४७ १५३१	३५४७ १५३१	०	३५४७ १५३१	३५४७ १५३१	०	२५०७ ३५३१	२५०७ ३५३१	०			
संस्थाहरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	६१६५ २१४	६१६५ २१४	०	६७५४ ५२९	६७५४ ५२९	०	८६३८ ३२६	८६३८ ३२६	०	८६३८ ३२६	८६३८ ३२६	०	६७३८ १४९	६७३८ १४९	०			
सार्वजनिक स्थानहरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	४५५८ ८६८	४५५८ ८६८	०	४५५८ ८६८	४५५८ ८६८	०	४५५८ ८६८	४५५८ ८६८	०	७५५४ ८६८	७५५४ ८६८	०	५८९७ ८६८	५८९७ ८६८	०			
अन्य क्रियाकलापहरू	१३७९ ०००	१३७९ ०००	०	१८९४ ०००	१८९४ ०००	०												
नगरपालिकामा वास लागत जम्मा	५७६८ ८५९६ १	५७६८ ८५९६ १	०	२५४२ ९४७० ७	२५४२ ९४७० ७	०	२१५४ ४३३६ ७	२१५४ ४३३६ ७	०	२१६६ २६३९ २	२१६६ २६३९ २	०	२०२६ ७१२१ ५	२०२६ ७१२१ ५	०			

लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप															
पूँजीगत खर्च	३६०५ ५०१४ ४	३६०५ ५०१४ ४	०	२६२१ ०३७६ १	२६२१ ०३७६ १	०	११०५ ३४५५ ७	११०५ ३४५५ ७	०	८५१८ ५०६३ ५	८५१८ ५०६३ ५	०	१५८६ ५१४२ ७	१५८६ ५१४२ ७	०	४४०६ २८८१ ५	४४०६ २८८१ ५	०
पूँजीगत मर्मत खर्च	२४०५ १८३९	२४०५ १८३९	०	१८१५ ९७९७	१८१५ ९७९७	०	२५२६ १९०९	२५२६ १९०९	०	३२६० ७०७५	३२६० ७०७५	०	३९५० ९६९०	३९५० ९६९०	०	४०७६ २४७८	४०७६ २४७८	०
सञ्चालन खर्च	७९८० ०७३७	७९८० ०७३७	०	८१०५ ४७०४	८१०५ ४७०४	०	९३१७ ८०९३	९३१७ ८०९३	०	९७३४ ७३३८	९७३४ ७३३८	०	१०२९ ४७९६ ८	१०२९ ४७९६ ८	०	१०४८ २८९१ ९	१०४८ २८९१ ९	०
सौझै सहयोग	६८६० ५२२	५२८१ ५२२	१५७९ ०००	१३०९ ८५५७	११७१ ९५५७	१३७९ ०००	१००२ ७८४७	८६४८ ८४७	१३७९ ०००	९६०३ ६०२	८२२४ ६०२	१३७९ ०००	२९८९ ३९४२	२८५१ ४९४२	१३७९ ०००	८६३४ १०२	७२५५ १०२	१३७९ ०००
नगरपालिकामा वास लागत जम्मा	४७१२ ६३२४ २	४६९६ ८४२४ २	१५७९ ०००	३७४४ १६८१ ९	३७३० ३७८१ ९	१३७९ ०००	२३९० ०२४० ६	२३७६ २३४० ६	१३७९ ०००	२२४७ ४३०७ ८	२२३३ ६४०७ ८	१३७९ ०००	३३१० ०३०२ ७	३२९६ २४०२ ७	१३७९ ०००	५९४८ ५४३१ ४	५९३४ ७५३१ ४	१३७९ ०००

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०			दश वर्षको लागि		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप												
पुँजीगत खर्च	४१९७३ ७६६९	४१९७३ ७६६९	०	९९८११ २८४	९९८११ २८४	०	१६३९७ ५६९	१६३९७ ५६९	०	१९३९३ ५६९	१९३९३ ५६९	०	५३८३३ ९२	५३८३३ ९२	०	१९७८३ ७७२५०	१९७८३ ७७२५०	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	४०५८२ ५३५	४०५८२ ५३५	०	३६०३२ १९९	३६०३२ १९९	०	६६३६९ ७७२	६६३६९ ७७२	०	६४५५६ ७९७	६४५५६ ७९७	०	६४५५६ ७९७	६४५५६ ७९७	०	४५२४५ ०८८८	४५२४५ ०८८८	०
सञ्चालन खर्च	१०७७८ ७६५५	१०७७८ ७६५५	०	१०९०४ १६२२	१०९०४ १६२२	०	१२३७८ ००२४	१२३७८ ००२४	०	१२३७८ ००२४	१२३७८ ००२४	०	१२३७८ ००२४	१२३७८ ००२४	०	११४७३ २७१०८	११४७३ २७१०८	०
सोझै सहयोग	८५७८१ ०२	७१९९१ ०२	१३७९० ००	९२०९६ ०२	७८३०६ ०२	१३७९० ००	८६९६० ०२	७३१७० ०२	१३७९० ००	८६९६० ०२	७३१७० ०२	१३७९० ००	९२६६० ०२	७३७२० ०२	१८९४० ००	१२२५६ ४२८२	१०६६८ ०२८२	१५८८४ ०००
नगरपालिकामा वास लगानी जम्मा	५७६६८ ५९६१	५७५३० ६९६१	१३७९० ००	२५४०९ ४७०७	२५२७१ ५७०७	१३७९० ००	२१५२४ ३३६७	२१३८६ ४३६७	१३७९० ००	२१६४२ ६३९२	२१५०४ ७३९२	१३७९० ००	२०२९८ ६२१५	२०१०९ २२१५	१८९४० ००	३७००७ १९५२८	३६८४८ ३५५२८	१५८८४ ०००

४.३.४. लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश

वास क्षेत्रको लक्षित उपलब्धी हासिल गर्नका लागि आवश्यक लगानी र नगरपालिकासँग उपलब्ध हुन सकेर लगानी विच देखिएको भिन्नता (deficit) वा ग्याप पूर्तीका लागि वित्त व्यवस्थापनका विभिन्न विकल्पहरु वारेमा विचार गर्नुपर्ने हुन्छ । यदि थप वित्त व्यवस्थापन गर्न सकिएन भने या त लागत घटाउनु पर्छ वा ३T (व्यापार, कर र हस्तान्तरण) का विचार गरी यसमा वृद्धि गर्नु पर्ने हुन्छ । यो नै वित्तीय ग्यापलाई पूर्ति गर्ने मिश्रित वा चुक्ता-योग्य चलन चल्तीको अभ्यास हो । यी विकल्पहरुलाई निम्नानुसार दिइएको छ ।

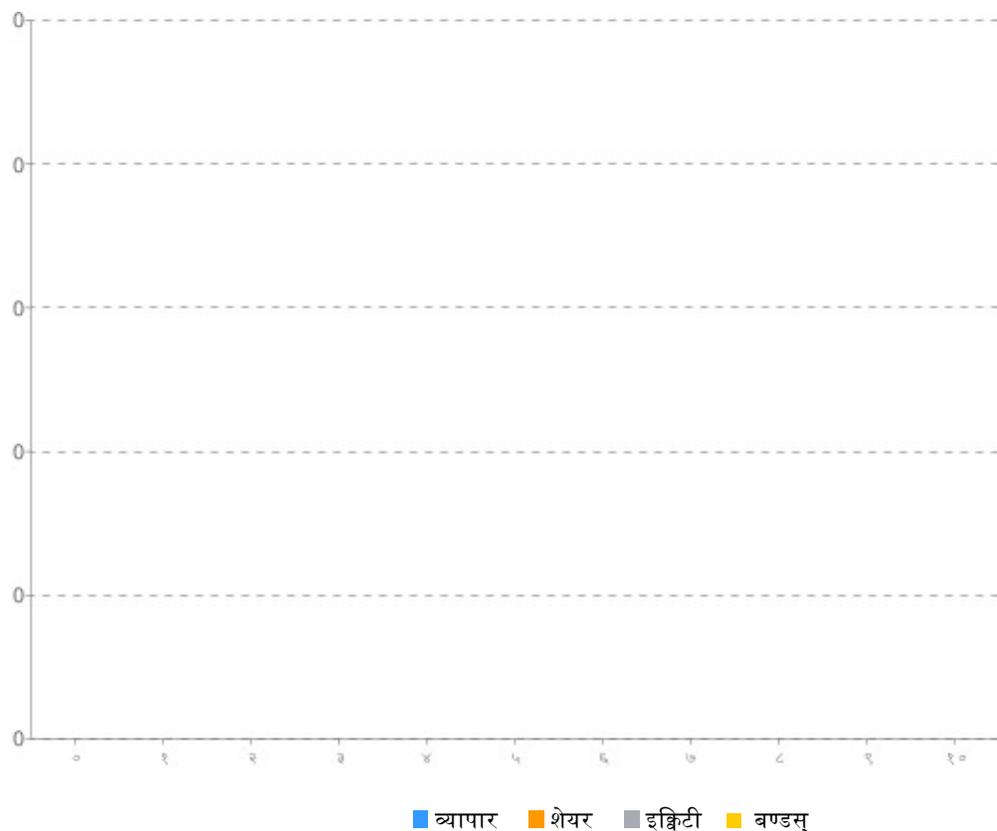
- बैक ऋण: व्यवसायिक वित्त, लघु-वित्त र सहूलियत ऋणहरु समेत । सहूलियत ऋण दाताहरुले अनुदान वा हस्तान्तरणको रूपमा बजार व्याज दरभन्दा कममा ऋण दिने वा अनुग्रह-अवधि प्रदान गर्ने;
- लगानीकर्ताद्वारा पुँजी लगानी गरेर व्याजको रूपमा फिर्ता पाउने आशाले इक्विटी प्रदान गर्न सक्छन् । इक्विटी धेरै लामो समयसम्म प्रदान गर्न सकिन्छ । यसैले लामो समयसम्म फिर्ता गर्नु पर्दैन । इक्विटी लगानीमा सार्वजनिक अनुदान (वा हस्तान्तरण) रहने हुँदा फिर्ता गर्नु पर्ने सोच राखिएको हुँदैन ।
- अन्य वित्तीय उपकरण: जस्तै- बण्डस्; जहाँ ऋण शीर्षक अन्तर्गत बजारको बण्डस् लगानीकर्ताहरुलाई बेचिने छ । बण्डस् जारिकर्ताहरुमा पालिका समेतलाई 'पालिका बण्डस्' वा सार्वजनिक तथा निजी कम्पनीहरुमा 'व्यावसायिक बण्डस्' समावेश गर्न सकिने छ ।

- १० वर्षे लगानी पूर्ति (Bridging)

■ व्यापार ■ शेयर ■ इक्विटी ■ बण्डस्

चित्र 4-9: १० वर्षे लगानी पूर्ति (Bridging)

लगानी पूर्ति (Bridging) - वर्ष अनुसार

चित्र 4-10: लगानी पूर्ति (Bridging) - वर्ष अनुसार

माथि ४.३.३ को तालिकाहरुको आधारमा तलको तालिकाले तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्रहरु प्रस्तुत गर्दछ ।

तालिका 4-6: तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्र

क्र. सं.	लगानीको क्षेत्र	आवश्यक रकम	उपलब्ध	ग्याप	ग्याप(१० वर्ष)%	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्
१	आधार वर्ष खानेपानी पुँजीगत खर्च	२४०५८७०६६	२४०५८७०६६	०	०	०	०	०	०
२	आधार वर्ष खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	१६१०४९२	१६१०४९२	०	०	०	०	०	०
३	आधार वर्ष खानेपानी सञ्चालन खर्च	४५८००७०	४५८००७०	०	०	०	०	०	०
४	आधार वर्ष खानेपानी सोझै खर्च	७५६९२०	७५६९२०	०	०	०	०	०	०
५	वर्ष १ खानेपानी पुँजीगत खर्च	१६५२४४१९९	१६५२४४१९९	०	०	०	०	०	०
६	वर्ष १ खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	११६८५५८	११६८५५८	०	०	०	०	०	०
७	वर्ष १ खानेपानी	४५८००७०	४५८००७०	०	०	०	०	०	०

	सञ्चालन खर्च								
८	वर्ष १ खानेपानी सोझै खर्च	५५७२४५५	५५७२४५५	०	०	०	०	०	०
९	वर्ष २ खानेपानी पुँजीगत खर्च	४२९४८९९९	४२९४८९९९	०	०	०	०	०	०
१०	वर्ष २ खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	६७१६०२०	६७१६०२०	०	०	०	०	०	०

तालिका 4-7: ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश

ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश - क्षेत्रगत स्तरमा

विवरण	वर्ष ०					वर्ष १					वर्ष २					वर्ष ३					वर्ष ४					वर्ष ५				
	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा
	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	
खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सरसफाइ र स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्थाहरूमा वास (विद्यालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्थाहरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सोझै सहयोग लागत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

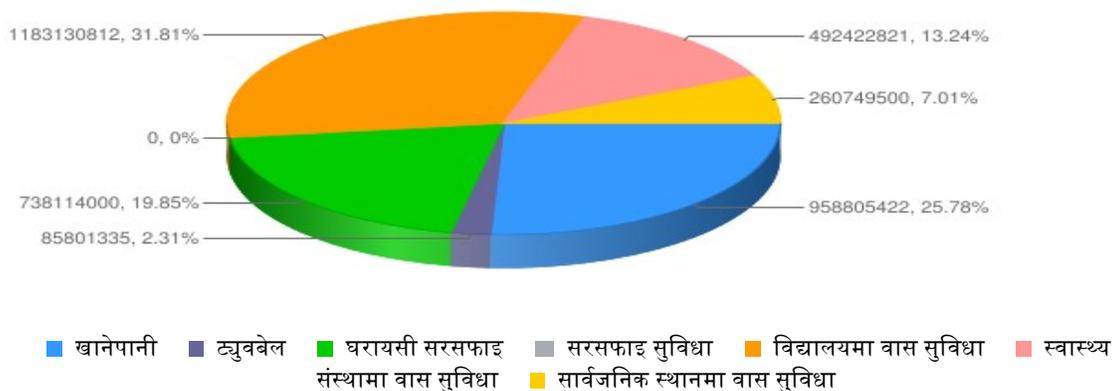
विवरण	वर्ष ६					वर्ष ७					वर्ष ८					वर्ष ९					वर्ष १०					जम्मा १० वर्षको लागि				
	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा	व्या पा र	शे यर	इ क्कि टी	ब ण्ड स्	ज म्मा
	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)
खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सरसफाई र स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्थाहरूमा वास (विद्यालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्थाहरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सोझै सहयोग लागत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

४.३.५. सम्पत्तिको मूल्य

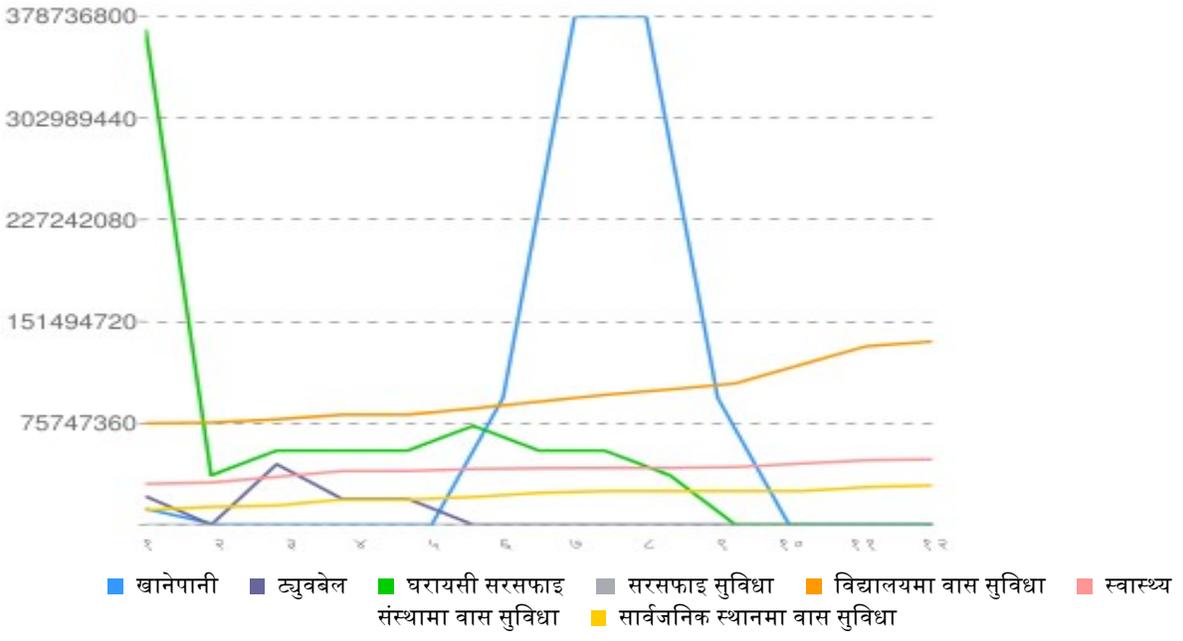
खानेपानी क्षेत्रमा सम्पत्ति भन्नाले खानेपानी प्रणालीको भौतिक अवयवहरू (जस्तै: पाइप, पम्प, मिटर, जेनरेटर, सङ्कलन पोखरी, भल्भ, भवन तथा अन्य संरचनाहरू) जनाउँछ। सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दुई भिन्न तरिकाबाट निर्धारण गर्न सकिन्छ। पहिलो विधिमा, आयु (उमेर) मा आधारित मूल्यहास, जहाँ प्रत्येक प्रणालीको सम्पत्तिलाई निर्माण मूल्य वा खरिद मूल्य र अनुमानित जीवनकालको (Lifespan) आधारमा गरिन्छ। प्रत्येक सम्पत्तिको मूल्यमा प्रत्येक वर्ष निश्चित प्रतिशतको आधारमा हासकट्टा गरिन्छ। हासकट्टालाई सञ्चालन खर्चको रूपमा लिइन्छ जसले गर्दा सम्पत्तिलाई पुनर्स्थापना वा प्रतिस्थापन गर्दा पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध हुन्छन्। दोस्रो विधि भनेको शर्तमा आधारित, जहाँ सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सम्पत्तिको आयु (उमेर) आधारमा होइन कि सम्पत्तिको अवस्था र कार्यसम्पादनको आधारमा निर्धारण गरिन्छ। यहाँ पहिलो विधिको आधारमा गरिएको छ।

तलको चित्रले दुहबी नगरपालिकाको वास सम्पत्ति समयको अन्तरालमा कसरी वृद्धि भएको छ भनि देखाउँछ।

वास सम्पत्ति - १

वास सम्पत्ति - २

चित्र 4-11: वास सम्पत्ति

४.३.६. सम्पत्तिको मूल्य

तालिका 4-8: वास सम्पत्ति मूल्य

क्र. सं.	अवयव	हालको	वर्ष ०	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४
१	खानेपानी प्रणाली	११९६३४२२	०	०	०	०	९४६८४२००
२	ठ्युववेल	२१३४३८३५	०	४५१२०२५०	१९३३७२५०	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	३६९२१३००	३६८९०१००	५५३३५१५०	५५३३५१५०	७३७८०२००	५५३३५१५०
४	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM, SWM, Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०
५	विद्यालयमा वास सुविधाहरू	७५६३५९१०	७६२३८३०४	७८६४७८७८	८२०६९५५२	८६७२०३४६	९१७८१७४६
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू	३०५०३३५१	३१५५९०३५	३५७८१७७३	४०१३०५०७	४१६९०१७६	४२२०८८५३
७	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू	१११५५०००	१३४२६५००	१४४०००००	१८८८००००	२०८०००००	२३८५२०००
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	५१९८१४५१	१५८११३९३	२२९२८५०५	२१५७५२४५	२२२९९०७२	३०७८६१९४
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	०	-७०	४५	-६	३	३८

क्र. सं.	अवयव	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	जम्मा %
१	खानेपानी प्रणाली	३७८७३६८०	३७८७३६८०	९४६८४२००	०	०	०	०
२	ठ्युववेल	०	०	०	०	०	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	५५३३५१५०	३६८९०१००	०	०	०	०	०
४	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM, SWM, Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०	०
५	विद्यालयमा वास सुविधाहरू	९६८४५८४६	१००८९७८४	१०५३७६८४	११९२४०८४	१३३१०४८४	१३६५७०८४	६४

			६	६	६	६	६	
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू	४२३९३६१८	४२४५२३८७	४३१००४७१	४५६३४०४०	४८१६७६०९	४८८०१००१	२३
७	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू	२५१६००००	२५१६००००	२५१६००००	२५१६००००	२८१५६०००	२९४४००००	१४
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	५९८४७१४१ ४	५८४१३७१३ ३	२६८३२१५१ ७	१९००३४८८ ६	२०९४२८४५ ५	२१४८११८४ ७	१००
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	९४	-२	-५४	-२९	१०	३	०

५. वास योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्चालन र साझा बुझाइ

५.१. योजना कार्यान्वयन अवधारणा

नगरपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दा सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था र सरोकारवालाहरूले नगरपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका रणनीति र मान्यताहरूलाई अवलम्बन गर्नुपर्नेछ । योजनाको समग्र निरीक्षण र कार्यान्वयनको लागि नगर कार्यपालिकाको शीर्ष राजनीतिक अङ्ग हुने छ, जसले नगरपालिकामा संचालित कुनै पनि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रम नेपाल सरकारको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी नीति, नियम र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुरूप संचालन गर्ने सुनिश्चितता एवम् सहजीकरण गर्नेछ । उपभोक्ता समितिहरू योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र सिकाइ अनुकूलन गर्न र प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नको लागि तथा बाह्य बजेट स्रोत परिचालन गर्न जिम्मेवार हुनेछन् । उनीहरूले नगरको वास क्षेत्रका साझेदारहरूलाई आकर्षित गर्न सम्बन्धित संयन्त्र मार्फत जिल्ला भित्र र बाहिर योजनाको प्रबर्धन र प्रसारमा सहयोग पुर्याउने छन् । नगरपालिकाले आफ्नो नगरभित्र यो वास (खासस्व) योजनाको समुचित कार्यान्वयन र अनुगमन सहयोग र समन्वयका लागि आवश्यकता अनुसार नगरस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति पनि गठन गर्न सक्नेछ ।

५.२. क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू

वास (खासस्व) योजनाको समुचित कार्यान्वयन, परिमार्जन र अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि डिजाइन गरीएको तलको तालिकामा प्रस्तुत म्याट्रिक्सले नगरपालिकालाई वास योजनाको उपयोगको सम्बन्धमा र योजनाको तोकिएको जिम्मेवारीका सम्बन्धमा मार्गदर्शन प्रदान गर्नेछ । यो म्याट्रिक्स सबै योजनाहरूको व्यवसाय अभ्यासहरूको विस्तृत सूची चाहिँ हैन । यस म्याट्रिक्सको उद्देश्य सम्बन्धित विभाग वा व्यक्तिलाई उल्लेखित क्रियाकलापहरूमा जिम्मेवारी सहित नियुक्ति गर्नु, भूमिका र जिम्मेवारीहरू परिभाषित गर्नु र समूहहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध परिभाषित गर्नु हो । यो म्याट्रिक्सले विस्तृत स्रोतको विनियोजन वा तालिका तयार गर्नमा पनि मद्दत गर्दछ ।

तल तालिकामा उल्लेखित क्षेत्रगत निकायहरूले मुख्यतः नगरपालिकाको वास (खासस्व) योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र आवधिक परिमार्जनमा आ-आफ्ना भूमिका र जिम्मेवारीहरूको व्याख्या सहित परिभाषित गर्नेछन् । सोही अनुसार आफू बीचको सञ्चार संयन्त्रको स्थापना, सुधार र नियमन सहित योजना कार्यान्वयनमा देखिन सक्ने वा देखिएका कमी कमजोरी (Gaps) हटाउन या पूर्ति गर्न पनि सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरू सकृय भै लागि पर्नु पर्ने हुन्छ । आ-आफ्नो जबाफदेहिता (Accountability) को निश्चितता कायम गर्ने र स्रोतहरूको पहिचान गर्ने तथा क्षेत्रगत निकायहरू बीचको अन्तर-कार्यात्मक अन्तरक्रिया (Cross-functional Interaction) लाई स्पष्ट पार्ने र सुदृढ गराउने कार्य पनि यसै अन्तर्गत पर्दछ ।

व्याख्या:

- सबल भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि नेतृत्वदायी भूमिकामा उत्तरदायी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यहरू गर्नका लागि जिम्मेवार र कार्यको नेतृत्व लिन तथा प्राप्त गर्न दृढ प्रतिबद्धता र क्षमता प्रदर्शन गर्ने

- मध्यम भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि जिम्मेवारी तथा प्रतिबद्धता; वित्तीय स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन क्षमताका केही कमजोरीहरूको बाबजुद यी क्षेत्रगत निकायहरूले सकृय रूपमा कार्य गर्नेछन् र तोकिएको कार्यको सफल परिणाम निकाल्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

- साधारण भूमिका र जिम्मेवारी: काममा सहयोग गर्ने सहयोगी भूमिकामा यी क्षेत्रगत निकायहरू हुनेछन् र यसबाट विस्तृत वा पर्याप्त परिणामहरू अपेक्षा गर्न सकिँदैन ।

क्र.सं.	वास योजना कार्यान्वयनका मुख्य कार्यहरू	क्षेत्रगत निकायहरू																					
		राष्ट्रिय योजना आयोग	अर्थ मन्त्रालय	पालिका	वाससँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरू	खापाढव्यवि	खापासडिका	पालिकाको वास एकाइ	आएनजिओ	एनजिओ	उपभोक्ता संस्था	डिवाससिसी	डिसिसी	दातृ निकायहरू	केन्द्रीय स्तरका निकायहरू	जिल्ला स्तरका निकायहरू	औपचारिक तथा अनौपचारिक जमघट	व्यक्तिगत वास ब्यावसायिक	उपभोक्ताहरू	नागरिक समाज	शैक्षिक संस्थाहरू	तेस्रो पक्ष	
१	योजना, नीति, रणनीतिहरूको समीक्षा गर्ने र अद्यावधि वास योजनामा समावेश गरी सुझाव दिने	••																					
२	बजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूलाई निकास दिने र दातृ निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र अपुग स्रोतलाई सम्बोधन गर्ने		••																				
३	योजना तर्जुमाका मुद्दामा मन्त्रालयहरू बीचमा समन्वय गर्ने			••																			
४	वास योजनको स्वामित्व लिने; वास योजना कार्यान्वयनको लागि नेतृत्व लिने, प्रवर्द्धक र नियामक निकाय समेतको भूमिका खेल्ने; वास योजनालाई सही, पहुँचयोग्य, सान्दर्भिक र समयमै कार्यान्वयन गर्न हरसम्भव प्रयास गर्ने			••			••																
५	NWASM MIS प्रणालीको को सञ्चालन; दैनिक सञ्चालन, प्रणालीको अद्यावधि र प्रणालीको अनुकूलन तथा Introduction of Latest ICT Innovations			••																			
६	वास योजनालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको एकीकृत भागको रूपमा मान्यता दिने; यो NWSH योजनालाई निर्णय प्रक्रियाको उद्देश्यसँग जोड्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
७	वास योजनालाई पालिकाको एक मात्र योजनाको रूपमा मान्यता दिने र योजनाको संस्थागत रूपमा स्वामित्व लिने, कार्यान्वयनको लागि प्रतिबद्ध हुने र पूर्ण क्षमतामा कार्यान्वयन गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••

५.३. संस्थागत संरचना र क्षमता अभिवृद्धिका योजनाहरु

५.३.१. नगरपालिकाको वास (खासस्व) संरचना

राज्य पुनर्संरचना पछिको वर्तमान अवस्थामा हरेक पालिकामा झैं दुहवी नगरपालिकामा पनि वास लगायत अन्य विकास निर्माणका कार्यक्रम योजना गर्न, विनियोजित बजेट अनुरूपको क्रियाकलापहरु संचालन गर्नका निम्ति स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम एक निश्चित संगठनात्मक स्वरुप रहेको छ । हालको अभ्यास हेर्दा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरु वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा अन्तर्गत संचालन गर्ने गरिन्छ । वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन उपशाखाका संयोजक नै वास फोकल पर्सन रहने व्यवस्था गरिएको छ ।

कार्यक्रममा सहयोगका लागि प्रशासन, योजना तथा अनुगमान शाखा अन्तर्गतको योजना तथा अनुगमन उपशाखाका प्रविधिकहरु सहितको कार्यदलको व्यवस्था गरिएको छ । यसअघि ग्लोबल सेनिटेसन फण्ड कार्यक्रम र करुणा फाउन्डेसन लगायतले समेत पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छतामा सहजीकरण तथा सहयोग गरेकोमा हाल सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रको तर्फबाट एक जना फिल्ड सुपरभाइजर र ८ जना वास च्याम्पियन कार्यरत रहेका छन् । हाल नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा सरसफाइ कार्यक्रम सञ्चालन हुन सकेको छैन । सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्रको तर्फबाट चार वटा वडामा मात्र पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम सहजीकरण भैरहेको छ ।

आगामी दिनमा भने खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छताकार्यक्रमकालागि छुट्टै शाखा वा छुट्टै एकाइ नै बनाएर तथा त्यसलाई साधन श्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि बढ्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । सोही अनुरूप नगरपालिकाले यथासक्य चाँडो खासस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) शाखाको स्थापना तथा जिम्मेवार कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी त्यसलाई साधन स्रोत सम्पन्न गरेर अगाडी बढ्ने नीति लिएको छ ।

५.३.२. नगरपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) कोष

नगरपालिकामा नगर कार्यपालिका वा सोले तोकेको नगरस्तरीय खासस्व समन्वय समितिको रोहवरमा एक खासस्व कोषको स्थापना गरिने छ । उक्त कोषमा खासस्व क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने अन्य संघ संस्थाहरुको सहयोग लगायत अन्य पहिचान भएका श्रोत तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । सो कोषको रकम केवल खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रवर्द्धनमा मात्र खर्च गरिने छ । नगर कार्यपालिकाले आँफै वा आफ्नो निर्देशनमा खासस्व समन्वय समितिले सो कोष संचालन निर्देशिका एक वर्षभित्र तयार गरी कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ ।

५.३.३. संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि

नगरपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिका र नगरपालिकाको वास शाखा लगायत उपभोक्ता समिति र अन्य सम्वन्धित संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि नियमित रुपमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनु अत्यन्तै आवश्यक पर्छ । यसका लागि नगरपालिकाको संरचनागत क्षमता अभिवृद्धिका आवश्यकताहरुको पहिचान गरिनु जरुरी हुन्छ । सीप हस्तान्तरण, प्रविधि

मैत्री ज्ञान र प्रवृत्ति उन्मुख तालिम लगायत विभिन्न किसिमका सचेतनामूलक कृयाकलापहरू क्षमता अभिवृद्धिका लागि अबलम्बन गरिनु पर्ने उपायहरू हुन्।

सामान्यतया नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्न कार्यक्रमहरूको नियमित र आवधिक रूपमा योजना गर्न, संचालन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ ।

- तालिम, कार्यशाला र सेमिनार
- खानेपानी इन्जिनियर, सव इन्जिनियर, प्लम्बर, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन (खापासटे), ग्रामिण मर्मत कार्यकर्ता (भिएमडब्लु) तथा अन्य प्राविधिकहरूका लागि समकालिन वास प्रविधि सम्बन्धि तालिम
- वास निरीक्षक, सरसफाइ कार्यकर्ता, महिला कार्यकर्ता तथा नगरपालिकाको वाससँग सम्बन्धित कर्मचारीहरूका लागि सचेतना मूलक तालिम
- महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन, सेनेटरी प्याड निर्माण तथा बजारीकरण सम्बन्धी तालिम
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा अन्य सेवासंग सम्बन्धितहरूका लागि व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास, सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका तालिम
- लेखापालन र लेखा व्यवस्थापन तालिमहरू
- महिला पदाधिकारीहरूका लागि नेतृत्व विकास तथा आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिमहरू
- जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन र आपतकालिन अवस्थामा खानेपान, सरसफाइ तथा स्वच्छता आयोजनाहरूको संचालन र व्यवस्थापनका उपाय, सीप तथा तयारी सम्बन्धी तालिमहरू
- N-WASH MIS को प्रयोग, प्रभावकारी उपयोग, संचालन र अद्वयावधिक गर्नका लागि दक्ष बनाउन सम्बन्धित प्राविधिक, सर्वेक्षक वा गणकहरूका लागि तालिम
- WASH Plan परिमार्जनका लागि वास शाखाका कर्मचारी, प्राविधिक र वास वास निरीक्षकका लागि तालिम
- नगरपालिकाका पदाधिकारीहरूका लागि आवधिक अद्वयावधिक र प्रगति समिक्षा सम्बन्धि कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरू
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीका लागि वास योजना अद्वयावधिक र सर्वेक्षणबाट प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको प्रस्तुति सहित कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरू
- वास कर्मचारी तथा प्राविधिकहरूको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम
- समुदाय र संस्थागत सचेतनामूलक कार्यक्रम
- समुदाय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू, खानेपानी मूल संरक्षण, खानेपानीलाई शुद्ध बनाउने उपायहरू, फोहोर व्यवस्थापनका अभ्यास तथा उपायहरू, पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू सम्बन्धि समुदायमा जानकारी र सचेतना आदि
- विभिन्न दिवसहरू मनाउने र त्यो अवसरलाई समुदायस्तरमा चेतनामूलक सन्देशहरू प्रवाह गर्न उपयोग गर्ने ।
- वार्ड स्तरमा जनप्रतिनिधिहरूसंग वास योजना र यसका तथ्यांक तथा सूचनाहरू प्रस्तुतीकरण र सो योजनाको समुचित उपयोग सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू

- परीक्षण कार्यक्रमहरू
- पानी परीक्षण (पानी पिउन योग्य छ छैन) र सो सम्बन्धी तालीमहरू
- आयोजना सम्पन्न भएपछि र कार्यान्वयन चरणमै पनि गरिने सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक सामाजिक अडिट (Public Social Audit)
- सरसफाइ प्रदर्शनी, महोत्सव
- विभिन्न दिवस, उत्सव तथा महोत्सवहरूमा गरिने प्रदर्शनी
- सरसफाइ रेली (Rally) आदि
- अवलोकन भ्रमण
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा उदाहरणीय भएका स्थल तथा आयोजनाहरूको अवलोकन भ्रमण (उपभोक्ता समिति पदाधिकारी तथा पालिका पदाधिकारीहरूका लागि)
- स्व-लेखाजोखा अभ्यास
- समुदायसंगको सम्बन्ध र समुदायमा तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गर्न आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालिमहरू; जस्तै- सहभागितामूलक लेखाजोखा, प्रभावकारी संचार र वार्ता तथा संझौता सीप, नेतृत्व विकास आदी

५.४. अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना

नगरपालिका र वडा तहमा यो वास (खासस्व) योजना कार्यान्वयन र अनुगमनका निम्ति एक अनुगमन प्रणाली स्थापना गरिनेछ । नगरपालिका तहका खासस्व क्रियाकलापहरूका आवधिक अनुगमान गर्ने जिम्मेवारीका लागि कार्यपालिकाले वा नगरपालिका स्तरीय खासस्व समन्वय समितिले गठन गरेको कार्यदलले नियमित अनुगमनको मुख्य जिम्मेवारी बहन गर्नेछ । सोही अनुरूप वडा र समुदायस्तरमा पनि कार्यदल गठन गर्न सकिनेछ ।

अनुगमनका लागि गठित समन्वय समिति वा कार्यदलले खासस्व योजनामा समावेश क्रियाकलापहरूको लेखाजोखा तथा अवलोकन गर्नेछ । यसका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता कार्यक्रम अनुगमनका उद्देश्य, प्रकृया तथा प्रभाव सम्बन्धि आधारभूत सूचकहरूको विकास गरिएको छ । अनुगमन सूचकहरू खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी नीति, नियम, मार्गदर्शन, खासस्व संरचना र सम्बन्धित योजनाको उद्देश्य र कार्यपद्धतिका आधारमा तयार गरिएका हुन् । नगरपालिका, स्थानीय उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता तथा अन्य निकायहरूद्वारा संचालित खासस्व क्रियाकलापहरूको अनुगमन नागरिक समाज लगायतको उपस्थितिमा गरिनेछ ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका विधिहरूमा स्वःअनुगमन, सहभागितात्मक अनुगमन र संयुक्त अनुगमन आदि अवलम्बन गरिनेछ । कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अन्य निकाय, विकास साझेदार वा वाह्य संस्थाहरूबाट सेवा लिई संचालन गरिएको कार्यक्रमले पारेको प्रभावको मूल्याङ्कन पनि समय समयमा गरिनेछ । मूल्याङ्कनको सन्दर्भमा आयोजनाको उद्देश्य र समयावधिको आधारमा मध्यावधि तथा अन्तिम मुल्याङ्कन क्रियाकलापहरू पनि अनुगमनकै विधि तथा पद्धति अनुरूप गरिनेछ।

खासस्व योजना कार्यान्वयन अनुगमन मुख्यतः तीन तहको हुनेछ ।

- समुदाय स्तर: समुदाय आँफै, संघ संस्थाहरु जस्तै विद्यालय, सार्वजनिक शौचालय संचालन वा व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य संस्थाहरु
- वडास्तर: वडा जनप्रतिनीधि वा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति
- नगरपालिकास्तर: उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिले पनि खासस्वमा प्रस्ताव गरिएका कृयाकलापहरु संचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा सूचकहरु समयमै हासिल गरे नगरेको सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सो कार्यमा पालिकास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकताका आधारमा सबै सहयोग प्रदान गर्ने वातावरण मिलाउने छ ।

५.५. वास योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था

दुहबी नगरपालिकाद्वारा निर्माण गरिएको यो वास (खासस्व) योजना हरेक ५ वर्षमा पुनरावलोकन र परिमार्जन गरिन्छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा ५ वर्षको अवधीमा भएका परिवर्तनलाई अध्यवधिक गरी सो खासस्व योजनाले तोकेको लक्ष्य र कार्यक्रमहरु पूरा गर्न के कति भौतिक,वित्तीय र मानव स्रोतको आवश्यकता पर्दछ सो को पनि पुनरावलोकन गरि दस्तवेजीकरण गरिन्छ । सो खासस्व योजना परिमार्जन नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरे अनुसार नगरस्तरीय अनुगमन कार्यदल वा खासस्व समन्वय समितिको सिफारिसमा गरिनेछ र नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित गरिनेछ ।

यसबाहेक नगरपालिकामा वास (खासस्व) योजनाको नियमित तथा आवधिक परिमार्जन गर्नका लागि खासस्व समन्वय समिति एवम् नगरपालिकाको योजना निर्माण समितिको सिफारिसमा आवश्यक देखिए बमोजिम अद्यावधिक वा परिमार्जन गरेर नगर कार्यपालिका बैठकबाट पारित गरिनेछ। यस वास योजनाको रणनीतिक कार्यहरु हालको पालिकाको योजनासँग एकीकृत गरि कार्यान्वयन गरिने छ । हरेक वर्ष योजना परिमार्जन गरि आवधिक रुपमा एकमुष्ट वार्षिक लागत निकाल्न सकिने छ र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन गरिने छ । सो का लागि यस वास (खासस्व) योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरुलाई झिकि वार्षिक कार्य योजनाहरूसँग आबद्ध गरिने छ। एक विशेष वित्तीय वर्षमा पालिकाको वास क्षेत्रमा गरिने वित्तीय प्रवाहलाई यो काम गर्दा ध्यानमा दिनुपर्ने छ ।

नगरपालिका खासस्व योजनाको पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यवधिक गर्नका लागि पालिकाको खासस्व एकाइ वा शाखा जिम्मेवार हुनेछन् र त्यसका लागि Focal Person, WASH Officer वा IT Officer ले NWASH MIS को प्रयोग तथा संचालनको दक्षता हासिल गरेको हुनुपर्नेछ ।

आवधिक पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यावधिक गर्नका लागि कुनकुन प्रश्नावली, सूचक तथा तथ्यांकहरु आवश्यक पर्दछ सो को स्पष्ट पहिचान सहित अभिलेखिकरण अनुसूचीमा संलग्न प्रश्नावलीमा गरिएकोछ ।

५.६. पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संबोधनका लागि व्यवस्था

दुहबी नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका सम्बन्धमा तल उल्लेखित पूरक विषय वा सवालहरुलाई पनि सम्बोधन गर्ने गरी यो वास योजनामा समावेश गरिएको छ ।

५.६.१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

यस खासस्व योजनामा नगरपालिका भित्रका सबै जनतालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको न्यायोचित वितरण तथा उपभोग गर्ने सवालमा समेत विचार पुर्याएर योजना छनौट तथा कार्यान्वयन र मर्मत संचालन प्रकृया साथै नीति निर्माण तहमा महिला र पछाडी पारिएका समुदायहरूको संलग्नतालाई प्रत्याभूती गरिने व्यवस्था गरिएको छ । योजनाको प्राथमिकीकरणको पहिलो शर्त नै पछाडि पारिएका र हालसम्म उपभोगको अधिकारबाट वन्चित समुदायलाई प्राथमिकतामा राख्ने उल्लेख गरेर जाती/जनजातीय, भौगोलिक र अति गरिवीको कारणले बन्चितीमा परेका समुदायहरूलाई पहिलो चरणमा नै कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरी कार्यान्वयनमा जाने परिकल्पना गरिएको छ ।

राष्ट्रको संविधानमा नै व्यवस्था भए बमोजिम महिलालाई नीति निर्माण तहमा आवद्ध गराउनका लागि उपभोक्ता समिति तथा अन्य विभिन्न समितिहरूको पदाधिकारीमा महिलाहरूको अनिवार्य संलग्नताको नीतिका अलावा महिला मैत्री खासस्व सेवा र संरचना निर्माणमा पनि विशेष ध्यान दिइने छ ।

Gender WASH Monitoring का क्रममा देखिएका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्नका लागि विशेष व्यवस्था गरिने छ ।

५.६.२. प्रयोगकर्ता मैत्री संरचनाको निर्माण योजना

यस खासस्व योजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा निर्माण हुने सम्पूर्ण खानेपानी तथा शौचालयका संरचनाहरू प्रयोगकर्ता मैत्री हुनेछन् । प्रयोगकर्ता मैत्री संरचनाहरूको विस्तृत विवरण तथा शर्तहरू अनुसूची खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन

यस नगरपालिकामा विविध प्रकारका विपदहरूको संवाभना विद्यमान देखिन्छ । खडेरी, आगलागी, भूकम्प, बाढि पहिरो आदी विपदहरू वारम्बार दोहोरिरहने चरित्रका विपदहरू हुन् । बाढि पहिरो, भूकम्प जस्ता ठूला प्रकोपको बेलामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा ठूलो असर गर्ने गरेको र व्यवस्थित गर्न नसकेमा विपदले भन्दा पनि त्यस पछिको असरले जनताको ज्यान जोखिममा पर्ने गरेको प्रशस्त उदाहरणहरू छन् । त्यसैले विपदको बेलामा पर्न आउने समस्यालाई ध्यानमा राखी पूर्व तयारी सहितको विपद व्यवस्थापन योजना बनाइ राख्नु अनिवार्य देखियो ।

यसै कुरालाई ध्यानमा राखी नगरपालिकाको लागि एक भैपरी योजना (Contingency Plan) को खाका तयार गरी यसै योजनासाथ संलग्न गरिएको छ । यस योजनामा विपद र आकस्मिक अवस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा नगरपालिकाले कस्तो रणनीति अपनाउने, के के कुराको अग्रिम व्यवस्थापन गरेर राख्ने र आपद्को अवस्थामा कसरी संवोधन गर्ने भन्ने समग्र खाकाको दस्तावेजीकरण गरिएको छ ।

खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा नगरपालिकाले विपद व्यवस्थापन जोखिम न्यूनीकरणका लागि उल्लेखित कार्यक्रमहरू विभिन्न साझेदार तथा सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा संचालन गरिने छन् । यसका लागि निम्न कृयाकलापहरूको पहिचान गरि कार्यान्वयनका लागि पालिकाले तत्परता देखाउने छ ।

- नगरपालिका तथा वडा स्तरीय समिति तथा उपसमितिहरूलाई आपतकालीन समयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गर्नु पूर्व तयारी विषयमा तालीम उपलब्ध गराइ उपभोक्ता समिति र वास समन्वय समितिहरूको क्षमता र सीप अभिवृद्धि गराइने छ ।
- नगरपालिकाको विकास कार्यमा संलग्न विभिन्न निकाय तथा क्लस्टरहरू संग खासस्व क्लस्टरको समन्वय बृद्धि गराउने ।
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि तयार भएको रणनीतिक कार्य-योजनालाई अद्यावधिक गर्ने ।
- नगरपालिका तथा वडा स्तरमा जोखिमको नक्सांकन गर्ने र संवाभनाको मूल्यांकन गर्ने ।
- पियूष चक्की, वाटरगार्ड जस्ता क्लोरिनेसन गर्ने औषधीको भण्डारण गरी राख्ने ।
- तुरुन्त तयार गर्न सकिने डिजाइनको चर्पी निर्माण गर्ने सामग्रीहरूको भण्डारण गरी राख्ने ।
- पानीको गुणस्तर जाँच्ने विधि र औजार/ उपकरणको व्यवस्था अद्यावधिक गरि राख्ने ।
- सहजकर्ता र स्वयंसेवकहरूलाई तालीम दिइ विपद्को बेलामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको निमित्त परिचालन गर्न सकिने अवस्थामा तयार गराइ राख्ने ।
- मानविय सहयोगको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र भविष्यमा हुन सक्ने विपद्को लागि तालिम प्राप्त मानव संसाधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको लागि तय गरीएका खुला स्थानहरूको पहिचान र जानकारि सम्पूर्ण समुदायमा गराउने ।
- नगरपालिकामा विपद् जोखिम जगेडा कोष व्यवस्थापन गर्ने ।
- विपद् पूर्वसुचना प्रणालीको स्थापना गर्न पहल गर्ने र स्थापित प्रणालीको समुचित व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।
- विपद्को बेला साबुन पानीले हात धुने, सफा पानी, सुबिधाको उचित मर्मत सम्भार र ठोस तथा तरल फोहोरमैला व्यवस्थापनमा ध्यान दिने र आपत्कालीन अवस्थामा सो सेवाको तत्काल व्यवस्था गर्न सकिने गरि पूर्व-तयारी अवस्थामा रहने ।

५.६.४ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अद्ययन अनुसन्धानले नेपाल विश्वमा नै जलवायु परिवर्तनबाट हुने असरको उच्च जोखिममा रहेको देखिएको छ । विशेषगरी दुहबी नगरपालिकाका सन्दर्भमा तराइ क्षेत्र भएको र वरिपरी नदीहरू समेत रहेकोले डुबान तथा कटानको उच्च जोखिममा रहेको छ । नगरपालिकाको यकल प्रयासले मात्र जलवायु परिवर्तनको असरलाई रोक्न नसकिने हुँदा जलवायु परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै यसको अनुकूलनको तयारी अवस्थामा रहनुको विकल्प छैन । तसर्थ निम्न उल्लेखित कार्यहरू संचालन गरी जलवायु परिवर्तनका असरहरूको अनुकूलन गरिने गरि यो वास योजनामा समावेस गरिएको छ।

- जलाधार क्षेत्रहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै उच्च क्षेत्रहरूमा पानी पुनर्भरण पोखरीहरू निर्माण गर्ने ।
- नगरपालिकाद्वारा खाली जग्गामा बृक्षारोपण गर्ने तथा बन क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।
- मानिसहरूलाई पानीको समुचित प्रयोगमा चेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- पानीका परम्परागत मूलहरूको संरक्षण गर्ने ।

- खोलानालाहरु नियन्त्रणका लागि जैविक बाँधहरु निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- प्लास्टिक जन्य बस्तुको अधिक प्रयोगमा नियन्त्रण गर्ने ।

५.६.५. बैकल्पिक प्रविधि

दुहबी नगरपालिकाको यो वास (खासस्व) योजनामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा हाल प्रचलित प्रविधिहरुमा आधारीत रहेर आगामी दस वर्षसम्मको लागि नगरपालिकाको उन्नत खासस्व अवस्थाको लागि कार्यक्रमहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण सहित योजना गरिएको छ । तर दस वर्षको अवधीभित्र अन्य वैकल्पिक, नविन तथा उन्नत प्रविधिका खासस्व संरचना तथा प्रणाली पनि आउन सक्ने अवस्था रहन्छ । त्यस्तो अवस्थामा नगरपालिकाले नियमित र आवधिक रुपमा गरिने वास योजनाको पुनरावलोकन र परिमार्जनमा यस्ता वैकल्पिक प्रविधिका विषयहरुलाई समावेस गर्न सक्नेछ ।

खानेपानीको 'थोक वितरण प्रणाली (Bulk distribution System)' आगामी १० वर्ष भित्र संचालनमा आउन सक्ने एउटा संभाव्य वैकल्पिक प्रविधिका रुपमा देखिन्छ । सो बाहेक पनि पालिकाले खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा दीगो व्यवस्थापनका लागि नविनतम अध्ययन अनुसन्धान गर्नु र अन्य स्थानमा प्रयोग भइ उपयोगी सावित भएका प्रविधिहरु अवलम्बन गर्नु आवश्यक छ । यस्ता प्रविधिहरु वातावरण मैत्री, प्रयोगकर्ता मैत्री तथा आर्थिक रुपमा सवल हुन सक्ने, कार्यान्वयन गर्न सहज र सरल मर्मत संभारको अवस्थामा नगरपालिकाले अवलम्बन गर्नेछ ।

६. विस्तृत वास क्रियाकलापहरू र लागत

६.१. समावेश गरिएका प्रतिवेदनहरू

यस खण्डमा पालिकाको वास (खासस्व) योजनामा उल्लेख गरिएका कृयाकलापहरूको कार्यान्वयनको विस्तृत योजना र लागत समावेश गरिएको छ। नगरपालिकाको वास योजनाको समग्र सारांसगत विवरण प्रस्तुत गरिएको यो खण्डमा यहाँ र यसभन्दा तल वास योजनाको संभागगत (component-wise) कृयाकलापहरू, मौजुदा तथा प्रस्तावित आयोजनाहरू साथसाथै आगामी दस वर्षसम्मको लागि प्रति वर्ष पालिकाले लगानी गर्नुपर्ने लागत, पालिकासंग भएको र हुन सक्ने मौजुदा तथा नपुग स्रोत र साधनहरूको आपूर्ती विकल्पको विस्तृत ब्रेकडाउन विवरण दिइएको छ।

नगरपालिका र नगरपालिका भित्र वास क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न चाहने अन्य क्षेत्रगत निकायहरूको लागि पनि यो खण्ड उपयोगी हुनेछ। विशेष गरि यहाँ प्रस्तुत गरिएका विवरणहरूलाई संक्षेपमा निम्नानुसार राख्न सकिन्छ।

- वास योजनामा समावेश क्रियाकलापहरू
- समय खाका
- क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनको लागि अनुमानित लागत
- वार्षिक क्रियाकलापहरूको सारांश र लगानीको ढाँचा
- वास सेवाहरूको लागि विस्तृत क्रियाकलापहरू

YEAR WISE ACTIVITIES SUMMARY AND FUNDING MODALITIES

DETAIL ACTIVITIES FOR WASH SERVICES

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 0

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		489	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		22112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7	Total population served at the beginning of year		35984	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		43182	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	240587066	5	20	5	70	240587066	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		489	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		489	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	24058706	0	0	0	0	240587066	0	0	0	0	0

				6										
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	378044	5	5	5	85	378044	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	1	3234070	10	0	5	85	3234070	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	3	756920	0	0	0	100	756920	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1232448	5	5	5	85	1232448	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	1346000	10	0	5	85	1346000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	247534548	0	0	0	0	247534548	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	19	5	70	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the		35178	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	beginning of 2021)													
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		28408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		694	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unservd population		14882	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		64280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	658	5214300	0	40	5	55	5214300	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	496	6672900	0	40	5	55	6672900	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	13	666900	0	40	5	55	666900	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unservd households making safely managed sanitation service	CapEx	289	24336000	0	40	5	55	24336000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year	CapEx	4341	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	(Safely managed)													
13	Total cost	CapEx	0	36890100	0	0	0	0	36890100	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	9929	8358982	10	0	10	80	8358982	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	9929	54485585	10	5	10	75	54485585	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	9929	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	99938409	0	0	0	0	99938409	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	6	17	8	68	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	population													
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	water supply services													
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	79143400	5	20	5	70	79143400	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	79143400	0	0	0	0	79143400	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	79143400	0	0	0	0	79143400	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	540394	0	10	2	88	540394	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	62000	0	10	2	88	62000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	1874394	5	10	5	80	1874394	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	14584032	5	10	5	80	14584032	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0

	for WaSH services in this year													
19	Total cost		0	20308680	0	0	0	0	20308680	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	1055684	0	10	2	88	1055684	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	765971	5	5	5	85	765971	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4167008	5	5	5	85	4167008	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	6626663	0	0	0	0	6626663	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		489	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		22112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35984	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		43182	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1844	45120250	5	20	5	70	45120250	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	2	120123949	5	20	5	70	120123949	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		6958	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		15029	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		6958	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		15518	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		22476	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	165244199	0	0	0	0	165244199	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	378044	5	5	5	85	378044	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	1	3234070	10	0	5	85	3234070	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	3	375000	0	0	0	100	375000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	790514	5	5	5	85	790514	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	1346000	10	0	5	85	1346000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	5197455	0	0	0	100	5197455	0	0	0	0	0

26	Total cost		0	176565282	0	0	0	0	176565282	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	19	5	71	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		39576	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		25567	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	Unserved population		13394	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		65768	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	986	7821450	0	40	5	55	7821450	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	744	10009350	0	40	5	55	10009350	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	20	1000350	0	40	5	55	1000350	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	433	36504000	0	40	5	55	36504000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	6512	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	55335150	0	0	0	0	55335150	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10218	9194174	10	0	10	80	9194174	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10218	55739552	10	5	10	75	55739552	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10218	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	120472618	0	0	0	0	120472618	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	5	21	8	66	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0

10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Trade			Shares	Equity	Bonds	
															Household
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	1	33918600	5	20	5	70	33918600	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	33918600	0	0	0	0	33918600	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0	

9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	215000	0	0	0	100	215000	0	0	0	0	0
11	Total		0	34133600	0	0	0	0	34133600	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	2161574	0	10	2	88	2161574	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	248000	0	10	2	88	248000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	1874394	5	10	5	80	1874394	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	14584032	5	10	5	80	14584032	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3511860	0	0	0	100	3511860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	22379860	0	0	0	0	22379860	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and	Investment	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

					Fees	in self				Gap				
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	4222738	0	10	2	88	4222738	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the	CapManE	20	765971	5	5	5	85	765971	0	0	0	0	0

	WaSH service in this year	x												
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4167008	5	5	5	85	4167008	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	1666500	0	0	0	100	1666500	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	10822217	0	0	0	0	10822217	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	1	25500	0	10	2	88	25500	0	0	0	0	0

7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	4	948000	0	10	2	88	948000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	5156700	5	0	1	94	5156700	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	1984042	5	0	1	94	1984042	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	12	765000	0	0	0	100	765000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	8879242	0	0	0	0	8879242	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 2

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		6958	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4	Population served from existing safely managed tube wells		15518	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		7083	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		42942	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		36224	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	790	19337250	5	20	5	70	19337250	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	23611749	5	20	5	70	23611749	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		4806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year		6438	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	from tubewells(Safely managed)													
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		11764	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		33720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	42948999	0	0	0	0	42948999	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	3	5235434	5	5	5	85	5235434	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	3	5987018	10	0	5	85	5987018	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	4	300000	0	0	0	100	300000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1480586	5	5	5	85	1480586	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2248510	10	0	5	85	2248510	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2758245	0	0	0	100	2758245	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	60958792	0	0	0	0	60958792	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	15	5	75	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and	Investment	Taxes	Transfers						

					Fees	in self				Gap				
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		46174	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		21306	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		521	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserviced population		11162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		68001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	986	7821450	0	40	5	55	7821450	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	744	10009350	0	40	5	55	10009350	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	20	1000350	0	40	5	55	1000350	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0

	sanitation facilities will be improved to safely managed toilets													
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	433	36504000	0	40	5	55	36504000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	6512	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	55335150	0	0	0	0	55335150	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10298	10446962	10	0	10	80	10446962	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10298	57620502	10	5	10	75	57620502	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10298	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	123606356	0	0	0	0	123606356	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	6	20	8	67	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	WWTP with sewer													
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

						supply								
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	4674995	5	5	5	85	4674995	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	11058971	0	0	0	0	11058971	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost	Number	Amount	Tariff	Invest	Taxes	Transf	Available	Total	Trade	Shares	Equity	Bonds

		Category		Required	and Fees	ment in self supply		ers	Investment	Estimated Gap				
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	2520674	0	10	2	88	2520674	0	0	0	0	0

15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	901000	0	10	2	88	901000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	2217144	5	10	5	80	2217144	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	14584032	5	10	5	80	14584032	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	4237860	0	0	0	100	4237860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	24460710	0	0	0	0	24460710	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

				% of Available investment					Bridging the Gap (%)					
				Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household				Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	4480000	0	10	2	88	4480000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	516192	5	0	1	94	516192	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	2232047	5	0	1	94	2232047	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	12	324000	0	0	0	100	324000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	7552239	0	0	0	0	7552239	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 3

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		11764	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		645	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		47748	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		31418	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	(with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services													
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	3274400	5	20	5	70	3274400	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		4093	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		37813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	3274400	0	0	0	0	3274400	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	4	10890018	5	5	5	85	10890018	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	4	7888522	10	0	5	85	7888522	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	5	345000	0	0	0	100	345000	0	0	0	0	0

23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	29323121	0	0	0	0	29323121	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	6	4	5	85	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		52772	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		17045	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at		417	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	the beginning of 2021)													
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unservd population		8930	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		70234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	1315	10428600	0	40	5	55	10428600	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	992	13345800	0	40	5	55	13345800	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	27	1333800	0	40	5	55	1333800	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unservd households making safely managed sanitation service	CapEx	577	48672000	0	40	5	55	48672000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	8682	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	73780200	0	0	0	0	73780200	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10378	11699749	10	0	10	80	11699749	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10378	59501453	10	5	10	75	59501453	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10378	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0

17	Total cost		0	145185144	0	0	0	0	145185144	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	5	22	7	65	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Trade			Shares	Equity	Bonds	
															(%)
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring	CapManE	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0	

	repair	x												
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	from FSM													
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	from FSM													
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	4674995	5	5	5	85	4674995	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	11058971	0	0	0	0	11058971	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	3	1976794	0	10	2	88	1976794	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	1	2674000	0	10	2	88	2674000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	2217144	5	10	5	80	2217144	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	14584032	5	10	5	80	14584032	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3973860	0	0	0	100	3973860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	25425830	0	0	0	0	25425830	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	services in school													
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	11	1559669	0	10	2	88	1559669	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	690596	5	5	5	85	690596	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4167008	5	5	5	85	4167008	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	731500	0	0	0	100	731500	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	7148773	0	0	0	0	7148773	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	7	1920000	0	10	2	88	1920000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	516192	5	0	1	94	516192	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	2232047	5	0	1	94	2232047	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	17	599000	0	0	0	100	599000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	5267239	0	0	0	0	5267239	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 4

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		51196	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		27970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	5884200	5	20	5	70	5884200	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely	CapEx	0	88800000	5	20	5	70	88800000	0	0	0	0	0

	managed water supply services													
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		37813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	94684200	0	0	0	0	94684200	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	5	16073714	5	5	5	85	16073714	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	5	9507927	10	0	5	85	9507927	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	8	19251840	0	0	0	100	19251840	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	146442862	0	0	0	0	146442862	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	14	4	78	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		61569	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		11363	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		278	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		5954	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		73210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for	CapEx	986	7821450	0	40	5	55	7821450	0	0	0	0	0

	safe disposal of fecal matter later													
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	744	10009350	0	40	5	55	10009350	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	20	1000350	0	40	5	55	1000350	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserviced households making safely managed sanitation service	CapEx	433	36504000	0	40	5	55	36504000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	6512	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	55335150	0	0	0	0	55335150	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10484	13370133	10	0	10	80	13370133	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10484	62009387	10	5	10	75	62009387	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10484	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	130918412	0	0	0	0	130918412	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	6	19	8	67	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Household									

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	4674995	5	5	5	85	4674995	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	11058971	0	0	0	0	11058971	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	1436400	0	10	2	88	1436400	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	3625000	0	10	2	88	3625000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	1881776	5	10	5	80	1881776	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	15123482	5	10	5	80	15123482	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	5029860	0	0	0	100	5029860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	27096518	0	0	0	0	27096518	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of HCF with Basic Sanitation services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	518677	0	10	2	88	518677	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	929603	5	5	5	85	929603	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4480836	5	5	5	85	4480836	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	1199000	0	0	0	100	1199000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	7128116	0	0	0	0	7128116	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	3052000	0	10	2	88	3052000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	661088	5	0	1	94	661088	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this	OpEx	20	2852060	5	0	1	94	2852060	0	0	0	0	0

	year													
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	17	459000	0	0	0	100	459000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	7024148	0	0	0	0	7024148	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 5

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	supply services													
7	Total population served at the beginning of year		51196	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		27970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	23536800	5	20	5	70	23536800	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	35520000 0	5	20	5	70	355200000	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		37813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

19	Total cost	CapEX	0	378736800	0	0	0	0	378736800	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	5	16073714	5	5	5	85	16073714	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	5	9507927	10	0	5	85	9507927	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	5	225000	0	0	0	100	225000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	411468622	0	0	0	0	411468622	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	19	5	71	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation		68167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	service (population at the beginning of 2021)													
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		7102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		174	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unservd population		3722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		75443	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	986	7821450	0	40	5	55	7821450	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	744	10009350	0	40	5	55	10009350	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	20	1000350	0	40	5	55	1000350	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unservd households making safely managed sanitation service	CapEx	433	36504000	0	40	5	55	36504000	0	0	0	0	0

12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	6512	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	55335150	0	0	0	0	55335150	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10564	14622921	10	0	10	80	14622921	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10564	63890338	10	5	10	75	63890338	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10564	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	134052151	0	0	0	0	134052151	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	6	19	8	67	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	population from safely managed water supply services													
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	4674995	5	5	5	85	4674995	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	11058971	0	0	0	0	11058971	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2	Number of schools with Advanced Water services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	3	359100	0	10	2	88	359100	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	12	4705000	0	10	2	88	4705000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	1881776	5	10	5	80	1881776	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating	OpEx	56	15123482	5	10	5	80	15123482	0	0	0	0	0

	WaSH services in this year													
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	25317218	0	0	0	0	25317218	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	2	184765	0	10	2	88	184765	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	929603	5	5	5	85	929603	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4480836	5	5	5	85	4480836	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	6233204	0	0	0	0	6233204	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	4	1308000	0	10	2	88	1308000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	661088	5	0	1	94	661088	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	2852060	5	0	1	94	2852060	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	19	569000	0	0	0	100	569000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	5390148	0	0	0	0	5390148	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 6

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		51196	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		27970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	23536800	5	20	5	70	23536800	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	safely managed water supply services													
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	35520000 0	5	20	5	70	355200000	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		37813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	37873680 0	0	0	0	0	378736800	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	5	14098984	5	5	5	85	14098984	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	5	9507927	10	0	5	85	9507927	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	5	225000	0	0	0	100	225000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0

	DS													
26	Total cost		0	409493892	0	0	0	0	0	409493892	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	5	19	5	71	0	0	0	0	0	0
28	Total population		79166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		74765	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		2841	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	2021)													
5	Unserved population		1490	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		77676	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	658	5214300	0	40	5	55	5214300	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	496	6672900	0	40	5	55	6672900	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	13	666900	0	40	5	55	666900	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	289	24336000	0	40	5	55	24336000	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	4341	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	36890100	0	0	0	0	36890100	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10644	15875709	10	0	10	80	15875709	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10644	65771288	10	5	10	75	65771288	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10644	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	118740839	0	0	0	0	118740839	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	7	15	8	69	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0

11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
----	-------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0

9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	4674995	5	5	5	85	4674995	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	11058971	0	0	0	0	11058971	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Number of schools with limited Water service in school		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	4052000	0	10	2	88	4052000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	2295415	5	10	5	80	2295415	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	15738902	5	10	5	80	15738902	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	25334177	0	0	0	0	25334177	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment					Bridging the Gap (%)			
					Household								

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic	CapEx	0	58769	0	10	2	88	58769	0	0	0	0	0

	WaSH services in this year													
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	959253	5	5	5	85	959253	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4509192	5	5	5	85	4509192	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	6165214	0	0	0	0	6165214	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0

	Advanced WaSH services in this year													
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	759798	5	0	1	94	759798	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	3286070	5	0	1	94	3286070	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	19	513000	0	0	0	100	513000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4558868	0	0	0	0	4558868	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 7

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		15857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		51196	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		27970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	5884200	5	20	5	70	5884200	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	3	88800000	5	20	5	70	88800000	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year		42983	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserviced population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0

	facilities will be improved to safely managed toilets													
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10697	16710901	10	0	10	80	16710901	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10697	67025255	10	5	10	75	67025255	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10697	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	83939898	0	0	0	0	83939898	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	10	4	10	76	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)

1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

						supply								
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

					% of Available investment				Bridging the Gap (%)			
					Household							

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	2033755	5	5	5	85	2033755	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	8417731	0	0	0	0	8417731	0	0	0	0	0

WaSH in School

									% of Available investment					Bridging the Gap (%)
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------------------	--	--	--	--	-----------------------------

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	11	4479000	0	10	2	88	4479000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	56	2295415	5	10	5	80	2295415	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	56	15738902	5	10	5	80	15738902	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	25761177	0	0	0	0	25761177	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	1	648084	0	10	2	88	648084	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	959253	5	5	5	85	959253	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4509192	5	5	5	85	4509192	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	6754529	0	0	0	0	6754529	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	759798	5	0	1	94	759798	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	3286070	5	0	1	94	3286070	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this	DS	19	513000	0	0	0	100	513000	0	0	0	0	0

	year													
11	Total Cost		0	4558868	0	0	0	0	4558868	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 8

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		80796	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManE x	8	41678223	5	5	5	85	41678223	0	0	0	0	0

21	Number of WSS under operation	OpEx	8	23936709	10	0	5	85	23936709	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	8	342900	0	0	0	100	342900	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	72883013	0	0	0	0	72883013	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	7	3	5	86	0	0	0	0	0	0
28	Total population		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10697	16710901	10	0	10	80	16710901	0	0	0	0	0

15	Number of WSS under operation	Opex	10697	67025255	10	5	10	75	67025255	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10697	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	83939898	0	0	0	0	83939898	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	10	4	10	76	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	2033755	5	5	5	85	2033755	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	8417731	0	0	0	0	8417731	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	Number of schools with basic Water services in school		35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	13864000	0	10	2	88	13864000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	57	2307259	5	10	5	80	2307259	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	57	16052412	5	10	5	80	16052412	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	35471531	0	0	0	0	35471531	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	2533569	0	10	2	88	2533569	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	961455	5	5	5	85	961455	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4505302	5	5	5	85	4505302	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	8638326	0	0	0	0	8638326	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Basic WaSH facilities													
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	759798	5	0	1	94	759798	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	3286070	5	0	1	94	3286070	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	19	513000	0	0	0	100	513000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4558868	0	0	0	0	4558868	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 9

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds

						supply								
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	the population from safely managed water supply services													
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		80796	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	8	39865248	5	5	5	85	39865248	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	8	23936709	10	0	5	85	23936709	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	8	342900	0	0	0	100	342900	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	71070038	0	0	0	0	71070038	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	7	3	5	86	0	0	0	0	0	0
28	Total population		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0

	safe disposal of fecal matter later													
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unserviced households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10697	16710901	10	0	10	80	16710901	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10697	67025255	10	5	10	75	67025255	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10697	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	83939898	0	0	0	0	83939898	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	10	4	10	76	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost	Number	Amount	% of Available investment				Available	Total	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff	Invest	Taxes	Transf						

		Category		Required	and Fees	ment in self supply		ers	Investment	Estimated Gap				
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

									% of Available investment						Bridging the Gap (%)
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------------------------	--	--	--	--	--	----------------------

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	2033755	5	5	5	85	2033755	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	8417731	0	0	0	0	8417731	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	13864000	0	10	2	88	13864000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	57	2307259	5	10	5	80	2307259	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	57	16052412	5	10	5	80	16052412	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	35471531	0	0	0	0	35471531	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of HCF with Basic Sanitation services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	2533569	0	10	2	88	2533569	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	961455	5	5	5	85	961455	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4505302	5	5	5	85	4505302	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	8638326	0	0	0	0	8638326	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	2996000	0	10	2	88	2996000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	759798	5	0	1	94	759798	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this	OpEx	20	3286070	5	0	1	94	3286070	0	0	0	0	0

	year													
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	19	513000	0	0	0	100	513000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	7554868	0	0	0	0	7554868	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 10

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Bridging the Gap (%)				
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		13373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	supply services													
7	Total population served at the beginning of year		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		58840	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		21956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		80796	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	8	39865248	5	5	5	85	39865248	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	8	23936709	10	0	5	85	23936709	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	8	342900	0	0	0	100	342900	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	2635	1918381	5	5	5	85	1918381	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	2635	2635300	10	0	5	85	2635300	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	2635	2371500	0	0	0	100	2371500	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	71070038	0	0	0	0	71070038	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	7	3	5	86	0	0	0	0	0	0
28	Total population		94179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	beginning of 2021)													
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unservd population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		79162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
11	Unservd households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	40	5	55	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	(Safely managed)													
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	10697	16710901	10	0	10	80	16710901	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	10697	67025255	10	5	10	75	67025255	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	10697	203742	0	0	0	100	203742	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	83939898	0	0	0	0	83939898	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	10	4	10	76	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

WWTP with Sewer

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
D	WWTP with Sewer		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	population													
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	5	5	5	85	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	10	0	5	85	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
11	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0

	water supply services													
3	New projects added to serve the population		0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	5	20	5	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	2033755	5	5	5	85	2033755	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	6338976	10	0	5	85	6338976	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	0	100	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	8417731	0	0	0	0	8417731	0	0	0	0	0

WaSH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers						
F	WaSH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of schools with Advanced Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	27	3466000	0	10	2	88	3466000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	57	2307259	5	10	5	80	2307259	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	57	16052412	5	10	5	80	16052412	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS	DS	57	3247860	0	0	0	100	3247860	0	0	0	0	0

	for WaSH services in this year													
19	Total cost		0	25073531	0	0	0	0	25073531	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	6	633392	0	10	2	88	633392	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	961455	5	5	5	85	961455	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	20	4505302	5	5	5	85	4505302	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	638000	0	0	0	100	638000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	6738149	0	0	0	0	6738149	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WaSH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places		20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	where public toilets are required													
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	10	2	88	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	4	1284000	0	10	2	88	1284000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	20	759798	5	0	1	94	759798	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	20	3286070	5	0	1	94	3286070	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	20	568000	0	0	0	100	568000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	5897868	0	0	0	0	5897868	0	0	0	0	0

ACTIVITIES FOR WATER SUPPLY SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
1	Existing Projects													
1.1	Feasibility studies to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	1176840	0	0	0	0	0	0	1176840
1.2	Project initiated to make the water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	5884200	0	0	0	0	0	0	5884200
1.3	Project ongoing to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	235 368 00	235 368 00	0	0	0	0	47073600
1.4	Projects completed for making water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	588 420 0	0	0	0	5884200
Existing Projects one time repair														
1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	197 473 0	197 473 0	0	0	0	0	0	3949460
1.6	CapManEx for projects (for existing assets)													
a	Number	Num	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost	NRs.	378044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	378 044	4158484
1.7	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	208 300	208 300	208 300	6249020.4

											6.8	6.8	6.8	
1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost	NRs.	3234070	323 407 0	595 154 8	595 154 8	595 154 8	43727204						
1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Costs	1200 0	12000	120 00	132000									
1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Num	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Costs	1800 0	18000	180 00	198000									
1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Costs	1500 0	15000	150 00	165000									
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.12	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	

b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	150 000	0	0	0	150000
2	Tubewells														
Capex for Tubewells															
2.1	Feasibility studies to make Tubewell water supply safely managed														
a	Number of tubewells upgraded to safely managed	Num	0	184 4	791	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	902 405	386 745	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1289150
2.2	Tubewells completed for making water supply services safely managed														
a	Number	Num	0	184 4	791	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	451 202 50	193 372 50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64457500
2.3	Tubewells replaced by New and ongoing water supply schemes														
a	Number	Num	0	0	0	104	0	36	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	Would be included in ongoing water												

			supply and new water supply schemes cost											
Existing tubewells one time repair	Tubewells to maintain the water supply service													
2.4	One time repair of existing tubewells													
a	Number	Num	1851	793	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2644
b	Cost	NRs.	773385	331451	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1104836
2.5	CapManEx for existing assets													
a	Number	Num	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635
b	Cost	NRs.	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	459063.20317999995	5049695.234979999
2.6	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	1851	2644	2644	2644	2644	2644	2644	2644	2644	2644	
b	Cost	NRs.	0	0	1021522	1459318	1459318	1459318	1459318	1459318	1459318	1459318	1459318	12696066
2.7	Operation of Tube wells													
a	Number	Num	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635	2635

				5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
a	Cost	NRs.	1346000	134 600 0	224 851 0	263 530 0	26022910							
2.8	Monitoring of Tubewells													
a	Mandays of monitoring expert	Num	110.67	158. 1										
b	Cost	NRs.	442680	632 400	6766680									
2.9	Technical support for existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	184.45	263. 5										
b	Cost	NRs.	664020	948 600	10150020									
2.10	Cost													
a	Number of participant	Num	110.67	158. 1										
b	Cost	NRs.	553350	790 500	8458350									
c	Number of Trainings Conducted	Num	4.4268	6.32 4										
2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	52.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	2635000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2635000
3	New Water Supply Projects													
New CAPEX including														

feasibility studies														
3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	177 600 00	0	0	0	0	0	0	17760000
3.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	888 000 00	0	0	0	0	0	0	88800000
3.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	355 200 000	355 200 000	0	0	0	0	71040000 0
3.4	Projects completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	888 000 00	0	0	0	88800000
3.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	
b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	314 352 00	314 352 00	314 352 00	94305600
3.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	
b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	117 113 04.3 5	117 113 04.3 5	117 113 04.3 5	35133913. 04
3.7	Operation													
a	Number	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9	9	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	360	360	360	108000

											00	00	00	
3.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days					0	0	0	0	15	15	15	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	54000	54000	54000	162000
3.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	90000	0	0	0	0	0	0	90000
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	
3.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants					0	0	0	0	9	9	9	9	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	45000	45000	45000	45000	180000
c	Number of trainings Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0.36	0.36	0.36	0.36	1.44
3.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	450000	0	0	0	450000
4	Ongoing Projects													
4.1	DPR Preparation													
a	Numbers		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost		711920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	711920
4.2	DPR Preparation													
a	Numbers	Num	4	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	2405870 66	789 596 29	197 669 49	0	0	0	0	0	0	0	0	33931364 4
4.3	Project Completed													
a	Numbers	Num	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	0	411 643 20	384 480 0	327 440 0	0	0	0	0	0	0	0	48283520
c	% cumulative financial progress	%	64.02	93.4 2	99.2	100	100	100	100	100	100	100	100	
4.4	Maintenance													
a	Number	%	0	0	2	3	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost	Nrs.	0	0	485 739 0	105 119 74	137 209 40	137 209 40	137 209 40	109 766 52	778 197 2	596 899 7	596 899 7	87228802
4.5	Operation													
a	Number	%	0	0	2	3	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost	Nrs.	0	0	275 294 7.83	465 445 2.17	627 385 6.52	51324395. 63999998 6						
4.6	Monitoring Post													
a	Number	%	0	0	6	9	12	12	12	12	12	12	12	
b	Cost	Nrs.	0	0	240 00	360 00	480 00	396000						
4.7	Mandays of monitoring expert													
a	Number	%	0	0	10	15	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost	Nrs.	0	0	360 00	540 00	720 00	594000						
4.8	Yearly trainings (post construction)													

a	Number	%	0	6	9	12	12	12	12	12	12	12	12	
b	Cost	Nrs.	0	210 00	315 00	420 00	180 000	526500						
c	Number of trainings conducted	%	0	0.24	0.36	0.48	0.48	0.48	0.48	0.48	0.48	0.48	0.48	
4.9	Toolsets for existing projects													
a	Numbers	Num	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	

SANITATION

1. ACTIVITIES FOR HOUSEHOLD SANITATION SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Converting No toilet to Safely managed toilets													
a	Number	Num	289	433	433	578	433	433	289	0	0	0	0	2888
b	Cost	NRs.	231 816 00	3477 2400	3477 2400	4636 3200	3477 2400	3477 2400	2318 1600	0	0	0	0	231816000
1.2	Converting Unimproved toilets to Safely managed toilets													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	Converting Toilets with Limited facilities to safely													

	managed toilets													
a	Number	Num	14	20	20	27	20	20	14	0	0	0	0	135
b	Cost	NRs.	647 400	9711 00	9711 00	1294 800	9711 00	9711 00	6474 00	0	0	0	0	6474000
1.4	Converting toilets with Basic facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	497	745	745	993	745	745	497	0	0	0	0	4967
b	Cost	NRs.	492 960 0	7394 400	7394 400	9859 200	7394 400	7394 400	4929 600	0	0	0	0	49296000
1.5	Improving Safely Managed Toilet													
a	Number	Num	658	987	987	1316	987	987	658	0	0	0	0	6580
b	Cost	NRs.	521 430 0	7821 450	7821 450	1042 8600	7821 450	7821 450	5214 300	0	0	0	0	52143000
c	Toilet made safely managed	Num	800	1198	1198	1598	1198	1198	800	0	0	0	0	
d	Toilets made accessible for people with limited mobility	Num	61	91	91	121	91	91	61	0	0	0	0	
e	Total safely managed toilets within Municipality including accessibility for people with limited mobility	Num	738 0	8578	9776	1137 4	1257 2	1377 0	1457 0	1457 0	1457 0	1457 0	1457 0	
1.6	Construction of handwashing													

	facilities in households													
a	Number	Num	584	876	876	1167	876	876	584	0	0	0	0	
c	Cost	NRs.	291 720 0	4375 800	4375 800	5834 400	4375 800	4375 800	2917 200	0	0	0	0	29172000
1.7	Yearly repair of existing toilets													
a	Number	Num	992 9	9929	9929	9929	9929	9929	9929	9929	9929	9929	9929	
b	Cost	NRs.	835 898 2	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	8358 982	91948802
1.8	CapManEx for projects (for newly built asset to make HH toilet safely managed with septic tank and providing accesibility to people with limited mobility, handwashing facility)													
a	Number	Num	0	1458	3643	5828	8742	1092 7	1311 2	1457 0	1457 0	1457 0	1457 0	
b	Cost	NRs.	0	8351 92	2087 980	3340 767	5011 151	6263 939	7516 727	8351 919	8351 919	8351 919	8351 919	58463430
1.9	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	116 82	1197 1	1240 4	1283 7	1341 5	1384 8	1428 1	1457 0	1457 0	1457 0	1457 0	
b	Cost	NRs.	507 018 05	5195 5772	5383 6722. 5	5571 7673	5822 5607	6010 6557. 5	6198 7508. 0000	6324 1475	6324 1475	6324 1475	6324 1475	645497545

									0001					
1.10	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	14570	14570	14570	14570	14570	14570	14570	14570	14570	14570	14570	
b	Cost	NRs.	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	3783780	41621580
1.11	Monitoring of toilet/accessibility to toilet/handwashing facilities													
a	Number	NRs.	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	
b	Cost	NRs.	87318	87318	87318	87318	87318	87318	87318	87318	87318	87318	87318	960498
1.12	Sanitation and Hygiene motivation to households													
a	Manpower required as Motivator	Num	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	
b	Cost	NRs.	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	122245.2	1344697.2

2. ACTIVITIES FOR FSM SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.1	Existing FSM													

2.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
2.1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6	CapManEx of FSM													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.7	CapManEx for FSM (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.8	Operation of existing													

	projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	New FSM Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	conducted													
2.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Ongoing Projects													
2.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.6	Monitoring post													

	construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. ACTIVITIES FOR WWTP WITH SEWER WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
3.1	Existing WWTP													
3.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2	Project													

	initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
3.1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.6	CapManEx of WWTP													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.7	CapManEx for WWTP (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	expert													
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	New WWTP Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
3.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	training Conducted													
3.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Ongoing Projects													
3.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4. ACTIVITIES FOR SWM WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
4.1	Existing SWM													
4.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.4	Project													

	Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
4.1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	CapManEx of SWM													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.7	CapManEx for SWM (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.10	Technical support for existing													

	projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	New SWM Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
4.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2.11	Toolsets for existing projects													

a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3	Ongoing Projects													
4.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	339 186 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33918600
4.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	339 186 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33918600
c	% cumulative financial progress	%	74	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
4.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost	NRs.	0	0	467 499 5	467 499 5	467 499 5	467 499 5	467 499 5	203 375 5	203 375 5	203 375 5	203 375 5	31509995
4.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost	NRs.	0	0	633 897 6	57050784								
4.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	120 00	108000								
4.3.7	Technical													

	support post construction													
a	Number	Num	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	NRs.	0	0	180 00	162000								
4.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	350 0	31500								
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200000
			0	200 000	335 00	501500								

WASH IN INSTITUTION

1. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Construction works													
1.1.1	Water Supply													
1.1.1.1	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2	Number of schools where tank is upgraded													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		0.1	0.4	1.3	3.7	4.7	5.30 000 000 000 000 1	4.4	3.2	8.4	8.4	2.1	42
b	Cumulative Number		0.1	0.5	1.8	5.5	10.2	15.5	19.9	23.0 999 999 999 999 98	31.5	39.9	42	
c	Number of Taps		1.6	6.4	23.4	69.6	84.6	83.4	66.4	82.2 000 000 000 000 2	262. 400 000 000 000 03	262. 400 000 000 000 03	65.6 000 000 000 000 1	1008.00000 00000001

d	Cumulative Number		1.6	8	31.4	101	185.6	269	335.4	417.6	680	942.4000000001	1008.0000000001	
e	Cost		8000	32000	117000	348000	423000	417000	332000	41100000006	13120000002	13120000002	32800000006	5040000
1.1.1.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2	Sanitation													
1.1.2.1	School needing additional toilets for boys													
a	Number of Schools		0	0	0.2	0.8	1.5	3.00000004	2.80000003	3.00000004	9.20000001	9.20000001	2.30000003	32
b	Cumulative Number		0	0	0.2	1	2.5	5.5	8.3	11.3	20.5	29.70000003	32	
c	Number of Toilets		0	0	0.5	2	3.6	6.9	6.4	8.9	29.2000000	29.2000000	7.3000000	

											03	03	1	
d	Cumulative Number		0	0	0.5	2.5	6.1	13	19.4	28.2 999 999 999 999 97	57.5	86.7	94	
e	Cost		0	0	120 000	480 000	900 000	180 000 0	168 000 0	210 000 0	672 000 0	672 000 0	168 000 0	22200000
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		0.1	0.4	1.20 000 000 000 000 02	3.30 000 000 000 000 03	4.10 000 000 000 000 05	4.4	3.6	3.30 000 000 000 000 03	9.60 000 000 000 000 1	9.60 000 000 000 000 1	2.40 000 000 000 000 04	42.0000000 0000001
b	Cumulative Number		0.1	0.5	1.70 000 000 000 000 02	5	9.10 000 000 000 000 1	13.5 000 000 000 000 02	17.1	20.4 000 000 000 000 02	30.0 000 000 000 000 04	39.6 000 000 000 000 1	42.0 000 000 000 000 1	
c	Number of Toilets		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	2.80 000 000 000 000 03	6.7	8.60 000 000 000 000 1	10.4	8.8	9.3	28.4 000 000 000 000 02	28.4 000 000 000 000 02	7.10 000 000 000 000 05	
d	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	4.30 000 000 000 000 1	11	19.6	30	38.8	48.0 999 999 999 999 94	76.5	104. 9	112	
e	Cost		500 00	200 000	600 000	165 000 0	205 000 0	220 000 0	180 000 0	180 000 0	540 000 0	540 000 0	135 000 0	22500000

1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools	0.1	0.4	1.6	4.9	5.9	5.60 000 000 000 000 05	4.4	3.80 000 000 000 000 03	10.8	10.8	2.7	51	
b	Cumulative Number	0.1	0.5	2.1	7	12.9	18.5	22.9	26.7	37.5	48.3	51		
c	Cost	200 0	800 0	320 00	980 00	118 000	112 000	880 00	760 00	216 000	216 000	540 00	1020000	
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making handwashing facilities													
a	Number of Schools	0	0	0	0	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0		
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0.2	1	1.8	2	2	2	2		
c	Number of HWF	0	0	0	0	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0		
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0.2	1	1.8	2	2	2	2		
e	Cost	0	0	0	0	160 00	640 00	640 00	160 00	0	0	0	160000	
1.1.3.2	Schools making handwashing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
c	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.1.4	Solid waste													

	management													
1.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		0.1	0.4	1.6	4.9	5.9	5.60 000 000 000 000 05	4.4	3.80 000 000 000 000 03	10.8	10.8	2.7	
b	Cumulative Number		0.1	0.5	2.1	7	12.9	18.5	22.9	26.7	37.5	48.3	51	
c	Number of SWM		0.1	0.4	1.6	4.9	5.9	5.60 000 000 000 000 05	4.4	3.80 000 000 000 000 03	10.8	10.8	2.7	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	2.1	7	12.9	18.5	22.9	26.7	37.5	48.3	51	
e	Cost		200 0	800 0	320 00	980 00	118 000	112 000	880 00	760 00	216 000	216 000	540 00	1020000
1.1.5	Total of construction cost		620 00	248 000	901 000	267 400 0	362 500 0	470 500 0	405 200 0	447 900 0	138 640 00	138 640 00	346 600 0	51940000
1.2	Repair													
1.2.1	One Time Repair													
1.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2	
c	Number of treatment units requiring minor		0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	

	repair													
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	187 50	187 50	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	200 00	200 00	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	200 00	200 00	0	0	187 50	187 50	0	0	0	77500
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	1	1	0	0	1.5	1.5	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	1	2	2	2	3.5	5	5	5	5	
c	Number of taps requiring minor repair		0	0	2	2	0	0	1	1	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
e	Number of taps requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Reconstruction repair													
f	Total number of taps requiring one time repair		0	0	2	2	0	0	1.5	1.5	0	0	0	
g	Cumulative total of Taps		0	0	2	4	4	4	5.5	7	7	7	7	
h	Cost of Minor Repair		0	0	150	150	0	0	750	750	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	100	100	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	150	150	0	0	175	175	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		0.5	0.5	4.5	4.5	1	1	4	4	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		0.5	1	5.5	10	11	12	16	20	20	20	20	
c	Number of toilets requiring minor repair		1	1	8	8	1.5	1.5	3.5	3.5	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major repair		0	0	2.5	2.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		0.5	0.5	1	1	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		1.5	1.5	11.5	11.5	1.5	1.5	4.5	4.5	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		1.5	3	14.5	26	27.5	29	33.5	38	38	38	38	

h	Cost of minor repairs		180 00	180 00	144 000	144 000	270 00	270 00	630 00	630 00	0	0	0	
i	Cost of major repair		0	0	120 000	120 000	0	0	240 00	240 00	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		540 00	540 00	108 000	108 000	0	0	540 00	540 00	0	0	0	
k	Total Cost		720 00	720 00	372 000	372 000	270 00	270 00	141 000	141 000	0	0	0	
1.2.1.4	One time repair (handwashing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	1.5	1.5	0.5	0.5	3	3	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	1.5	3	3.5	4	7	10	10	10	10	
c	Number of hand washing stations requiring minor repair		0	0	2.5	2.5	0.5	0.5	2	2	0	0	0	
d	Number of hand washing stations requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	
e	Number of hand washing stations requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handwashing stations requiring one time repair		0	0	2.5	2.5	0.5	0.5	3	3	0	0	0	

g	Cumulative total of handwashing stations		0	0	2.5	5	5.5	6	9	12	12	12	12	
h	Cost of minor repairs		0	0	300 00	300 00	600 0	600 0	240 00	240 00	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	320 00	320 00	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Total Cost		0	0	300 00	300 00	600 0	600 0	560 00	560 00	0	0	0	
1.2.1.5	One time repair (SWM)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	reconstruction													
k	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													
a	Cost of minor repair		180 00	180 00	175 500	175 500	330 00	330 00	106 500	106 500	0	0	0	666000
b	Cost of Major repair		0	0	140 000	140 000	0	0	570 00	570 00	0	0	0	394000
c	Cost of Major repair		540 00	540 00	108 000	108 000	0	0	540 00	540 00	0	0	0	432000
d	All total of onetime repair		720 00	720 00	423 500	423 500	330 00	330 00	217 500	217 500	0	0	0	1492000
1.2.2	Yearly repair													
1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools requiring yearly repair		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Water Supply Asset		332 99.9 307 999 999 95	366299.238 79999993										
c	Sanitation Asset		109 577 5.99 999 999 98	12053535.9 99999998										
d	Hygiene Facilities		376 729. 6	4144025.59 99999996										
e	Solid waste management		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		150 580 5.53 079	16563860.8 38799998										

			999 98											
1.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of schools adding the assets		0	0	0	0	1	1	17	17	24	24	24	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	136 2.06	136 2.06	225 83.8 6	225 83.8 6	379 61.9 7	379 61.9 7	379 61.9 7	161777.75
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	123 55.8 4	123 55.8 4	204 867. 85	204 867. 85	344 369. 31	344 369. 31	344 369. 31	1467555.31
d	Hygiene Asset		0	0	0	0	43.2 4	43.2 4	716. 95	716. 95	120 5.14	120 5.14	120 5.14	5135.80000 0000001
e	Solid Waste Mgmt Asset		0	0	0	0	275. 66	275. 66	457 0.54	457 0.54	768 2.78	768 2.78	768 2.78	32740.7399 99999998
f	Cost		0	0	0	0	140 36.8	140 36.8	232 739. 200 000 000 04	232 739. 200 000 000 04	391 219. 200 000 000 07	391 219. 200 000 000 07	391 219. 200 000 000 07	1667209.60 00000006
1.2.2.3	Total of Yearly repair		150 580 5.53 079 999 98	150 580 5.53 079 999 98	150 580 5.53 079 999 98	150 580 5.53 079 999 98	151 984 2.33 079 999 99	151 984 2.33 079 999 99	173 854 4.73 079 999 98	173 854 4.73 079 999 98	189 702 4.73 08	189 702 4.73 08	189 702 4.73 08	18231070.4 38799996
1.3	Operational Cost													
1.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		122 760 0	13503600										
1.3.2	Sanitation activities operation													
a	Number		42	42	42	42	42	42	44	44	46	46	46	

b	Cost		133 800 0	133 800 0	133 800 0	133 800 0	135 807 0	135 807 0	149 856 0	149 856 0	149 856 0	149 856 0	149 856 0	15560940
1.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		933 267 7.2	102659449. 20000002										
1.3.4	Schools with operating SWM activities													
a	Number		0	0	0	0	1	1	13	13	24	24	24	
b	Cost		0	0	0	0	539 0	539 0	700 70	700 70	129 360	129 360	129 360	539000
1.3.5	Total Operational Cost		118 982 77.2	118 982 77.2	118 982 77.2	118 982 77.2	119 237 37.2	119 237 37.2	121 289 07.2	121 289 07.2	121 881 97.2	121 881 97.2	121 881 97.2	132262989. 20000002
1.4	Direct Support Cost													
1.4.1	Number of schools doing for DS		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
1.4.2	Yearly activities													
1.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	
b	Cost		306 000	3366000										
1.4.2.2	Number of updated SIP													

	integrated with WaSH plan													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		102 000	1122000										
1.4.2.3	Number of people taking disaster risk management trainings													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		255 000	2805000										
1.4.2.4	Preparation of DPRP													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		255 000	2805000										
1.4.2.5	WaSH corner operation with publications and messages													
a	Number		612	612	612	612	612	612	612	612	612	612	612	
b	Cost		612 000	6732000										
1.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning													
a	Number		51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	
b	Cost		510 000	5610000										
a	others@10%		147 900											
a	others@10%		218 790 0											
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to schools													

a	Number		0	1	12	11	27	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	500 00	600 000	550 000	135 000 0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building training to WaSH focal teacher													
a	Number		0	1	12	11	27	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	100 00	120 000	110 000	270 000	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	600 0	720 00	660 00	162 000	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	660 00	792 000	726 000	178 200 0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		218 790 0	225 390 0	297 990 0	291 390 0	396 990 0	218 790 0	218 790 0	218 790 0	218 790 0	218 790 0	218 790 0	27432900
1.5	Basic Total		157 259 82.7 308	159 779 82.7 308	177 084 82.7 308	194 154 82.7 308	210 714 79.5 308	203 694 79.5 308	203 248 51.9 308	207 518 51.9 308	301 371 21.9 000 02	301 371 21.9 308 000 02	197 391 21.9 308 000 02	231358959. 63879997

2. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Construction works													
1.1.1	Water Supply													
1.1.1.1	Number of													

	Schools where new water tank is added													
a	Number		0.1	0.4	0.70 000 000 000 000 01	1.30 000 000 000 000 03	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	4.00000000 0000001
b	Cumulative Number		0.1	0.5	1.20 000 000 000 000 02	2.50 000 000 000 000 04	3.70 000 000 000 000 06	4.00 000 000 000 000 1	4.00 000 000 000 000 1	4.00 000 000 000 000 1	4.00 000 000 000 000 1	4.00 000 000 000 000 1		
c	Cost	W1	104 00	416 00	572 00	728 00	624 00	156 00	0	0	0	0	0	260000
1.1.1.2	Number of schools where tank is upgraded													
a	Number		0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Cost	W1	259 93.5	103 974	103 974	259 93.5	0	0	0	0	0	0	0	259935
1.1.1.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.40 000 000 000 000 01	1.1	0.8	0.2	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000	1.50 000 000 000 000	2.90 000 000 000 000	4	4.8	5	5	5	5	5	5	

			004	02	04									
c	Cost	W1	400 00	160 000	190 000	160 000	120 000	300 00	0	0	0	0	0	700000
1.1.1.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	6.00000000 0000001
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	
c	Number of Taps		13.8	55.2	60.9 000 000 000 000 06	36.6	22.8	5.7	0	0	0	0	0	195
d	Cumulative Number		13.8	69	129. 9	166. 5	189. 3	195	195	195	195	195	195	
e	Cost		690 00	276 000	304 500	183 000	114 000	285 00	0	0	0	0	0	975000
1.1.1.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	6.00000000 0000001
b	Cumulative Number		0.30 000 000	1.50 000 000	3.00 000 000	4.50 000 000	5.70 000 000	6.00 000 000	6.00 000 000	6.00 000 000	6.00 000 000	6.00 000 000	6.00 000 000	

			000 000 004	000 000 02	000 000 04	000 000 1	000 000 1	000 000 1	000 000 1	000 000 1	000 000 1	000 000 1	000 000 1	
c	Cost		150 0.00 000 000 000 02	600 0.00 000 000 000 1	750 0.00 000 000 000 1	750 0.00 000 000 000 1	600 0.00 000 000 000 1	150 0.00 000 000 000 02						30000.0000 00000004
1.1.2	Sanitation													
1.1.2.1	School needing additional toilets for boys													
a	Number of Schools		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.40 000 000 000 000 01	1.1	0.8	0.2	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 004	1.50 000 000 000 02	2.90 000 000 000 04	4	4.8	5	5	5	5	5	5	
c	Number of Toilets		0.8	3.2	3.5	2	1.20 000 000 000 02	0.30 000 000 000 004	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.8	4	7.5	9.5	10.7	11	11	11	11	11	11	
e	Cost		180 000	720 000	840 000	660 000	480 000	120 000	0	0	0	0	0	3000000
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of		0.30	1.20	1.50	1.50	1.20	0.30	0	0	0	0	0	6.00000000

	Schools		000 000 000 000 004	000 000 000 000 02	000 000 000 000 02	000 000 000 000 02	000 000 000 000 02	000 000 000 000 02						0000001
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	
c	Number of Toilets		1.6	6.4	6.9	3.6	2	0.5	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		1.6	8	14.9	18.5	20.5	21	21	21	21	21	21	
e	Cost		200 000	800 000	950 000	800 000	600 000	150 000	0	0	0	0	0	3500000
1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	6.0000000 0000001
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	
c	Cost		600 0	240 00	300 00	300 00	240 00	600 0	0	0	0	0	0	120000
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making handwashing facilities													
a	Number of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Schools													
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of HWF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3.2	Schools making handwashing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	
c	Cost		150 0	600 0	750 0	750 0	600 0	150 0	0	0	0	0	0	30000
1.1.4	Solid waste management													
1.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	

			000 000 000 004	000 000 000 02	000 000 000 04	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	000 000 000 1	
c	Number of SWM		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.50 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	3.00 000 000 000 000 04	4.50 000 000 000 000 1	5.70 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	6.00 000 000 000 000 1	
e	Cost		600 0	240 00	300 00	300 00	240 00	600 0	0	0	0	0	0	120000
1.1.5	Total of construction cost		540 393. 5	216 157 4	252 067 4	197 679 3.5	143 640 0	359 100	0	0	0	0	0	8994935
1.2	Repair													
1.2.1	One Time Repair													
1.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	repair													
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
h	Cost of minor repairs		0	0	112 50	112 50	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	112 50	112 50	0	0	0	0	0	0	0	22500
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of taps requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring one time repair													
g	Cumulative total of Taps		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	100 0	100 0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	100 0	100 0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		1.5	1.5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		1.5	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Number of toilets requiring minor repair		1	1	2.5	2.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		2.5	2.5	2.5	2.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		2.5	5	7.5	10	10	10	10	10	10	10	10	
h	Cost of minor repairs		180 00	180 00	450 00	450 00	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repair		720 00.0	720 00.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

			000 000 000 1	000 000 000 1										
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		900 00.0 000 000 000 1	900 00.0 000 000 000 1	450 00	450 00	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.4	One time repair (handwashing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Number of hand washing stations requiring minor repair		0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of hand washing stations requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of hand washing stations requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of		0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	

	handwashing stations requiring one time repair													
g	Cumulative total of handwashing stations		0	0	2	4	4	4	4	4	4	4	4	
h	Cost of minor repairs		0	0	240 00	240 00	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Total Cost		0	0	240 00	240 00	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.5	One time repair (SWM)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	repairs													
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													
a	Cost of minor repair		180 00	180 00	802 50	802 50	0	0	0	0	0	0	0	196500
b	Cost of Major repair		720 00.0 000 000 000 1	720 00.0 000 000 000 1	100 0	100 0	0	0	0	0	0	0	0	146000.000 00000003
c	Cost of Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	All total of onetime repair		900 00.0 000 000 000 1	900 00.0 000 000 000 1	812 50	812 50	0	0	0	0	0	0	0	342500
1.2.2	Yearly repair													
1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools requiring yearly repair		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Water Supply Asset		464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	464 2.67 16	51069.3875 99999995
c	Sanitation Asset		176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	176 592	1942512
d	Hygiene Facilities		253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	253 56.7 999 999	278924.799 99999993

			999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	999 96	
e	Solid waste management		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	2272506.18 76
1.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of schools adding the assets		0	0	0	0	3	3	6	6	6	6	6	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	302 62.5 7	302 62.5 7	503 72.5 3	503 72.5 3	503 72.5 3	503 72.5 3	503 72.5 3	312387.790 00000004
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	900 42.2 8	900 42.2 8	149 876. 8	149 876. 8	149 876. 8	149 876. 8	149 876. 8	929468.56
d	Hygiene Asset		0	0	0	0	408. 05	408. 05	679. 2	679. 2	679. 2	679. 2	679. 2	4212.09999 9999999
e	Solid Waste Mgmt Asset		0	0	0	0	163 2.19	163 2.19	271 6.8	271 6.8	271 6.8	271 6.8	271 6.8	16848.3799 99999997
f	Cost		0	0	0	0	122 345. 090 000 000 01	122 345. 090 000 000 01	203 645. 33	203 645. 33	203 645. 33	203 645. 33	203 645. 33	1262916.83
1.2.2.3	Total of Yearly repair		206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	206 591. 471 6	328 936. 561 6	328 936. 561 6	410 236. 801 6	410 236. 801 6	410 236. 801 6	410 236. 801 6	410 236. 801 6	3535423.01 75999994
1.3	Operational Cost													
1.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		141 900	141 900	141 900	141 900	376 200	376 200	613 800	613 800	613 800	613 800	613 800	4389000
1.3.2	Sanitation													

	activities operation													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		247 530	247 530	247 530	247 530	408 090	408 090	461 610	461 610	461 610	461 610	461 610	4114350
1.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		229 632 4.80 000 000 03	229 632 4.80 000 000 03	229 632 4.80 000 000 03	229 632 4.80 000 000 03	239 928 4.8	239 928 4.8	250 224 4.8	250 224 4.8	250 224 4.8	250 224 4.8	250 224 4.8	26495092.8 00000004
1.3.4	Schools with operating SWM activities													
a	Number		0	0	0	0	3	3	6	6	6	6	6	
b	Cost		0	0	0	0	161 70	161 70	323 40	323 40	323 40	323 40	323 40	194040
1.3.5	Total		268 575 4.80 000 000 03	268 575 4.80 000 000 03	268 575 4.80 000 000 03	268 575 4.80 000 000 03	319 974 4.8	319 974 4.8	360 999 4.8	360 999 4.8	360 999 4.8	360 999 4.8	360 999 4.8	35192482.8 00000004
1.4	Direct Support Cost													
1.4.1	Number of schools doing for DS		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
1.4.2	Yearly activities													
1.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	
b	Cost		360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	360 00	396000

1.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WaSH plan													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Costber		120 00	132000										
1.4.2.3	Number of people taking disaster risk management trainings													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Costber		300 00	330000										
1.4.2.4	Preparation of DPRP													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		300 00	330000										
1.4.2.5	WaSH corner operation with publications and messages													
a	Number		72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	
b	Cost		720 00	792000										
1.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		600 00	660000										
1.4.3	others@10%		174 00											
1.4.4	Total Cost		257 400											
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to													

	schools													
a	Number		0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	150 000	150 000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building training to WaSH focal teacher													
a	Number		0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	300 00	300 00	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	180 00	180 00	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	198 000	198 000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		257 400	455 400	455 400	257 400	257 400	257 400	257 400	257 400	257 400	257 400	257 400	3227400
1.5	Advanced Total		378 013 9.77 16	559 932 0.27 160 000 1	594 967 0.27 160 000 1	520 778 9.77 160 000 1	522 248 1.36 16	414 518 1.36 16	427 763 1.60 16	427 763 1.60 16	427 763 1.60 16	427 763 1.60 16	427 763 1.60 16	51292740.8 176

3. ACTIVITIES FOR HEALTH CARE FACILITY HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

3.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
3.1.1	Water Supply													
3.1.1.1	HCF where new water tank is added													
a	Number		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	1
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	

c	Cost	W1	390 0	156 00	156 00	390 0	0	0	0	0	0	0	0	39000
3.1.1.2	HCF where tank is upgraded													
a	Number		1	4	4.2	1.8	0.9	0.60 000 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 000 01	2.40 000 000 000 000 04	2.40 000 000 000 000 04	0.60 000 000 000 000 01	19
b	Cumulative Number		1	5	9.2	11	11.9	12.5	12.9	13.6	16	18.4	19	
c	Cost	W1	337 84.4	135 137. 6	141 633. 7	597 68.8	311 76.6 000 272 000 000 02	207 68.8 000 285 64.9 000 03	272 64.9	285 84.4	935 68.8	935 68.8	233 92.2	688649
3.1.1.3	HCF where new treatment unit is added													
a	Number		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0.4	1.6	1.6	0.4	7
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	2.7	3	3	3	3	3.4	5	6.6	7	
c	Cost	W1	300 00	120 000	120 000	300 00	0	0	0	400 00	160 000	160 000	400 00	700000
3.1.1.4	HCF where new taps are needed													
a	Health Posts		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Number													
c	Taps		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1.5	HCF where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0.4	1.6	1.70 000 000 000 02	0.8	0.5	0.5	0.4	0.5	1.6	1.6	0.4	10
b	Cumulative Number		0.4	2	3.7	4.5	5	5.5	5.9	6.4	8	9.6	10	
c	Cost		200 0	800 0	850 0	400 0	250 0	250 0	200 0	250 0	800 0	800 0	200 0	50000
3.1.2	Sanitation													
3.1.2.1	HCF needing additional toilets for male													
a	Number of HCF		0.30 000 000 000 000 004	1.20 000 000 000 000 02	1.20 000 000 000 000 02	0.30 000 000 000 000 004	0	0	0	0.2	0.8	0.8	0.2	5
b	Cumulative Number		0.30 000 000 000 000 004	1.50 000 000 000 000 02	2.7	3	3	3	3	3.2	4	4.8	5	
c	Number of Toilets		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0.4	1.6	1.6	0.4	
d	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4.4	6	7.6	8	
e	Cost		200 000	800 000	800 000	200 000	0	0	0	200 000	800 000	800 000	200 000	4000000
3.1.2.2	HCF needing													

	additional toilets for female													
a	Number of Schools		1	4	4.2	1.8	0.8	0.2	0	0.4	1.6	1.6	0.4	16
b	Cumulative Number		1	5	9.2	11	11.8	12	12	12.4	14	15.6	16	
c	Number of Toilets		1.20 000 000 000 000 02	4.80 000 000 000 000 1	5.00 000 000 000 000 1	2	0.8	0.2	0	0.5	2	2	0.5	
d	Cumulative Number		1.20 000 000 000 000 02	6.00 000 000 000 000 1	11.0 000 000 000 000 02	13.0 000 000 000 000 02	13.8 000 000 000 000 02	14.0 000 000 000 000 02	14.0 000 000 000 000 02	14.5 000 000 000 000 02	16.5	18.5	19	
e	Cost		600 000	240 000 0	250 000 0	100 000 0	400 000	100 000	0	250 000	100 000 0	100 000 0	250 000	9500000
3.1.2.3	HCF making at least one toilet disable friendly													
a	Number of HCF		1	4	4.2	1.8	0.9	0.60 000 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 000 01	2.40 000 000 000 000 04	2.40 000 000 000 000 04	0.60 000 000 000 000 01	19
b	Cumulative Number		1	5	9.2	11	11.9	12.5	12.9	13.6	16	18.4	19	
c	Cost		500 00	200 000	210 000	900 00	450 00	300 00	200 00	350 00	120 000	120 000	300 00	950000
3.1.3	Hygiene													
3.1.3.1	HCF making handwashing facilities													
a	Number of HCF		0.2	0.8	0.9	0.60 000	0.4	0.1	0	0.30 000	1.20 000	1.20 000	0.30 000	

						000 000 000 01				000 000 000 004	000 000 000 02	000 000 000 02	000 000 000 004	
b	Cumulative Number		0.2	1	1.9	2.5	2.9	3	3	3.3	4.5	5.7	6	
c	Number of HWF		0.2	0.8	0.9	0.60 000 000 000 01	0.4	0.1	0	0.30 000 000 000 004	1.20 000 000 000 02	1.20 000 000 000 02	0.30 000 000 000 004	
d	Cumulative Number		0.2	1	1.9	2.5	2.9	3	3	3.3	4.5	5.7	6	
e	Cost		200 0	800 0	900 0	600 0	400 0	100 0	0	400 0	160 00	160 00	400 0	70000
3.1.3	Waste Management													
3.1.4.1	HCF making incinerator													
a	Number of HCF		1.1	4.4	4.60 000 000 000 05	1.90 000 000 000 01	0.9	0.60 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 01	2.40 000 000 000 04	2.40 000 000 000 04	0.60 000 000 000 01	
b	Cumulative Number		1.1	5.5	10.1 000 000 000 01	12.0 000 000 000 02	12.9 000 000 000 02	13.5 000 000 000 02	13.9 000 000 000 02	14.6 000 000 000 01	17	19.4	20	
c	Number of HWF		1.1	4.4	4.60 000 000 000 05	1.90 000 000 000 01	0.9	0.60 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 01	2.40 000 000 000 04	2.40 000 000 000 04	0.60 000 000 000 01	
d	Cumulative Number		1.1	5.5	10.1 000 000	12.0 000 000	12.9 000 000	13.5 000 000	13.9 000 000	14.6 000 000	17	19.4	20	

					000 000 01	000 000 02	000 000 02	000 000 02	000 000 02	000 000 01				
e	Cost		220 00	880 00	920 00	380 00	180 00	120 00	800 0	140 00	480 00	480 00	120 00	400000
3.1.4.2	Healthposts making incinerator for hazardous waste													
a	Number of HCF		1.1	4.4	4.60 000 000 000 05	1.90 000 000 000 01	0.9	0.60 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 01	2.40 000 000 000 04	2.40 000 000 000 04	0.60 000 000 000 01	
b	Cumulative Number		1.1	5.5	10.1 000 000 000 01	12.0 000 000 000 02	12.9 000 000 000 02	13.5 000 000 000 02	13.9 000 000 000 02	14.6 000 000 000 01	17	19.4	20	
c	Number of HWF		1.1	4.4	4.60 000 000 000 05	1.90 000 000 000 01	0.9	0.60 000 000 000 01	0.4	0.70 000 000 000 01	2.40 000 000 000 04	2.40 000 000 000 04	0.60 000 000 000 01	
d	Cumulative Number		1.1	5.5	10.1 000 000 000 01	12.0 000 000 000 02	12.9 000 000 000 02	13.5 000 000 000 02	13.9 000 000 000 02	14.6 000 000 000 01	17	19.4	20	
e	Cost		220 00	880 00	920 00	380 00	180 00	120 00	800 0	140 00	480 00	480 00	120 00	400000
3.1.4.3	Healthposts making placenta pit													
a	Number of HCF		0.9	3.6	3.6	0.9	0	0	0	0.60 000	2.40 000	2.40 000	0.60 000	

										000 000 000 01	000 000 000 04	000 000 000 04	000 000 000 01	
b	Cumulative Number		0.9	4.5	8.1	9	9	9	9	9.6	12	14.4	15	
c	Number of HWF		0.9	3.6	3.6	0.9	0	0	0	0.60 000 000 000 01	2.40 000 000 000 04	2.40 000 000 000 04	0.60 000 000 000 01	
d	Cumulative Number		0.9	4.5	8.1	9	9	9	9	9.6	12	14.4	15	
e	Cost		900 00	360 000	360 000	900 00	0	0	0	600 00	240 000	240 000	600 00	1500000
3.1.5	Total cost of Construction		105 568 4.4	422 273 7.6	434 873 3.7	155 966 8.8	518 676. 6	184 764. 9	587 68.8	648 084. 4	253 356 8.8	253 356 8.8	633 392. 2	18297649
3.2	Repair													
3.2	One time Repair													
3.2.1.1	One time Repair (treatment unit)													
3.2.1.1	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	reconstruction													
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.2	One time Repair (taps)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
b	Cumulative number of HCF		0.5	1	1	1	1	1	1.5	2	2	2	2	2
c	Number of Tap requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
d	Number of tap requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Number of taps requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total number of taps requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
g	Cumulative total of taps		0.5	1	1	1	1	1	1.5	2	2	2	2	2
h	Cost of Minor Repair		375	375	0	0	0	0	375	375	0	0	0	0

i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		375	375	0	0	0	0	375	375	0	0	0	1500
3.2.1.3	One time Repair (toilets)													
a	Number of HCF requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Number of Toilet requiring minor repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilet requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilet requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
h	Cost of Minor Repair		750 00	750 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		750 00	750 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150000
3.2.1.4	One time Repair (handwashing stations)													

a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0.5	1	1	1	1	
c	Number of handwashing requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
d	Number of handwashing requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of handwashing station requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handwashing requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0.5	1	1	1	1	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	750	750	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	750	750	0	0	0	1500
3.2.1.5	One time repair (incinerator for MHM)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.6	One time repair (incinerator for hazardous waste)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	SWM requiring Major repair													
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.7	One time repair (placenta pit)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.8	Total of one time repair													
a	Cost of minor repairs		753 75	753 75	0	0	0	0	112 5	112 5	0	0	0	153000
b	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	All total of one time repair		753 75	753 75	0	0	0	0	112 5	112 5	0	0	0	153000
3.2.2	Yearly repair													
3.2.2.1	HCF requiring yearly repair													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Water supply asset		437 71.0 7	481481.77										
c	Sanitation asset		521 852	5740372										
d	Hygiene asset		124 972. 8	1374700.8										
e	SWM asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Cost		690 595. 87	7596554.57										
3.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of HCF adding		0	0	0	0	11	11	13	13	14	14	14	

	the assets													
b	Water supply asset		0	0	0	0	19301	19301	21605	21605	21874	21874	21874	147434
c	Sanitation asset		0	0	0	0	188748	188748	211275	211275	213902	213902	213902	1441752
d	Hygiene asset		0	0	0	0	6139	6139	6872	6872	6957	6957	6957	46893
e	Swm asset		0	0	0	0	24818	24818	27780	27780	28126	28126	28126	189574
f	TotalCost		0	0	0	0	239006	239006	267532	267532	270859	270859	270859	1825653
3.2.3	Total of Yearly repair		690595.87	690595.87	690595.87	690595.87	929601.87	929601.87	958127.87	958127.87	961454.87	961454.87	961454.87	9422207.569999998
3.3	Operational Cost													
3.3.1	HCF with WS operation													
a	Number		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost		3395920	3395920	3395920	3395920	3411100	3411100	3411100	3411100	3411100	3411100	3411100	37461380
3.3.2	HCF with sanitation activities operation													
a	Number		19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost		354752	354752	354752	354752	539840	539840	562976	562976	562976	562976	562976	5313568
3.3.3	HCF with operating hygiene activities													
a	Number		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost		233586	233586	233586	233586	233586	233586	233586	233586	233586	233586	233586	2569446
3.3.4	HCF with solid waste activities													
a	Number		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost		182	182	182	182	296	296	301	301	297	297	297	2819600

			750	750	750	750	310	310	530	530	640	640	640	
3.3.5	Cost		416 700 8	416 700 8	416 700 8	416 700 8	448 083 6	448 083 6	450 919 2	450 919 2	450 530 2	450 530 2	450 530 2	48163994
3.4	DS													
b	Number of HCF doing DS		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
3.4.2	Yearly activities													
3.4.2.1	Meeting of HCF service management committee													
a	Number		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
b	Cost		150 00											
3.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WaSH plan													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		600 0											
3.4.2.3	Number of Staffs with Environmental cleanliness training													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		150 00											
3.4.2.4	Number of staffs with handling and disposal training for SWM													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		150 00											

3.4.2.5	others@10%		510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	510 0	
3.4.2.6	Total		561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	
3.4.3	One time activitis													
3.4.3.1	Tool support to HCF													
a	Number		0	11	2	1	6	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	550 000	100 000	500 00	300 000	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.1	Preparation of cleanliness protocal													
a	Number		0	11	2	1	6	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	550 00	100 00	500 0	300 00	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.3	Spareparts support to HCF													
a	Number		0	11	2	1	6	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	330 000	600 00	300 00	180 000	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.4	others@10%		0	935 00	170 00	850 0	510 00	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.5	Total		0	102 850 0	187 000	935 00	561 000	0	0	0	0	0	0	
3.4.4	Grand total DS		561 00	108 460 0	243 100	149 600	617 100	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	2487100
3.5	Total Wash in HCF		604 476 3.27	102 403 16.4 699 999 99	944 943 7.57	656 687 2.67	654 621 4.47	565 130 2.77 000 000 05	558 331 3.67	617 262 9.27 000 000 05	805 642 5.67	805 642 5.67	615 624 9.07	78523950.5 7

SUMMARY COST

S.N	Particulars	Units	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Total for 10 years
1	Water Supply													
a	Capex		696 84.4	278 737. 6	285 733. 7	976 68.8	336 76.6 000 000 000 06	297 64.9	227 68.8 000 000 000 03	710 84.4	261 568. 8	261 568. 8	653 92.2	1477649
b	CapManex		441 46.0 7	441 46.0 7	437 71.0 7	437 71.0 7	630 72.0 7	630 72.0 7	657 51.0 7	657 51.0 7	656 45.0 7	656 45.0 7	656 45.0 7	630415.77
c	Opex		339 592 0	339 592 0	339 592 0	339 592 0	341 110 0	341 110 0	341 110 0	341 110 0	341 110 0	341 110 0	341 110 0	37461380
d	DS		210 00	571 000	121 000	710 00	321 000	210 00	210 00	210 00	210 00	210 00	210 00	1231000
e	Total of Water Supply		353 075 0.47	428 980 3.67	384 642 4.77	360 835 9.87	382 884 8.67	352 493 6.97	352 061 9.87	356 893 5.47	375 931 3.87	375 931 3.87	356 313 7.27	40800444.7 7
2	Sanitation													
a	Capex		850 000	340 000 0	351 000 0	129 000 0	445 000	130 000	200 00	485 000	192 000 0	192 000 0	480 000	14450000
b	CapManex		596 852	596 852	521 852	521 852	710 600	710 600	733 127	733 127	735 754	735 754	735 754	7332124
c	Opex		354 752	354 752	354 752	354 752	539 840	539 840	562 976	562 976	562 976	562 976	562 976	5313568
d	DS		201 00	498 600	107 100	636 00	281 100	201 00	201 00	201 00	201 00	201 00	201 00	1091100
e	Total of Sanitation		182 170 4	485 020 4	449 370 4	223 020 4	197 654 0	140 054 0	133 620 3	180 120 3	323 883 0	323 883 0	179 883 0	28186792
3	Hygiene													
a	Capex		200 0	800 0	900 0	600 0	400 0	100 0	0	400 0	160 00	160 00	400 0	70000
b	CapManex		124 972. 8	124 972. 8	124 972. 8	124 972. 8	131 111. 8	131 111. 8	132 594. 8	132 594. 8	131 929. 8	131 929. 8	131 929. 8	1423093.80 00000003
c	Opex		233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	233 586	2569446

d	DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Total of Hygiene		360 558. 8	366 558. 8	367 558. 8	364 558. 8	368 697. 8	365 697. 8	366 180. 8	370 180. 8	381 515. 8	381 515. 8	369 515. 8	4062539.79 9999999
4	Solid Waste													
a	Capex		134 000	536 000	544 000	166 000	360 00	240 00	160 00	880 00	336 000	336 000	840 00	2300000
b	CapManex		0	0	0	0	248 18	248 18	277 80	277 80	281 26	281 26	281 26	189574
c	Opex		182 750	182 750	182 750	182 750	296 310	296 310	301 530	301 530	297 640	297 640	297 640	2819600
d	DS		150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	150 00	165000
e	Total of Solid Waste		331 750	733 750	741 750	363 750	372 128	360 128	360 310	432 310	676 766	676 766	424 766	5474174
5	Total of WASH in HCF (Basic)- Cost Componentwise													
a	Capex		105 568 4.4	422 273 7.6	434 873 3.7	155 966 8.8	518 676. 6	184 764. 9	587 68.8	648 084. 4	253 356 8.8	253 356 8.8	633 392. 2	18297649
b	CapManex		765 970. 87	765 970. 87	690 595. 87	690 595. 87	929 601. 869 999 999 9	929 601. 869 999 999 9	959 252. 870 000 000 1	959 252. 870 000 000 1	961 454. 870 000 000 1	961 454. 870 000 000 1	961 454. 870 000 000 1	9575207.57
c	Opex		416 700 8	416 700 8	416 700 8	416 700 8	448 083 6	448 083 6	450 919 2	450 919 2	450 530 2	450 530 2	450 530 2	48163994
d	DS		561 00	108 460 0	243 100	149 600	617 100	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	561 00	2487100
e	Total		604 476 3.27	102 403 16.4 699 999 99	944 943 7.57	656 687 2.67	654 621 4.47	565 130 2.77	558 331 3.67	617 262 9.27	805 642 5.67	805 642 5.67	615 624 9.07	78523950.5 7

6	Total of WASH in HCF (Basic)-Sectorwise													
a	Water Supply		353 075 0.47	428 980 3.67	384 642 4.77	360 835 9.87	382 884 8.67	352 493 6.97	352 061 9.87	356 893 5.47	375 931 3.87	375 931 3.87	356 313 7.27	40800444.77
b	Sanitation		182 170 4	485 020 4	449 370 4	223 020 4	197 654 0	140 054 0	133 620 3	180 120 3	323 883 0	323 883 0	179 883 0	28186792
c	Hygiene		360 558. 8	366 558. 8	367 558. 8	364 558. 8	368 697. 8	365 697. 8	366 180. 8	370 180. 8	381 515. 8	381 515. 8	369 515. 8	4062539.79999999
d	Solid Waste		331 750	733 750	741 750	363 750	372 128	360 128	360 310	432 310	676 766	676 766	424 766	5474174

4. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

4.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
4.1.1	Number of PP where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	PP where male toilet is needed													
a	Number		2.09 999 999 999 96	0.89 999 999 999 99	4.89 999 999 999 95	2.1	2.8	1.2	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		2.09 999 999 999 96	2.99 999 999 999 96	7.89 999 999 999 9	9.99 999 999 999 8	12.7 999 999 999 97	13.9 999 999 999 96	13.9 999 999 999 96	13.9 999 999 999 96	13.9 999 999 999 96	16.7 999 999 999 97	17.9 999 999 999 96	

c	Number of Male Toilet		3.5	1.5	7	3	4.89 999 999 999 999 95	2.1	0	0	0	4.89 999 999 999 999 95	2.1	
d	Cumulative Number		3.5	5	12	15	19.9	22	22	22	22	26.9	29	
e	Cost		105 000 0	450 000	210 000 0	900 000	146 999 9.99 999 999 98	630 000	0	0	0	146 999 9.99 999 999 98	630 000	8700000
4.1.3	PP where female toilet is needed													
a	Number		2.09 999 999 999 999 96	0.89 999 999 999 999 99	4.89 999 999 999 999 95	2.1	2.8	1.2	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		2.09 999 999 999 999 96	2.99 999 999 999 999 96	7.89 999 999 999 999 9	9.99 999 999 999 999 8	12.7 999 999 999 999 97	13.9 999 999 999 999 96	13.9 999 999 999 999 96	13.9 999 999 999 999 96	13.9 999 999 999 999 96	16.7 999 999 999 999 97	17.9 999 999 999 999 96	
c	Number of Female Toilet		3.5	1.5	7	3	4.89 999 999 999 999 95	2.1	0	0	0	4.89 999 999 999 999 95	2.1	
d	Cumulative Number		3.5	5	12	15	19.9	22	22	22	22	26.9	29	
e	Cost		105 000 0	450 000	210 000 0	900 000	146 999 9.99 999 999	630 000	0	0	0	146 999 9.99 999 999	630 000	8700000

							999 98					999 98		
4.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	Public places with the toilet with HWF													
a	Number of PP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of handwashing facilities added in existing toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of handwashing facilities added in new constructed toilet		5.6	2.4	14	6	5.6	2.4	0	0	0	2.8	1.2	
f	Total Cost		5.6	2.4	14	6	5.6	2.4	0	0	0	2.8	1.2	
g	Cumulative Number		5.6	8	22	28	33.6	36	36	36	36	38.8	40	
h	Cost		112 000	480 00	280 000	120 000	112 000	480 00	0	0	0	560 00	240 00	800000
4.1.7	Public places where HWF is made accessible to all													
a	Number of PP		2.8	1.2	4.89 999 999 999 999 95	2.1	2.8	1.2	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		2.8	4	8.89 999 999 999 999 9	10.9 999 999 999 98	13.7 999 999 999 97	14.9 999 999 999 96	14.9 999 999 999 96	14.9 999 999 999 96	14.9 999 999 999 96	17.7 999 999 999 97	18.9 999 999 999 96	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.8	Cost		221 200 0	948 000	448 000 0	192 000 0	305 199 9.99 999 999 95	130 800 0	0	0	0	299 599 9.99 999 999 95	128 400 0	18200000
4.2	Repair													
4.2.1	One time repair of the facilities													

4.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair													
b	Number		2.09 999 999 999 999 96	0.89 999 999 999 999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		264 075	113 175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	377250
4.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction													
a	Number		11.2	4.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		957 915 0	410 535 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13684500
4.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities													
a	Number		- 4.29 999 999 999 999 9	3.30 000 000 000 000 07	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
b	Total Cost		984 322 5	421 852 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14061750
4.2.2	Annual Repair													

4.2.2.1	Annual repair of the existing facilities													
a	Number		9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
b	Cost		211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	211 004. 8	2321052.8
4.2.2.2	Annual repair of new assets													
a	Number		0	0	8	8	8	8	9	9	9	9	9	
b	Cost		0	0	272 585. 600 000 000 03	272 585. 600 000 000 03	286 169. 600 000 000 03	286 169. 600 000 000 03	315 148. 800 000 000 05	315 148. 800 000 000 05	315 148. 800 000 000 05	315 148. 800 000 000 05	315 148. 800 000 000 05	2693254.40 00000004
4.2.3	Cost		198 974 54.8	864 805 4.8	483 590. 4	483 590. 4	497 174. 4	497 174. 4	526 153. 600 000 1	526 153. 600 000 1	526 153. 600 000 1	526 153. 600 000 1	526 153. 600 000 1	33137807.2 00000003
4.3	Operation cost													
4.3.1	PP operating the facilities													
a	Number		9	9	17	17	17	17	18	18	18	18	18	
b	Operating Cost		179 803 8	179 803 8	204 604 3	204 604 3	266 605 6	266 605 6	310 006 6	310 006 6	310 006 6	310 006 6	310 006 6	28520604
4.4	Direct Support													
4.4.1	Public places requiring DS facilities													
4.4.2	Number of Cleaner training													
a	Number		9	9	17	17	17	17	18	18	18	18	18	
b	Cost		450 00	450 00	850 00	850 00	850 00	850 00	900 00	900 00	900 00	900 00	900 00	880000
4.4.3	Number of													

	waste to resource training													
a	Number		9	9	17	17	17	17	18	18	18	18	18	
b	Cost		450 00	450 00	850 00	850 00	850 00	850 00	900 00	900 00	900 00	900 00	900 00	880000
4.4.4	Number of asset management training													
a	Number		9	9	17	17	17	17	18	18	18	18	18	
b	Cost		450 00	450 00	850 00	850 00	850 00	850 00	900 00	900 00	900 00	900 00	900 00	880000
4.4.5	Monitoring visits in days of experts													
a	Number		18	18	34	34	34	34	36	36	36	36	36	
b	Cost		540 00	540 00	102 000	102 000	102 000	102 000	108 000	108 000	108 000	108 000	108 000	1056000
4.4.6	Technical support visits in days of experts													
a	Number		18	18	34	34	34	34	36	36	36	36	36	
b	Cost		540 00	540 00	102 000	102 000	102 000	102 000	108 000	108 000	108 000	108 000	108 000	1056000
4.4.7	Cleaning protocol preparation for existing facilities													
a	Number		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		450 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45000
4.4.8	Tools support for existing facilities													
a	Number		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		450 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	450000

4.4.9	Cleaning protocol preparation for new facilities													
a	Number		0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
b	Cost		0	40000	0	0	0	5000	0	0	0	0	5000	50000
4.4.10	Tools support for new facilities													
a	Number		0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
b	Cost		0	400000	0	0	0	50000	0	0	0	0	50000	500000
4.4.11	Total of DS		738000	683000	459000	459000	459000	514000	486000	486000	486000	486000	541000	5797000
4.5	Total of WASH in Public Places (Basic)		24645492.8	12077092.8	7468633.4	4908633.4	6674230.39999999	4985230.4	4112219.6	4112219.6	4112219.6	7108219.6	5451219.6	85655411.19999997

5. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

5.1	Construction Works	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
5.1.1	Number of PP where new water tank is added												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.2	PP where male toilet is needed												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

c	Number of Male Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3	PP where female toilet is needed												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Female Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility												
a	Number		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
c	Number of Toilet		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
e	Cost		14000	6000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures												
a	Number		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
c	Number of		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Toilet												
d	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
e	Cost		700 0	300 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.6	Public places with the toilet with HWF												
a	Number of PP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of handwashing facilities added in existing toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Number of handwashing facilities added in new constructed toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.7	Public places where HWF is made accessible to all												
a	Number of PP		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
c	Cost		280 00	120 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.8	Cost		490 00	210 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.2	Repair												
5.2.1	One time repair of the facilities												
5.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction												
a	Number		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost of major repair		115 605 0	495 450	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities												
a	Number		0.30 000 000 000 000 004	0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Total Cost		115 605 0	495 450	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2	Annual Repair												
5.2.2.1	Annual repair of the existing facilities												

a	Number		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost		415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	415 44.4	41544.4
5.2.2.2	Annual repair of new assets												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	192 4.4	1924.4							
b	Cost		235 364 4.4	103 244 4.4	434 68.8	43468.8							
5.3	Operation cost												
5.3.1	PP operating the facilities												
a	Number		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Operating Cost		186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186 004	186004
5.4	Direct Support												
5.4.1	Public places requiring DS facilities												
5.4.2	Number of Cleaner training												
a	Number		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost		500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	5000
5.4.3	Number of waste to resource training												
a	Number		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost		500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	500 0	5000
5.4.4	Number of asset management training												
a	Number		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	Cost		500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	5000

			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.5	Monitoring visits in days of experts												
a	Number		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
b	Cost		600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	6000
5.4.6	Technical support visits in days of experts												
a	Number		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
b	Cost		600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	600 0	6000
5.4.7	Cleaning protocol preparation for existing facilities												
a	Number		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		500 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.8	Tools support for existing facilities												
a	Number		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		500 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.9	Cleaning protocol preparation for new facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.10	Tools support for new facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.11	Total of DS		820	270	270	270	270	270	270	270	270	270	27000

			00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	
5.5	Total of WASH in Public Places (Basic)		267 064 8.4	126 644 8.4	256 472. 8	256472.8							

OTHER DIRECT

SN	Particulars	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10
1	Capacity building in Water safety planning for municipality (persons)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
b	cost	5250 0										
2	Water Safe community campaign	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	5000 0										
3	Water Safe community declaration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
b	cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1500 0
4	Total sanitation campaign	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	2000 00										
5	Total sanitation declaration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
b	cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5000 00

6	capacity building in Climate change adaptation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
b	cost	5250 0										
7	Mainstreaming Gender equality and Social inclusion	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	3000 0										
8	Management of information system (WaSH) operation (months)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	2100 00										
9	Management of information system (WaSH) and wash plan update	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	2100 00										
10	WaSH contingency plan preparation /update/Stockpiling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	5000 0										
11	Environmental cleaning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	activities											
a	Number	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	4200 00										
12	cleaner (months)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Months	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	8400 0										
13	Service center establishment	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	cost	2000 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Service center operation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	2000 0										
15	Total Cost	1579 000	1379 000	1894 000								

परिशिष्ट ख
प्राथमिकता अनुरुप आयोजनाका सूचि

Water Supply System

- Existing WSS

Project Code	Project Name	Priority
11307001	दुहबी खा.पा.आ .	Medium

- New WSS

System	Community (Ward)	Priority
Farsahi Khaanepaani	Farsahi, Ward: 7	Medium
Kadamgaachhi	Kadamgaachhi Jut Mills, Ward: 8	Medium
Sonapur 2	Sonapur, Ward: 8	Medium

- Ongoing WSS

System	Community (Ward)	Priority
Bhaluwa DWS	Pachira, Ward: 2	High
Purba Kusha DWS	Purba Kushaha, Musahar Basti, Ward: 12	Very High
Simariya DWS	Simariya, Charaiya, Dumraha, Ward: 10	Very High
Sonapur DWS Project	Sonapur, Ward: 8-9	Very High

Sanitation System

- Existing Sanitation System
Data not available
- New Sanitation System
Data not available
- Ongoing Sanitation System

System	Community (Ward)	Priority
Phohar Maila Prasodhan Kendra	Duhabi, Ward: 5	Very High

School

School	Community (Ward)	Washplan Status	Priority
Asmita And Abhisheak Academy	Tanamuna, Ward: 11	Basic	Low
B.P Adharbhut Vidyalaya	Dubhi 4, Ward: 04	Basic	Medium
B.P. Basic School	Batemara, Sonapur, Ward: 8	Basic	High

B.P. Basic School	Dumraha, Ward: 10	Basic	High
Bal Bidhya Mandir	Kusaha Tol, Ward: 12	Basic	Low
Belal Public School	Chhatabeli, Ward: 8	Basic	Low
Bhaluwa Adharbhut Vidyalaya	pharsahi, Ward: 07	Basic	Medium
Bhola Basic School	Basantapur, Ward: 3	Basic	High
Bishnu Secondary School	Sonapur, Ward: 8	Advanced	High
BS Model English Boarding School	Naya Tole, Ward: 3	Basic	Low
Buddha Ideal Academy	Shimariya, Ward: 10	Basic	Low
Dhruba National Academy	Buddha Chowk, Ward: 10	Basic	Low
Dinesh Chaudhary Memorial Basic School	Duhabi, Ward: 2	Basic	Low
Duhabi Adarsha Secondary School	Khikhar Toli, Ward: 2	Basic	Low
Duhabi Children Academy	Duhabi, Ward: 06	Basic	Low
Durga Basic School	Thakur Tole, Ward: 11	Basic	Very High
Gokul Kidzee School	Khikhar Toli, Ward: 2	Basic	Low
Gopal Secondary School	Shukrahat, Ward: 11	Advanced	High
Gram Janata Basic School	Charaiya, Ward: 11	Basic	High
Gurukul Academy	Duhabi, Ward: 3	Basic	Low
Himalaya Adarsha Secondary School	Kuraha Tol, Ward: 12	Advanced	Very High
Janata Mayawati Basic School	Prastoki, Ward: 1	Advanced	Very High
Janata Secondary School	Simariya, Ward: 10	Basic	High
Karma Basic School	Thoka Tole, Ward: 12	Basic	Medium
Keshaliya English Boarding School	Bugdahari, Ward: 12	Basic	Low
Little Flower Education Foundation	Duhabi Bazaar, Ward: 5	Basic	Low
Madan Ashrit Adarbhut Vidyalaya	Risidev Tole, Ward: 01	Basic	Medium
Madarasa Islahul Muslimin (Basic School)	Malhat, Ward: 4	Basic	Medium
Madarasa Islamiya (Basic School)	Prastoki, Ward: 1	Basic	Medium
Madarasa Tabeligal Islam	Chhatabeli, Ward: 9	Basic	High
Mahendra Memorial Academy	Malhatiya, Ward: 06	Basic	Low
Meganand International Academy	Hanuman Mandir, Ward: 5	Basic	Low
Merikamba English	Khikhar toli, Ward: 2	Basic	Low
Mount Everest Secondary School	Sonapur, Ward: 8	Basic	Low
Mount Manaslu Secondary School	Duhabi, Ward: 3	Basic	Low
Nabin Siksha Niketan Aadharbhut Vidyalaya	Tutaha, Ward: 02	Basic	High
Naya Islamiya Madarasa	Prastoki, Ward: 1	Basic	Medium
Nepal Rastiy Adharvut Vidyalaya	Ghachhadar tole, Ward: 02	Basic	Medium
New Holy Child School	Sukra Haat, Ward: 11	Basic	Low
Nuri Madarasa (Basic School)	Islam Tole, Ward: 1	Basic	Medium
Okasha Academy	Prastoki, Ward: 1	Basic	Low
Panchayat Basic School	Shiv Mandir Tol, Ward: 6	Basic	High
Panchayat Basic School (1-5)	Kalimandir, Ward: 6	Basic	High
Pashupati Basic School	Balkunda, Ward: 9	Basic	Medium
Prabhat Vidya Mandir Basic School	Sukrabare, Ward: 04	Basic	Low
Rising Star English Boarding School	Duhabi-5, Ward: 05	Basic	Low
Saraswati Secondary School	Krishna Nagar, Ward: 05	Advanced	Very High
Sati Devi Academy (Basic School)	Tutaha, Ward: 2	Basic	Low

Shalpa Secondary School	Purba Kusaha, Ward: 12	Advanced	High
Sharada Basic School	Charaiya, Ward: 10	Basic	High
Sharada Basic School	Gelabari, Ward: 12	Basic	High
Shree Adharbhut Vidyalaya	bhaluwa, Ward: 07	Basic	High
Sun Beam English School	Sonapur, Ward: 8	Basic	Low
Sunsari Namuna Boarding School	Tanamunna, Ward: 11	Basic	Low
Third Eye Public School	Kadamgachhi, Ward: 8	Basic	Low
Vidhya Shanskar School	Duhabi-5, Ward: 05	Basic	Low
Yakata Gyan Maithil Basic School	shisuwa, Ward: 12	Basic	Medium

Health Care Facilities

Health Care Facility	Community (Ward)	Priority
Aadharbhut Swasthaya Kendra	Malhatti, Ward: 4	Very High
Adharbhut Swasthaya Kendra	Duhabi Subi Mahi, Ward: 5	Very High
Adharbhut Swasthaya Kendra	Buddhaya, Ward: 2	Very High
Adharbhut Swasthaya Kendra	Kali Mandir, Ward: 6	Very High
Basic Health Care Centre	Basantapur, Ward: 3	Very High
Basic Health Service Centre	Balkun, Ward: 9	Very High
Bhaluwa Health Post	Bhaluwa, Ward: 7	High
Duhabi Municipality Basic Hospital	Sonapur, Ward: 8	Very High
Duhabi Polyclinic	Khikhir Tole, Ward: 2	Low
Duhabi Swasthaya Chauki	Prastroki, Ward: 1	Very High
Easy Care Health Service Pvt Ltd	Duhabi, Ward: 3	Low
Forward Community Health Care Pvt Ltd	Malhat, Ward: 4	Low
Jivan Jyoti Swasthaya Sewa Pvt Ltd	Daga Chowk, Ward: 5	Low
People's Community Health Service Center Pvt Ltd	Pipal Chowk, Ward: 4	Low
Sai Physiotherapy and Welness	pipal Chowk, Ward: 4	Low
Simariya Swasthaya Chauki	Simariya, Ward: 10	Very High
Sunsari Samudayak Hospital Pvt.Ltd	Duhabi, Ward: 3	Medium
Swasthaya Chauki Purbha Kushaha	Purbha Kushaha, Ward: 12	Very High
Swasthaya Chauki Sonapur	Sonapur, Ward: 8	High
Swasthaya Chauki Tanmuna	Tanmunna, Ward: 11	Very High

Public Places

Public Place	Community (Ward)	Washplan Status	Priority
Basantapur	Basantapur, Ward: 3	Basic	High
BP Forest Park	BP Forest, Ward: 9	Basic	Low
Buddha Chowk	Buddha Chowk, Ward: 10	Basic	High
Charaiya Shivalaya Mandir	Charaiya, Ward: 10	Basic	High
Duhabi Main Bazaar Toilet	Duhabi Bazaar, Ward: 6	Advanced	Very High
Ekta Tole Gudari Toilet	Duhabi Bazaar Ekta Tole, Ward: 5	Basic	Medium

Farsahi Bazaar Public Toilet	Farsahi, Ward: 7	Basic	Medium
Golden Water Park	Golden Park, Ward: 7	Basic	Very High
Kadamgaachhi Hatiyaa	Kadamgaachhi, Ward: 8	Basic	Very High
Mandir Chowk Toilet, Prastoki	Prastoki Mandir Chowk, Ward: 1	Basic	Low
Mangalbare Haat Toilet	Mangalbare Haat, Ward: 4	Basic	High
Petrol Pump Line	Petrol Pump Line, Ward: 3	Basic	Low
Prastoki School Chowk	Prastoki, Ward: 1	Basic	Medium
Rangashala Toilet	Rangasala, Ward: 4	Basic	Very High
Shah Sewa Samaj	Duhabi Bazaar Chowk, Ward: 5	Basic	High
Shahid Park Toilet	Duhabi Suhabi, Ward: 5	Basic	High
Shiva Mandir Toilet	Shiva Mandir Tole, Ward: 10	Basic	Low
Shukrabaare Hatiya School Tole Toilet	Shukrabaare Hatiya, Ward: 11	Basic	High
Sonapur Hatiya Toilet	Sonapur, Ward: 8	Basic	Very High
Sonapur Nahar Chowk	Sonapur, Ward: 8	Basic	Medium